

# มูลนิธิสายใจไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

The Sai Jai Thai Foundation Under the Royal Patronage

ผลิตภัณฑ์ของหน่วยฝึกอาชีพ

Products of the Vocational Training Center



## สินค้าของมูลนิธิสายใจไทย

**งานเครื่องหนัง** ประกอบด้วย เครื่องหนังแท้ เครื่องหนังเทียม เครื่องหนังประกอบผ้าทอมือ จิต เครื่องสาน เข็มด้วยฝีมือประณีต สวยงาม นำใช้ ไม่แพ้แหล่งผลิตอาชีพอื่นๆ เช่น กระเป๋าเอกสาร เครื่องเขียน กรอบรูป และของเบ็ดเตล็ดต่างๆ

**งานทำลวดลายบนแก้ว** มีแก้วรูปทรงต่างๆ ที่สลักลวดลายอย่างสวยงาม แพรวพราว วิจิตร ตามลักษณะรูปทรง เช่น แจกัน โต เหยือก งาน ขวด กระดิ่ง ของที่ระลึกต่างๆ และสามารถจารึกถ้อยคำ เป็นการเฉพาะได้

**งานพู่กันระบายสี** คืองานระบายสีบนกระเบื้องเคลือบที่ต้องใช้เทคนิคและระบายสีบนวัสดุอื่นๆ เช่น ไม้ หนัง แก้ว โลหะ ดินเผา เป็นงานที่มีลวดลายสีสันสวยงาม มีภาพบุคคลหรือถ้อยคำประกอบได้ เช่น ถ้วยที่ใส่ร่ม ถาด ถ้วย งานของที่ระลึกเบ็ดเตล็ดต่างๆ

**งานตัดเย็บ** เป็นระยะเริ่มงาน มีการประดิษฐ์ผ้าห่มรับทำงานตัดเย็บต่างๆ

สินค้าพิเศษที่มูลนิธิฯ จัดทำเพื่อสนับสนุนการค้าดำเนินงานฝึกอาชีพ เช่น บัตร ส.ค.ส. บัตรอเนกประสงค์ หมอนอิงภาพทอพิเศษ จานรองแก้ว



## สถานที่จำหน่าย

- อาคารมูลนิธิสายใจไทยฯ ๒๖๕ ถนนสรรพาวุธ-บางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ ๑๐๒๖๐ โทร. ๐ ๒๓๕๘ ๙๕๓๕ โทรสาร. ๐ ๒๓๕๘ ๙๖๖๒
- อาคารมูลนิธิสายใจไทยฯ ๓๐๖/๑ ถนนศรีอยุธยา เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ โทร. ๐ ๒๒๔๗ ๙๕๙๗, ๐ ๒๒๔๕ ๕๔๐๖ โทรสาร. ๐ ๒๒๔๖ ๕๕๖๕
- โอลด์สยาม พลาซ่า ๒/๘๘ ถนนตรีเพชร บูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐ โทร. ๐ ๒๒๒๖ ๐๔๔๒
- ร้านจิตรลดา ทุกสาขา

## มูลนิธิสายใจไทย

ในพระบรมราชูปถัมภ์ ก่อตั้งขึ้นในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๑๘ วันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประธานกรรมการเพื่อสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ควรให้ความช่วยเหลือพี่น้องร่วมชาติที่ยอมเสียสละชีวิตและเลือดเนื้อปฏิบัติหน้าที่เพื่อความมั่นคงของชาติ และเพื่อความร่มเย็นเป็นสุขของประชาชน โดยมอบเงินช่วยเหลือแก่ครอบครัวผู้เสียชีวิต สำหรับผู้บาดเจ็บทุพพลภาพให้รับเป็นรายเดือนตลอดชีพ

ด้วยความห่วงใยในชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ทุพพลภาพ ประธานฯ ทรงมีพระราชดำริให้มีการฝึกอาชีพขึ้นในปี ๒๕๒๓ เพื่อให้สมาชิกสามารถช่วยเหลือตนเอง และมีรายได้เลี้ยงครอบครัว

๑๔๑๑๑ นอนหลับ - พงษ์ภณีย์ ๑๑ นุ่มนวล ๑๑ นุ่มนวล ๑๑ นุ่มนวล



ลิขิตโดย กวีโหด

# เสนาบดีศึกษา

เล่มที่ ๘๔ ตอนที่ ๒ มีนาคม - เมษายน ๒๕๖๑ ISSN 0857-5002

ชาติ เกียรติ วินัย กล่าวหาญ

จุดยืนมั่นคง

สามัคคี วัตถุประสงค์





**พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี**

เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเป็นประธาน ในพิธีถวายพระพรชัยมงคล  
เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพ และงานเลี้ยงปิดการฝึกภาคสนามของนักเรียนนายร้อย  
ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐ ณ โรงเรียนนักเรียนนายร้อย โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า  
เมื่อวันเสาร์ที่ ๓๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑



**พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี**

เสด็จพระราชดำเนินไปในการทอดพระเนตรการฝึกภาคสนาม  
ของนักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ ๒ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐ วิชาการฝึกปืนใหญ่สนามและปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยาน  
ณ พื้นที่การฝึกศูนย์การทหารปืนใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี  
เมื่อวันเสาร์ที่ ๒๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑





## ๒ เมฆาประชาปิติ

น้อมถวายชัยมงคลคณาพิพัฒน์  
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี  
วันพระราชสมภพบรรจบปี  
พระบารมีแผ่ขยายชอาจายจร  
ทรงเกษียณแต่ยังคงทรงรักงาน  
ทูลกระหม่อมอาจารย์มาทรงสอน  
ชาว จปร.ขอน้อมเกล้าถวายพระพร  
เทิดพระนามสิรินธรทรงพระเจริญ



ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม  
ข้าพระพุทธเจ้า โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า  
(พันเอก จิระ เหล่าจิระอังกู ร้อยกรอง)



# นิตยสารเสนาศึกษา

กำเนิดครั้งแรก มกราคม ๒๕๕๘

กำเนิดครั้งหลัง สิงหาคม ๒๕๙๓

นิตยสารราย ๒ เดือน ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

วัตถุประสงค์ : เพื่อเผยแพร่เพิ่มพูนความรู้ทางด้านวิชาการ ผลงานวิจัย การพัฒนาทางทหาร ศิลปะ สารคดี ความคิดเห็น ความรู้ทั่วไป และส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี ระหว่างโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ากับมวลสมาชิกนิตยสารเสนาศึกษา

## พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ปรึกษาภคิตติมศักดิ์

### กองอำนวยการ

#### ผู้อำนวยการ

พล.ท.สิทธิพล ชินสำราญ

#### รองผู้อำนวยการ

พล.ต.วินิจ อินทรสุวรรณ

พล.ต.ณรงค์ พฤษกรรุ่งเรือง

พล.ต.ปัญญา คุรงค์เรือง

#### ผู้ช่วยผู้อำนวยการ

พล.ต.ปราโมทย์ วานเครือ

พล.ต.คเชนทร์เทพ อัจฉิบุญญา

#### ที่ปรึกษา

พล.อ.วรวิทย์ พรรณสมัย

พล.อ.พอล มณีรินทร์

พล.อ.ชาญชัย ยศสุนทร

พล.ท.ประเสริฐ หวานฉ่ำ

พล.ท.กานต์ พันยนิคศาสตร์

พล.ท.ศ.สมชาย สิงห์โต

พล.ต.หญิง ศิริรัตน์ บุญรอด

พล.ต.วัลลภ ไชยลาโก

พล.อ.หญิง วันดี ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา

พล.อ.ประมวล จันทร์ศรี

พล.อ.วิชาดี เอี่ยมไพจิตร

พล.อ.อนุสรณ์ สิทธิสกุลรัตน์

พล.อ.นันทยศ บุชา

พล.อ.ณรงค์ ภักดีศุภผล

พล.อ.กิตติพงษ์ ระมาศ

#### เลขานุการ

พล.อ.ตรีบัณฑิต จิตรีศรีอร่าม

### กองบรรณาธิการ

#### บรรณาธิการ

พล.ต.ธัชพล ไม้รอด

#### ผู้ช่วยบรรณาธิการ

พล.อ.จิระ เหล่าจิระอังกูร

พล.อ.หญิง กฤตยา ไม้รอด

#### ประจำกองบรรณาธิการ

พล.อ.หญิง อโนมา คงตะแบก

พล.อ.หญิง ศิริวรรณ กาญจนโหติ

พล.อ.หญิง ปุษยามาศ ทรรทรานนท์

พล.อ.หญิง จิรัชยา ประสิทธิ์ผล

พล.ท.หญิง ชื่นหทัย สุริยโสภณพันธุ์

พล.ต.หญิง อนันพร ยอดเพชร

ร.ท.หญิง ฉัตรแก้ว ยูวรม

#### ฝ่ายศิลป์

พล.อ.ศึกษา วรภักษ์

#### ฝ่ายกฎหมาย

พล.ท.สุวัฒน์ กฤษณะสมิต

#### ช่างภาพ

จ.ส.อ.สุรัชชัย พงษ์ปฏิเมศร์

จ.ส.อ.อาทิตย์ รัตนจงาม

### กองจัดการ

#### ผู้จัดการ

พล.อ.นันทยศ บุชา

#### ผู้พิมพ์และโฆษณา

พล.ต.ธัชพล ไม้รอด

#### เหรียญ

พล.อ.รณชัย เปลี่ยนนภักดี

#### ผู้ช่วยเหรียญ

พล.ต.โชคชัย ชิงชนะกุล

#### ฝ่ายจัดส่ง

พล.ท.ไวพจน์ ปาจะกัง

ส.อ.เกียรติพล พงศ์ทองกุล

นางพรฉิมพรรณ ยอดชมภู

นางนันทวดี ขุนสะอาดศรี

น.ส.กนกนันท์ ปาจันทร์

น.ส.วราภรณ์ ไวยภาพ

#### ฝ่ายธุรการ

ร.ท.พิสิษฐ์ เภาเศษ

จ.ส.อ.สมหมาย พุทธา

จ.ส.อ.หญิง พงมาลัย ยังขวัญ

น.ส.อรสา ทองศิเรียน

นายปฐม กอบแก้ว

สำนักงานนิตยสารเสนาศึกษา : โรงพิมพ์ ส่วนบริการ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ต.พรหมณี อ.เมือง

จ.นครนายก ๒๖๐๐๑ โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๒๖๕๑ - ๕, ๐ ๓๗๓๙ ๓๐๑๐ - ๕ ต่อ ๖๒๕๒๑ - ๓

โทรสาร ๖๒๕๒๑, ๐ ๒๒๕๗ ๕๕๑๐ e-mail : senacma@gmail.com

✪ การติดต่อแผนกการเงิน เพื่อชำระเงินค่าสมาชิก เหรียญนิตยสารเสนาศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า อ.เมือง จ.นครนายก ๒๖๐๐๑ โดยธนาคารดิจิทัลจ่าย ปรณ.ร.จ.ปร. ในนาม เหรียญนิตยสาร โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๒๖๕๑ - ๕ ต่อ ๖๒๑๐๕, ๖๒๗๕๓, ๐๕๗ - ๐๐๕๕๓๙๘ และกรุณาส่งยศชื่อ - สกุล สมาชิก พร้อมหลักฐานการชำระเงิน มาที่เหรียญ

✪ การติดต่อกองบรรณาธิการ กองบรรณาธิการนิตยสารเสนาศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า อ.เมือง จ.นครนายก ๒๖๐๐๑ โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๒๖๕๑ - ๕, ๐ ๓๗๓๙ ๓๐๑๐ - ๕ ต่อ ๖๒๕๒๑ - ๓ การย้ายที่อยู่ ทวงถามหรือสมัครเป็นสมาชิก ติดต่อสำนักงานนิตยสารเสนาศึกษา โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๒๖๕๑ - ๕ ต่อ ๖๒๕๒๑ - ๓

✪ อัตราค่าบำรุง ๑ ปี (๑ เล่ม ๖ ตอน) ๒๕๐ บาท สำหรับข้าราชการ(ศิษย์เก่า รร.จ.ปร.) ประจําการสังกัดกระทรวงกลาโหม หักจาก ผง.ของหน่วย

บรรณาธิการ ผู้พิมพ์และโฆษณา พล.ต.ธัชพล ไม้รอด

## บรรณาธิการแถลง

# เสนาศึกษา

เล่มที่ ๘๔ ตอนที่ ๒ เดือนมีนาคม - เมษายน ๒๕๖๑



### สวัสดีครับ ท่านสมาชิกและท่านผู้อ่านเสนาศึกษาทุกท่าน

เมื่อปี ๖๐ เสนาศึกษาได้จัดทำบทความถวายอาลัย และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณในหลวงรัชกาลที่ ๙ ตลอดจนพระราชพิธีพระบรมศพของพระองค์ไปแล้วนั้น แต่เนื่องด้วยในงานพระราชพิธีดังกล่าว มีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องในการจัดงานพระราชพิธี ที่ควรค่าแก่การศึกษาอยู่มาก ซึ่งอาจารย์วันดี ท่านได้พยายามรวบรวมมาเป็นอย่างดี เสนาศึกษาจึงลงบทความ ปกปิดงานพระราชพิธีฯ ต่อไปอีก ๑ ปี และก็อยากจะขอให้สมาชิกได้อ่านแล้วเก็บรวบรวมไว้ให้ดีทั้ง ๒ ปี

การจะเป็นผู้นำที่ดีได้นั้น นอกจากจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมรู้หน้าที่แล้ว ยังต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล หมั่นศึกษาหาความรู้อยู่เสมอด้วยการอ่าน การฟัง และการดูตัวอย่างของผู้นำที่มีคุณลักษณะโดดเด่นจนสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้จนลุล่วง นำพาความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศของตนได้ ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งหรือหน้าที่ใดก็ตาม เล่มที่แล้วนำเสนอเรื่องของประธานาธิบดีตุรกี เล่มนี้จึงเป็นเรื่องของประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ และมีเรื่องของผู้นำประเทศอินเดีย และเวียดนามรออยู่ “นักเรียนนายร้อยท่านคือหนึ่งในร้อยที่เป็นความหวังของกองทัพบกและประเทศชาติ ท่านพร้อมหรือยัง ทำหน้าที่ได้ดีแล้วหรือยัง” ผมเขียนคำขวัญนี้ไว้ที่อาคารสวนวิชาทหาร รร.จปร. เมื่อครั้งที่เป็นผู้อำนวยการสวนวิชาทหารในปี ๒๕๔๙ คำว่า “หนึ่งในร้อย” นั้นมาจากสถิติการสอบ นตท.ทบ.๒๐,๐๐๐ : ๒๐๐ โดยประมาณ ปกหน้าเล่มนี้เป็นภาพการเดินทางอย่างสง่างามของ นตท.ทบ. ชั้นปีที่ ๓ เข้ามารายงานตัวเป็น นนร.ชั้นปีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๑ ที่ผ่านมา ขอให้ทุกท่านจงอดทน อดกลั้น มุ่งมั่นให้สำเร็จการศึกษา เป็นผู้นำที่ดี มีคุณธรรม เป็นคนดี มีความรู้ ความสามารถ และขอฝากไว้ว่า **อย่าโกง และไม่ยอมให้คนในปกครองโกง อย่างเด็ดขาด ตั้งแต่บัดนี้จนลมหายใจสุดท้าย**

เทคโนโลยีกำลังเปลี่ยนแปลงไปเร็วมากเพื่อสนองตอบความสะดวกสบายของมนุษย์ และจะต้องส่งผลกระทบต่อทุกคน ทุกสังคม การศึกษาหาความรู้เพื่อปรับตัวให้ทันสถานการณ์จึงเป็นเรื่องที่จำเป็นมาก ใครก็ตามไม่ทันก็จะอยู่ยาก ความรู้ส่วนหนึ่งมาจากโลกออนไลน์ แต่ต้องวิเคราะห์ให้ดีว่าจริงหรือไม่ สำหรับเสนาศึกษา ปัจจุบันนี้ได้ลงไว้ในเว็บไซต์ของ รร.จปร. ๒ ตอน คือ ตอนปัจจุบันและก่อนหน้า

ท่านสมาชิก ผู้อ่าน หรือหน่วยงานใดมีความประสงค์จะส่งบทความลงในเสนาศึกษา ก็ขอให้ส่งมาได้นะครับ หากท่านไม่สามารถพิมพ์ได้ ก็ขอให้เขียนเป็นลายมือ (ที่อ่านออก) ส่งมาได้พร้อมเบอร์โทร เราจะพิจารณานำลงให้ต่อไป นอกจากสมาชิกราว ๘,๐๐๐ คนเศษแล้ว เรายังได้ส่งไปยังบุคคล และห้องสมุดของมหาวิทยาลัยของรัฐเกือบทั้งหมด ดังนั้น บทความที่เป็นประโยชน์ของท่านอาจช่วยสังคมได้อีกทางหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตาม ผู้จัดทำขอให้ท่านสมาชิกติดตามอ่านเสนาศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดไปนะครับ

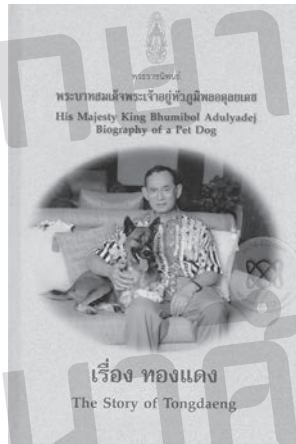
สวัสดีครับ

พล.ต. ธีรพล ไม้รอด

พล.ต. ธีรพล ไม้รอด

บรรณาธิการนิตยสารเสนาศึกษา





## ๑๕

ปวงประชาเป็นสุขกานต์

# พระราชนิพนธ์เรื่องทองแดง

## สารบัญ

ความคิดเห็นของผู้เขียนในหนังสือฉบับนี้ ไม่มีส่วนผูกพันกับทางราชการแต่ประการใด

เสนาศึกษา เล่มที่ ๘๔ ตอนที่ ๒ เดือนมีนาคม - เดือนเมษายน ๒๕๖๑

- ★ ปฏิทินการปฏิบัติงานที่สำคัญ ..... ๑๓
- ★ รัชชบรรณพระบรมราชอิสริยยศ ..... ๒๐
- ★ ตัดปีกให้ปัญญา ศึกษาค้นคว้าด้วยการเรียนรู้นอกกรงทอง ..... ๓๒
- ★ มองญี่ปุ่นไทยในสงครามโลกครั้งที่ ๒ ..... ๓๘
- ★ วันทหารผ่านศึก ..... ๔๔
- ★ ประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ ..... ๔๘
- ★ Digital Divide ..... ๖๕
- ★ ภาษาอังกฤษ ..... ๗๕



๕๗

สุดขอบโลกที่เอกวาดอร์

- ★ หมายเหตุแห่งสยาม : ราชวงศ์จักรี ..... ๗๗
- ★ ต้มแอลกอฮอล์อย่างไรไม่ให้เกิดโทษ ..... ๘๔
- ★ เรื่องเล่าจากเทือกเขา ..... ๘๙
- ★ ไฟรักไฟสงคราม ..... ๙๔
- ★ มีของดีมาฝาก ..... ๑๐๐
- ★ วิกฤตคือใคร ..... ๑๐๔
- ★ เคล็ดลับ ..... ๑๐๙
- ★ ใคร อะไร ที่ไหน ..... ๑๑๐

# พระราชกิจ ทูลกระหม่อมอาจารย์



๑



๒



๓

๑ - ๓ พล.อ.หญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรการฝึกภาคสนามของ นนร. ชั้นปีที่ ๒ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐ วิชาการฝึกปืนใหญ่สนามและปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยาน พื้นที่การฝึก ศป. อ.เมือง จว.ล.บ. เมื่อ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๑



๔



๕



๖



๗



๘

๔ - ๘ พล.อ.หญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ มาทรงเป็นประธาน ในพิธีถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพ และงานเลี้ยงปิดการฝึกภาคสนามของ นนร. ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐ ณ โรงแรม นนร. รร.จปร. เมื่อ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑



๑ พล.ท.สิทธิพล ชินสำราญ ผบ.รร.จปร. ต้อนรับ นตท.รตท.สพท. ชั้นปีที่ ๓ (ตท.๕๙) เข้ารายงานตัวเป็น นนร.ชั้นปีที่ ๑ (จปร.๗๐) ปีการศึกษา ๒๕๖๑ ณ หอประชุม รร.จปร. เมื่อ ๙ มีนาคม ๒๕๖๑



๒ พล.ท.สิทธิพล ชินสำราญ ผบ.รร.จปร. ตรวจเยี่ยมการฝึกภาคสนามของ นนร.ชั้นปีที่ ๑ รุ่นที่ ๖๙ วิชาการฝึกยิงอาวุธประจำกาย ณ ศร. จว.ป.ข. เมื่อ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๑



๓ - ๔ พล.ท.สิทธิพล ชินสำราญ ผบ.รร.จปร. เป็นประธานในพิธีเปิดการอบรมโครงการ Smart Cadet 4.0 สำหรับ นนร.ผู้บังคับบัญชา ชั้นปีที่ ๕ ประจำปี ๒๕๖๑ ณ สโมสร นนร. รร.จปร. เมื่อ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑



๕ - ๖ พล.ต.วินิจู อินทรสุวรรณ รอง ผบ.รร.จปร. เป็นประธานในพิธีขอมาลาอุปสมบท นนร. ประจำปี ๒๕๖๑ ณ พุทธศาสนสถาน รร.จปร. เมื่อ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๑



๗



๘



๙

### กิจกรรมสัมพันธ์ กิจกรรมทั่วไป



๗ - ๙ พล.ท.สิทธิพล ชินสำราญ ผบ.รร.จปร. เป็นประธานในพิธีถวายตัว ขลิบผม และปลงผม ในการบรรพชาอุปสมบท นนร. ประจำปี ๒๕๖๑ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร เมื่อ ๘ เมษายน ๒๕๖๑

๑๐ - ๑๑ พล.ท.สิทธิพล ชินสำราญ ผบ.รร.จปร. เป็นประธานในพิธีบรรพชาอุปสมบท นนร. ประจำปี ๒๕๖๑ โดยมีสมเด็จพระวันรัต เป็นพระอุปัชฌาย์ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร เมื่อ ๙ เมษายน ๒๕๖๑



๑๐



๑๑



๑๒



๑๓

๑๒ - ๑๓ พล.อ.โกญจนาท ศุภระเศรณี ปต.คปช.ทบ. เป็นประธานในพิธีเปิดป้ายอาคารอเนกประสงค์ พัน ร. รร.จปร. โดยมี พล.ต.ณรงค์ พฤกษารุ่งเรือง รอง ผบ.รร.จปร. พร้อมนายทหารชั้นผู้ใหญ่ ให้การต้อนรับ ณ พัน ร.รร.จปร. เมื่อ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๑

๑๔ - ๑๕ พล.ท.สิทธิพล ชินสำราญ ผบ.รร.จปร. เป็นประธานพิธีสงฆ์พระพุทธรูปประจำหน่วย เพื่อเป็นการสืบสานประเพณีเนื่องในโอกาสเทศกาลสงกรานต์ประจำปี ๒๕๖๑ ณ บก.รร.จปร. เมื่อ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๑



๑๔



๑๕



### เยี่ยมเยือน



๑



๒

๑ - ๒ พล.ท.สิทธิพล ชินสำราญ ผบ.รร.จปร. ให้การต้อนรับคณะ นนร.รร. นายร้อยสหรัฐอเมริกา ในโอกาสเดินทางมาดูงาน และศึกษากิจการ รร.จปร. ตามโครงการแลกเปลี่ยน นนร. ต่างประเทศ ประจำปี ๒๕๖๑ ณ ห้องศรีอยุธยา บก.รร.จปร. เมื่อ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๑



กิจกรรม  
นักเรียนนายร้อย



พิธีส่งตัวและรับ นตท. รร.ตท.สปท. ชั้นปีที่ ๓ (รุ่นที่ ๕๙) ที่สำเร็จการศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐  
เข้าเป็น นนร.ร.จปร. ชั้นปีที่ ๑ (รุ่นที่ ๗๐) ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑ เมื่อ ๙ มีนาคม ๒๕๖๑

เสนาศึกษา

เสนาศึก



### กิจกรรม นักเรืบนนาบว็อบ

พิธีเลื่อนชั้นการศึกษาของ นนร.ชั้นปีที่ ๑ (ใหม่) และนนร.ชั้นปีที่ ๑-๔ ประดับเครื่องหมายชั้นปี นักเรียนผู้บังคับบัญชา มอบรางวัลเชิดชูเกียรติทางการกีฬา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐ ณ หอประชุม รร.จปร. เมื่อ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๑



กิจกรรม  
นักเรียนนายร้อย



การบรรพชาอุปสมบท ของ นนร.ร.จปร. ประจำปี ๒๕๖๑ ระหว่างวันที่ ๗-๒๕ เมษายน ๒๕๖๑  
โดยบรรพชาอุปสมบท ศึกษาปฏิบัติธรรม ณ วัดบวรนิเวศวิหาร จว.ก.ท.  
และศึกษาพระธรรมวินัย ปฏิบัติธรรม ณ วัดถ้ำวัฒนมงคล อ.เขาชะเมา จว.ร.ย.



# ปฏิทินกิจกรรม รร.จปร. ที่สำคัญ

ระหว่างเดือน มีนาคม - เมษายน ๒๕๖๑

๑. วันศุกร์ที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๑ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เป็นประธานในพิธีมอบวุฒิบัตรแก่นักเรียนชั้นอนุบาล ๓ โรงเรียนอนุบาลคุณากร ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐

๒. วันศุกร์ที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๑ นักเรียนเตรียมทหาร ชั้นปีที่ ๓ รุ่นที่ ๕๘ จำนวน ๒๔๓ นาย ขึ้นเหล่าและทำสัญญาเป็น นักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ ๑ รุ่นที่ ๖๙

๓. ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๑ พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เยือนสาธารณรัฐมอลโดวา, สาธารณรัฐอาร์เมเนีย และจอร์เจีย ทั้งนี้ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าได้จัดคณะผู้บังคับบัญชา ร่วม ส่ง - รับเสด็จ

๔. วันอาทิตย์ที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๑ สอบคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหารใน ส่วนของกองทัพบก ประจำปี ๒๕๖๑ (สอบรอบแรก ภาควิชาการ) ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

๕. วันจันทร์ที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๑ นักเรียนนายร้อย โรงเรียนนายร้อยสหรัฐอเมริกา เข้าเยี่ยมคำนับ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าในโอกาสเดินทางมาศึกษากิจการ และดูงานโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๑

๖. วันศุกร์ที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๑ ประกาศผลสอบรอบแรก, รับรายงานตัว และทดสอบ สุขภาพจิต การสอบคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร ในส่วนของกองทัพบก ประจำปี ๒๕๖๑

๗. วันอังคารที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตรวจเยี่ยมการฝึกภาคสนามของนักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ ๑ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐ วิชาการฝึกยิงอาวุธประจำกาย ณ ศูนย์การทหารราบ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๘. วันเสาร์ที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๑ พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ทอดพระเนตรการฝึกภาคสนามของนักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ ๒ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐ วิชาการฝึกปืนใหญ่สนาม และปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยาน ณ ศูนย์การทหารปืนใหญ่ จังหวัดลพบุรี

๙. วันอังคารที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เป็นประธานในพิธีเปิดการอบรม SmartCadet 4.0 ณ สโมสรนักเรียนนายร้อย กรมนักเรียนนายร้อย รักษาพระองค์ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

๑๐. วันเสาร์ที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯในงานพิธีถวายพระพรชัยมงคล

เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพ พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และงานเลี้ยงปิดการฝึกภาคสนามของนักเรียนนายร้อย ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐ ณ โรงเรียนนักเรียนนายร้อย โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

**๑๑. ระหว่างวันที่ ๓ - ๖ เมษายน ๒๕๖๑**

สอบคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร ในส่วนของกองทัพบก ประจำปี ๒๕๖๑ (รอบสอง) ณ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

**๑๒. ระหว่างวันที่ ๘ - ๑๕ เมษายน ๒๕๖๑**

นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ ๕ จำนวน ๒ นาย เดินทางไปศึกษาฝึกงาน และดูงาน ณ โรงเรียนนายร้อยสหรัฐอเมริกา (USMA) ประเทศสหรัฐอเมริกา

**๑๓. วันจันทร์ที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๑**

ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เป็นประธานในพิธีบรรพชาอุปสมบทนักเรียนนายร้อย ประจำปี ๒๕๖๑ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร

**๑๔. วันอังคารที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๑**

ประธานคณะที่ปรึกษากองทัพบก เป็นประธานในพิธีเปิดป้ายอาคารอเนกประสงค์ ณ กองพันทหารราบโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

**๑๕. วันพุธที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๑**

ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เป็นประธานในพิธีสงฆ์พระพุทธรูป เพื่อสืบสานประเพณีสงกรานต์ไทย ประจำปี ๒๕๖๑ ณ กองบัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

**๑๖. ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๒๔ เมษายน ๒๕๖๑**

พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเสด็จฯ เยือนสาธารณรัฐคอซอวอ, สาธารณรัฐแอลเบเนีย,มอนเตเนโกร

และสาธารณรัฐเฮลเลนิกทั้งนี้โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าได้จัดคณะผู้บังคับบัญชาร่วมส่ง-รับเสด็จ

**๑๗. ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๒๔ เมษายน ๒๕๖๑**

นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ ๕ จำนวน ๒ นาย เดินทางไปศึกษาฝึกงาน และดูงาน ณ วิทยาลัยการทหารเวอร์จิเนีย (VMI)

**๑๘. วันพุธที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๑**

ประกาศผลสอบรอบสุดท้าย, รับรายงานตัว และเลือกเหล่า ในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร ในส่วนของกองทัพบก ประจำปี ๒๕๖๑

**๑๙. วันศุกร์ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๑**

ผู้ผ่านการสอบคัดเลือก รายงานตัว และทำสัญญาเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร ในส่วนของ กองทัพบก ประจำปี ๒๕๖๑ ณ โรงเรียนเตรียมทหาร

**๒๐. วันศุกร์ที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๑**

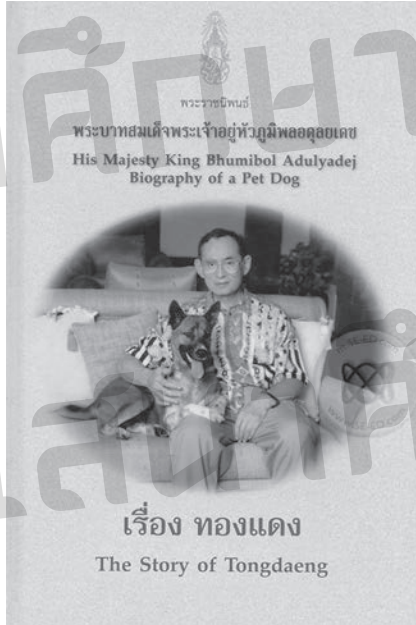
ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เป็นประธานในการเลือกเหล่า นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ ๕ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑ ณ หอประชุมส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

**๒๑. วันจันทร์ที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๑**

การประชุมพิเศษนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ ๑ - ๕ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑ ณ หอประชุม โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า



เสนาศึกษา



เสนาศึกษา



ปวงประชาเป็นสุขสันต์

## พระราชนิพนธ์เรื่องทองแดง

ร.อ.หญิง บุษดี อรสิริวรรณ ผู้เรียบเรียง

**พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช** พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นนักคิด นักค้นคว้า นักพัฒนา นอกจากนี้ พระอัจฉริยภาพ อีกด้านหนึ่งที่เหล่าพสกนิกรได้ประจักษ์นั้นก็คือ พระอัจฉริยภาพด้านวรรณศิลป์

ตลอดระยะเวลากว่า ๗๐ ปีที่พระองค์เสด็จขึ้นครองสิริราชสมบัติ ทรงพระราชนิพนธ์งานเขียนไว้มากมาย งานพระราชนิพนธ์เรื่องแรก ๆ ของพระองค์นั้นเป็นบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ พระราชนิพนธ์คือ พระราชทานฎีการัชกาลที่ ๘ และพระราชนิพนธ์เรื่อง เมื่อข้าพเจ้าจากสยามสู่สวีเดนและลอนดอน พระมหาชนก ทองแดง และทองแดงฉบับการ์ตูน

ต่อมาเมื่อพระองค์ทรงเห็นว่าภาษาอังกฤษได้กลายมาเป็นภาษาสำคัญ ในเวลาว่างพระองค์จะทรงพระอักษรและทรงพระราชนิพนธ์แปลบทความ

จากวารสารภาษาต่างประเทศ จนใน พ.ศ. ๒๕๓๗ ทรงแปลเรื่อง นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ และในปีต่อมาทรงแปลเรื่อง ตีโต นอกจากนี้ ยังมีบทความที่ทรงแปลและเรียบเรียงลงในนิตยสารต่างประเทศอีกหลายเรื่อง

พระราชนิพนธ์เรื่องทองแดง (The Story of Tongdaeng) เป็นบทพระราชนิพนธ์ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงพระราชนิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้พิมพ์เผยแพร่ทั้ง ๒ ภาษาในเล่มเดียวกัน พระราชนิพนธ์เรื่องนี้เป็นที่สนใจของประชาชนชาวไทยอย่างมาก และเป็นหนังสือที่ติดอันดับขายดีที่สุดของประเทศในปี พ.ศ. ๒๕๔๕

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

ทรงพระราชนิพนธ์เรื่องทองแดงในลักษณะที่เป็นเรื่องเล่าเชิงประวัติของ “ทองแดง” โดยทรงดำเนินเรื่องตามลำดับปฏิทิน คือ เริ่มตั้งแต่กำเนิด ทรงกล่าวถึงลักษณะเด่นด้านรูปลักษณะของทองแดงว่า “มีสายสร้อยรอบคอครึ่งเส้น ฤงเท้าขาวทั้ง ๔ ขา หางม้วน ที่สำคัญที่สุด คือ จมูกแต่นและหางออกสีขาว” (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช, ๒๕๔๕: ๑๙) ลักษณะเด่นดังกล่าวนี้ทำให้ทองแดงได้เข้าเฝ้าฯ ถวายตัวที่สวนจิตรลดาโรฐาน เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๑ นอกจากคุณลักษณะด้านรูปลักษณะของทองแดงแล้ว คุณลักษณะอันเลิศยิ่งกว่าก็คือ ด้านความฉลาด นอบน้อมถ่อมตน ความจงรักภักดีที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ความกตัญญูรู้คุณต่อ “มะลิ” แม่นมของทองแดงและความเป็นผู้มีมารยาท มีวิริยะและอดทนเป็นที่ตั้ง อีกทั้งยังได้ถวายงานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้วย ความดีและความจงรักภักดีมาโดยตลอด จนเป็นที่พอพระราชหฤทัย ด้วยคุณลักษณะอันสำคัญของทองแดงนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงตั้ง “แดง” แม่ของ “ทองแดง” เป็น “คุณนายแดง” อันเป็นการแสดงให้เห็นว่า วัตรปฏิบัติอันงามยิ่งของทองแดงนั้นได้โอบเอื้อเกื้อกูลมายังแม่ของตนให้ได้รับความผาสุกไปด้วย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชนิพนธ์เรื่องทองแดงเล่มนี้ขึ้นมาหลังจากที่มีหนังสือเกี่ยวกับทองแดงเผยแพร่แล้วหลายเล่ม แต่หนังสือเหล่านั้นยังให้ข้อมูลไม่ครบถ้วนโดยเฉพาะข้อมูลอันสำคัญบางประการ ดังความในหน้าพระราชปรารภในพระราชนิพนธ์เล่มนี้ ว่า

ทองแดงเป็นสุนัขธรรมดาที่ไม่ธรรมดา มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันนับว่ากว้างขวาง มีผู้เขียนเรื่องทองแดงก็หลายเรื่อง แต่น่าเสียดายว่าเรื่องที่เล่ามักมีความคลาดเคลื่อนจากความจริง และขาดข้อมูลสำคัญบางประการโดยเฉพาะเกี่ยวกับความกตัญญูรู้คุณของทองแดงที่มีต่อ “แม่มะลิ” ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงยกย่องว่า “ผิดกับคนอื่น

ที่เมื่อกลายมาเป็นคนสำคัญแล้ว มักจะลืมตัวและดูหมิ่นผู้มีพระคุณที่เป็นคนต่ำต้อย” ทองแดงเป็นสุนัขที่มีสัมมาคารวะและมีกิริยามารยาทเรียบร้อย เจียมเนื้อเจียมตัว รู้จักที่ต่ำที่สูง เวลาเฝ้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะนั่งต่ำกว่าเสมอ แม้จะทรงดิ่งตัวขึ้นมากอด ทองแดงก็จะทรุดตัวลงหมอบกับพื้นและทำหูหลู่อย่างนอบน้อม คล้าย ๆ กับแสดงว่า “ไม่อาจเอื้อม” (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช, ๒๕๔๕: ๙)

จากข้อความในพระราชปรารภข้างต้น จะเห็นว่าคุณลักษณะอันเลิศของทองแดงนั้นทำให้ทองแดงเป็นสุนัขธรรมดาที่ไม่ธรรมดา ในพระราชนิพนธ์เล่มนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงได้ทรงเติมเต็มข้อมูลสำคัญบางประการ โดยเฉพาะเรื่องความกตัญญูรู้คุณของทองแดง ให้ละเอียดลึกซึ้งและกว้างขวางขึ้น

คุณลักษณะด้านความกตัญญูของทองแดง น่าจะเป็นประเด็นสำคัญที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเน้นย้ำในการสาระสำคัญของเรื่อง โดยทรงใช้ตัวอักษรที่เน้นสีดำให้เข้มกว่าข้อความอื่น โดยเฉพาะข้อความที่เกี่ยวกับความกตัญญูรู้คุณของทองแดงที่มีต่อแม่มะลิ ว่า “ผิดกับคนอื่นที่เมื่อกลายมาเป็นคนสำคัญแล้ว มักจะลืมตัวและดูหมิ่นผู้มีพระคุณที่เป็นคนต่ำต้อย” เรื่องคุณลักษณะด้านความกตัญญูของทองแดงนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขยายความไว้ว่า เมื่อทองแดงอายุได้ ๕ สัปดาห์ ทองแดงต้องอาศัยนมของแม่มะลิ ซึ่งเป็นสุนัขเทศบาลเช่นเดียวกับทองแดง ทองแดงอยู่ใกล้ชิดและติดตามมะลิตลอด เมื่อทั้งสองแยกจากกัน ทองแดงได้เข้าสวนจิตรลดาเพื่อถวายตัวเป็นคุณทองแดง แต่ก็ยังแสดงความเคารพแม่มะลิเมื่อพบกันเชกเช่นก่อน พฤติกรรมเช่นนี้แสดงว่าแม่ทองแดงกลายเป็นคนสำคัญแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่ลืมพระคุณของแม่มะลิ ยังปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลายอยู่



ในด้านความมีปัญญา นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงกล่าวถึง คุณลักษณะด้านนี้ของทองแดงไว้ว่า ทองแดงเป็นสุนัขที่ฉลาดและ “รู้ภาษา” ไม่ว่าจะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะรับสั่งกับทองแดงอย่างไร ทองแดงก็รู้เรื่องและทำตาม หรือ “เป็นสุนัขที่ฉลาดและเรียนรู้เร็ว” (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล อดุลยเดช, ๒๕๔๕: ๓๕-๔๒) เช่น เมื่อทองแดงไปคาบกระดูกไก่ที่อีกามาทิ้งไว้ในบริเวณสวนพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงห้ามมิให้ทำเช่นนั้น ทองแดงก็คาบกระดูกทิ้งทันที เมื่อพระองค์ทรงชวนทองแดงไปดูปลาตุ๊กที่ “ทะเลน้อย” วิ่งไกลกังวล ทองแดงก็วิ่งนำไปทันที อีกทั้งตอนที่พระองค์รับสั่งให้ทองแดงขึ้นชั่งน้ำหนัก ทองแดงจะเดินไปขึ้นบนแท่นของเครื่องชั่งเอง หรือตอนรับสั่งให้นอน “แอ้งแม้ง” เพื่อทาแป้ง หรือเพื่อถ่ายเอกซเรย์ ทองแดงจะทำตามคำสั่งทันที ความมี “ปัญญา” ของทองแดงนั้นแสดงให้เห็นว่าทองแดงเป็นสัตว์ที่ฟังสั่งสอนได้ในระดับหนึ่ง อีกทั้งทองแดงยังสามารถสั่งสอนลูก ๆ ให้มี

ระเบียบวินัยอีกด้วย ดังปรากฏในเหตุการณ์ที่ ทองอัฐ ลูกของทองแดง “จับ” พระกรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเมื่อเข้าเฝ้าฯ พระองค์รับสั่งให้ทองแดงมา “ปราม” ทองอัฐ ทองแดงจะตรงเข้าไปจับขาของทองอัฐจนร้องเอ็งยอมแพ้ หรือตอนที่พระองค์รับสั่งให้ทองแดงพาลูก ๆ และน้อง ๆ นอน ทองแดงก็จะวิ่งนำสุนัขเหล่านั้นไปยังบ้านหรือที่นอนของสุนัขเหล่านั้น

ความจงรักภักดีที่ทองแดงมีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชนั้นพระองค์ทรงกล่าวไว้ในพระราชนิพนธ์เรื่องนี้ว่า

เวลาที่เข้าเฝ้าฯ ทองแดงจะหมอบในท่าประจำคือไขว้มือ ทองแดงจะเงยหน้าขึ้นลงมองอย่างระวังระไวเมื่อมีผู้มาเฝ้าฯ ...ทองแดงจะหมอบเฝ้าฯ อยู่ที่พระบาท ไม่วิ่งไปไหนและจะหมอบขวางอยู่ตรงกลางระหว่างพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงพระดำเนินออกกำลังพระวรกาย...มีบางตัวอย่างทองแดงจะวิ่งลาดตระเวนไปก่อน ถ้าพบสุนัขอื่นพลัดเข้ามา ก็จะไล่ไป...เมื่อประทับพักผ่อนพระ

อิริยาบถ ทองแดงจะหยุดเฝ้าอยู่ใกล้แต่จะหันหน้าไป ด้านนอกเหมือนทำหน้าที่องครักษ์ มิได้มาคลอเคลียอยู่กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แต่ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด ส่วนสุนัขบางตัวจะกระโดดขึ้นมานั่งเคียงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือแม้บนพระเพลา แต่ทองแดงไม่เคยขึ้นมานั่งตีเสมอเลย (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช, ๒๕๔๕: ๔๗-๕๑)

นอกจากนั้น ภาพสะท้อนความจงรักภักดีและความผูกพันอย่างแนบแน่นของทองแดงที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังได้ปรากฏออกมาจากเหตุการณ์ครั้งเมื่อพระองค์เสด็จพระราชดำเนินไปทรงงานที่สวนจิตรลดาฯ เป็นเวลานาน ซึ่งทองแดงไม่ได้ตามเสด็จด้วย ทำให้ป่วยเป็นโรคเครียดสาเหตุเป็นเพราะ “คิดถึง” พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั่นเอง

คุณลักษณะด้านความวิริยะพากเพียร และอดทนของทองแดงปรากฏในพระราชนิพนธ์ตอน “ความสามารถพิเศษของทองแดง” พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเล่าว่า ทองแดงมีความสามารถพิเศษในการปอกมะพร้าวโดยใช้ขาน้ำทั้งสองจับลูกมะพร้าวแล้วหมุน ๆ แบบเดียวกับลิงเก็บมะพร้าวจนลูกหล่นจากขั้ว จากนั้นจะใช้ขาน้ำหนึ่งเหยียบลูกมะพร้าวไว้แล้วใช้ฟันฉีกเปลือกออกทีละชั้นจนถึงกะลา และเจาะที่ตาของกะลาเพื่อเสียน้ำมะพร้าว การกระทำดังกล่าวนี้ต้องใช้ความเพียรและอดทนอย่างยิ่งยวด นอกจากนั้นทองแดงยังได้สอนวิชา “ปอกมะพร้าว” ให้กับลูก ๆ และสุนัขตัวอื่นด้วย แต่การปอกมะพร้าวนั้นไม่ใช่ของง่ายทำให้สุนัขเหล่านั้นไม่สามารถอดทนได้ จึงล้มเลิกไปกลางคัน ดังปรากฏในพระราชนิพนธ์ว่า “การปอกมะพร้าวต้องใช้ความเพียรและอดทนอย่างยิ่ง เพราะกว่าจะสำเร็จจะใช้เวลานาน บางครั้งจะมีเลือดออกมาติดกับลูกมะพร้าว” (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช, ๒๕๔๕: ๗๕)

ลักษณะดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าทองแดงได้นำปัญญาและความฉลาด ผสมกับความวิริยะอดทนมาสร้างโอกาสอันดีให้กับงาน และยังเอื้ออาหารแด่แม่คุณลักษณะอันดีงามนี้ให้แก่ผู้อื่นอีกด้วย

จากที่กล่าวมานี้จะเห็นว่า “ข้อมูลสำคัญบางประการ” อันนอกเหนือจากความกตัญญูรู้คุณของทองแดงแล้ว คือ ความมีปัญญา ความจงรักภักดี และความวิริยะ พากเพียร และอดทน ยังเป็นข้อมูลอันสำคัญยิ่งที่ช่วยเติมเต็มคุณลักษณะอันโดดเด่นของทองแดงให้แจ่มชัดยิ่งขึ้น และคุณลักษณะอันโดดเด่นนี้ก็คือ คุณลักษณะด้าน “จริยธรรม” ซึ่งน่าจะเป็น “สาร” สำคัญ หรือ “แง่คิด” สำคัญของเรื่องนี้

ในด้านการใช้ภาษา เรื่องทองแดงนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงใช้คำเพื่อสื่อความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมบางประการของทองแดงราวกับเป็นมนุษย์ เช่น

วันนี้ทองแดงมาเฝ้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทองแดงร้องไห้ตลอดทางที่มาจากวังทองกลาง อาจเป็นเพราะคิดถึงแม่ หรือ ว่าเหวเพราะยังเด็กมาก...แต่น่าประหลาดที่เมื่อถวายเป็นแล้วทองแดงก็หยุดร้อง แล้วคลานเข้ามาซุกที่พระเพลาเหมือนฝากชีวิต ไว้กับพระองค์และหลับสนิทอย่างหมดกังวล คลายความหวาดกลัวและความว่าเหวทั้งหมด (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช, ๒๕๔๕: ๒๓)

การใช้คำดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าทองแดงมีพฤติกรรม อารมณ์ และความรู้สึกเยี่ยงมนุษย์ เช่น ทองแดงร้องไห้ ทองแดงคิดถึงแม่ ทองแดงรู้สึกว่าเหว

จากคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ของทองแดง คือ ความกตัญญูรู้คุณที่ ความมีปัญญา ความจงรักภักดี ความวิริยะพากเพียรและอดทน ประกอบกับการใช้ภาษาที่ทำให้ทองแดงมีพฤติกรรม และความรู้สึกนึกคิดเช่นเดียวกับมนุษย์ จึงทำให้พระราชนิพนธ์เรื่อง ทองแดง เป็นสื่อสำคัญในการขัดเกลา

และปลูกฝังความดีงามของมนุษย์ ให้มีวัตรปฏิบัติ ตามครรลองของจริยธรรมเฉกเช่นที่ปรากฏจากสาร ในพระบรมราชาบาท พระราชดำริ ตลอดจนพระราชนิพนธ์เรื่อง พระมหาชนก ซึ่งมีสารหรือแง่คิดอันล้ำค่าในด้านการปลูกฝัง ความดีงามของมนุษย์ เช่นเดียวกัน

พระราชนิพนธ์เรื่องทองแดงจึงเป็นหนึ่งในกลวิธีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงใช้ในการทรงสอน อบรม ปลูกฝัง และขัดเกลาความคิดและพฤติกรรมต่าง ๆ ให้แก่นักนิกรในพระองค์ นับเป็นกลวิธีการทรงสอนที่แยบยล ด้วยการแสดงตัวอย่างให้เห็นว่า ทองแดง ซึ่งเป็นสุนัขก็ยังมีคุณลักษณะ พฤติกรรมที่ดีงาม และมี

ความรู้สึกนึกคิดเช่นเดียวกับมนุษย์ คำสอนเหล่านี้ แสดงถึงพระอัจฉริยภาพทางด้านภาษาและวรรณศิลป์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่ทรงใช้ภาษาเป็นสื่อในการถ่ายทอดเรื่องราวที่ให้ง่ายคิดและคำสอนอันทรงคุณค่า

แม้วันเวลาจะผ่านไปนานเท่าใด คำสอนของพระองค์ท่านก็จะยังคงอยู่ในหัวใจของชาวไทยไม่รู้ลืมเลือน



#### เอกสารอ้างอิง

ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา. **เรื่องทองแดง**. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๔๕.

วรรณช ุชฌนกร. **ในหลวงผู้ทรงพระอัจฉริยภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ ๑. วิชาการดอทคอม, ๒๕๔๔. ที่มา [https://www.khaosod.co.th/special-stories/news\\_83089](https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_83089)

อัศวินชัย เรื่องรอง. **“ทองแดง”: สื่อในการขัดเกลาและปลูกฝังความดีงามของมนุษย์**.

วารสารสารสนเทศ ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๔๖).



# ปกิณกะงานพระเมรุมาศในหลวงรัชกาลที่ ๙ (ตอน ๒) ริ้วขบวนพระบรมราชอิสริยยศ

พ.อ.หญิง วันดี ปาลกะวงษ์ ณ อยุธยา

## พระราชพิธีออกพระเมรุ

การอัญเชิญ “พระบรมโกศ” ทรงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช บรมนาถบพิตร เคลื่อนออกจากพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง สู่มะรุมาศ ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวงนั้น ถือเป็นอีกหนึ่งขั้นตอนหรือกระบวนการที่สำคัญยิ่งในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ และเป็นโบราณราชประเพณีแห่งราชสำนักไทยที่สืบทอดนับเนื่องกันมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงปัจจุบัน ตามคติความเชื่อของไทยนั้น พระมหากษัตริย์คือเทวดาที่จุติลงมาอุบัติบนโลกมนุษย์ ครั้นเมื่อสวรรคตเท่ากับเป็นการเสด็จกลับสู่สรวงสวรรค์ ดังนั้น การอัญเชิญพระบรมโกศทรงพระบรมศพ จึงเสมือนหนึ่งการเคลื่อนขบวนแห่งองค์สมมติเทพไปประดิษฐาน ณ พระเมรุมาศ ซึ่งจำลองมาจากเขาพระสุเมรุ ก่อนที่จะน้อมเกล้าฯ ส่งเสด็จจากโลกมนุษย์กลับสู่สรวงสวรรค์ชั้นฟ้า

การอัญเชิญพระบรมศพจากพระมหาปราสาทไปสู่พระเมรุมาศ การอัญเชิญพระบรมอัฐิจากพระเมรุมาศมาสู่พระบรมมหาราชวัง และการอัญเชิญพระบรมราชสรีรางคารไปบรรจุหรือลอยพระอังคารตามโบราณกาล จะอัญเชิญด้วยขบวนพระบรมราชอิสริยยศ ซึ่งเรียกว่า “ริ้วขบวน” ในแต่ละริ้วขบวนมีคนหาม คนจุดซักจำนวนมาก พร้อมด้วยเครื่องประกอบพระบรมราชอิสริยยศ ได้แก่



เครื่องสูง พระกลด บังสุริย์ พัดโบก บังแทรก พุ่มเงิน พุ่มทอง จามร พระอภิรมชুমสวาย แวดล้อมตามพระราชฐานันดรศักดิ์แห่งพระบรมศพ พรังพร้อมด้วยเครื่องประโคม เช่น สังข์ แตร ปี่ กลองชนะ พร้อมสรรพด้วยโขนพลโยธาหน้าตามแซงเสด็จ ทั้งคู่แห่และคู่เคียงเป็นจำนวนมาก ซึ่งเข้าขบวนและเคลื่อนขบวนไปอย่างมีระเบียบและสง่างามประหนึ่งราชรถเคลื่อนบนหมู่เมฆส่งเสด็จสู่สรวงสวรรค์

เครื่องประกอบพระบรมราชอิสริยยศในริ้วขบวน จำแนกได้เป็น เครื่องสูง ราชยาน ราชรถ รูปเทวดา และรูปสัตว์หิมพานต์ ทั้งที่ปรากฏในริ้วขบวน

แห่งพระบรมศพ และที่ประทับบนชั้นฐานพระเมรุมาศ ณ ท้องสนามหลวง

**ฉัตร** เป็นเครื่องสูงสำคัญสำหรับพระบรมราชอิสริยยศ มีรูปร่างคล้ายร่มที่ซ้อนกันขึ้นไปเป็นชั้น ๆ ชั้นบนมีขนาดเล็กกว่าชั้นล่าง เป็นสัญลักษณ์แห่งความเป็นผู้มีอำนาจ และเป็นเครื่องหมายมงคลที่สำคัญสิ่งหนึ่งตามคติความเชื่อของอินเดียโบราณว่าด้วยมงคล ๑๐๘ และในประเทศจีนจัดเป็นเครื่องหมายมงคลที่เนื่องในพระพุทธศาสนาสิ่งหนึ่งในมงคล ๘ คติความเชื่อนี้ได้แพร่มาในประเทศไทยพร้อมการรับศาสนาพุทธมาเป็นศาสนาแห่งแผ่นดิน ดังปรากฏหลักฐานโบราณวัตถุตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๑๑ และไทยถือว่าพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระจักรพรรดิ หมายถึงผู้ชนะศึกทั้ง ๘ ทิศ จึงนำเอาร่มของเมืองขึ้นทั้ง ๘ ทิศ มารวมซ้อนเข้าด้วยกันเป็นชั้น ๆ และเพิ่มทิวของตนเองอีก ๑ ทิศ รวมเป็น ๙ ทิศ และถือว่าสี่ขาเป็นมงคล จึงเรียกว่า ร่มสี่ขาหรือ เศวตฉัตร

ดังนั้น ฉัตรสำหรับพระมหากษัตริย์ผู้เป็นจอมทัพหรือพระจักรพรรดิจึงมี ๙ ชั้น เรียกว่า **นพปฎลมหาเศวตฉัตร** จัดเป็นเครื่องสูงที่มีความสำคัญสูงสุดเช่นเดียวกับพระมหามงกุฎ มีหลักฐานว่าไทยเราใช้ฉัตรเป็นเครื่องประกอบพระบรมราชอิสริยยศสำหรับพระมหากษัตริย์ตั้งแต่สมัยอยุธยา รัชกาลสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ หรือพระเจ้าอู่ทอง ดังปรากฏในกฎมณเฑียรบาล ฉบับศักราช ๗๒๐ หรือ พ.ศ. ๑๙๐๑ สมัยรัตนโกสินทร์ มีฉัตร ๔ ชนิด คือ ฉัตรขาวหรือเศวตฉัตร ฉัตรขาวลายทอง ฉัตรตาด และฉัตรโหมด วิธีการใช้มีทั้งการแขวนและการปักตั้ง การใช้จำนวนชั้นของฉัตรเป็นการแสดงพระบรมราชอิสริยยศด้วย

นอกจากฉัตรแล้ว เครื่องประกอบพระบรมราชอิสริยยศประเภท**เครื่องสูง**ที่ควรทราบ ได้แก่ **บังสุรย์ บังแทรก จามร** ซึ่งมีการตกแต่งเป็น ๒ แบบ ทั้งแบบปักหักทองขวางและแบบทองแผ่ลวด

ใช้เชิญไปในขบวนเพื่อกันแดดที่ร้อนจัด นอกจากนี้เป็นเครื่องสูงเทิดพระเกียรติตามพระอิสริยยศักดิ์ เช่นเดียวกับพัดโบกที่ทำจากใบตาลตกแต่งให้งดงาม ยังใช้สำหรับรำเพยพัดให้มีลมเย็นสบาย

**พุ่มดอกไม้เงินและพุ่มดอกไม้ทอง** เชิญเป็นริ้วสองข้างของขบวนแห่ จัดเป็นเครื่องสูงที่สมมติเป็นพุ่มดอกไม้จากสวรรค์ ใช้ได้ทั้งในพระราชพิธีมงคลและอวมงคล

### **ริ้วขบวนพระบรมราชอิสริยยศ**

สำหรับการจัดริ้วขบวนเครื่องประกอบพระบรมราชอิสริยยศในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ในระหว่างวันที่ ๒๖ - ๒๙ ตุลาคมนี้ มีขบวนพระบรมราชอิสริยยศจำนวน ๖ ริ้วขบวน ใช้กำลังพลจำนวน ๕,๖๑๓ นาย มีเส้นทางเคลื่อนริ้วขบวน ดังนี้

**ริ้วขบวนที่ ๑** วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๐ เชิญพระโกศทองใหญ่ ลงจากพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาทประดิษฐานบน**พระยานมาศสามลำคาน** ออกจากพระบรมมหาราชวังผ่านทางประตูเทวาริกรมัย ใช้เส้นทางถนนมหาราชเลี้ยวเข้าสู่ถนนท้ายวังมุ่งหน้าถนนสนามไชยบริเวณหน้าวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม รวมระยะทาง ๘๑๗ เมตร ใช้เวลาประมาณ ๓๐ นาที เดินตามจังหวะเสียงกลองโดยการเดินปกติ จัดกำลังพลจำนวน ๙๖๕ นาย

**ริ้วขบวนที่ ๒** เชิญพระโกศทองใหญ่ขึ้นประดิษฐานในบุษบก**พระมหาพิชัยราชรถ** โดยเกรินบันไดนาคบริเวณวงเวียนหน้าหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ยাত্রาขบวนผ่านสวนสราญรมย์กระทรวงกลาโหม ศาลหลักเมือง เข้าสู่ถนนราชดำเนินใน เพื่อเข้าสู่ท้องสนามหลวงบริเวณหน้าศาลฎีกา รวมระยะทาง ๘๙๐ เมตร ใช้เวลาประมาณ ๒ ชั่วโมง เดินแบบเปลี่ยนเท้าประกอบเพลง**พญาโศก** จัดกำลังพลจำนวน ๒,๔๐๖ นาย

**ริ้วขบวนที่ ๓** เชิญพระโกศทองใหญ่ลงจากพระมหาพิชัยราชรถ ประดิษฐานบน**ราชรถปืนใหญ่** ตั้งขบวนเข้าสู่ราชวัติเวียนพระเมรุมาศโดยอุดรราชวิภูหรือเวียนซ้าย ๓ รอบ จากนั้นเทียบราชรถปืนใหญ่ที่เกรินันไดนาคพระเมรุมาศ เชิญพระโกศทองใหญ่ขึ้นประดิษฐาน ณ พระจิตกาธาน รวมระยะทาง ๒๖๐ เมตรต่อรอบ ใช้เวลา ๓๐ นาที เดินตามจังหวะเสียงกลองโดยการเดินปกติ จัดกำลังพลจำนวน ๗๘๑ นาย

**ริ้วขบวนที่ ๔** วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ ขบวนพระบรมราชอิสริยยศ ออกจากพระเมรุมาศบริเวณหน้าศาลฎีกา ไปตามถนนราชดำเนินในเข้าสู่ถนนหน้าพระลาน ขบวนพระบรมราชอิสริยยศ**เชิญพระบรมราชสรีรางคารโดยพระที่นั่งราเชนทรยานน้อย** แยกเข้าวัดพระศรีรัตนศาสดารามเพื่อเชิญ พระผอบพระบรมราชสรีรางคารพักไว้ที่พระศรีรัตนเจดีย์ ส่วนขบวนพระบรมราชอิสริยยศ**เชิญพระโกศพระบรมอัฐิโดยพระที่นั่งราเชนทรยาน**เข้าสู่พระบรมมหาราชวังผ่านประตูวิเศษไชยศรี เชิญพระโกศพระบรมอัฐิเข้าสู่พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท รวมระยะทาง ๑,๐๗๔ เมตร ใช้เวลา ๓๐ นาที เดินตามจังหวะเสียงกลองโดยการเดินปกติ จัดกำลังพลจำนวน ๘๓๔ นาย

**ริ้วขบวนที่ ๕** วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ ขบวนพระบรมราชอิสริยยศ**เชิญพระโกศพระบรมอัฐิโดยพระที่นั่งราเชนทรยาน**จากพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ขึ้นประดิษฐาน ณ พระวิมานบนพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท รวมระยะทาง ๖๓ เมตร ใช้เวลาประมาณ ๑๐ นาที เดินตามจังหวะเสียงกลองโดยการเดินปกติ จัดกำลังพลจำนวน ๕๕๐ นาย

**ริ้วขบวนที่ ๖** ขบวนกองทหารม้าเชิญพระผอบพระบรมราชสรีรางคารทั้งสององค์จาก พระศรีรัตนเจดีย์วัดพระศรีรัตนศาสดารามโดย**รถยนต์พระที่นั่ง** ออกจากพระบรมมหาราชวังทางประตู

วิเศษไชยศรี มุ่งหน้าเข้าสู่ถนนกัลยาณไมตรีข้างกระทรวงกลาโหมไปตามถนนอักษะภูงศ์ เลียบคลองหลอด ไปยังวัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม จากนั้นขบวนกองทหารม้าเชิญพระผอบพระบรมราชสรีรางคารอีกองค์หนึ่งจากวัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม โดยรถยนต์พระที่นั่งย้อนกลับเส้นทางเดิมเข้าสู่ถนนราชดำเนินใน ผ่านสะพานผ่านพิภพลีลาสู่ถนนราชดำเนินกลางผ่านอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยก่อนเลี้ยวเข้าสู่ถนนพระสุเมรุ มุ่งหน้าไปยังวัดบวรนิเวศวิหารเพื่อบรรจุพระบรมราชสรีรางคาร

### พิธีบวงสรวงราชรถและพระยานมาศ

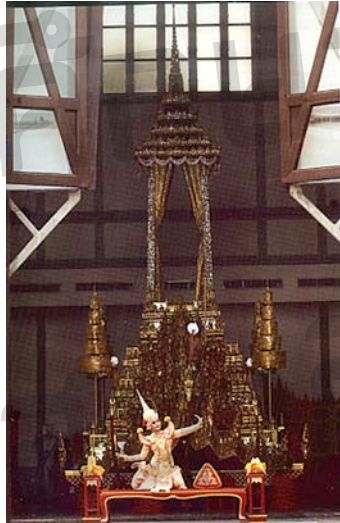


พิธีบวงสรวงราชรถและพระยานมาศในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ หลังการบูรณปฏิสังขรณ์ บริเวณมณฑลพิธีด้านหน้าโรงราชรถ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เมื่อ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐

ณ มณฑลพิธีด้านหน้าโรงราชรถพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร เขตพระนคร พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เป็นประธานในพิธีบวงสรวงการอัญเชิญราชรถและพระยานมาศ หลังการบูรณปฏิสังขรณ์ออกจากโรงราชรถ เพื่อใช้ในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร โดยมี พลเอก ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร รองนายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการฝ่ายจัดสร้างพระ



พระมหาพิชัยราชรถ



พิธีบวงสรวงการเชิญราชรถและพระยานมาศ



พระที่นั่งราชนทรยาน และพระราชนทรยานน้อย



การบูรณะพระที่นั่งราชนทรยาน และจัดสร้างพระราชนทรยานน้อย



ราชรถปืนใหญ่ ราชรถน้อย และพระที่นั่งราชนทรยาน

เมรุมาศ สิ่งปลูกสร้างประกอบพระเมรุมาศและบูรณปฏิสังขรณ์ราชรถและพระยานมาศในงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงฯ คณะกรรมการอำนวยการ และ คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ในงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงฯ พร้อมด้วยคณะรัฐมนตรี (ครม.) ผู้บัญชาการเหล่าทัพ ผู้บริหารกระทรวงวัฒนธรรม ข้าราชการกรมศิลปากร จิตอาสา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมพิธี

พิธีบวงสรวงการอัญเชิญราชรถและพระยานมาศ ตามโบราณราชประเพณีและเฉลิมพระเกียรติอย่างสูงสุดนี้ พระมหाराชครูพิทักษ์วีรสุทิตคุณ วิบูลย์เวทย์บรมหงส์พรหมพงศ์ พฤตมาจารย์ หัวหน้าพราหมณ์หลวง ได้กำหนดเวลาฤกษ์ ในวันที่ ๒๑ กันยายน ตรงกับวันพฤหัสบดี ขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ เวลา ๑๔.๕๑ นาฬิกา ลัคนาสถิตราศีธนู เป็นมหัทธโนฤกษ์ (แปลว่าคนมั่งมี ผู้รุ่งเรือง เศรษฐี)



กรมศิลปากรและกรมสรรพาวุธทหารบก อัญเชิญพระที่นั่งราชนทรยานที่บูรณะเสร็จเรียบร้อยแล้ว และพระที่นั่งราชนทรยานน้อยที่สร้างขึ้นใหม่ (เพื่ออัญเชิญพระบรมราชสรีรางคารพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙) ไปประดิษฐาน ณ โรงราชรถพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร เตรียมร่วมพิธีบวงสรวงราชรถและราชยานทุกองค์ วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐



ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร เวลา ๑๔.๕๑ น. วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธานในพิธีบวงสรวงการอัญเชิญราชรถและพระยานมาศก่อนนำทีมจุดชักเชือกออกจากโรงราชรถเพื่อใช้ในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

มีพระจันทร์เป็นผู้รักษาฤกษ์ บาทฤกษ์ทั้ง ๔ อยู่ในราศีเดียวกันเป็น “**บูรณฤกษ์**” เหมาะสำหรับการมงคลต่าง ๆ) เพื่อบวงสรวงเทพยดาและดวงพระวิญญาณพระมหากษัตริยาธิราช และครูอาจารย์ที่ประสิทธิ์วิทยาการทุกสาขา ทั้งนี้ ด้วยเหตุที่ราชรถและพระยานมาศเป็นเครื่องประกอบพระราชอิสริยยศในงานพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระมหากษัตริย์และพระราชทานเพลิงพระศพพระบรมวงศานุวงศ์

พิธีการเริ่มต้นเมื่อประธานเข้าสู่ประรำพิธีด้านหน้าโรงราชรถ จุดธูปเทียนบูชาเครื่องสังเวคนั้นพระมหाराชครูพิธีศรีวิสุทฺธิคุณฯ อ่านโองการบวงสรวงเทพยดาและดวงพระวิญญาณพระมหากษัตริยาธิราชเพื่อขออัญเชิญราชรถและพระยานมาศเคลื่อนออกจากโรงราชรถ แล้วถวายน้ำสังข์ ไบเมตมูม เจิมที่ราชรถและพระยานมาศประธานวางพวงมาลัยที่ราชรถและพระยานมาศ นักแสดงจากสำนักการสังคีต กรมศิลปากร แสดงละครสมโภชราชรถและพระยานมาศตามโบราณราชประเพณีเรื่องสังคีตป็ชยตอนพระสังคีตป็ชยอัญเชิญราชรถ จากนั้นประธานไปยังโต๊ะเครื่องบวงสรวงอธิษฐานจิต ขอพระราชทานจากบูรพมหา

กษัตริย์ และขออนุญาตเทพเทวาเคลื่อนขบวนราชรถและพระยานมาศออกจากโรงราชรถ ความว่า

ขอนอบน้อมนมัสการครู อาจารย์ เทพเทวาบูรพมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรีทุกพระองค์ ในวาระสำคัญนี้ ขออัญเชิญราชรถ พระยานมาศ เพื่อใช้ในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร กรรมใดที่ข้าพเจ้าและคณะทำงาน หากได้มีข้อบกพร่องด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือรู้มาผิดขอให้ท่านได้โปรดประทานอภัยให้แก่ข้าพเจ้าและคณะทำงาน ขอให้ราชรถ พระยานมาศ เคลื่อนด้วยความสง่างาม เพื่อถวายพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เป็นเกียรติประวัติแผ่ไปทั่วทุกสากลโลก

ต่อจากนั้นได้เคลื่อนราชรถ พระยานมาศออกจากโรงราชรถ โดยเจ้าพนักงานได้ประโคมฆ้องสังข์ บัณเฑาะว์ เมื่อถึงเวลามหัทธโนฤกษ์ ๑๔.๕๑ นาฬิกา เจ้าหน้าที่ทหารประจำราชรถได้เคลื่อนขบวนตามลำดับ ดังนี้ ๑. ราชรถปืนใหญ่ ๒. ราชรถน้อย ๓. พระมหาพิชัยราชรถ ซึ่งมี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นำทีมจุดชักเชือกที่แบ่งเป็น ๔ สาย ประกอบด้วย พลเอก ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร รองนายก



รัฐมนตรี เป็นผู้นำจุดธูปเทียนประจำสายที่ ๑ ขณะ  
ที่สายที่ ๒ มี พลเรือเอก ณรงค์ พิพัฒนาศัย รอง  
นายกรัฐมนตรี เป็นผู้นำ ส่วนสายที่ ๓ มีนายอรรถ  
สิทธิ์ พงษ์ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เป็น  
ผู้นำ และสายที่ ๔ มีนายวีระ โรจน์พจนรัตน์ รัฐมนตรี  
ว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เป็นผู้นำ ขณะที่สำนัก  
การสังคีต กรมศิลปากรจัดการแสดงระบำชุด  
ดาวดั่งส์ บทร้องของระบำชุดเป็นพระนิพนธ์ใน  
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศ  
รานุวัตติวงศ์ พรรณนาถึงความวิจิตรอลังการ ความ  
งดงามโอฬารของสวรรค์ชั้นดาวดั่งส์และทิพยสมบัติ  
ของพระอินทร์ ประหนึ่งเหล่าเทวดานางฟ้าได้มาร่วม  
ยินดีในความสำเร็จของพิธีการ จากนั้นประธาน  
ไปรษณีย์ฯ ได้อ่านคำขวัญประจำปี ๒๕๖๑  
เป็นอันเสร็จพิธี มีกำลังพลร่วมจุดธูปกราชรถทั้ง ๓  
องค์ จำนวน ๓๔๑ นาย

กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม เป็นหน่วย  
งานหลักที่ได้รับมอบหมายให้จัดสร้างพระเมรุมาศ  
สิ่งปลูกสร้างประกอบพระเมรุมาศ และบูรณปฏิสังขรณ์  
ราชรถและพระยานมาศ โดยกรมศิลปากรได้รับความ  
ร่วมมือจากกรมสรรพาวุธทหารบก กรมการขนส่ง

ทหารบก และกรมอุทการเรือ รวมทั้งบุคลากรในสาย  
งานต่าง ๆ ของกรมศิลปากรตลอดจนจิตอาสา ดำเนิน  
การบูรณะซ่อมแซมเตรียมความพร้อมของราชรถ  
พระยานมาศ และเครื่องประกอบที่จะใช้ในขบวน  
พระบรมราชาอิสริยยศในพระราชพิธีฯ คือ พระมหา  
พิชัยราชรถ ราชรถน้อย พระยานมาศสามลำ  
คาน พระที่นั่งราเชนทรยาน และเกรินบันได  
นาค รวมทั้งจัดสร้างพระราเชนทรยานน้อยและ  
ราชรถปืนใหญ่จนพร้อมเสร็จสมบูรณ์

ระหว่างพิธีบวงสรวงและอัญเชิญออกจาก  
โรงราชรถ เจ้าหน้าที่ช่างสิบหมู่และจิตอาสาที่มีส่วน  
ร่วมในการบูรณะและจัดสร้างราชรถทั้ง ๓ องค์ คือ  
ราชรถปืนใหญ่ ราชรถน้อย และพระมหาพิชัยราช  
รถ ต่างกลั้นน้ำตาไว้ไม่อยู่ เพราะราชรถพร้อมเพื่อ  
ใช้ในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพในหลวง  
รัชกาลที่ ๙ แล้ว กำหนดอัญเชิญราชรถไปฝึกซ้อม  
ริ้วขบวนพระบรมราชาอิสริยยศยังพื้นที่จริงในวันที่ ๗,  
๑๕, ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๐

พระเสด็จแว่นฟ้า พระราชยานขนาดเล็ก  
ใช้กำลังคนหาม ๘ คนสำหรับเชิญพระบรมโกศ  
พระบรมศพจากพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาทใน



พระบรมมหาราชวังไปเทียบพระยานมาศสามลำคานที่นอกกำแพงแก้วด้านทิศตะวันตก ลักษณะเป็นแท่นไม้สี่เหลี่ยมสลักลาย ปิดทองประดับกระจก ทั้งองค์ ตัวแท่นไม้เป็นฐานสิงห์ปากบัว หน้ากระดานล่างลงรักปิดทองประดับกระจก หัวหลังสิงห์ปิดทองประดับกระจก เส้นลวดเดินเส้นทอง พื้นพระเสลี่ยงปูพรมแดง ทั้งสี่มุมติดห่วงเหล็กทาสีแดงเขียว ปลายคานเป็นหัวเม็ดทรงมณฑปปิดทองเรียบ ระหว่างคานทั้งด้านหน้าและด้านหลังคล้องเชือกมะนิลาหุ้มผ้าแดง สำหรับเจ้าพนักงานใช้คล้องแขนขณะยกพระเสลี่ยง

**พระยานมาศสามลำคาน** พระราชยานที่มีคานหามขนาดใหญ่ มีลักษณะเป็นแท่นไม้แกะสลักย่อมุมไม้สี่สิบสอง ลงรักปิดทองประดับกระจกทั้งองค์ มีพนักโดยรอบ ๓ ด้าน มีคานหาม ๓ คาน จำนวนพลแบกหาม ๑๒๐ นาย ๒ ผลัด ผลัดละ ๖๐ นาย ผู้ควบคุม ๑ นาย สำหรับเชิญพระบรมโกศพระบรมศพจากพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาทในพระบรมมหาราชวัง ไปประดิษฐานบนพระมหาพิชัยราชรถที่จอดเทียบรออยู่ใกล้พลับพลาแยกบริเวณทิศตะวันออกของวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม เพื่ออัญเชิญพระบรมโกศไปยังพระเมรุมาศ ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง

**ราชรถน้อย** มีทั้งสิ้น ๓ องค์ ได้แก่ ราชรถน้อย ๑๙๙๒, ๑๙๙๓ และ ๑๙๙๔ มีลักษณะทรงบุษบกขนาดเล็กกว่าพระมหาพิชัยราชรถและเวชยันตราชรถ ทำด้วยไม้แกะสลักลงรักปิดทองประดับกระจก ในอดีตทำหน้าที่เป็นรถพระนำ (อ่านพระ



อภิธรรมนำขบวน) หรือ รถสวด, **รถโปรยข้าวตอก** หรือ รถโปรย และ**รถสำหรับภูษาโยงจากพระบรมโกศ** หรือ รถโยง ทั้งนี้ ได้จัดทำผ้า幔ใหม่ ขนาดกว้าง ๖๐ เซนติเมตร ยาว ๑.๓๐ เมตร โดยกลุ่มผ้าทอยกทองจันทรีโสมา จ.สุรินทร์ ดำเนินการใช้ผ้าตาดทองแท้ ถือเป็นงานฟื้นฟูผ้าตาดทองโบราณ

**พระมหาพิชัยราชรถ** ราชรถองค์ใหญ่ที่มีความสำคัญในการเชิญ **“พระบรมโกศ”** พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร จากบริเวณหน้าวัดพระเชตุพนวิมลมังคลา



สมเด็จพระวันรัต เจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหาร นั่งพระเสลี่ยงกลีบบัวอ่าน พระอภิธรรมนำริ้วขบวนพระบรมราชอิสริยยศ



ราม จำนวนพลชุดชัก ๒๑๖ นาย แบ่งเป็นด้านหน้า ๑๗๒ นาย และด้านหลัง ๔๔ นาย ผู้ควบคุม ๕ นาย เคลื่อนไปตามเส้นทางถนนสนามไชยเข้าสู่ถนนราชดำเนินในผ่านหน้ากระทรวงกลาโหม ศาลหลักเมือง ศาลฎีกา แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าสู่มณฑลพิธีท้องสนามหลวง ก่อนเชิญ พระบรมโกศประดิษฐานบนราชรถปืนใหญ่ ตามลำดับ

**พระเสลี่ยงกลีบบัว** พระราชยานสร้างด้วยไม้ปิดทองประดับกระจกทั้งองค์ มีคานหาม ๒ คาน ลำคานเป็นไม้กลมกลึงทาสีแดง แทนพระเสลี่ยงมี





ลักษณะเป็นฐานสิงห์บัวลูกแก้วปิดทองประดับกระจก ใช้สำหรับสมเด็จพระสังฆราชหรือพระราชอาคันตุกะนำขบวนพระบรมราชอิสริยยศ เพื่อเชิญพระบรมศพจากพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาทในพระบรมมหาราชวังไปยังพระมหาพิชัยราชรถ ณ บริเวณวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามครั้งหนึ่ง และนำขบวนพระบรมราชอิสริยยศเชิญพระบรมศพเวียนรอบพระเมรุมาศ

**ราชรถปืนใหญ่** จัดสร้างขึ้นใหม่โดยกรมสรรพาวุธทหารบก เพื่อให้ในการเชิญพระบรมโกศพระบรมศพในหลวงรัชกาลที่ ๙ เวียนอุตราวัฏ (เวียนซ้าย) ๓ รอบก่อนเชิญขึ้นประดิษฐานบนพระจิตกาธานในพระเมรุมาศบุษบกประธาน โครงสร้างราชรถปืนใหญ่ แบ่งเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ ราชรถปืนใหญ่ส่วนหน้า และราชรถปืนใหญ่ส่วนหลัง

**ราชรถปืนใหญ่ส่วนหน้า** กรมสรรพาวุธทหารบก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (มจพ.) และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี รวบรวมหลักฐานทางประวัติศาสตร์นำมาวิเคราะห์และออกแบบให้มีลักษณะใกล้เคียงกับราชรถปืนใหญ่ส่วนหน้าในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล รัชกาลที่ ๘ มากที่สุด

**ราชรถปืนใหญ่ส่วนหลัง** มีคานบังคับคั้นเชือกอุดชัก ๒ เส้น ใช้โครงสร้างของ ป.ภุเชา แบบ ๕๑ ที่กองทัพบกเก็บรักษามาตรวจสอบโครงสร้างด้วยวิธีการตรวจสอบทางวิศวกรรม มาสร้างและ



ราชรถปืนใหญ่

บูรณะให้ได้โครงสร้างที่แข็งแรงรองรับน้ำหนักพระบรมโกศได้ ในส่วนฐานรองพระโกศพระบรมศพทำจากไม้ดอกแบบแกะลายไทย อันมี ลายฐานสิงห์ แม่แคร่ชั้นบน แม่แคร่ชั้นล่าง แม่แปรงทองประดับแม่แคร่ ยังมีลายประจำยามประดับส่วนตัวถึง ลายประจำยามประดับชี่ล้อ โดยสำนักช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร รับผิดชอบดำเนินการ

**พระที่นั่งราเชนทรยาน** เป็นพระราชยานที่สร้างขึ้นใน รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ลักษณะเป็นทรงบุษบกย่อมุมไม้สิบสอง หลังคาซ้อน ๕ ชั้น สร้างด้วยไม้ แกะสลักลงรักปิดทองประดับกระจก พนักพิงและกระจังปฏิญาณแกะสลักเป็นภาพเทพพนมไว้ตรงกลาง



และมีรูปครุฑยุคนาคประดับที่ฐาน มีคานสำหรับหาม ๔ คาน ใช้คนหาม ๕๖ คน แต่เวลาปกติจะคงคานประจำไว้ ๒ คาน โดยในการนี้ใช้ในการเชิญพระโกศพระบรมอัฐิจากพระเมรุมาศท้องสนามหลวงไปยังพระบรมมหาราชวัง

**พระราชนทรยานน้อย** สำนักช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร จัดสร้างขึ้นใหม่สำหรับพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ใช้ในการเชิญพระศพพระบรมราชสรีรางคารจากพระเมรุมาศมณฑลพิธีท้องสนามหลวงกลับสู่พระบรมมหาราชวัง การจัดสร้างยึดรูปแบบการจัดสร้างมาจากพระที่นั่งราชนทรยาน แต่มีขนาดเล็กลง สร้างด้วยไม้สักแกะสลักลงรักปิดทองประดับกระจกทั้งองค์ มีขนาดกว้าง ๑๐๐ เซนติเมตร ยาว ๕๔๘ เซนติเมตร รวมคานหาม สูง ๔๑๔ เซนติเมตร มีคานหามทั้งหมด ๔ คาน ใช้คนหาม ๕๖ คน ลวดลายต่าง ๆ ประกอบด้วย เม็ดน้ำค้าง ปลียอด ลูกแก้ว บัวกลุ่ม เหม บัวคอเสื้อ องค์กรชั่ง บราลี บันแถลง เพ็ญระย้า คันทวย ประจำยามรัดอก เสาไม้สิบสอง กาบพรหมศร กระจั่งปฏิญาณ บัวทอไม้เชิงบาตร หน้ากระดาน บัวหาง ครุฑยุคนาค และฐานสิงห์ เป็นการคงไว้ซึ่งความงามตามแบบโบราณทั้งรูปแบบและกระบวนการจัดสร้าง

การฝึกซ้อมร่วมริ้วขบวนพระบรมราชอิสริยยศงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ประกอบด้วย ๓ ริ้วขบวน มีกำลังพลร่วมฝึกซ้อมกว่า ๒ พันนาย ที่กรมทหารราบที่ ๑๑ รักษาพระองค์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๐

## การซ้อมใหญ่ริ้วขบวนพระบรมราชอิสริยยศ

สำหรับการซ้อมริ้วขบวนที่ ๑ - ๓ จากทั้งหมด ๖ ริ้วขบวน เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ มีทหารกองเกียรติยศ ๓ เหล่าทัพ กำลังพลจากกรมสรรพาวุธทหารบก และกองทัพภาคที่ ๑ รวมทั้งผู้ถวายงานเข้าร่วมในการซ้อมใหญ่ครั้งแรกในพื้นที่จริงมีจำนวนกว่า ๔,๐๐๐ คน

การซ้อมริ้วขบวนที่ ๑ เริ่มเวลา ๐๗.๓๐ น. เจ้าพนักงานเปลื้องพระลงงออกจากพระโกศทองใหญ่ แล้วเชิญพระลงงลงจากพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง ขึ้นประดิษฐานบนพระยานมาศสามลำคาน เป็นพระราชยานที่มีคานหามขนาดใหญ่ทำด้วยไม้จำหลักลวดลายลงรัก



ปิดทอง มีพนักงานโดยรอบ ๓ ด้าน และมีคานหาม ๓ คาน จากนั้นเจ้าพนักงานประกอบพระบรมโกศ

เวลา ๐๗.๔๙ น. เชิญพระบรมโกศออกทางประตูศรีสุนทรประตูชั้นในและประตูเทวาริรมย์ เพื่อตั้งริ้วขบวนบนถนนมหาราช โดยมี รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ประดิษฐ์ ปัญจวีณิน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศิริราช ปิยมหาราชการุณย์ เป็นผู้ประกอบพระบรมโกศออกทางประตูศรีสุนทรและประตูเทวาริรมย์ เมื่อพระบรมโกศถึงยังถนนมหาราชแล้ว เจ้าพนักงานเชิญพระมหาเศวตฉัตรกางกั้นพระบรมโกศ

ต่อมา ศาสตราจารย์ นายแพทย์ประสิทธิ์ วัฒนาภา คณบดีคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ขึ้นไปประกอบพระบรมโกศบนพระยานมาศสามลำคาน เมื่อเจ้าพนักงานรับไว้เป็นสัญญาณครบ ๓ ครั้งแล้ว วงมโหรีก็เริ่มบรรเลง ริ้วขบวนจึงเริ่มเคลื่อนตามสัญญาณกลองไปตามถนนมหาราชแล้วเข้าสู่ถนนท้ายวังมุ่งไปยังถนนสนามไชย



การข้อมยอยริ้วขบวนพระบรมราชอิสริยยศและพระมหาพิชัยราชรถเชิญเชิญพระบรมโกศ เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ ในหลวงรัชกาลที่ ๙



เวลา ๐๘.๔๓ น. ริ้วขบวนที่ ๑ มารวมกับริ้วขบวนที่ ๒ ซึ่งตั้งรออยู่บริเวณหน้าวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร จากนั้นเชิญพระโกศทองใหญ่เทียบเกรินบันไดนาค ขึ้นประดิษฐานบนบุษบกพระมหาพิชัยราชรถ (หมายเลข ๙๗๘๐) เป็นราชรถทรงบุษบกทำด้วยไม้แกะสลักทั้งองค์ ลงรักปิดทองประดับกระจกมีเกรินลดหลั่นกัน ๕ ชั้น ซึ่งจอดอยู่บริเวณหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน เพื่อเคลื่อนริ้วขบวนแห่พระโกศทองใหญ่



พระมหาพิชัยราชรถ



การข้อมัญเชิญพระบรมโกศจากเกรินบันไดนาคขึ้น  
พระมหาพิชัยราชรถ



บรรยากาศและเส้นทางข้อมเดินริ้วขบวนพระบรมราชอิสริยยศเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในสถานที่จริงเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม มีทหารกองเกียรติยศ ๓ เหล่าทัพเข้าร่วม จากพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท พระบรมมหาราชวัง ไปตามถนนมหาราชเข้าสู่ทำยวง ถนนสนามไชย ถนนราชดำเนินใน ก่อนเลี้ยวเข้าสู่ท้องสนามหลวง โดยมีประชาชนเดินทางมาเฝ้าชมการข้อมจำนวนมาก

อ่านต่อฉบับหน้า

# ติดปีกให้ปัญญา ศึกษาค้นคว้า ด้วยการเรียนรู้นอกกรอบ



**พันโทฐนัส มานวงค์**

กองวิชากฎหมายและสังคมศาสตร์ ส่วนการศึกษา  
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

สำคัญ ได้แก่ ความรู้ที่มาจากความเข้าใจ ทักษะ  
ความสามารถที่มาจากประสบการณ์และการฝึกฝน  
และคุณค่าหรือความพึงพอใจที่มาจากอารมณ์และ  
ความรู้สึก กระบวนการเรียนรู้จึงถือเป็นสมบัติ  
ติดตัวอันมีค่ามหาศาล ที่เป็นพื้นฐานให้มนุษย์  
สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างรอบด้าน ดังนั้น หาก  
กระบวนการเรียนรู้ถูกส่งเสริมด้วยสิ่งแวดล้อมที่  
เอื้ออำนวย ผลการเรียนรู้ก็ย่อมเกิดขึ้นและเป็น  
ประโยชน์ได้ทั้งต่อตนเองและสังคม

กระบวนการที่สนับสนุนต่อการบริหารจัดการและ  
แสวงหาวิธีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของมนุษย์เป็น  
หน้าที่สำคัญ ซึ่งสังคมได้มุ่งเป้าไปยังระบบการ  
ศึกษา โดยหมายว่าระบบการศึกษาจะสามารถสร้าง  
เสริมให้พลังแห่งการเรียนรู้ของทุกคนเกิดการพัฒนา  
ได้ เราจึงสังเกตได้ว่าประเทศที่ได้การยอมรับว่ามี  
ความเจริญ ล้วนทุ่มเททรัพยากรไปที่ระบบการ  
ศึกษา เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์อันเป็นกำลังหลัก  
ของประเทศให้มีคุณภาพมากที่สุด แต่หากเรามอง  
ย้อนมาในหลาย ๆ ประเทศ รวมถึงประเทศไทย การ  
จัดการศึกษาของหลาย ๆ สถาบันการศึกษา กลับ  
กระทำตนเป็นกรงขังทางปัญญา ใส่กรงล้อมรอบ

**การ** ดำรงชีวิตของมนุษย์ต้องอาศัย  
กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้มีทักษะ  
ความคิด และความสามารถในการแสวงหา  
ทรัพยากร เพื่อนำมาตอบสนองความต้องการของ  
ตนในแต่ละมิติ เพราะมนุษย์มิได้เลี้ยงชีพโดยใช้  
สัญชาตญาณเช่นเดียวกับสัตว์โลกทั่วไป ดังนั้น  
กระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์จึงเริ่มมีตั้งแต่แรกเกิด  
และถูกพัฒนาขึ้นตามลำดับของช่วงวัย อย่างไรก็ตาม  
การเรียนรู้ของแต่ละบุคคลล้วนตกอยู่ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่  
แตกต่างกัน บางอย่างก็ส่งเสริมและกระตุ้น  
เร้าให้บุคคลนั้นเกิดการเรียนรู้ที่ดีมีเหมาะสม แต่ก็มี  
อยู่ไม่น้อยที่สิ่งรอบตัวของมนุษย์กลับกลายเป็น  
อุปสรรค คอยขัดขวางมิให้การเรียนรู้ของมนุษย์เป็น  
ไปในแนวทางที่สร้างสรรค์ได้ ทั้งนี้ การเรียนรู้เป็น  
กระบวนการสำคัญ อันทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง  
ของพฤติกรรม จากการตอบสนองต่อการรับรู้ในด้าน  
ต่าง ๆ ที่สะท้อนออกมาเป็นผลการเรียนรู้ในลักษณะ



การเรียนรู้อันทรงพลังด้วยห้องสี่เหลี่ยมที่คับแคบ และขุ่นเคืองด้วยความรู้จากความเชื่อตามตำรา พร้อมปลอบประโลมความคิดด้วยวิถีปฏิบัติกรในรูปแบบเดิม ๆ ยิ่งไปกว่านั้นปลายทางที่กำหนดของบางสถาบันการศึกษา กลับเน้นย้ำให้ผู้เรียนสร้างการเรียนรู้เพื่อผลประโยชน์ต่อตนเอง และเพิกเฉยต่อความรับผิดชอบรวมทั้งหน้าที่อันพึงมีต่อสังคม การจัดการศึกษาในลักษณะดังกล่าวนอกจากจะเป็นการทำลายศักยภาพแห่งการเรียนรู้ของมนุษย์แล้ว ก็ยังทำร้ายสังคมและสิ่งแวดล้อมด้วยการลดทอนความรับผิดชอบต่อสังคมจากการเรียนรู้สภาพความเป็นจริง

การจัดการเรียนการสอนที่ล้อมกรอบทางปัญญา ด้วยการจับผู้เรียนใส่ไว้ในห้องเรียนและจับจองอยู่กับตำรา ตลอดจนวาทะพรรณนาของผู้สอนเพียงอย่างเดียวนั้น ไม่อาจเป็นแนวทางที่ใช้สร้างเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เต็มที่ การแก้ไขปัญหานี้สามารถสรุปได้ ๒ แนวทาง ได้แก่ ๑) การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนโดยใช้กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างรอบด้าน ตามแนวคิดของการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และ ๒) การจัดการเรียนการสอนนอกห้องเรียน ที่เปิดมุมมองของการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้สัมผัสและเรียนรู้ด้วยตนเองกับสภาพความเป็นจริงของสังคม หรือการติดปีกให้ปัญญา เพื่อให้โอกาสการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ไปพบกับโลกแห่งความเป็นจริง อันเป็นการเรียนรู้ที่

สำคัญและมีความซับซ้อนต่อการเรียนรู้ที่ห้องเรียนมิอาจทำให้เกิดช่องทางการเรียนรู้เช่นนั้นได้อย่างสมบูรณ์ ผู้เขียนจึงขอนำกรณีตัวอย่างจากการพานักเรียนนายร้อยไปสัมผัสความจริงของสังคมบางมุม ที่เขาทั้งหลายจะได้เรียนรู้และบริหารจัดการตนเองระหว่างกระบวนการเรียนรู้ในหลาย ๆ มิติไปพร้อมกัน จากการพานักเรียนนายร้อย ๒๐ นาย ลงสู่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเรียนรู้ “ดินแดนแห่งมายาคติ วาทกรรมของสันติสุข” อันเป็นอีกภาคส่วนหนึ่งของพื้นที่การทำงานในวันข้างหน้า ตามภารกิจการรักษาความมั่นคงของแผ่นดิน

โครงการรัฐรักสามัคคี ทำความดี จิตอาสาเพื่อความมั่นคง หนุนสร้างสังคมสันติสุข (ภายใต้โครงการรัฐรักสามัคคี เพราะเราคือพี่น้องกัน) จัดโดยศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค ๔ ส่วนหน้า มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และชมรมพัฒนาสัมพันธ์ระดับผู้บริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยกำหนดจัดระหว่างวันที่ ๘-๑๑ เมษายน ๒๕๖๑ ณ ศูนย์ฝึกอบรมกองกำลังประจำถิ่นท่าสาป ต.ท่าสาป อ.เมือง จ.ยะลา เป็นโครงการที่เปิดโอกาสให้สมาชิกค่าย (เยาวชน) ได้เรียนรู้และสร้างประสบการณ์ที่สร้างสรรค์ร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญคือ



การเรียนรู้พลังของความสัมพันธ์และการอยู่ร่วมกัน ในรูปแบบสังคมพหุวัฒนธรรม ตลอดจนการเรียนรู้ที่จะสร้างประโยชน์และก้าวข้ามปัญหาที่เกิดจากเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากการเรียนรู้ข้อมูลความเป็นจริง เพื่อสร้างสรรค์ให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาในพื้นที่ในโอกาสต่อไป ซึ่งกิจกรรมในโครงการข้างต้นเป็นกิจกรรมที่สร้างเสริมให้ผู้เข้าร่วมเกิดความรู้และทักษะประสบการณ์ ตลอดจนความประทับใจในคุณค่าของความสัมพันธ์

กิจกรรมที่คณะทำงานได้วางแผนและจัดลำดับกิจกรรมเพื่อนำไปสู่วัตถุประสงค์ของโครงการ เป็นอีกกระบวนการหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้ร่วมทำกิจกรรมในค่ายเกิดการเรียนรู้ ได้แก่ กิจกรรมละลายพฤติกรรม กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมเสริมความรู้ความเข้าใจผ่านเวทีเสวนา กิจกรรมฐานจำลองการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลเพื่อสร้างสรรค์โครงการพัฒนา กิจกรรมเยี่ยมบ้านและลงพื้นที่ชุมชน กิจกรรมการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมที่ตลาดท่าสาป กิจกรรมกีฬาพื้นบ้าน และกิจกรรมการสร้างสรรค์อาหาร เป็นต้น สิ่งที่ผู้จัดโครงการต้องตระหนักและมุ่งมั่นเสมอ คือ การสร้างให้ทุก ๆ กิจกรรมเกิดการเรียนรู้จากกระบวนการเรียนรู้ของสมาชิกในค่ายด้วยตนเอง โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์นำไปสู่การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้นการใช้กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ต้องถูก

กลั่นกรองและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การจัดกิจกรรมจึงมีข้ออ้างในการสร้างหลักฐานว่า ได้จัดการเรียนการสอนในรูปแบบอื่น ๆ นอกห้องเรียนแล้วตามการวิพากษ์ที่ได้รับฟังกันอยู่เนื่อง ๆ

การจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ในมิติทางสังคมที่ผู้เรียนต้องนำผลการเรียนรู้ไปประยุกต์กับชีวิตจริงในอนาคตนั้นเป็นเรื่องสำคัญ ที่ระบบการศึกษาต้องให้คุณค่าอย่างมีความหมาย ความซับซ้อนของสภาพความเป็นจริงและเงื่อนไขต่าง ๆ ในการใช้ชีวิต ไม่ใช่สิ่งเรียบง่ายหรือเกิดขึ้นอย่างมีลำดับขั้นตอนเสมอไป ผู้เรียนจึงควรได้รับการฝึกหัดและเรียนรู้อย่างเป็นระบบ จากตัวอย่างกิจกรรมของโครงการข้างต้น ที่สมาชิกของค่ายต้องทำกิจกรรมลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้น ก่อนที่จะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เป็นโครงการในการพัฒนาเพื่อสร้างสันติภาพในพื้นที่ อันจะนำเสนอให้หน่วยงานระดับบนสนองรับและนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จากเป้าประสงค์ดังกล่าว กิจกรรมของค่ายต้องสร้างให้เกิดความเข้าใจและเชื่อมโยงทักษะของสมาชิกค่ายในเรื่องต่าง ๆ ก่อนการลงพื้นที่ทำกิจกรรมในพื้นที่ชุมชน ซึ่งมีหลายปัจจัยอันไม่สามารถควบคุมหรือคาดการณ์ได้ทั้งหมด การเผชิญกับความเป็นจริงที่หลากหลายมุ่งเกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ กับอาวุธทางปัญญาที่สมาชิกในค่ายต้องนำไปประยุกต์ต่อภารกิจ จึงเป็นสิ่งที่ผู้จัดกิจกรรมต้องทำให้ทุกคนได้เรียนรู้องค์ความรู้และ

ฝึกหัดใช้ความคิดที่จำเป็นต่อการใช้ในการปฏิบัติงานเป็นลำดับแรก

กิจกรรมที่สร้างความพร้อมให้สมาชิกในค่ายเพื่อปฏิบัติการหาข้อมูลด้วยการลงชุมชนในพื้นที่เริ่มจากการให้ความรู้ที่ถูกต้องเพื่อขจัดอคติในใจและมายาคติที่คลุมเครือในพื้นที่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เองเป็นเครื่องมือของผู้ไม่หวังดีใช้เป็นอาวุธเด็ดปึกทางปัญญาของเยาวชนไม่ให้มีอิสระในการเรียนรู้ความเป็นจริง องค์ความรู้ที่บิดเบือน ความเชื่อที่หักเห และการครอบงำความคิดโดยไม่ให้คิด จึงเป็นกำแพงด่านแรกที่ทุกคนต้องทลายลง กิจกรรมที่นำไปสู่ความรู้ที่ถูกต้อง ความเชื่อที่มีคุณธรรม และความคิดที่เปิดกว้าง ได้ถูกจัดกระทำอย่างเป็นระบบเพื่อให้แต่ละกิจกรรมสะท้อนให้เกิดการเรียนรู้ทางปัญญาและสัมผัสรู้สึกจากหัวใจ การถามตอบจากกิจกรรมบนเวทีเสวนาลงสู่การใช้ชีวิตประจำวันร่วมกันตามตารางการปฏิบัติภารกิจของสมาชิกในค่าย คำบอกเล่าคำบรรยายตลอดจนคำพรรณนาถึงความต่างระหว่างวัฒนธรรม ถูกขยายให้มีความชัดเจนและสร้างความหมายใหม่จากการพูดคุยแบบไม่เป็นทางการ กระบวนการเรียนรู้ของธรรมชาติมนุษย์ผู้เป็นสัตว์สังคมล้วนเป็นช่องทางเชื่อมต่อความสัมพันธ์ให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน ความไว้วางใจซึ่งกันและกันที่สามารถล้มล้างอคติในตนเองของสมาชิกในค่าย ค่อย ๆ สานต่อกันเป็นพลังของคนรุ่นใหม่จากการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในกิจกรรมอันหลากหลาย โดยเฉพาะกิจกรรมที่สร้างให้เกิดทักษะการคิด ได้แก่ กิจกรรมที่ชวนให้มอญย้อนสะท้อนพฤติกรรมของตนเองต่อวิถีการจัดการปัญหาสังคมรอบด้าน รวมไปถึงกิจกรรมที่จำลองกระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อสร้างสรรค์ ซึ่งทั้งสองกิจกรรมต่างทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่จำลองสภาพความเป็นจริงของสังคม ส่งสะท้อนไปถึงการทำ ความเข้าใจต่อการปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายดังกล่าวข้างต้น แน่นนอนว่าผลการเรียนรู้จากกิจกรรมเหล่านี้ย่อมไม่สามารถเกิดขึ้นได้ หากเขา

เหล่านั้นยังคงต้องอยู่ในกรงทองของการเรียนรู้ เพราะกรงทองแห่งนั้นต่างมุ่งเน้นแต่ “การเรียนรู้” หากไม่ได้ส่งทอดไปถึง “การรู้” ดังนั้น ความเข้าใจที่ต้องใช้ปัญญาในการเรียนรู้ย่อมมีความหมาย อันจะพัฒนาไปสู่ความตระหนักในคุณค่าของแก่นแก่น การเรียนรู้นั้น ๆ ก็ย่อมไปไม่ถึงเช่นกัน

“...ผมเองก็ยังไม่ทราบข้อมูลแท้จริงว่าที่ตรงนั้นเป็นอย่างไร สภาพเป็นแบบไหน และจะมีความปลอดภัยจริงหรือไม่ ผมติดตามจากสื่อที่นำเสนอข่าวสารในปัจจุบัน ที่ทำให้รู้สึกวาทินีเป็นพื้นที่อันตราย และมีความขัดแย้ง แต่หลังจากที่ผมได้ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ ภายในโครงการนั้นไป ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับสังคมแบบพหุวัฒนธรรม ซึ่งมีผู้เข้าร่วมโครงการเป็นนักศึกษาในพื้นที่ ต่างเพศ ต่างสถาบัน ต่างศาสนา ต่างความคิด ทุกคนเข้าร่วมโครงการในลักษณะจิตอาสา เมื่อได้ร่วมกิจกรรมทำให้ได้แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและความคิด ซึ่งทำให้ผมได้เรียนรู้ว่า แท้จริงแล้วปัญหาที่เกิดขึ้นอาจเกิดจากความไม่เข้าใจในการอยู่ร่วมกันในรูปแบบพหุวัฒนธรรม หลายความคิดที่บ่มเพาะความเชื่อที่ฝังตั้งแต่ยังเด็ก ซึ่งอาจเกิดขึ้นในสถานศึกษา ถึงแม้ว่าการปลูกฝังที่บิดเบือน อาจถูกสร้างมาตั้งแต่ยังเล็กและมีอิทธิพลต่อความรู้สึก แต่หากทุกคนลองเปิดใจรับความคิดที่แตกต่าง รับวัฒนธรรมที่แตกต่างเราก็จะพบประโยชน์จากระบบสังคมแบบพหุวัฒนธรรม...ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนั้น หลายคนมองเห็นว่าเป็นการทำเพื่อแบ่งแยกดินแดน แต่แท้จริงแล้วเป็นเพียงแค่มุมมองหนึ่งที่ต้องการสร้างสถานการณ์ให้เหมือนว่าประเทศไทยกำลังแตกแยก ในปัจจุบันคนไทยพุทธและมุสลิมนั้นพยายามต่อต้านและผลักดันไม่ให้กลุ่มคนดังกล่าวสร้างสถานการณ์ขึ้นมา ความสงบจะเกิดขึ้นได้ถ้าทุกคนร่วมมือกัน และเข้าใจที่จะอยู่ร่วมกันในรูปแบบสังคมแบบพหุวัฒนธรรม” (นร. เตชสิทธิ์ ฤทธิ์เจริญ)

“ตอนที่ผมลงชื่อมาค่าย ผมกังวลว่ามันจะไม่

ได้อะไรมากนัก อาจจะไม่เสียเวลาในการมาทำกิจกรรม แต่ก็ตัดสินใจมาเนื่องจากได้ฟังเพื่อน ๆ ที่เคยลงค่ายมาแล้วให้ฟังว่ามีกิจกรรมแบบไหนบ้าง ต้องทำอะไรบ้าง ซึ่งเมื่อผมเดินทางมาถึงจังหวัดยะลาในวันแรก ผมเห็นผู้คน (สมาชิกในค่าย) เยอะแยะมันทำให้ผมตื่นเต็นและกังวล แต่เมื่อเริ่มทำกิจกรรมร่วมกัน โดยเฉพาะกิจกรรมที่ได้ลงพื้นที่ไปดูวิถีชีวิตที่ตลาดท่าสาป ผมได้เรียนรู้ทั้งเรื่องอาหารการกิน เครื่องแต่งกาย ภาษาที่ใช้สื่อสารกัน ผมรู้สึกมีทัศนคติที่ดีกับการใช้ชีวิตของบ้านท่าสาป ซึ่งมันเริ่มทำให้ผมเปิดใจที่จะยอมรับเพื่อน ๆ ร่วมค่าย และเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้น และพอเช้าวันที่ ๒ และวันที่ ๓ ซึ่งมีกิจกรรมนันทนาการเล่นเกมร่วมกัน จนถึงการลงพื้นที่สอบถามปัญหาของผู้คนในพื้นที่ ซึ่งได้รับผลกระทบ รวมทั้งสอบถามถึงความเป็นอยู่ เพื่อนำมาช่วยกันคิดและวิเคราะห์หาแนวทางที่จะแก้ปัญหาจริง ๆ มันทำให้การมาค่ายรู้สึกสามัคคีครั้งนี้มีคุณค่า ผมรู้ว่าการมาสัมผัสและปฏิบัติจริง มันยอดเยี่ยมกว่าการที่ฟังคำบอกเล่าของเพื่อน ๆ และมันทำให้ผมอยากมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมดี ๆ แบบนี้อีกครับ” (นร. นิตินัย ทองนุช)

“ผมได้รับการเรียนรู้แบบใหม่ซึ่งได้ประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น ได้เจอสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ได้อยู่กับชาวบ้านและเพื่อน ๆ ในค่าย ได้แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ภาษาของทางภาคใต้ ได้มาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ได้ช่วยกันออกความคิดเห็นร่วมกันเพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้มันลงตัว การมาเรียนรู้ครั้งนี้ผมรู้สึกประทับใจมากครับ ความแตกต่างที่ได้จากการลงไปในพื้นที่อาจจะแตกต่างกันกับที่เราเรียนในห้องเรียน เพราะในห้องเรียนเราจะได้รับความรู้แต่ไม่ได้ประสบการณ์ แต่การมาที่นี้เราได้ความรู้และประสบการณ์มาสดแทรก รวมทั้งได้ข้อเท็จจริงซึ่งชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และเราสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับชาวบ้านในพื้นที่ ผมได้รู้แนวความคิดของคนในพื้นที่นั้น ๆ และพวกผมคิด

ว่า สามจังหวัดชายแดนใต้ไม่น่ากลัวอย่างที่คิดครับ” (นร. ชัยวัฒน์ สนิมทอง)

“การเรียนรู้ของผมจากการทำค่ายรู้สึกสามัคคีในครั้งนี้ สิ่งแรกที่ผมได้เรียนรู้คือ ลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่จังหวัดยะลา และเมื่อได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในค่ายแล้ว ทำให้ผมได้เรียนรู้ว่า ผู้ที่มาร่วมทำค่ายนั้นมีความคิดริเริ่มมากกว่าผม แต่สิ่งที่เขาขาดคือ ขาดคนที่จะนำความคิดของเขาเหล่านั้นมาสานต่อ นอกจากนี้ผมมีโอกาสได้รับเลือกเป็นหัวหน้ากลุ่ม สิ่งที่ผมได้เรียนรู้ต่อมาคือ การทำงานร่วมกับผู้ร่วมทำค่ายคนอื่น ๆ ที่เป็นบุคคลพลเรือน ซึ่งเราไม่สามารถสั่งเขาได้ทุกอย่าง เราต้องใช้การขอความร่วมมือเป็นหลัก และเมื่อถึงเวลาทำงานก็จะมีทั้งคนที่รู้หน้าที่ของตัวเองและคนที่ไม่ทำอะไรเลย ซึ่งผมได้สอบถามแล้วเขาก็บอกมาว่า... “มันเป็นสิ่งที่เขาไม่ถนัด” ...สุดท้ายคือเรื่องการลงพื้นที่จริง (บ้านท่าสาป) ซึ่งทำให้ผมทราบว่า ความคิดของประชาชนในหมู่บ้านหลายคนสามารถอยู่ร่วมกันแบบพหุวัฒนธรรมได้ โดยการให้เกียรติและเรียนรู้วิถีชีวิตของผู้อื่น แต่ก็มีบางส่วนที่มีความคิดว่าต่างวัฒนธรรมยอมรับไม่สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างไรก็ดี บุคคลเหล่านี้ที่อยู่ในหมู่บ้านเดียวกันก็ได้ทำทุกอย่างคล้อยตามวิถีปฏิบัติของคนส่วนใหญ่เพราะอยากอยู่อย่างสงบ สอดคล้องกับผู้ที่มาร่วมกิจกรรมในค่ายครั้งนี้ ที่ทุกคนก็มีแนวคิดคล้าย ๆ กัน คือมีความต้องการอยู่ด้วยกันอย่างปกติ อาจมีเพียงแค่งิจกรรมบางอย่างซึ่งไม่สามารถทำร่วมกันได้ก็เพียงเท่านั้น แต่ทุกคนยังมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของค่าย และบุคคลเหล่านี้สามารถไปเป็นบุคลากรที่ดีในท้องถิ่นได้ในอนาคต” (นร. กิตติพงษ์ ตาอ่อน)

“การเรียนรู้ของผมที่ได้จากการไปศึกษาถึงการอยู่ร่วมกันในรูปแบบพหุวัฒนธรรม อีกทั้งการที่ผมได้ลงไปสอบถามรายละเอียดของชาวบ้านที่ประสบปัญหาของ3จังหวัดชายแดนภาคใต้รวมไป

ถึงการได้พูดคุยกับพี่ ๆ ทหารที่ทำงานอยู่ในนั้น ทำให้ผมได้ทราบถึงปัญหาและการแก้ปัญหาต่าง ๆ เช่น การศึกษาในนั้นยังไม่สามารถครอบคลุมในหลายพื้นที่ ทำให้เด็กยังขาดกระบวนการคิด หรืออาจจะถูกสอนมาเรื่องที่ไม่ดี ๆ เกี่ยวกับศาสนา จึงทำให้เกิดความขัดแย้งกันตามมาภายหลัง แต่พอผมได้มาค้ายนี้ทำให้เราทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม สามารถที่จะทำงานร่วมกันได้ ทำให้เรามีความเข้าใจกันมากขึ้น ทำให้เรามีน้ำใจ มีจิตอาสา ร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นการยอมเสียสละเพื่อส่วนรวม การสามัคคีกันเพื่อให้งานออกมาสำเร็จ ทำให้เราทราบถึงว่าเราสามารถอยู่ร่วมกันได้ ทำให้ชาวค่ายมีทัศนคติที่ดีขึ้น ถึงแม้จะต่างศาสนาก็ตาม” (นร. ณบงกช วิชาตรี)

“สิ่งที่ผมได้จากการมาทำค่ายรัฐรักสามัคคีครั้งนี้ ได้เปิดโลกทัศน์ของผมเป็นอย่างมากครับ ได้เห็นและเรียนรู้ถึงปัญหาที่คนที่ยะลาประสบพบเจอ ว่าพวกเขามีความเป็นอยู่อย่างไร เมื่อประสบพบเจอกับเหตุการณ์ความไม่สงบ หรือมีการสูญเสียเกิดขึ้น พวกเขารับมือกับการสูญเสียอย่างไร และมีการช่วยเหลือจากภาครัฐหรือไม่ ทำให้เป็นแนวทางในการรับราชการ ว่าไม่ใช่แค่ได้รับเงินเดือนและทุกอย่างจะจบ เขาต้องการการดูแลหรือการเยียวยาทางจิตใจด้วยเช่นกัน ทำให้มุมมองที่มีต่อสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เปลี่ยนไป คือ ไม่ใช่เหตุการณ์ความไม่สงบเพียงไม่กี่จุดที่เกิดขึ้นจะส่งผลต่อทั้งจังหวัด พื้นที่ที่สงบและสวยงามยังมีอีกมาก เพียงแต่การนำเสนอข้อมูลยังไม่ทั่วถึงพอ ผมอยากจะทำเชิญชวนทุกคนให้มองถึงสิ่งสวยงามที่นี้ ที่นี้ยังมีอะไรดีอีกเยอะครับ อย่าเอาปัญหาเพียงไม่กี่จุดมาแบ่งแยกกัน หรือศาสนาที่เราพนับถือมากีดกัน ไม่ว่าจะยังไงเราก็เป็น

เพื่อนพี่น้องกันได้ แค่เพียงเปิดใจครับ” (นร.ศรัณย์ อ่อนคำ)

จากตัวอย่างบทสะท้อนการเรียนรู้ข้างต้นของนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ ๔ ที่เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการรัฐรักสามัคคี ทำความดี จิตอาสาเพื่อความมั่นคง หนุนสร้างสังคมสันติสุข (ภายใต้โครงการรัฐรักสามัคคี เพราะเราคือพี่น้องกัน) ย่อมสะท้อนให้เห็นแล้วว่า กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนนายร้อยมีพลังมหาศาล หากได้รับโอกาสและการส่งเสริมกิจกรรมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างถูกต้อง เพียงแง่มุมเล็ก ๆ จากข้อเท็จจริงในพื้นที่กลับทำให้เกิดการเปิดโลกทัศน์แห่งการเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวาง การมีอคติและความเคลือบแคลงในใจต่อประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดจากการได้รับรู้ข้อมูล กลับถูกขจัดและปรับเปลี่ยนให้กลายเป็นการยอมรับ อันนำมาซึ่งความเข้าใจต่อสภาพการณ์ตามข้อเท็จจริง

สิ่งเหล่านี้คือความแตกต่างที่มีนัยสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนให้แก่แก่นักเรียนนายร้อย เพื่อสร้างเสริมศักยภาพแห่งการเรียนรู้ และจุดประกายพลังทางปัญญาในการพัฒนาตนเอง (ไม่ใช่แนวทางที่ “น่าจะทำ” หรือ “ควรจะทำ” หากเป็นสิ่งที่ “ต้องทำ” โดยแรงด่วน) “บัดนี้เลยเวลามากแล้วสำหรับการคิดทบทวนว่า เรากำลังบั่นทอนหรือเด็ดปีกทางปัญญาของนักเรียนนายร้อยไปมากน้อยเพียงใด ข้าขอให้ผู้ออกเจ้าทั้งหลายจงเร่งรีบผิดชอบและมอบเวลาที่เหลืออยู่ เพื่อให้ทุกวินาทีได้ถูกใช้อย่างเป็นประโยชน์ แก่แผ่นดินด้วยเถิดหนา...”



# ญี่ปุ่นคิดสร้าง วงค์ไฟบุลย์ในภูมิภาคเอเชีย

- (ต่อจากเล่มที่แล้ว) -

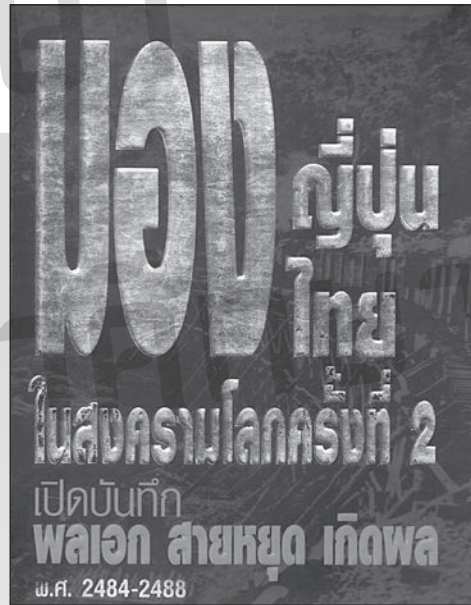
บทที่ ๒๔

พิพิธภัณฑท์ทหารญี่ปุ่นวัดม่วยต่อ  
อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ทหารญี่ปุ่นจำนวนแสนทะลักเข้ามาในเขตอำเภอขุนยวม ต่างบาดเจ็บและล้มตายเป็นจำนวนมาก ภาพเหตุการณ์ในสมัยนั้นถูกเก็บไว้ให้เราได้ศึกษาหาความรู้ เป็นอนุสรณ์สถานและเป็นเครื่องเตือนใจในความโหดร้ายของสงคราม

ข้าพเจ้าขอแนะนำบันทึกของ พันตำรวจโท เฑิดชาย ชมธวัช รองผู้กำกับการ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอขุนยวม ซึ่งบันทึกไว้เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๔๓ เกี่ยวกับ พิพิธภัณฑท์ทหารญี่ปุ่นวัดม่วยต่อ อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในความทรงจำของชาวขุนยวม ซึ่งน้อยคนนักจะทราบว่าทหารญี่ปุ่นไปสร้างเส้นทางส่งกำลังบำรุงบนสายที่ ๒ กรุงเทพฯ - เชียงใหม่ - แม่ฮ่องสอน - ดองอู

ในบันทึก พันตำรวจโท เฑิดชาย ชมธวัช กล่าวไว้ว่า



“หนังสือ ‘ทหารญี่ปุ่น’ ในความทรงจำของชาวขุนยวม (ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒) นี้เขียนด้วยแรงบันดาลใจที่อยากจะให้เรื่องราวแห่งประวัติศาสตร์เผยแพร่ไปสู่สาธารณชน จากการที่ได้สำรวจและเยี่ยมราษฎรตามหมู่บ้านในอำเภอขุนยวมช่วงปี ๒๕๓๘ และพบสิ่งของเครื่องใช้ของทหารญี่ปุ่นสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ หรือที่ญี่ปุ่นเรียกว่า “สงครามมหาเอเชียบูรพา” สิ่งของเครื่องใช้เหล่านี้ปรากฏอยู่แทบทุกบ้าน ๆ ละ ๑-๒ ชิ้น บางอย่างก็เป็นสิ่งของที่ชาวบ้านเคยใช้ในสมัยหลังสงคราม แต่ตอนนี้ชาวบ้านเก็บไว้เป็นของที่ระลึก ไม่ว่าจะเป็ผ้าห่ม หมวกเหล็ก กระติกน้ำ กระทะเหล็ก บางอย่างก็เป็นของที่ถูกทิ้งอยู่ตามบ้านเก่าที่เจ้าของก็เกือบลืมไปแล้ว

“ชาวบ้านหลายคนเล่าให้ฟังว่า ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ทหารญี่ปุ่นเข้ามาตั้งกองกำลังและฐานทัพอยู่ในอำเภอนี้ ตั้งแต่เริ่มสงครามจนกระทั่งสงครามยุติซึ่งกินเวลาประมาณ ๔-๕ ปี ทหารญี่ปุ่นบางคนก็อยู่นานกว่านั้น ระยะเวลาอันยาวนานเช่นนี้ย่อมจะมีเรื่องราวเกิดขึ้นมากมาย แต่เมื่อ

ได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับสงครามโลก และจังหวัดแม่ฮ่องสอนจากห้องสมุด ตลอดจน หอจดหมายเหตุแห่งชาติ จังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้ง ร้านขายหนังสือต่าง ๆ กลับไม่พบบันทึกเหตุการณ์ใด ๆ ที่กล่าวถึงทหารญี่ปุ่นในอำเภอขุนยวมหรือ จังหวัดแม่ฮ่องสอนเลย จะมีก็ในสารคดีท่องเที่ยว บางเล่ม แต่ถึงอย่างไรนั้นก็ไม่น่าจะน้อยมาก ทั้ง ๆ ที่ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างสงครามควรที่คนรุ่น หลังจะได้รับรู้

“ส่วนใหญ่เท่าที่อ่านพบจะเป็นการใช้ข้อมูล เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่มีทหารญี่ปุ่นมาประจำการใน จังหวัดอื่น ๆ ของประเทศไทย และทหารผ่านศึก ชาวญี่ปุ่นบางคนเขียนความทรงจำไว้บ้าง แต่ก็ไม่ ได้เผยแพร่ บางคนแวะมาเยี่ยมผู้เขียนและให้ข้อมูล เพิ่มเติม ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าเสียดายถ้าเหตุการณ์ เหล่านั้นจะเป็นเพียงเรื่องที่เขาต่อ ๆ กันมาเป็น ตำนาน โดยไม่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ถ้าเราปล่อยเวลาให้ผ่านไปโดยไม่รีบดำเนินการ ข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งวัตถุสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับ ประวัติศาสตร์ช่วงนี้ก็จะยิ่งสูญหาย และจะทำให้ยัง ลำบากในการค้นคว้าขึ้นทุกที เพราะผู้ที่รู้เห็นก็จะล้ม หายตายจากไปตามกาลเวลา

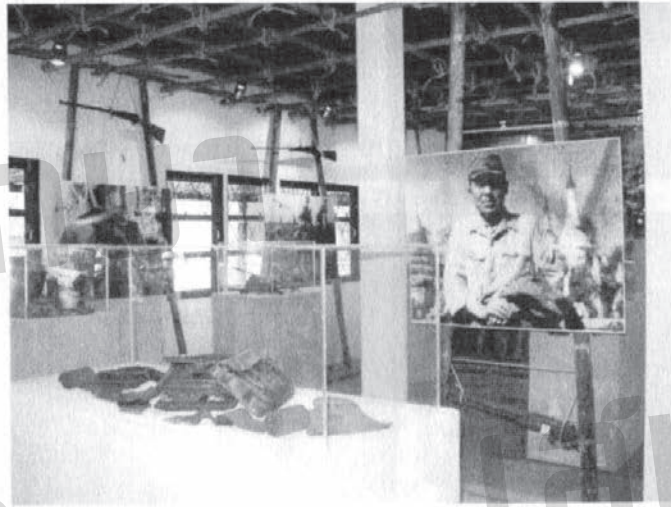
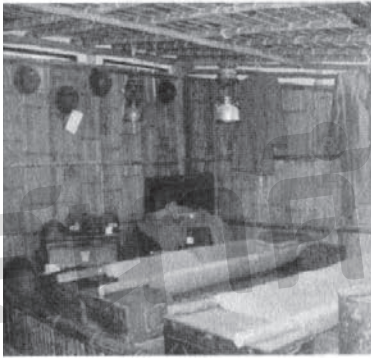
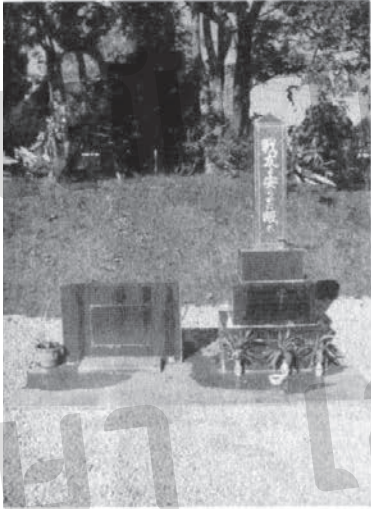
“เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงมากที่สุด ผู้เขียนจึงออก สืบหาพื้นที่และศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ที่เคย สัมผัสเกี่ยวข้องกับทหารญี่ปุ่นในสมัยสงครามโลก ครั้งที่ ๒ ได้บันทึกข้อมูล บันทึกภาพ-เสียง บุคคล สถานที่ ตลอดจนสิ่งของที่มีปรากฏ ด้วยการจด บันทึก บันทึกด้วยกล้องถ่ายรูป วิดีโอ เทปคาสเซตฯ รวมทั้งบันทึกความทรงจำของทหารญี่ปุ่นหลายคน ที่กรุณาอบให้ ยิ่งได้รับรู้เรื่องราว ได้เห็นหลักฐาน ก็ยิ่งยืนยันความตั้งใจที่จะเผยแพร่สิ่งที่ได้รับรู้มาให้ เป็นประโยชน์กับบุคคลอื่นต่อไป

“การรวบรวมข้อมูลที่ผ่านมาพบว่ามีควม ยากลำบากมากในการแสวงหาข้อเท็จจริง เพราะ บุคคลที่รู้เห็นเหตุการณ์แต่ละคนจะรู้เห็นเพียงบาง ส่วนคนละเล็กละน้อย จึงต้องเอามาต่อเรื่องเชื่อม

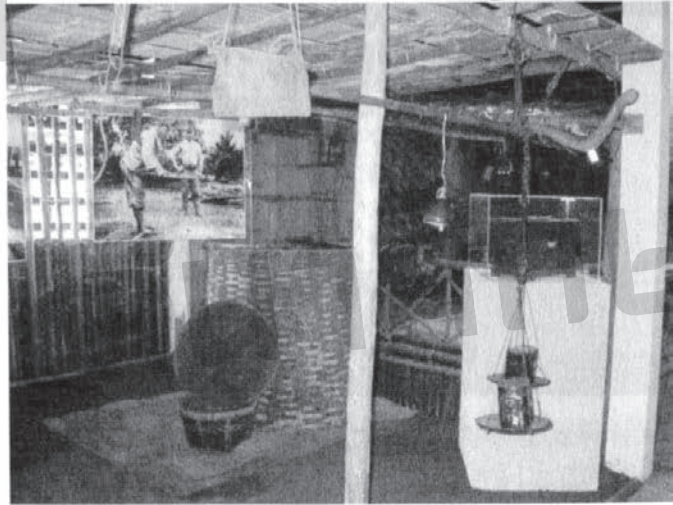
โยงเข้าด้วยกันและตรวจสอบจากคำบอกเล่าของ หลาย ๆ คนกับสถานที่และสิ่งของที่เกี่ยวข้องให้ตรง กัน บุคคลดังกล่าวเหล่านี้ส่วนใหญ่จะมีอายุ ๖๕ ปี ขึ้นไป บางคนพูดถึงในการสื่อสารทางภาษา บางครั้ง ต้องตะโกนและใช้ล่ามหลายภาษา เช่น ภาษาไทย ใหญ่ ภาษากะเหรี่ยง ภาษาพม่าและคำเมือง ซึ่งเป็น ภาษาท้องถิ่นทางภาคเหนือ บางครั้งต้องเดินทาง เข้าไปตามหมู่บ้านไกล ๆ หลายครั้ง เพื่อการซัก ความขยายผล หรือติดตามวัตถุสิ่งของที่เกี่ยวข้อง เพื่อความสมบูรณ์แห่งเรื่องราวที่จะต้องนำมาบันทึก ไว้ให้ผู้สนใจได้ศึกษา ค้นคว้า ก่อนที่สิ่งต่าง ๆ เหล่า นี้จะเลือนหายไปกับกาลเวลา อีกทั้งยังเป็นการปูพื้น ฐานและแนวทางให้มีการสำรวจค้นหาในเขตพื้นที่ อื่นต่อไป

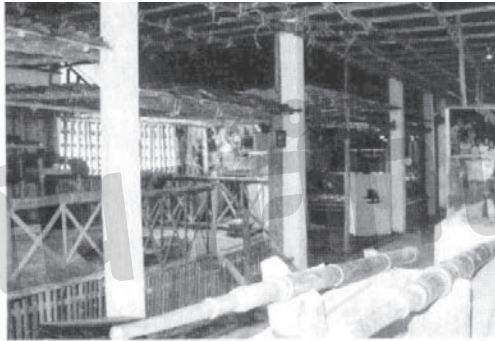
“ในหลายประเทศได้ให้ความสำคัญต่อ ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสงครามโลกเป็นอย่างมาก นอกจากจะสร้างอนุสรณ์สถานของทหารผ่านศึกใน ฐานะที่ได้พลีชีพเป็นชาติพลีแล้ว ยังส่งเสริมให้ สถานที่ที่เกี่ยวข้องเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของ ประเทศที่ต้องอนุรักษ์ไว้อีกด้วย เช่น ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ รัสเซีย และมลรัฐฮาวาย เป็นต้น

“แม้ว่าหนังสือเล่มนี้จะเขียนขึ้นด้วยความ พยายามอย่างสูง และด้วยความตั้งใจอย่างยิ่งที่จะ ให้เป็นอนุสรณ์แห่งความทรงจำของชาวอำเภอ ขุนยวมและแม่ฮ่องสอน และเพื่อบันทึกเรื่องราวที่ ขาดหายไปในอดีตช่วงหนึ่งของเมืองนี้ ให้เยาวชน ตลอดจนผู้สนใจได้รับรู้และศึกษาค้นคว้าถึงความ เป็นมาในอดีต วิถีชีวิต สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม ของผู้คนในสมัยสงคราม รวมทั้งวิวัฒนาการของ ประเทศญี่ปุ่นเมื่อ ๕๐ กว่าปีก่อน เพื่อใช้เป็นหลัก ฐานอ้างอิงทางประวัติศาสตร์ต่อไป แต่ก็อาจจะมีข้อ ผิดพลาดหรือข้อบกพร่องที่นอกเหนือไปจากความ พยายามอย่างสุดความสามารถนี้ ซึ่งผู้เขียนต้อง กราบขออภัยและขออภัยขอรับสำหรับความผิดพลาด ด้วยใจจริง



พิพิธภัณฑ์ทหารญี่ปุ่นที่  
แม่ฮ่องสอน จัดแสดง  
บรรยากาศในค่ายทหาร  
ญี่ปุ่นสมัยสงครามโลก  
ครั้งที่ 2





สิ่งของเครื่องใช้ของทหารญี่ปุ่นสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เก็บรวบรวมไว้ในพิพิธภัณฑ์ทหารญี่ปุ่นแห่งนี้

“ในต้นปี พ.ศ. ๒๔๘๕ (ค.ศ. ๑๙๔๒) กองทัพที่ ๑๕ ส่วนหนึ่งได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่สำรวจเส้นทางของทุกจังหวัดที่เชื่อมต่อกับประเทศพม่า วางแผนที่จะสร้างทางรถไฟไปยังพม่า ซึ่งสำรวจไว้แล้ว ๘ เส้นทาง นอกจากนั้นยังตัดเส้นทางรถยนต์ขนาดกว้าง ๔ เมตรอีกหลายจุดในหลายจังหวัด เส้นทางหนึ่งที่เป็นจุดที่สำคัญในส่วนนี้คือ เส้นทางจากจังหวัดเชียงใหม่เข้าไปจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่ปากทางบ้านแม่มาลัย เขตอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เข้าจังหวัดแม่ฮ่องสอน อำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า อำเภอขุนยวม แล้ว

“หลังจากที่กองทัพญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกที่จังหวัดสงขลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสุราษฎร์ธานี และที่ตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ (ค.ศ. ๑๙๔๑) แล้ว กองทัพญี่ปุ่นก็ได้เข้าควบคุมตามจุดที่สำคัญ ๆ

ต่อไปทางบ้านต้นนุ่น และออกขายแดนพม่าไป  
ต่อกับเมืองตองอูของพม่า ซึ่งเส้นทางนี้เป็นหนึ่งใน  
แปดเส้นทางที่กองทัพญี่ปุ่นเคยคิดจะสร้างทางรถไฟ  
ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว และในที่สุดกองทัพญี่ปุ่นก็  
ตัดสินใจสร้างที่หนองปลาตุ๊ก จังหวัดกาญจนบุรี  
เป็นระยะทางทั้งสิ้น ๔๑๕ กิโลเมตร

“การก่อสร้างทางที่บ้านแม่มาลัยได้เดินตาม  
เส้นทางชาวบ้านเป็นหลัก แต่มีการส่งกล้องตัดเส้น  
ทางให้ตรง และลดความลาดชันของภูเขาลงบาง  
ส่วน จากนั้นเกณฑ์ชาวบ้านจากจังหวัดแม่ฮ่องสอน  
เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และจังหวัดแพร่มาทำงาน  
ด้วย ทหารญี่ปุ่นกระจายกำลังออกเป็นช่วง ช่วงละ  
๒-๓ กิโลเมตร ทุกช่วงจะมีนายทหารญี่ปุ่นเป็น  
หัวหน้า ๑ คนกับผู้ช่วยอีก ๒-๓ คน คอยควบคุมคน  
งานชุดถนนให้เชื่อมต่อกันตามจุดที่วางไว้เป็นช่วง ๆ  
ตั้งแต่ปากทางแม่มาลัยจนถึงเขตชายแดนพม่าที่  
บ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม

“เส้นทางที่กองทัพญี่ปุ่นสร้างนี้เป็นทางที่ยาว  
ที่สุด และใช้เวลาสร้างนานที่สุดคือ ๔ ปี เพื่อให้เป็น  
เส้นทางส่งกำลังบำรุงไปสู่แนวหน้าซึ่งอยู่ในพม่า  
อินเดีย และจีน ขณะเดียวกันกองทัพญี่ปุ่นก็เคลื่อน  
ทัพเข้าพม่าโดยยกพลขึ้นบกที่วิคตอเรีย พอยต์ เมื่อ  
วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๔๘๔ และที่ปากน้ำอิระวดี เมื่อ  
วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๔๘๕ รวมทั้งเคลื่อนทัพเข้าพม่า  
ตามเขตชายแดนไทยอีกหลายจุด จนกระทั่งวันที่  
๒๐ พฤษภาคม ๒๔๘๕ กองทัพญี่ปุ่นก็สามารถยึด  
ประเทศพม่าทั้งประเทศได้โดยสมบูรณ์ ต่อจากนั้น  
กองทัพญี่ปุ่นก็เคลื่อนทัพเข้าไปในอินเดีย และทาง  
ใต้ของประเทศจีนเพื่อหวังครอบครองภาคพื้นเอเชีย  
ไว้ทั้งหมด

“ที่เมืองอิมพัลและโกสิมา ในประเทศอินเดีย  
ซึ่งอยู่ห่างจากพม่าทางตอนเหนือประมาณ ๑๐๐  
กิโลเมตร มีการสู้รบอย่างหนักระหว่างกองทัพญี่ปุ่น  
กับกองทัพฝ่ายพันธมิตร ซึ่งมีอังกฤษ สหรัฐอเมริกา  
อินเดีย จีน และพม่า ทหารญี่ปุ่นถูกโอบล้อมและถูก

ตีแตกไม่เป็นขบวนเป็นระยะ ๆ ทหารที่เจ็บป่วยถูก  
ลำเลียงเข้ามารักษาที่อำเภอขุนยวมตั้งแต่กลางปี  
๒๔๘๗ เป็นจำนวนมาก และมากที่สุดตอนที่ญี่ปุ่น  
ใกล้จะยอมแพ้ในวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๔๘๘ ทหาร  
ญี่ปุ่นจำนวนแสนทะลักเข้ามาในเขตอำเภอขุนยวม  
ตอนนั้นมีทหารที่บาดเจ็บและล้มตายเป็นจำนวน  
มาก พวกเขาขาดทั้งอาหารและยารักษาโรค เกิดโรค  
ระบาดเต็มไปหมด ทหารญี่ปุ่นเข้ามาอาศัยอยู่ตาม  
หมู่บ้านชาวบ้านทุกหลังคาเรือน เหตุผลหนึ่งที่ทหาร  
ญี่ปุ่นเข้ามาในเขตอำเภอขุนยวมเป็นจำนวนมาก ก็  
เพราะกองทัพญี่ปุ่นถูกปิดล้อมทุกด้าน ทั้งทางบก  
ทางทะเล ในพม่า ทั้งทางอินเดีย และจีน รวมทั้งที่  
จังหวัดกาญจนบุรี สะพานแม่น้ำแควก็ถูกระเบิด  
แล้วกองทัพญี่ปุ่นจะหนีไปทางไหนได้?

“ลองย้อนกลับไปดูว่ากองทัพญี่ปุ่นเข้ามา  
ทำงานเพื่อส่งกำลังบำรุงจนกระทั่งแพ้สงคราม ใช้  
เวลาตั้งแต่ปี ๒๔๘๕-๒๔๘๙ ทหารญี่ปุ่นเจ็บปวด  
ขนาดไหน? อะไรเกิดขึ้น? ทั้งร้อยรอยอะไรไว้บ้าง?  
เหล่าทหารผ่านศึกของญี่ปุ่นทุกคนยังจำได้ดี พวกเขา  
ได้ให้ชื่อเส้นทางนี้ว่า **“เส้นทางโครงการถูก  
ญี่ปุ่น** คนขุนยวมและคนแม่ฮ่องสอน ต่างก็ยังจดจำ  
เหตุการณ์เหล่านั้นได้ดีไม่แพ้ทหารญี่ปุ่น ทั้งสิ่งของ  
ที่ทหารญี่ปุ่นนำมาใช้ในสงครามก็ทิ้งไว้ให้เรา  
เห็น ในศูนย์วัฒนธรรมสงครามโลกครั้งที่ ๒ ที่  
อำเภอขุนยวม ซึ่งขณะนี้ไม่มีต่ำกว่าหนึ่งพันชิ้น อีกทั้ง  
ภาพเหตุการณ์ในสมัยนั้นที่ถูกเก็บไว้ให้เรา  
ศึกษาหาความรู้ และเป็นอนุสรณ์สถานเพื่อเป็น  
เครื่องเตือนใจในความโหดร้ายของสงคราม ซึ่ง  
**“เหตุการณ์อย่างนี้ไม่น่าจะเกิดขึ้นอีกแล้ว”**

จากการที่ นายทากาชิ นากาเซ พยายาม  
ตามหาหลุมฝังศพทหารญี่ปุ่น ที่จังหวัดกาญจนบุรี  
เมื่อได้พบ “สุโข” เขาก็ไปเคารพศพทหารญี่ปุ่นที่ถ้ำ  
ลิเจีย และที่ค่ายหนองประโด่ง ที่ทหารญี่ปุ่นฆ่าตัว  
ตายตามคำบอกเล่าของนางสุโข

และเมื่อรู้ว่ายังมีหลุมศพทหารญี่ปุ่นฝังอยู่เป็น

จำนวนมากหลายสิบแห่ง เขาจึงเปลี่ยนความคิดจากการสร้างศาลามาเป็นเจดีย์ที่ระลึกแก่ทหารญี่ปุ่น โดยจะสร้างที่ “วัดเจดีย์” ซึ่งตั้งอยู่ที่ด้านพระเจดีย์สามองค์ ด้วยเงินงบประมาณเบื้องต้น ๓๐๐,๐๐๐ บาท บริจาคโดยมูลนิธิสันติภาพแม่น้ำแคว ซึ่งนายนาคาเซเป็นประธาน

ในการณ์นั้นนายทาฮาชิ นาคาเซ เล่าว่า เหตุที่เขาสนใจค้นหาหลุมศพทหารญี่ปุ่น เพราะหลังสงครามโลกเขาตกเป็นอาชญากรสงครามร่วมกับทหารญี่ปุ่นอีกประมาณหนึ่งแสนสองหมื่นคน ที่ถูก

ขังอยู่ที่ค่ายเชลยญี่ปุ่นที่กองบัญชาการสนามของญี่ปุ่น ใกล้อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ก่อนจะย้ายไปอยู่ที่ค่ายคลองเตยประมาณ ๑ เดือน แล้วจึงถูกส่งกลับญี่ปุ่น ระหว่างนั้นเขาได้รับความเอื้อเฟื้อจากคนไทยมาก จึงอยากมาตอบแทนคนไทยตามกำลังที่เขามีอยู่ เช่น ช่วยติดต่อให้ทุนการศึกษาแก่คนไทยไปศึกษาที่ญี่ปุ่น ให้ทุนการศึกษาเด็กไทยที่ยากจนในจังหวัดกาญจนบุรี

- (อ่านต่อเล่มหน้า) -

เสนาศึกษา

เสนาศึกษา



# วันทหารผ่านศึก

อีกหนึ่งเหตุการณ์ที่สำคัญของชาติไทย



พล.ท.ทวี แจ่มจำรัส

ข้าราชการบำนาญ/ที่ปรึกษาผู้อำนวยการองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก

**ในปี** พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่ผ่านมานับเป็นมหามงคลยิ่งที่ **พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระราชวโรกาสให้สภาทหารผ่านศึกทูลเกล้าทูลกระหม่อม** ถวายบัตรประจำพระองค์ทหารผ่านศึกนอกประจำการ บัตรชั้นที่ ๒ ซึ่งนับเป็นมหากุณานิติคุณอย่างหาที่สุดมิได้ พี่น้องทหารผ่านศึกทุกคน ทุกสมรภูมิ ตั้งแต่ในอดีตที่ผ่านมา ท่านทั้งหลายได้ร่วมกันปกป้องเอกราช และอธิปไตยของชาติมาด้วยความเสียสละ กกล้าหาญ สามัคคีเพื่อให้ประเทศของเราคงความเป็นไทยอยู่ได้จนถึงทุกวันนี้ นับเป็นวีรกรรมอันยิ่งใหญ่ที่สมควรได้รับการยกย่องเป็นอย่างยิ่ง

วันทหารผ่านศึกในปีนี้ตรงกับวัน**ศุกร์ที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐** ถือเป็นวันเชิดชูเกียรติทหารกล้า โดยจะเริ่มในเวลา ๐๗.๓๐ น. ด้วยพิธีจุดตะเกียงตามประเพณี ดวงวิญญูณ และสักการะอัฐิ ณ อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิเวลา ๐๘.๓๐ น. เริ่มวางพวงมาลา ณ อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ เวลา ๑๑.๓๐ น. การ

จัดเลี้ยงอาหารกลางวันทหารผ่านศึกที่มาร่วมงาน ณ สนามหญ้าด้านหลังกองบังคับการกรมทหารราบที่ ๑๑ รักษาพระองค์ บางเขน และเวลาประมาณ ๑๕.๐๐ น. มีพิธีสวนสนามเชิดชูเกียรติทหารผ่านศึกโดยตัวแทนของทหารผ่านศึกในหลายสมรภูมิ และประกาศเกียรติคุณทหารผ่านศึกดีเด่น ณ ลานอเนกประสงค์ กองทัพอากาศที่ ๑ ภายในกรมทหารราบที่ ๑๑ รักษาพระองค์ โดยมี **พลเอก อำนวย รอดสวัสดิ์** ผอ.อผศ. กล่าวรายงานต่อ **พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ** รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และนายกสภาทหารผ่านศึกเป็นประธานในพิธี โดยมีการถ่ายทอดสดทาง ททบ.๕ ด้วยสำหรับการประกอบพิธีทางศาสนา คริสต์ และอิสลาม เพื่อรำลึกถึงวีรกรรมของทหารผ่านศึก ที่นับถือศาสนาดังกล่าว ได้กระทำมาในวันก่อนหน้าแล้ว ทหารผ่านศึกทุกท่านสามารถเข้าร่วมกิจกรรมวันทหารผ่านศึกได้สะดวก รวมทั้งที่สำนักงานทหารผ่านศึกเขตที่ตั้งในภูมิภาคทั่วประเทศด้วย

สำหรับการวางพวงมาลานั้น **จะขอจารึก**



๘๔

เสนาศึกษา เล่มที่ ๘๔ ตอนที่ ๒ เดือนมีนาคม - เมษายน ๒๕๖๐

เสนาศึกษา

นามหน่วยไว้เป็นประวัติศาสตร์เพื่อให้อนุชนรุ่นต่อไปได้ทราบโดยจะแบ่งเป็นชุด ๆ แต่ละชุดจะประกอบด้วยผู้แทน เช่น ทหารผ่านศึกนอกประจำการกรณีสงครามโลกครั้งที่ ๑ กรณีสงครามอินโดจีน กรณีสงครามมหาเอเซียบูรพา กรณีสงครามเกาหลี กรณีสงครามเวียดนาม กรณีสงครามป้องกันประเทศ ทหารผ่านศึกอเมริกันในสงครามต่างประเทศประจำประเทศไทย (V.F.W) ทายาทของทหารผ่านศึกที่เสียชีวิตในราชการสงคราม สมาคมทหารผ่านศึกเกาหลี สมาคมทหารผ่านศึกเวียดนาม สมาคมทหารผ่านศึกพิการแห่งประเทศไทย สมาคมนักบริณินนาม ๓๓๓ สมาคมมิตรร่วมสมรภูมิ สมาคมเสื่อพรานเพื่อการเกษตร สมาคมเตรียมธรรมศาสตร์-จุฬา อาสาศึกปี พ.ศ. ๒๔๘๘ สมาคมศิษย์เก่าชุมพลทหารเรือ มูลนิธิทหารผ่านศึกพิการแห่งประเทศไทย ชมรมจางอติ๊ก ชมรมรถรบม้า สงครามอินโดจีน - เอเชียบูรพา ชมรมทหารเรือผ่านศึกเกาหลี ชมรมนักเรียนนายทหารสารวัตร ๒๔๘๘ ชมรมทหารผ่านศึกพนักงานองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ชมรม ครฟ.ผ่านศึกการรถไฟแห่งประเทศไทย ชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลทหารผ่านศึก สมาคมนายทหารนอกประจำการ สมาคมทหารตำรวจนอกราชการแห่งประเทศไทย สมาคมข้าราชการบำนาญทหารอากาศ มูลนิธิสายใจไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ มูลนิธิสงเคราะห์ครอบครัวทหารผ่านศึกในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เสรีไทย ชมรมนักบินรบนิรนาม ชมรมอาสาศึก จปร. ชมรมนาวิกโยธิน สภาอากาศไทย โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย โรงเรียนศรีอยุธยาในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี บริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) การทำเรือแห่งประเทศไทย ธนาคารทหารไทย (มหาชน) สาขา รพ.พระมงกุฎเกล้า ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ธนาคารออมสิน สาขาชัยสมรภูมิ ธนาคารไทยพาณิชย์

จำกัด (มหาชน) สาขาอัยโรงพยาบาลเวชศาสตร์เขตร้อน สมาคมภริยาทหารผ่านศึกอเมริกันในประเทศไทย AVWC (THAILAND) สมาคมภริยาข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม สมาคมแม่บ้านกองบัญชาการกองทัพไทย สมาคมแม่บ้านทหารบก สมาคมภริยาทหารเรือ สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ สมาคมแม่บ้านตำรวจ สมาคมแม่บ้านองค์การสงเคราะห์ สมาคมสตรีอาสาสมัครรักษาดินแดน สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์กรุงเทพมหานคร คณะเวชศาสตร์เขตร้อนมหาวิทยาลัยมหิดล โรงพยาบาลราชวิถี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี กรมทางหลวง กระทรวงมหาดไทย กระทรวงคมนาคม กระทรวงการคลัง กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) ศูนย์อำนวยการแพทย์พระมงกุฎเกล้า โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ศูนย์การบินทหารบก สุสานทัพเรือกรุงเทพ กองบิน ๖ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กรมการปกครอง สำนักอำนวยการกองอาสารักษาดินแดน หน่วยบัญชาการป้องกันภัยทางอากาศกองทัพบก กองทัพภาคที่ ๑ กองพลที่ ๑ รักษาพระองค์ กองพลทหารราบที่ ๙ กองพลทหารม้าที่ ๒ รักษาพระองค์ กองพลทหารปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยาน มณฑลทหารบกที่ ๑๑ กรมทหารราบที่ ๑ มหาดเล็กรักษาพระองค์ กรมทหารราบที่ ๑๑ รักษาพระองค์ กรมสรรพาวุธทหารบก กรมยุทธศึกษาทหารบก กรมแพทย์ทหารบก กรมการทหารสื่อสาร กรมการขนส่งทหารบก กรมสวัสดิการทหารบก กรมการสัตววิทยทหารบก กรมพลธิการทหารบก กรมวิทยาศาสตร์ทหารบก **ชุดที่ ๑๑ สุดท้าย** จะประกอบด้วย กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เมื่อผู้แทนของหน่วยงานได้วางพวงมาลาแล้ว จะเป็นการวางพวงมาลาขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์ ผู้ช่วยทูตฝ่าย

ทหารต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม กระทรวงกลาโหม สภาทหารผ่านศึก การวางพวงมาลาของผู้แทนนายกรัฐมนตรี และการวางพวงมาลาของผู้แทนพระองค์ด้วย

สำหรับนโยบายการปฏิบัติงานในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ (๑ ต.ค. ๕๙-๓๐ ก.ย. ๖๐) ของ พล.อ.อานาจ รอดสวัสดิ์ ผอ.อผศ. ในด้านการสงเคราะห์และบริการแก่ทหารผ่านศึกมีดังนี้

๑. ยกระดับการสงเคราะห์ให้มีประสิทธิภาพ โดยปรับปรุงข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง เกี่ยวกับการสงเคราะห์ให้เป็นระบบลดความซ้ำซ้อนลดขั้นตอนการปฏิบัติ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ทหารผ่านศึก ครอบครัวทหารผ่านศึกและทหารนอกประจำการ

๒. ให้ความสำคัญกับการสงเคราะห์และครอบครัว ให้สามารถพึ่งพาตนเองและอยู่ในสังคมได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี

๓. พัฒนา รพ.ผศ. ให้มีมาตรฐานและคุณภาพ เพื่อให้มีชื่อเสียงที่ดียิ่งขึ้น เป็นที่รู้จักของประชาชนโดยทั่วไป โดยมีเป้าหมายที่จะทำให้เป็นโรงพยาบาลที่มีศักยภาพ และความเป็นเลิศในการรักษาพยาบาลโดยเฉพาะด้านการผลิตกายอุปกรณ์ อวัยวะเทียม การฟื้นฟูบำบัด และการดูแลผู้สูงอายุ พร้อมทั้งให้เตรียมแผนการรองรับหากมีผู้มาใช้บริการเพิ่มขึ้น

๔. พัฒนาหน่วยงานนิคมเกษตรกรรมทหารผ่านศึก ให้มีมาตรฐานความก้าวหน้ายั่งยืน และสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยนำแนวคิดและหลักการพัฒนาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมอาชีพให้กับทหารผ่านศึก นอกจากนี้ ต้องพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ ๑ นิคม ๑ ผลิตภัณฑ์ให้มีมาตรฐาน และสนับสนุนดูแลให้สมาชิกแต่ละนิคมเกษตรกรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๕. จัดตั้งเครือข่ายทหารผ่านศึก และทหารนอกประจำการสนับสนุนภารกิจป้องกันภัยคุกคามต่อความมั่นคงของรัฐ โดยให้รักษาเครือข่ายไว้ให้มี

ความมั่นคงและมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น รวมทั้ง ต้องหมั่นออกเยี่ยมเยียนดูแลทุกข์สุขบรรเทาความเดือดร้อนของทหารผ่านศึก ในพื้นที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง

๖. ให้ความสำคัญกับงานส่งเสริมและเชิดชูเกียรติมากขึ้น โดยจัดกิจกรรมกระตุ้น ปลุกเร้าให้ประชาชนทุกหมู่เหล่า ตื่นตัวระลึกถึงความเสียสละอันยิ่งใหญ่ของทหารผ่านศึก ตลอดจนการจัดตั้งเครือข่ายทหารผ่านศึกเพื่อความมั่นคง และการจัดตั้งสมาคมทหารผ่านศึกในแต่ละจังหวัด เพื่อประชาสัมพันธ์และประสานการปฏิบัติทั่วทุกพื้นที่

ได้มีกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งคือการฉาปนกิจสงเคราะห์ เพื่อช่วยเหลือทหารผ่านศึกและครอบครัว **ซึ่งยอดสมาชิก ณ วันที่ ๓๐ มิ.ย. ๕๙ ที่ผ่านมามีจำนวน ๑๑๗,๐๑๐ ราย** โดยเรียกเก็บเงินสงเคราะห์ค่าจัดการศพจากเดิมศพละ ๒.๕๐ บาท ลดลงเหลือเป็นศพละ ๒ บาท เพื่อเป็นการแบ่งเบาค่าจัดการศพในแต่ละเดือน และปรับแก้ระเบียบการจ่ายเงินสงเคราะห์ค่าจัดการศพงวดแรก ให้เพียงพอต่อการใช้จ่ายตามสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบัน จึงให้ปรับเพิ่มเงินสงเคราะห์ค่าจัดการศพงวดแรกจาก ๕๐,๐๐๐ บาท เป็น ๑๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อให้การจัดการศพเป็นไปอย่างสมเกียรติและศักดิ์ศรีของสมาชิกที่เป็นทหารผ่านศึกและสมาชิกประเภทอื่น ๆ

และในวันจันทร์ อังคารที่ ๒๖-๒๗ ธ.ค. ๕๙ **นายบุญเลิศ สนใจ นายชววิทย์ เพชรล้ำ ผช.ผอ.อผศ. และ นายจิระพงษ์ กาญจนภา** เลขาธิการสภาทหารผ่านศึก พร้อมคณะที่ปรึกษาได้ลงพื้นที่ จ.สุโขทัย และ จ.ตาก โดยได้ไปที่ อ.บ้านตาก และเยี่ยมทหารผ่านศึก **พลฯ จ๋องแดงดำ** บัตรชั้นที่ ๔ อายุ ๙๒ ปี มีสภาพความพิการชราภาพและยากไร้ ได้เดินทางไปเชื่อนภุมิพล อ.สามเงา จ.ตาก เพื่อพบผู้อำนวยการเชื่อน **คุณณัฐวุฒิ แจ่มแจ่ม** และเยี่ยมเยียนให้กำลังใจพนักงานรักษาความปลอดภัยของ อผศ. ที่ดูแลเรื่องเชื่อนภุมิพล ประมาณ ๖๐ นาย ได้ไปเยี่ยมเยียน

ทหารผ่านศึกพร้อมแจกผ้าห่มกันหนาวกับเงินคนละ ๕๐๐ บาท จำนวน ๓๐๐ นาย ที่หอประชุม อ.สามเงา จ.ตาก หลังจากนั้นได้ไปที่ อ.บ้านด่านลานหอย จ.สุโขทัย เพื่อเยี่ยมเยียน **พลฯ บุญ ชูสุข** บัตรชั้นที่ ๓ อายุ ๕๑ ปี ป่วยเป็นอัมพาต และ **นายทองเพชร มหาพิงษ์** บัตรชั้นที่ ๑ อายุ ๕๗ ปี ซึ่งป่วยพิการทุกท่านได้รับการช่วยเหลือตามสิทธิที่ทางราชการกำหนดไว้ทุกประการ

ได้มีพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๓ ที่พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ความตอนหนึ่งว่า “ผู้ใดสละชีวิตเป็นชาติพลี เป็นวีรบุรุษผู้รักชาติ รักบ้านเกิดเมืองนอนอย่างแท้จริง และได้ทำหน้าที่ของคนไทยอย่างสมบูรณ์ **ควรแก่การยกย่องสรรเสริญ**

**อย่างยิ่ง ทุกคนจักต้องรักษาเกียรติประวัติของผู้กล้าหาญเหล่านี้ไว้ และถือว่าเป็นแบบฉบับในการปฏิบัติงานเพื่อประเทศชาติตลอดสืบไป”**

ฉะนั้น ประชาชนคนไทยทุกคน ทุกหมู่เหล่า ที่มีชีวิตอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุขมาได้จนถึงทุกวันนี้ เพราะทหารผ่านศึกทุกคนได้เสียสละชีวิต ร่างกาย ต่อสู้เพื่อปกป้องรักษาอธิปไตยของชาติมาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน จากรุ่นสู่รุ่น จึงต้องได้รับเกียรติและยกย่องในคุณงามความดีและความเสียสละที่ทหารผ่านศึกได้กระทำไว้ พวกเราทุกคนจะต้องไม่ลืม ไม่ลืม และไม่ลืม และจะยกย่องให้เป็นวีรบุรุษของชาติสืบต่อไปตราบนานเท่านาน





# ประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ โรดริโก โรอา ดูเตร์เต

พล.ต.ดร. เจนวิทย์ ยามะรัตน์

ผู้เชี่ยวชาญประจำประธานศาลรัฐธรรมนูญ อาจารย์พิเศษโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า อาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาโท สาขาการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน



**ฟิลิปปินส์** หรือชื่อทางการว่า สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Republic of the Philippines) เป็นประเทศที่ประกอบไปด้วยเกาะน้อยใหญ่ที่มีมากถึง ๗,๑๐๗ เกาะ ซึ่งเมื่อรวมแล้วจะมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร (เป็นพื้นดิน ๒๙๘,๑๗๐ ตารางกิโลเมตร) ถ้าวัดเทียบขนาดแล้ว ก็จะมีขนาดประมาณ ๓ ใน ๕ ของประเทศไทย ประเทศแห่งนี้ตั้งอยู่ในมหาสมุทรแปซิฟิก ทางทิศเหนือและทิศตะวันตกติดกับทะเลจีนใต้ ทางทิศใต้และทิศตะวันออกติดกับมหาสมุทรแปซิฟิก หมู่เกาะของฟิลิปปินส์จะเป็นหมู่เกาะของเทือกเขาหินใหม่ ทำให้มักเกิดแผ่นดินไหวและภูเขาไฟระเบิดอยู่บ่อยครั้ง และในปัจจุบันนี้ก็ยังมีความเสี่ยงที่จะปะทุอยู่อย่างน้อย ๒๒ ลูก โดยเฉพาะภูเขาไฟมายอน พินาตูโบ และทาล นอกจากนี้ฟิลิปปินส์ยังมีที่ราบแคบ ๆ ซึ่งจะมีที่ราบที่สำคัญก็คือ ที่ราบตอนกลางของเกาะลูซอนที่เรียกว่า ที่ราบมะนิลา ถือเป็นที่ราบที่ใหญ่ที่สุด ฟิลิปปินส์แบ่งออกเป็น ๓ หมู่เกาะ

หลัก ๆ คือ ลูซอน เป็นหมู่เกาะทางตอนเหนือของประเทศ วิซายาส์ อยู่ทางตอนกลางของประเทศ และ มินดาเนา อยู่ทางตอนใต้

ฟิลิปปินส์อยู่ในพื้นที่มรสุมเขตร้อน มี ๓ ฤดูกาล คือ ฤดูร้อน (ช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคม) ฤดูฝน (ช่วงเดือนมิถุนายน-ตุลาคม) และฤดูหนาว (ช่วงเดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์) และจากผลของการอยู่ในเขตรมรสุม ฟิลิปปินส์จึงต้องประสบภัยธรรมชาติบ่อยครั้งจากพายุและไต้ฝุ่น ประชากรส่วนใหญ่จะเป็นชนพื้นเมืองของฟิลิปปินส์ที่เรียกว่า “ชาวมลายู” และรองลงมาจะเป็นลูกครึ่งจีน ลูกครึ่งสเปน และลูกครึ่งอเมริกัน มีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย โดยมีประธานาธิบดีที่มาจากการเลือกตั้งเป็นประมุขและเป็นหัวหน้าคณะผู้บริหารประเทศ ฟิลิปปินส์จะแบ่งออกเป็น ๑๗ เขต (๗๙ จังหวัด และ ๑๑๗ เมือง) โดยแบ่งเป็นหมู่เกาะลูซอน มี ๘ เขต หมู่เกาะวิซายาส์ มี ๓ เขต และหมู่เกาะมินดาเนา มี ๖ เขต ฟิลิปปินส์เป็นประเทศเกษตร

กรรม แต่มีเนื้อที่ที่ใช้ในการเพาะปลูกอยู่อย่างจำกัด จึงทำให้พื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่อยู่บริเวณที่ราบต่ำ และเนินเขาที่ปรับให้เป็นขั้นบันได พืชเศรษฐกิจสำคัญ คือ มะพร้าว อ้อย ป่านอบากา และข้าวเจ้า นอกจากนี้ยังมีแร่ส่งออกที่สำคัญ คือ เหล็กโครไมต์ ทองแดง เงิน

โรดริโก โรอา ดูแตร์เต (Rodrigo Roa Duterte) มักถูกเรียกด้วยชื่อเล่นว่า ดิงก เกิดเมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ ที่เมืองมาอาซิน ซึ่งตอนนี้เป็นเมืองเอกของจังหวัดเลย์เต ทางใต้ของประเทศฟิลิปปินส์ ตระกูลดูแตร์เต ถูกระบุว่า เป็นตระกูลการเมือง เนื่องจาก บิเซนเต ดี. ดูแตร์เต บิดาของเขา ซึ่งเป็นนักกฎหมาย เคยเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดดาเวา (สมัยยังไม่แยกเป็น ๓ เมือง) และเคยเป็นนายกเทศมนตรีเมืองดาเวา บนเกาะเซบู ส่วน ไชเลดาด โรอา มารดาผู้เป็นอาจารย์ก็เป็นทายาทของผู้นำพลเรือนของชาวมาราเนา บนเกาะมินดาเนา ขณะที่ โรนัลด์ ญาติของ ดูแตร์เต และรามอน บิดาของเขา ก็เคยเป็นนายกเทศมนตรีเมืองเซบู ครอบครัวดูแตร์เตย้ายไปตั้งรกรากที่จังหวัดดาเวา ในปี ๑๙๕๑ ดูแตร์เต ฉายแววความห้าวตั้งแต่สมัยเรียน โดยเขาศึกษาชั้นประถมที่โรงเรียนประถม 'ลาฆูน' ในเมืองมาอาซิน ได้ ๑ ปี ก่อนจะย้าย และเรียนจบที่โรงเรียนประถม 'ซานตา อานา' ที่เมืองดาเวา ในปี ๑๙๕๖ จากนั้นเขาเข้าศึกษาชั้นมัธยมแต่ถูกไล่ออกจากโรงเรียนถึง ๒ แห่ง เนื่องจากความประพฤติไม่เหมาะสม ก่อนจะเรียนจบที่สถาบัน 'โฮลี ครอส' ในเมืองดีกอส ดูแตร์เต เรียนจบปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การเมือง และปริญญาตรีสาขากฎหมายจากมหาวิทยาลัย ๒ แห่งในกรุงมะนิลา ในปี ๑๙๗๒ และเขาสอบเนติบัณฑิตผ่าน ได้รับใบอนุญาตเป็นทนายความในปีเดียวกันนั้นเอง เส้นทางการเมืองของ ดูแตร์เต เริ่มขึ้นในปี ๑๙๘๖ หลังเกิดเหตุการณ์ 'ปฏิวัติพลังประชาชน' โดยเขาได้รับแต่งตั้งเป็นรักษาการรองนายกเทศมนตรีเมืองดาเวา ก่อนลงชนะเลือกตั้งได้เป็นนายกเทศมนตรี

เมืองดาเวา ในปี ๑๙๘๘ และอยู่ในตำแหน่งจนถึงปี ๑๙๙๘ เนื่องจากหมดวาระตามกฎหมาย เขาจึงหันไปสมัครชิงเก้าอี้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และได้รับเลือกเป็นผู้แทนเขตที่ ๑ ของเมืองดาเวา แต่หลังหมดวาระในปี ๒๐๐๑ เขาลงสมัครชิงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเมืองดาเวาอีกครั้ง และได้รับเลือกตั้งต่อกันถึง ๓ สมัย (๒๐๐๑, ๒๐๐๔ และ ๒๐๐๗) ก่อนจะกลายเป็นตัวแทนพรรค 'พีดีพี-ลาบาน' ของเขาเอง ลงชิงตำแหน่งประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ หลังจากผู้สมัครตัวจริงของพรรคถอนตัวเพราะอาจไม่ผ่านคุณสมบัติ และปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ คนที่ ๑๖ เขาถือเป็นประธานาธิบดีคนแรกที่มาจากเกาะมินดาเนา ซึ่งที่นั่นเขาเคยดำรงตำแหน่งเป็นนายกเทศมนตรีเมืองดาเวาถึงกว่า ๒๒ ปี ในขณะที่เป็นนายกเทศมนตรีเมืองดาเวานั้น เขาใช้นโยบายขั้นรุนแรงในการปราบปรามอาชญากรรมเมืองดาเวากลายเป็นเมืองที่มีอัตราอาชญากรรมต่ำที่สุดในฟิลิปปินส์ และตัวเขาได้รับฉายาว่า "ผู้ลงทัณฑ์" แต่ก็ถูกวิจารณ์ว่านโยบายของเขาทำให้มีผู้เสียชีวิตมากกว่าพันคน

ใน พ.ศ. ๒๕๕๙ เขาลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี และได้รับชัยชนะด้วยคะแนนเสียง ๑๓.๒ ล้านเสียง หรือคิดเป็น ๓๘.๗๒% ของผู้มาใช้สิทธิภายหลังได้รับเลือกตั้ง เขาประกาศนโยบายที่จะใช้นโยบายขั้นรุนแรงในการกวาดล้างอาชญากรรมให้หมดไปจากฟิลิปปินส์ภายใน ๖ เดือน และตั้งเป้าหมายจะสังหารอาชญากรในฟิลิปปินส์ให้ถึงหนึ่งแสนคน นอกจากนี้ดูแตร์เตยังย้ายร่างของประธานาธิบดีจอมเผด็จการ เฟอร์ดินานด์ มาร์กอส ไปฝังไว้ที่สุสานวีรชนในกรุงมะนิลา หลังจากขึ้นรับตำแหน่งประธานาธิบดี เขาก็ประกาศทำสงครามยาเสพติด โดยให้อำนาจเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถสังหารผู้ต้องสงสัยในคดียาเสพติดได้ทันทีโดยไม่มี ความผิด เพียงสองเดือนหลังเขาเป็นประธานาธิบดี มีผู้ต้องสงสัยคดียาเสพติดถูกวิสามัญฆาตกรรมกว่า พันคน และมีการฆ่าตัดตอนกันเองกว่าสองพันคน

แม้จะถูกโจมตีอย่างรุนแรงจากองค์กรพิทักษ์สิทธิมนุษยชน แต่เขาก็เพิกเฉยต่อคำโจมตีดังกล่าวและยังคงดำเนินนโยบายสงครามยาเสพติดต่อไป

หลังจากช่วงเวลาหลายเดือนของการรณรงค์หาเสียงซึ่งเกิดการแยกขั้วแบ่งค่ายกันอย่างน่าหวงเกรง จนทำให้หวาดกลัวกันว่าจะเกิดความรุนแรงติดตามมาภายหลังการเลือกตั้งผ่านพ้นไป ในที่สุดผู้ออกเสียงชาวฟิลิปปินส์ก็ได้ไปลงคะแนนเลือกคณะผู้นำชุดใหม่ เรื่องที่ทำให้ผู้คนจำนวนมากรู้สึกประหลาดใจก็คือ คณะกรรมการการเลือกตั้ง (Commission on Elections หรือ COMELEC) ซึ่งถูกกล่าวหาเรื่อยมาว่าไร้น้ำยาและเอนเอียงไม่เป็นกลาง กลับสามารถบริหารจัดการให้เกิดการเลือกตั้งครั้งที่สันติที่สุด, โปร่งใสที่สุด, และน่าเชื่อถือที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ของฟิลิปปินส์ทีเดียว

ผลการนับคะแนนอย่างไม่เป็นทางการแสดงให้เห็นว่า โรดริโก ดูแตร์เต นายกรัฐมนตรีคนตาเวา ผู้มีถ้อยคำโหดเหี้ยม เลยทำให้ถูกนำไปเปรียบเทียบกับ โด널ด์ ทรัมป์ นั้น นำหน้าแบบทิ้งห่างคู่แข่ง จนคนที่มีคะแนนไล่ตามมาใกล้ที่สุด ซึ่งได้แก่ มานูเอล “มาร์” โรซาส เทคโนแครตผู้มากประสบการณ์ ก็ได้คะแนนน้อยกว่าเขาถึง ๕ ล้านเสียง ดังนั้น เขาจึงเป็นผู้มีชัยได้ขึ้นเป็นประธานาธิบดี คนที่ ๑๖ ของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ อย่างไรก็ตาม ทั้งนี้ ดูแตร์เต ซึ่งกลายเป็นว่าที่ประธานาธิบดีคนแรกในประวัติศาสตร์ ที่มาจากเกาะมินดาเนา เกาะใหญ่ทางภาคใต้ของประเทศ อีกทั้งพูดถึงตนเองว่าเป็น “นักสังคมนิยม” กวาดเสียงโหวตมาได้ทั้งสิ้นราว ๓๘.๕%

ในเวลาเดียวกัน การแข่งขันในตำแหน่งรองประธานาธิบดี ซึ่งถือเป็นการชิงชัยแยกออกมาต่างหากนั้น ได้กลายเป็นการรณรงค์ชนิดต้องลุ้นกันเหนียว ระหว่าง เฟอร์ดินานด์ “บอง บอง” มาร์กอส จูเนียร์ บุตรชายคนเดียวของอดีตจอมเผด็จการเฟอร์ดินานด์ มาร์กอส กับ เลนี โรเบโด ส.ส. สังคม

ประชาธิปไตย ซึ่งลงสมัครเที่ยวนี้ในนามพรรคลิเบอรัลปาร์ตี้ ของคณะบริหาร ประธานาธิบดีเบนิโญ อากีโน พวกเขาเชื่อว่าชาวต่างคาถาการณ์ว่าโรเบโดจะเป็นผู้ชนะ ถึงแม้มาร์กอสแสดงท่าทีว่ายังไม่ยอมยุติอย่างง่าย ๆ และอาจจะยื่นเรื่องร้องเรียนต่อไปอีกตรงกันข้ามกับที่พวกสื่อมวลชนตะวันตกประโคมข่าว ดูแตร์เต ซึ่งเป็นที่รู้จักเรียกขานอย่างรักใคร่ของพวกเขาผู้สนับสนุนว่า “นายกฯ ดีกิง” จริง ๆ แล้วไม่ใช่ โด널ด์ ทรัมป์ เลย เขาไม่ได้เพียงแค่ “อิน” อยู่กับเรื่องราวประดิษฐ์คิดแต่งขึ้นมาของซีรีย เรย์ลิตีโชว์ต่าง ๆ ซึ่งนับว่าตรงกันข้ามกับเจ้าพ่อสังหาริมทรัพย์ชาวอเมริกันผู้นั้น อันที่จริง ดูแตร์เต ผู้มีชื่อเสียงโด่งดังเกี่ยวกับวิถีชีวิตที่เรียบง่ายของเขา สามารถคุยฟุ้งได้ว่ามีประสบการณ์มากกว่า ๒๐ ปีทีเดียวในการเป็นรัฐบาลบริหารปกครองท้องถิ่น โดยที่เขาเป็นผู้กำกับควบคุมการเปลี่ยนแปลงนครตาเวา จากเมืองที่เต็มไปด้วยอาชญากรรม ให้กลายเป็นสถานที่ซึ่งค่อนข้างปลอดภัยและมั่งคั่งรุ่งเรือง

พวกเขาผู้สนับสนุนของ ดูแตร์เต อวดว่า เวลาที่ตาเวาไม่ใช่อะไรอื่น มันเป็น “สิงคโปร์แห่งฟิลิปปินส์” โดยแท้ เนื่องจากเป็นมหานครที่ทั้งปลอดภัยและเป็นมิตรกับธุรกิจ กล่าวได้ว่า การผงาดขึ้นมาครองอำนาจในระดับชาติของ ดูแตร์เต คราวนี้ เป็นทั้งสัญลักษณ์แสดงถึงระยะการเปลี่ยนผ่านซึ่งกำลังดำเนินอยู่เบื้องหลังไปของสังคมฟิลิปปินส์ และขณะเดียวกัน มันก็แสดงให้เห็นถึงความเดือดดาลของสาธารณชนต่อชนชั้นปกครองที่ครองอำนาจมาอย่างยาวนาน ถึงแม้ถูกวิพากษ์วิจารณ์อยู่บ่อย ๆ สืบเนื่องจากความวิตกกังวลเกี่ยวกับประวัติแห่งการไม่เคารพสิทธิมนุษยชนของเขา แต่ ดูแตร์เต ก็ได้รับคำยกย่องชมเชยเช่นกันเกี่ยวกับผลงานอันยาวนานของเขาในเรื่องการสนับสนุนสิทธิของชนกลุ่มน้อยทางเพศภาวะ เป็นต้นว่า ชุมชนชาวชายรักชาย และชาวหญิงรักหญิง ตลอดจนการที่รัฐบาลท้องถิ่นของเขาเดินหน้าโครงการที่มีแนวคิดแบบ

กำหนดนำหลากหลายโครงการ ด้วยเหตุนี้จึงไม่น่าประหลาดใจอะไร ที่ ดูแตรเต จะอ้างตนเองว่าเป็นผู้นำที่เอียงไปทางฝ่ายซ้าย แต่นายกเทศมนตรีบ้านนอก ซึ่งน่าจะมีทรัพยากรด้านต่าง ๆ เพียงแค่จำกัด ผู้นี้ ใช้วิธีไหนจึงสามารถคว้าชัยชนะในระดับชาติ และผงาดขึ้นมาเป็นประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ได้ เขามีวิธีการอย่างไรจึงยังความพ่ายแพ้ให้แก่กลไกการเลือกตั้งอันใหญ่โตมโหฬารของพวกผู้สมัครกระแสหลัก ตลอดจนถึงความปราชัยให้แก่อาณานิคมแห่งความเป็นเซเลบข ของผู้สมัครหน้าใหม่ทว่าโด่งดังเป็นพลุแตก อันที่จริงก็อย่างที่ แรนดี้ เดวิด นักสังคมวิทยาชาวฟิลิปปินส์ ได้สรุปเอาไว้อย่างกะทัดรัด ดูแตรเตนั้น “จบจนกระทั่งถึงช่วงหลัง ๆ มานี้เอง ยังคงมีฐานะเป็นคนวงนอกสำหรับการเมืองระดับชาติ และมีชาวฟิลิปปินส์ผู้ช่างคิดได้ร่ำรองเพียงไม่กี่คนเท่านั้นซึ่งให้ความสนใจเขาอย่างจริงจัง” แต่แล้ว ฐานะความเป็น “คนวงนอก” ของเขา กลับกลายเป็นอาวุธที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของเขาไปเลย ความสำเร็จของ ดูแตรเต มาจากการเข้าบรรจบกันของปัจจัยอันโดดเด่นรวม ๓ ประการด้วยกัน

ประการแรก คือเรื่องของช่วงจังหวะเวลา เขากระโจนลงสู่สนามแข่งขันขณะที่จิตวิญญาณแห่งยุคสมัยในเรื่อง “การเมืองแห่งความคับข้องใจ” กำลังเร่งเบ่งบาน โดยผู้มีสิทธิออกเสียงส่วนใหญ่กำลังเรียกร้องต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอันรุนแรง และทันทีที่ทันควันขึ้นในฟิลิปปินส์ ภายหลัง ๓ ทศวรรษแห่งระบอบประชาธิปไตยชนิดที่ครอบงำโดยชนชั้นนำ ชาวฟิลิปปินส์ส่วนใหญ่ยังคงมีชีวิตอยู่ในท่ามกลางความยากจนอันน่าสงสาร, การทุจริตคอร์รัปชันอันเลวร้ายเรื้อรัง, และอาชญากรรมที่กำลังทำให้การปกครองตามตัวบทกฎหมาย หรือ “หลักนิติธรรม” กลายเป็นความมุงมาดปรารถนาซึ่งยากที่จะบรรลุถึงด้วยความสุดแสนเบื่อหน่ายกับคำมั่นสัญญาที่พวกนักการเมืองหน้าเดิม ๆ แนวทางเดิม ๆ ไม่เคยรักษา ผู้มีสิทธิออกเสียงชาวฟิลิปปินส์

จึงเพียรหาผู้นำพันธุ์ใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สมัครที่เป็น “คนแกร่ง” ผู้ให้สัญญาที่จะลงมือทำอย่างฉับไวและเด็ดขาด ดูแตรเต ตลอดจน มาร์กอส อยู่ในตำแหน่งอันยอดเยี่ยมที่จะหาประโยชน์จากแหล่งน้ำอันอุดมสมบูรณ์แห่ง “ความรู้สึกโหยหาผู้เผด็จการ” เช่นนี้

ประการที่ ๒ ดูแตรเตได้ประโยชน์จากการพลัดพลังของพวกปรปักษ์ของเขา รองประธานาธิบดี เจโจมาร์ บินาย อดีตนายกเทศมนตรีเมืองมากาตี ที่เป็นศูนย์กลางการเงินของประเทศที่ตั้งอยู่ในมหานครมะนิลา และเพียงเมื่อสักราว ๑ ปีก่อนคือผู้ที่ถูกจับตามองอย่างกว้างขวางว่าจะเป็นผู้ชนะการเลือกตั้งคราวนี้แบบทิ้งคู่แข่งไกลสุดกู่ แต่ปรากฏว่าเขากลับต้องต่อสู้ดิ้นรนกับเรื่องอื้อฉาวทุจริตคอร์รัปชันหลายต่อหลายเรื่อง ซึ่งได้กัดกร่อนมนตร์เสน่ห์ความน่านิยมของเขาในหมู่ผู้มีสิทธิออกเสียงสำหรับอดีตรัฐมนตรีมหาดไทย มาร์ ไรชาส นักเศรษฐศาสตร์ชั้นนำอดีตนายกรัฐมนตรีเลอเลิศอย่างวอร์ตัน (Wharton) ได้ทำคามผิดพลาดอย่างอุกฤษฏ์ด้วยการนำเสนอตนเองว่า การลงคะแนนให้เขาก็คือการลงประชามติรับรองคณะบริหารชุดปัจจุบันในทางพฤตินัย ทำให้เขาถูกเล่นงานจนโชเซ่ดโซเซ ด้วยข้อหาว่าไร้ความสามารถ และมีความรู้สึกซ้ำซ้ำไม่ถึงความละเอียดอ่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้สึกของประชาชนใน “ภูมิภาคเมืองหลวงแห่งชาติ (National Capital Region ใช้อักษรย่อว่า NCR) ซึ่งก็คือมหานครมะนิลา

ในส่วนของนักการเมืองหน้าใหม่แต่เป็นเซเลบฯ คนดังอย่างวุฒิสมาชิกเกรซ ไป ผู้ซึ่งต้องเผชิญความท้าทายทางกฎหมายอยู่หลายระลอกกว่าจะมีการยืนยันตัดสินในท้ายที่สุดว่าเธอมีสิทธิที่จะลงสมัครเป็นประธานาธิบดีได้ แต่ปัญหาหนักหนาสาหัสของเธออยู่ที่ว่าเธอมีการคบค้าเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดกับพวกชนชั้นปกครองที่เป็นผู้มีอำนาจอิทธิพลซึ่งได้ถูกบริภาษไปทั่ว ตลอดจนมีความใกล้ชิดพึ่งพาอาศัย

อดีตประธานาธิบดีโจเซฟ เอสตราดา โจรปล้นบ้านเมืองที่ถูกตัดสินว่ากระทำผิดจริงไปแล้ว เรื่องนี้เองที่ทำให้เธอแปลกแยกจากฐานเสียง “ชนชั้นกลาง” ที่เคยหนุนหลังเธอ ที่งานของดูแตร์เตหียบฉวยโอกาสเหล่านี้เอาไว้ได้อย่างมั่นคง และพยายามวาดภาพให้เห็นไปว่าพวกคู่แข่งทั้งหมดของเขาต่างก็เป็นคนโกง, คนไร้ความสามารถ, และ/หรือเป็นหุ่นเชิดของชนชั้นปกครองที่ทรงอำนาจอิทธิพล

ประการสุดท้าย ดูแตร์เต เปิดการรณรงค์หาเสียงที่ทั้งดูเท่และทั้งเป็นระบบ โดยให้น้ำหนักอย่างมากแก่สื่อสังคม ซึ่งคอยวาดภาพของเขาให้เป็นผู้นำ “ตัวจริงเสียงจริง” เป็นบุรุษผู้เป็นอิสระเป็นตัวของตัวเองและมีเจตนารมณ์ทางการเมืองอันหนักแน่นมั่นคง ต่อชนชั้นสูงและชนชั้นกลาง เขาเสนอให้ความปลอดภัยในชีวิตและการสร้างตำแหน่งการทำงานต่าง ๆ ต่อภูมิภาคที่เป็นชายขอบห่างไกล เขาเสนอเพิ่มสิทธิปกครองตนเองทางการเมืองและทรัพยากรทางด้านงบประมาณ ผลลัพธ์ก็คือ ความบากบั่นพยายามของดูแตร์เตประสบความสำเร็จ เขาได้คะแนนเสียงท่วมท้น ในมินดาเนา หลายส่วนของกลุ่มเกาะวิซายาส์ และ NCR ชัยชนะอย่างสุดเซอร์ไพร์สของดูแตร์เต คือผลผลิตของความมีโชคและทักษะความชำนาญผสมผสานกัน

อย่างไรก็ตาม ดูแตร์เตยังไม่ถึงขนาดได้ชัยชนะอย่างเด็ดขาดล้นหลาม จนทำให้เขามีสิทธิกระทำอะไรก็ได้ในทางการเมือง ในจำนวนภาคต่าง ๆ รวม ๑๘ ภาคของฟิลิปปินส์ เขาชนะเพียงแค่ ๓ ซึ่งตอกย้ำให้เห็นความจำกัดของเขาในเรื่องคะแนนนิยมทั่วประเทศ ผู้ใช้สิทธิออกเสียงที่เลือกดูแตร์เตรวมแล้วมีจำนวนไม่ถึง ๔ ใน ๑๐ เขาโชคดีที่คะแนนของผู้ซึ่งตั้งใจเลือกนักปฏิรูป ต้องมีอันแข่งขันแย่งกันเองระหว่าง โรซาส กับ โป ถ้านำคะแนนของทั้ง ๒ คนนี้มารวมกันแล้วก็จะมากกว่าเสียงที่ดูแตร์เต ได้รับ

นับตั้งแต่ “โรดรีโก ดูแตร์เต” ขึ้นเป็นประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ เมื่อเดือนมิถุนายนปีที่ผ่านมา

มา พร้อมกับนโยบายเดินหน้าปราบปรามยาเสพติดแบบ “ฆ่าไม่เลือก” และแม้ว่าจะมีเสียงประณามอย่างหนักจากบรรดากลุ่มสิทธิมนุษยชนและประชาคมระหว่างประเทศ เรียกร้องให้ดูแตร์เตระงับมาตรการดังกล่าว รวมไปถึงรายงานของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ล่าสุด ที่ระบุว่า ตำรวจฟิลิปปินส์อาจกลายเป็นผู้ก่ออาชญากรรมต่อมนุษยชาติจากการสังหารหรือจ้างวานฆ่าผู้ต้องสงสัยที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ตามนโยบายของประธานาธิบดีดูแตร์เต หากแต่ผู้นำสายแข็งของฟิลิปปินส์รายนี้ ก็ไม่มีที่ท่าว่าจะยกเลิกมาตรการนี้แต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม ช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา สงครามยาเสพติดของผู้นำฟิลิปปินส์ดูจะสะกดลงเล็กน้อย จนดูแตร์เตต้องสั่งให้ตำรวจซึ่งได้รับสิทธิในการวิสามัญผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ระงับการทำหน้าที่ลงชั่วคราว หลังเกิดเหตุเจ้าหน้าที่ลักพาตัวและสังหารนักธุรกิจชาวเกาหลีใต้ เมื่อเดือนตุลาคมปีที่ผ่านมานี้ จนกลายเป็นเหตุสะเทือนความสัมพันธ์ระหว่างประเทศฟิลิปปินส์กับเกาหลีใต้ โดยเหตุการณ์เกิดขึ้น เมื่อ นายจี อิก จู นักธุรกิจชาวเกาหลีใต้วัย ๕๓ ปี ถูกลักพาตัวไปจากบ้านพักที่เมืองแองเจลิส ประเทศฟิลิปปินส์ ระหว่างการบุกค้นหายาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจปราบปรามยาเสพติด เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๙ และได้พานายจีไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่เมืองเกซอนซิตี ก่อนจะสังหารนายจีด้วยการฆ่าตัดคอจนตายภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แล้วนำร่างของนายจีไปเผาทิ้งหลังจากเสียชีวิตไม่นาน หากแต่ไม่ก็ลับดาห์หลังการตายของนายจี กลับมีกลุ่มเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดที่ลักพาตัวนายจีไป แจ้งกับ นางชเว คยอง จิน ภรรยาของนายจีว่า พวกตนเป็นผู้ลักพาตัวนายจีไป พร้อมกับให้นางชเวนำเงิน ๕ ล้านเปโซมาเพื่อแลกตัวนายจีไป นางชเวก็ยอมมอบเงินให้กับกลุ่มคนเหล่านี้ แต่กลับถูกเรียกเงินเพิ่มอีก ๔.๕ ล้านเปโซ ที่สุดแล้ว นางชเวก็รู้ความจริงว่า เงินที่เสียไปนั้น เปล่าประโยชน์ เพราะสามี

ของเธอได้เสียชีวิตไป นานแล้ว และพบเพียงเถ้าของ นายจีเท่านั้น เรื่องที่เกิดขึ้นถึงกับถูกนำไปซักถามกันในวุฒิสภาของฟิลิปปินส์ จนทุกอย่างไขกระจ่างว่า “ตำรวจ” คือผู้ก่อเหตุทั้งหมดโดยพลการ ในการอุ้มฆ่า นายจี อิก จู หลังเกิดเหตุ โรนัลด์ เดลา โรซา ผู้บัญชาการตำรวจฟิลิปปินส์ ที่ดูแตรเตเป็นผู้แต่งตั้งขึ้นมา ต้องออกมาขอโทษต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยฝีมือของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และว่ารู้สึกอับอายอย่างยิ่งต่อสิ่งที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นฝีมือของตำรวจลูกน้องของตน แม้อยากจะฆ่าลูกน้องเหล่านี้ แต่ก็ทำไม่ได้ เพราะเป็นเรื่องผิดกฎหมาย เดลา โรซา ถึงกับยื่นเรื่องขอลาออกจากตำแหน่งเพื่อรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่ดูแตรเตเองยังคงให้การสนับสนุนนายเดลา โรซา ต่อไป และไม่ยอมให้ลาออกจากตำแหน่ง ส่วนดูแตรเตยังได้ออกมาขอโทษต่อการตายของนายจี และแสดงความเสียใจอย่างยิ่งต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมกับขอให้มั่นใจได้ว่า ผู้ที่ก่อเหตุทั้งหมดจะต้องถูกนำตัวเข้าคุกทั้งหมด และจะต้องถูกตัดสินลงโทษสูงสุด กระนั้นก็ตาม การตามเรื่องที่ เป็นไปอย่างล่าช้า และยังไม่สามารถนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษได้ สร้างความโกรธแค้นให้กับชาวเกาหลีใต้อย่างมากขณะที่ทางการเกาหลีใต้เองก็ออกมาเรียกร้องให้ทางการฟิลิปปินส์เร่งนำตัวผู้ก่อเหตุมาดำเนิน คดีตามกฎหมาย นายมน แจ อิน สมาชิกพรรคประชาธิปไตย ที่คาดว่าน่าจะเป็นหนึ่งในผู้ลงสมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีเกาหลีใต้ครั้งต่อไป ออกมาวิพากษ์วิจารณ์ดูแตรเตว่า ออกมาจัดการกับเรื่องการอุ้มฆ่านักธุรกิจชาวเกาหลีใต้ล่าช้าเกินไป เป็น การไม่เคารพในทางการทูต ซึ่งการที่ชาวเกาหลีใต้รู้สึกถูกละเมิดโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจมาเกี่ยวข้องเป็นเรื่องที่ น่าตกใจอย่างยิ่ง

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญสำหรับสงครามยาเสพติดของดูแตรเต แต่ไม่ใช่ว่าจะยกเลิกมาตรการนี้ไป หากแต่เป็นการยุบหน่วยงานต่อต้านยาเสพติดของตำรวจทิ้ง และตำรวจจะ

ไม่ได้รับสิทธิในการเข้าไปดูแลเรื่องการปราบปรามยาเสพติดชั่วคราว ปล่อยให้เป็นที่ของสำนักงานต่อต้านยาเสพติดทำหน้าที่ไป ขณะที่สำนักงานตำรวจฟิลิปปินส์ ถูกสั่งคายนาครั้งใหญ่ และดูแตรเตเองก็เริ่มเล็งเห็นถึงปัญหาอีกอย่างที่ต้องรีบเข้าไปจัดการ คือเรื่องปัญหาการคอร์รัปชันในหมู่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่นำไปสู่การสังหารผู้คนจำนวนมาก โดยเฉพาะการอุ้มนักธุรกิจชาวเกาหลีใต้ไปฆ่าทิ้ง ดูแตรเตถึงกับสั่งโยกบรรดาเจ้าหน้าที่ที่มีมลทินทั้งหลายไปอยู่ตามแนวหน้าทางตอนใต้ของประเทศ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการปะทะระหว่างเจ้าหน้าที่กับกลุ่มแบ่งแยกดินแดนอยู่ พร้อมกับประกาศจะกวาดล้างหน่วยงานตำรวจ และทำให้สำนักงานตำรวจ “สะอาด” ขึ้นแต่กระนั้นก็ตาม นโยบายทำสงครามยาเสพติดของดูแตรเต ก็ยังคงดำเนินต่อไป หลังจากทีก่อนหน้านี้ดูแตรเต เคยประกาศไว้ว่า จะกำจัดปัญหาเสพติดในฟิลิปปินส์ให้หมดสิ้นภายในสิ้นปี ๒๕๕๙ แต่ในเมื่อหมดปีไปแล้ว เป้าหมายยังไม่บรรลุ จนต้องมีการประกาศยืดเวลาในการกำจัดยาเสพติดออกไปให้หมดสิ้นภายในสิ้นเดือนมีนาคม ๒๕๖๐ แต่ล่าสุดท่านผู้นำฟิลิปปินส์รายนี้ ก็บอกกับผู้สื่อข่าวว่า “จะยืดระยะเวลาในการต่อสู้กับยาเสพติดออกไปจนกว่าจะลงจากตำแหน่งประธานาธิบดี” ก็ถ้าเป็นแบบไม่โดนถอดออกจากตำแหน่งก่อน ดูแตรเตก็จะเป็นประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ไปจนถึงราว ๆ สิ้นปี ๒๕๖๕

ดูแตรเต เป็นประธานาธิบดีที่ให้ความสำคัญกับเรื่องการปราบปรามอาชญากรรมมากกว่านโยบายทางเศรษฐกิจ ในช่วงก่อนรับตำแหน่งจึงสร้างความผิดหวังให้กับนักธุรกิจทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะในการประชุม Makati Business Club เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๙ ดูแตรเต แทบไม่ได้ให้แนวนโยบายด้านเศรษฐกิจใด ๆ เหมือนผู้แข่งคนอื่น ๆ อีกทั้งการปราบปรามอาชญากรรมและยาเสพติดอย่างเด็ดขาดยังก่อให้เกิดความกังวลเรื่องความมั่นคงของรัฐบาล และการต่อต้านจากกลุ่ม

สิทธิมนุษยชนหลายกลุ่ม แต่ภายหลังการเลือกตั้ง มุมมองของภาคธุรกิจต่อประธานาธิบดีคนนี้ได้ เปลี่ยนไป หลังจากการประชุมที่เมืองดาเวา เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ โดยที่มเศรษฐกิจของ ดูแตรเต นำโดยรัฐมนตรีคลัง ได้ประกาศแผน เศรษฐกิจ ๑๐ ข้อ ที่นำมาซึ่งความต่อเนื่องของ นโยบายทางเศรษฐกิจ และการค้าของรัฐบาลชุดเก่า รวมถึงการปฏิรูปทางด้านภาษี การเพิ่มความสะดวก ในการดำเนินธุรกิจ การเพิ่มการลงทุนโครงสร้าง พื้นฐาน การกระจายความเจริญสู่ชนบท การปฏิรูป ที่ดิน การลงทุนพัฒนาแรงงาน การส่งเสริมเทคโนโลยี การเพิ่มสวัสดิการ และการส่งเสริมการวางแผน ครอบคลุม แต่่นโยบายที่รัฐมนตรีคลัง จะให้ความสำคัญ เป็นพิเศษ น่าจะเป็นเรื่องการลดภาษีรายได้ ส่วนบุคคล และภาษีเงินได้นิติบุคคล ที่ปัจจุบันสูง ถึง ๓๒% และ ๓๐% (ตามลำดับ) ลงสู่ ๒๕% รวมทั้งการเพิ่มการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเป็น ๕% ของ GDP และการปรับปรุงกฎเกณฑ์ให้ส่งเสริมการตั้งกอง ทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ นโยบาย เหล่านี้ล้วนแล้วแต่ช่วยกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาทาง เศรษฐกิจที่ประเทศฟิลิปปินส์รอคอย การประชุมที่ เมืองดาเวา ไม่เพียงชี้ให้เห็นถึงแผนการของรัฐบาล ชุดใหม่ที่จะตอบสนองของความจำเป็นทางเศรษฐกิจ ของประเทศ แต่การประชุมครั้งนี้ยังถือว่ามีประสพ ความสำเร็จอย่างมากในการดึงดูดเม็ดเงินการลงทุน ให้ขยายตัวเพิ่มขึ้น อาทิ บริษัท San Miguel มีแผนที่จะเปิดนิคมอุตสาหกรรมแห่งแรกที่เมืองดาเวา และมีแผนที่จะสร้างอีก ๓ แห่งในเกาะมินดาเนา พร้อม กับโรงไฟฟ้ากำลังการผลิต ๓๐๐ MW อีก ๓ โรงบน เกาะนี้บริษัท Megaworld เตรียมสร้างอาคาร สำนักงานอีก ๒ แห่ง ที่ Davao Park District ใน ขณะที่ บริษัท Ayala Land พร้อมที่จะลงทุนอีก ๘ พันล้านเปโซบนเกาะมินดาเนา นอกจากนี้ บริษัท JG Summit Holdings ซึ่งเป็นเจ้าของผู้ผลิตขนม รายใหญ่ คาดว่าจะขยายโรงแป้งและสายการผลิต

ขนมที่ เมืองคากายัน เดอ โอไร

สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับนักลงทุน คงไม่ใช่ เพียงแต่่นโยบายที่เป็นเพียงคำพูด แต่ความมุ่งมั่น และทุ่มเทของ ดูแตรเต ที่ทำให้เขาแตกต่างจาก ประธานาธิบดีคนที่ผ่านมาอย่างประธานาธิบดีอากิโน ซึ่งแม้จะมีนโยบายที่ดี และเน้นการบริหารจัดการ แบบมีธรรมาภิบาล แต่กลับถูกวิจารณ์ในเรื่องความ ล่าช้าของการลงทุนโครงการโครงสร้างพื้นฐาน ดังนั้น ดูแตรเต จึงเข้ามาพลิกโฉมประเทศฟิลิปปินส์ ทั้งด้านเศรษฐกิจ และตลาดทุน ทำให้ตลาดหุ้น ฟิลิปปินส์เป็นอีกตลาดที่ปรับตัวขึ้นอย่างโดดเด่น กว่า ๒.๑๔% ในเดือนกรกฎาคม โดยตลาดปรับตัว ขึ้นถึงระดับ ๗,๙๖๓ จุด จากความมั่นใจของนัก ลงทุนต่อความสามารถในการดำเนินนโยบายของ ประธานาธิบดีโรดริโก ดูแตรเต นอกจากนี้ การ เติบโตของการปล่อยสินเชื่อในเดือนกรกฎาคม กว่า ๑๘% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ซึ่ง ยังคงอยู่ในระดับที่ดีมากเมื่อเทียบกับเดือน พฤษภาคมที่ ๑๗% แสดงให้เห็นถึงสภาพเศรษฐกิจ ที่เติบโตได้อย่างต่อเนื่อง โรดริโก ดูแตรเต ดำรง ตำแหน่งประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ครบรอบ ๑ ปี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายนที่ผ่านมาในฐานะผู้นำที่ ได้รับความนิยมน้อยอย่างสูงหลังจากที่นำพาชาว ฟิลิปปินส์ไปสู่ “การใช้ความเด็ดขาด” ในการปราบ ปราบยาเสพติด และการกลับลำดำเนินนโยบายต่าง ประเทศ ดูแตรเต ถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักใน เรื่องการปราบปรามยาเสพติดโดยใช้ความรุนแรง อย่างไม่เคยมีมาก่อน ซึ่งคร่าชีวิตผู้คนหลายพัน และยังคงครบบ ๑๒ เดือนในการดำรงตำแหน่ง ประธานาธิบดีโดยต้องเผชิญกับวิกฤตครั้งใหญ่ที่สุด นับตั้งแต่ขึ้นสู่อำนาจ จากการที่กลุ่มติดอาวุธอิสลาม สุดโต่งเข้ายึดพื้นที่ในเมืองทางภาคใต้ของประเทศ ดูแตรเต ยังสิ้นคลอนช่วงเวลาหลายทศวรรษแห่ง ความมีเสถียรภาพด้านนโยบายต่างประเทศ เมื่อเขา กล่าวโจมตีสหรัฐอเมริกา พันธมิตรแต่ดั้งเดิมของ



ฟิลิปปินส์อย่างรุนแรงหลายครั้ง ขณะที่นำฟิลิปปินส์เข้าไปใกล้ขีดจำกัดของจีนและรัสเซีย ถึงอย่างนั้นก็ตาม ชาวฟิลิปปินส์ส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนเขา เห็นได้จากผลสำรวจความคิดเห็นของสำนักโพลล์ต่าง ๆ โดยขึ้นที่ใหม่ล่าสุดแสดงให้เห็นว่า ๗๕ เปอร์เซ็นต์ พอใจผลงานของรัฐบาลดูแตรเต

ริคาร์โด อាប់ต หัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยอาเทเนโอ ในกรุงมะนิลาบอกว่า ผู้คนชอบดูแตรเตที่มีสไตล์ความเป็นผู้นำที่เด็ดขาด ขณะที่ในต่างประเทศ ดูแตรเต มีชื่อเสียงเรื่องความยินดีปรีดาอย่างชัดเจนในการทำสงครามปราบปรามยาเสพติด เช่นเดียวกับภาษาชั้นต่ำที่บ่อยครั้งเขามักจะเรียกบรรดาผู้พิพากษ์วิจารณ์เขาว่า “ไอ้ลูกโสเภณี” ทว่า ชาวฟิลิปปินส์จำนวนมากมองข้ามคำพูดที่หยาบคายนี้และเห็นว่าดูแตรเต เป็นคนติดดิน ต่อต้านชนชั้นนำ ผู้ที่เห็นอกเห็นใจในความยากลำบากของพวกเขา และพร้อมที่จะใช้มาตรการสุดโต่งเพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงตลอดทั่วทุกภาคส่วนของสังคม “เขานำมาซึ่งแบบฉบับใหม่ของความเป็นผู้นำ ซึ่งผู้คนคิดว่าเป็นสิ่งที่พวกเขาต้องการ” เอ็ดมุนด์ ตาเยา อาจารย์รัฐศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยซานโต โทมัสกล่าวในคำกล่าวสุนทรพจน์หลังรับตำแหน่งดูแตรเตไม่ได้ตกแต่งคำพูดสำหรับแผนการที่เขาวางไว้ให้สวゆるกว่าที่ควรจะเป็น เขากล่าวว่า “การเดินทวงครั้งนี้อาจจะขรุขระ มีอุปสรรค แต่ขอให้มาร่วมกันกับผม” ส่วนที่ขรุขระที่สุดในรอบปีที่ผ่านมาคือการปราบปรามยาเสพติด โดยข้อมูลของทางการระบุว่า ตำรวจสังหารผู้ต้องสงสัยค่ายาไป ๓,๑๗๑ ราย ขณะที่ม็อกผู้ก่อเหตุไม่ทราบฝ่ายสังหารผู้คนในคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอีก ๒,๐๙๘ ราย นอกจากนี้ยังมีการฆาตกรรมที่ไม่รู้ถึงแรงจูงใจที่แน่ชัดอีก ๘,๒๐๐ คดี

กลุ่มสิทธิและฝ่ายพิพากษ์วิจารณ์เตือนว่าดูแตรเตอาจมีความผิดฐานก่ออาชญากรรมต่อ

มนุษยชาติ โดยกล่าวหาว่า ดูแตรเตปล่อยให้เกิดตำรวจที่ประพฤติมิชอบและทีมสังหารที่ทำหน้าที่เป็น “ศาลเตี้ย” ในการฆาตกรรมหมู่

อย่างไรก็ตาม ดูแตรเต ก็ได้ถูกยกย่องว่าเป็นผู้นำที่มีชีวิตง่าย ๆ ชัยชนะในการเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ของดูแตรเตเป็นเหตุการณ์ที่น่าประหลาดอย่างหนึ่ง คู่แข่งของดูแตรเตล้วนเป็นคนที่เชื่อในระบบเดิมที่เป็นอยู่ คนที่มีความคิดความอ่านของฟิลิปปินส์ไม่มีใครคิดว่าดูแตรเตจะชนะการเลือกตั้ง แต่ดูแตรเตเป็นนักการเมืองที่มองการเมืองว่าเป็นการเข้าถึงชาวบ้าน การสร้างความผูกพันกับคนที่มิสทิธเลือกตั้ง จุดแข็งตรงนี้ไม่มีนักการเมืองคนไหนทำได้ดีกว่าดูแตรเตเพราะเหตุนี้ ดูแตรเตจึงเป็นนักการเมืองที่ไม่เคยแพ้การเลือกตั้งเลย ดูแตรเตยังทำให้นักการเมืองคู่แข่งเห็นตัวอย่างว่า ผู้นำการเมืองคือคนแบบธรรมดาสามัญ บทความของ New York Time เรื่อง การขึ้นมาเป็นผู้นำที่เข้มแข็งของดูแตรเตเขียนไว้ว่า เมื่อขึ้นมาเป็นประธานาธิบดี ดูแตรเตต้องปรับตัวอย่างมาก หลังจากชนะการเลือกตั้ง แม้เวลาจะผ่านมาแล้วหลายเดือน ดูแตรเตคิดว่าตัวเองยังเป็นนายกเทศมนตรีอยู่ ดูแตรเตชอบที่จะกลับไปอยู่บ้านเดิมที่เมืองดาเวามากกว่าอยู่ที่ทำเนียบประธานาธิบดีในกรุงมะนิลา บ้านเดิมที่ดาเวาเป็นบ้าน ๒ ชั้นธรรมดา ๆ ทุกวันนี้ บ้านหลังนี้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งหนึ่งของดาเวา ซินโซ อาเบะ นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นก็เคยไปเยี่ยมบ้านหลังนี้มาแล้ว ห้องนอนของดูแตรเตยังใช้มุ้งกันยุงอยู่ และเพิ่งติดตั้งเครื่องปรับอากาศเมื่อไม่นานมานี้เอง ครั้งหนึ่ง ดูแตรเตไปเยี่ยมศูนย์รักษาโรคมะเร็งเด็กที่ดาเวา แล้วเห็นว่าพวกเขา เด็ก ๆ ที่ศูนย์ไม่มีโทรทัศน์ ดูแตรเตกลับมาที่ศูนย์อีกพร้อมกับโทรทัศน์ ๙ เครื่อง Dr.Mae Dolendo หัวหน้าศูนย์บอกกับ New York Times ว่า “ดูแตรเตเป็นคนมีจิตใจช่วยเหลือคนมาก เราเคยมีประธานาธิบดีที่ทำตัวเหมือนกับที่เราทั้งหลายอยากเห็นคนเป็น

ประธานาธิบดีเขาทำกัน แต่คนพวกนี้ก็ได้แก้  
ปัญหาประเทศ ดูแตรเตไม่ใช่คนที่สมบูรณ์แบบอะไร  
เขาชอบพูดคำคน แต่เป็นคนที่แก้ปัญหาคำอื่น ๆ ให้  
ลุล่วงไปได้”

หลังจากการเมืองฟิลิปปินส์ประสบกับ  
ปัญหาที่ซับซ้อนวุ่นวายและชะงักงันมาอย่างยาวนาน  
การมีผู้นำแบบดูแตรเต สะท้อนสิ่งที่ อันโตนิโอ กรัม  
ซี (Antonio Gramsci) นักคิดสังคมนิยมที่มีชื่อเสียง

ในต้นศตวรรษ ๒๐ ของอิตาลี เคยกล่าวไว้ว่า “โลก  
เก่ากำลังตาย ส่วนโลกใหม่กำลังต่อสู้เพื่อที่จะได้เกิด  
ขึ้นมา” ผู้นำแบบดูแตรเตอาจเป็นผู้นำแบบใหม่ของ  
ฟิลิปปินส์ ที่กำลังเกิดขึ้น หรืออาจเป็นแค่ผู้นำในช่วง  
การเปลี่ยนผ่านดังกล่าว



#### บรรณานุกรม

ข้อมูลทั่วไปของประเทศฟิลิปปินส์, <http://th.wikipedia.org> (สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑)

ประวัติ นายโรดริโก ดูแตรเต, <http://th.wikipedia.org> (สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑)

ปรีดี บุญซื่อ, โรดริโก ดูแตรเต ฉายา “Duterte Harry” ผู้นำฟิลิปปินส์สไตล์จ๋าโหด “Dirty Harry  
ริชาร์ด จาวัด เฮย์ดาเรียน, บทวิเคราะห์หลังเลือกตั้งฟิลิปปินส์ : ทำไม ‘ดูเตอร์เต’ ถึงชนะได้ขึ้นเป็น  
ประธานาธิบดี

โรดริโก ดูแตรเต” ประธานาธิบดี “The Punisher, ประชาชาติธุรกิจออนไลน์

สงครามยาเสพติดฟิลิปปินส์ สูการ สังคายนาดำรงจ, <https://www.matchonweekly.com/>

(สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑)

เสกขภูมิ วรรณปก, ๑ ปีของ ‘โรดริโก ดูแตรเต’ ในฐานะผู้นำฟิลิปปินส์





# สุดขอบโลกที่เอกวาดอร์

ตอนที่หนึ่ง :

## สภาพภูมิศาสตร์และธรรมชาติวิทยา<sup>๑</sup>

### เรเนาดิกเกซา

พันธ์เอกหญิง ชมนาด เทียมพิภพ<sup>๒</sup>

ประเทศในทวีปอเมริกาใต้ เป็นดินแดนที่ห่างไกลและไม่ค่อยเป็นที่รู้จักของผู้คนชาวไทย ประเทศต่าง ๆ ในอาณานิคมบริเวณนี้ จึงเปรียบเสมือนดินแดนสุดขอบโลก ที่หลายคนฝันอยากไปเยือน

สาธารณรัฐเอกวาดอร์เป็นอีกประเทศหนึ่งที่สามารถเป็นภาพสะท้อนแห่งทวีปอเมริกาใต้ ผู้ที่ได้มีโอกาสไปเยือนเอกวาดอร์จะพบว่าเอกวาดอร์เป็นประเทศที่น่าสนใจเกินกว่าที่หลายคนคาดคิด ทั้งในด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของผู้คน

เอกวาดอร์ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของทวีปอเมริกาใต้ มีขนาดเล็กกว่าประเทศไทยเกือบ ๒ เท่า ชื่อ "Ecuador" เป็นภาษาสเปนตรงกับคำว่า "Equator" ในภาษาอังกฤษ

กรุงกีโต (San Francisco de Quito) เมืองหลวงของประเทศ นับเป็นเมืองหลวงที่ตั้งอยู่สูงที่สุดในโลก เพราะตั้งอยู่บนเทือกเขาแอนดีส ซึ่งมีความสูงเหนือน้ำทะเลถึง ๒,๘๕๐ เมตร ทำให้กรุงกีโตมีอากาศเย็นสบายตลอดปี ยิ่งไปกว่านั้น เอกวาดอร์



(ที่มา : <https://www.npr.org>)

ยังมีอธิปไตยเหนือหมู่เกาะกาลาปากอสซึ่งมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันทั่วโลกอีกด้วย

การที่ใครก็ตามได้มีโอกาสไปเยือนสาธารณรัฐเอกวาดอร์นั้น นับได้ว่าเป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่สุดครั้งหนึ่งในชีวิต เพราะจะทำให้ได้ศึกษาวิถีชีวิตอันงดงามของผู้คนชาวเอกวาดอร์ หนึ่งในดินแดนอเมริกาใต้ที่เราไม่ค่อยรู้จัก และยังได้ศึกษาภูมิประเทศอันเป็นที่ตกผลึกทางความคิดของทฤษฎีวิวัฒนาการและการคัดสรรโดยธรรมชาติ

<sup>๑</sup> ผู้เขียนขอแสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงมีพระเมตตาอันยิ่งใหญ่เอนกอนันต์ ซึ่งเป็นที่มาของการเขียนสารคดีบทนี้

<sup>๒</sup> ที่มาของข้อมูลที่ปรากฏในสารคดีบทนี้ประกอบด้วยบันทึกความทรงจำของผู้เขียน, สมุดปกขาวของกระทรวงการต่างประเทศ, กำหนดการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เยือนประเทศญี่ปุ่นฯ และเสด็จฯ เยือนสาธารณรัฐเอกวาดอร์ฯ ๒๑-๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐, Robert & Daisy, Ecuador & Galapagos, รวมทั้งแหล่งข้อมูลสารสนเทศอื่น ๆ อีกจำนวนหนึ่ง

(The Origin of Species by Mean of Natural Selection) ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงความเชื่อของมนุษย์เกี่ยวกับกำเนิดของสิ่งมีชีวิตบนโลกที่มีมานานไปอย่างสิ้นเชิง

การเดินทางจากประเทศไทยไปเอกวาดอร์ในทวีปนี้ นับเป็นการเดินทางที่ยาวนานมาก เพราะต้องบินข้ามมหาสมุทรแปซิฟิก ผ่านผืนแผ่นดินสหรัฐอเมริกาจากฝั่งตะวันตกสุด ไปยังฝั่งตะวันออกสุดของประเทศ เพื่อเปลี่ยนเครื่องบินจากนครแอตแลนต้า มลรัฐจอร์เจีย ไปยังกรุงกีโต

การเดินทางต้องใช้เวลารวม ๆ กันทั้งสิ้น ไม่ต่ำกว่า ๓๐ ชั่วโมงเลยทีเดียว อย่างไรก็ตาม แม้หนทางจะยาวไกลราวกับอยู่สุดขอบโลก แต่ก็นับเป็นโชคดีของผู้เขียน ด้วยมีอายุอานามมากพอสมควร จึงทำให้สามารถกลับไปได้ตลอดการเดินทาง (อย่างไม่น่าเชื่อ) ดังนั้นเมื่อได้ย่างก้าวแรกบนนครหลวงที่สูงที่สุดในโลกแห่งนี้ ผู้เขียนจึงมีโอกาสได้เรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของสาธารณรัฐเอกวาดอร์ ได้อย่างกระตือรือร้น

ดินแดนที่ปัจจุบันคือสาธารณรัฐเอกวาดอร์มีภูมิหลังทางประวัติศาสตร์อันยาวนาน หลักฐานทางประวัติศาสตร์ชี้ให้เห็นว่า มีการตั้งถิ่นฐานของผู้คนในดินแดนแถบนี้ มาเป็นเวลามากกว่าสองพันปีก่อนคริสตกาล ต่อมาในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๖ สเปนได้เข้ามาครอบครองดินแดนอันกว้างใหญ่ไพศาลสุดพรรณนาในทวีปอเมริกา จนทำให้ดินแดนตั้งแต่ตอนใต้ของสหรัฐอเมริกา ดินแดนอเมริกากลาง จนกระทั่งถึงดินแดนปลายสุดของทวีปอเมริกาใต้ได้เคยตกเป็นอาณานิคมของสเปนทั้งสิ้น (ยกเว้นดินแดนบราซิลเท่านั้นซึ่งเป็นของโปรตุเกส) จนกระทั่ง ค.ศ. ๑๘๒๐ ชาวลาตินอเมริกาจึงได้ร่วมกันต่อสู้กับเจ้าอาณานิคม และประกาศเอกราชจากสเปน

จากภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ ที่ต้องตกอยู่ภายใต้การปกครองของสเปนเป็นเวลายาวนานหลายศตวรรษนี้เอง มีผลให้เอกวาดอร์เป็นประเทศ

หนึ่งที่มีวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตที่ผสมผสานกันระหว่างวัฒนธรรมพื้นเมืองกับวัฒนธรรมสเปน ซึ่งรู้จักกันดีในนามของวัฒนธรรมลาตินอเมริกัน

ด้วยเหตุนี้ ภาพแรกสุดที่ผู้เขียนได้เห็น ณ ดินแดนเอกวาดอร์ก็คือ ภาพการแต่งกายอันงดงามแปลกตาของผู้คนที่เป็นลูกผสมระหว่างชาวกีโตส (Quitus - ที่มาของชื่อกรุงกีโต) ชนพื้นเมืองเจ้าของถิ่นดั้งเดิม กับพวกสเปนเจ้าอาณานิคม การแต่งกายอันงดงามดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมการแต่งกายของท้องถิ่นและการแต่งกายแบบสเปน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เสื้อผ้าลูกไม้ที่ชาวกีโตสวมใส่นั้นช่างมีลวดลายน่ารักน่าเอ็นดูเหลือเกิน

ภาพแรกพบนี้เอง ที่อาจเป็นดรชนีชี้ให้เห็นว่า การศึกษาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์และสังคมวัฒนธรรมของเอกวาดอร์ในทวีปนี้จะต้องน่าสนใจมากเพียงใด ดังนั้นการเล่าเรื่อง “สุดขอบโลกที่เอกวาดอร์” ในบทความนี้ ผู้เขียนจึงขอแบ่งออกเป็น



ภาพรูปปั้นแสดงการแต่งกายของชาวกีโต

สองตอน ตอนที่หนึ่งว่าด้วยเรื่อง “สภาพภูมิศาสตร์และธรรมชาติวิทยา” และตอนที่สองจะว่าด้วยเรื่อง “มรดกโลกที่กรุงกัวเตมา”

การพิจารณาสภาพภูมิศาสตร์และธรรมชาติวิทยาของเอกวาดอร์เท่าที่ผู้เขียนได้มีโอกาสพบเห็นที่กรุงกัวเตมาและเกาะกาลาปากอสนั้น ผู้เขียนขอเล่าให้ท่านผู้สนใจเรื่องราวและสถานที่ซึ่งได้ไปเยือนดังต่อไปนี้

เรื่องแรกสุดคือ ชื่อของประเทศ “Ecuador” ซึ่งแปลว่า “ประเทศที่ตั้งอยู่บนเส้นศูนย์สูตร” นั้น มีที่มาจากเรื่องมาจากใน ค.ศ. ๑๗๓๙ นักธรณีวิทยาชาวฝรั่งเศส หลุยส์ โกดิน ปีแอร์ บูเกออร์ (Louis Godin Piea Bueguer) และ ชาร์ลส์ มารี เด ลา คอนดามิน (Charles Mare de La Condamine) ได้ทดลองและกำหนดจุดเส้นศูนย์สูตร ซึ่งลากผ่านประเทศแห่งนี้ ด้วยเหตุอันสมควรแก่การภาคภูมิใจนี้เอง ใน ค.ศ. ๑๙๗๙ รัฐบาลเอกวาดอร์จึงได้จัดสร้างอนุสรณ์สถาน “เมืองแห่งศูนย์กลางโลก” ขึ้น

สถานที่ซึ่งเรียกว่า “เมืองแห่งศูนย์กลางโลก” ประกอบด้วยอนุสาวรีย์สูง ๓๐ เมตร ลานด้านหน้าอนุสาวรีย์จัดแสดงรูปปั้นนักธรณีวิทยาสำคัญ ผู้ศึกษาและกำหนดจุดเส้นศูนย์สูตร ที่น่าสนใจคือ มีการขีดเส้นสีเหลืองซึ่งเป็นสัญลักษณ์การแบ่งซีกโลกเหนือและซีกโลกใต้ โดยมีอนุสาวรีย์ตั้งอยู่บนจุดกึ่งกลาง

ภายในอาคารอนุสาวรีย์แบ่งเป็น ๔ ชั้น แต่ละชั้นจัดแสดงนิทรรศการต่าง ๆ ได้แก่ ประวัติการก่อสร้างอนุสาวรีย์ศูนย์กลางโลก วิถีชีวิตชาวเอกวาดอร์ในภูมิภาคต่าง ๆ เครื่องแต่งกาย ผ้าทอเอกวาดอร์ วิถีชีวิตชนเผ่าแถบลุ่มแม่น้ำอเมซอน รวมทั้งความเป็นมาของการปลูกต้นกาเกอ (Cacao tree) และกระบวนการผลิตช็อกโกแลตในเอกวาดอร์ นอกจากนี้ ณ ที่แห่งนี้ ผู้เขียนยังได้มีโอกาสได้เห็นผู้ที่แต่งกายแบบพื้นเมือง ซึ่งดูงดงามแปลกตาน่าประทับใจเป็นอย่างยิ่ง



ผู้เขียนยืนอยู่ระหว่างเส้นสีเหลืองสัญลักษณ์ซึ่งแบ่งซีกโลกเหนือและใต้

อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนรู้สึกตื่นเต้นและทั้งที่ตนเองยืนอยู่ระหว่างซีกโลกเหนือและใต้อยู่ได้ไม่นานนัก ก็ได้รับแจ้งว่า จากการวัดตำแหน่งด้วยเครื่องมืออันทันสมัยในยุคปัจจุบัน ทำให้พบว่าศูนย์กลางโลกที่แท้จริงตั้งอยู่ห่างจากเมืองแห่งศูนย์กลางของโลก ไปทางทิศเหนือประมาณ ๒๕๐ เมตร จุดที่กล่าวว่าเป็นเส้นศูนย์สูตรจากการคำนวณใหม่นี้เป็นที่ตั้งของ พิพิธภัณฑ์สุริยะอินติญัน (Intinan Solar Museum)

พิพิธภัณฑ์สุริยะอินติญัน เป็นสถานที่ที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ณ พิพิธภัณฑ์เอกชนแห่งนี้ มีการแสดงและการทดลองหลากหลายที่เกิดขึ้นได้เฉพาะในบริเวณเส้นศูนย์สูตร เช่น การตั้งไข่มดตะปูเพื่อทดสอบแรงโน้มถ่วงของโลก การสังเกตปรากฏการณ์ความแตกต่างที่เกี่ยวข้องกับแรงคอริโอลิส (Coriolis effect) ระหว่างฝั่งซีกโลกเหนือและซีกโลกใต้ การสังเกตทิศทางหมุนของน้ำ การเดินทรงตัวบนเส้น



บ้านพื้นเมืองจำลองของชาวกีตู-การา

ศูนย์สูตร โดยพยายามไม่ให้เสียสมดุล ปฏิทินดวงอาทิตย์ (Sun Calendar) นาฬิกาแดด (Sun dial) และนาฬิกาธรรมชาติ (Natural Clock) ฯลฯ

การจัดแสดงที่พิพิธภัณฑ์ที่ผู้เขียนสนใจมากที่สุดคือ การจัดแสดงหมู่บ้านจำลอง หัตถกรรมพื้นเมือง ตามวัฒนธรรมชาวกีตู-การา (Quitu-Cara) ศิลปะหัตถกรรม เช่น ผ้าทอบนใจซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของผู้คนแถบแอนดิส ซึ่งทอแสดงและจำหน่าย มีลวดลายสวยเก๋แปลกตามาก

สถานที่อีกแห่งซึ่งให้ความรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ธรรมชาติวิทยา และพืชพันธุ์ต่าง ๆ ในแถบแอนดิสคือ สวนพฤกษศาสตร์แห่งกรุงกิโต สวนพฤกษศาสตร์บนเนื้อที่ ๑๘,๖๐๐ ตารางกิโลเมตร แห่งนี้ เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ เก็บสะสม รักษา จัดแสดงและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ดอกไม้พื้นถิ่นของเอกวาดอร์และแถบเทือกเขาแอนดิส

การจัดแสดงในสวนประกอบด้วย การจำลองระบบนิเวศต่าง ๆ เช่น พื้นที่ชุ่มน้ำในเขตภูเขาสูง เขตป่าเมฆหมอก เขตพื้นที่แล้ง ฯลฯ การวิจัยพืชพันธุ์ไม้ต่าง ๆ เรือนวิจัยพันธุ์กล้วยไม้ ซึ่งมีทั้งพันธุ์เมือง

หนาว พันธุ์ท้องถิ่นและพันธุ์เมืองร้อน จำนวนกว่า ๑,๒๐๐ ชนิด พันธุ์พืชกินสัตว์ กระบองเพชร พืชพื้นถิ่นเอกวาดอร์ ตลอดจนพันธุ์พืชจากแหล่งเทือกเขาสูงและเขตป่าเมฆอน

ใครก็ตามที่ได้เข้าไปศึกษาและชื่นชมต้นไม้ดอกไม้ประดับในสวนพฤกษศาสตร์แห่งกรุงกิโตต่างต้องยอมรับถึงความพยายามของนักพฤกษศาสตร์ชาวกิโต ผู้เพียรพยายามทำนุบำรุงพุ่มพริกเลี้ยงดูต้นไม้ในสวนแห่งนี้ถึง ๒๐ ปี ก่อนจะเปิดแสดงให้ผู้คนได้เข้ามาศึกษาชื่นชม ต้นไม้ในสวนล้วนเจริญงอกงาม บางต้นเติบโตใหญ่จนเหลือเชื่อ ที่ติดตาตรึงใจมาก เช่น ต้นกล้วยที่ลำต้นสูงและออกผลใหญ่ที่สุดเท่าที่ผู้เขียนเคยเห็นมา และ กล้วยไม้หน้าลิง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีต้นกุหลาบซึ่งออกดอกสวยงาม ดอกใหญ่ กลีบแข็ง สีสดใส เนื่องจากภูมิอากาศแถบกรุงกิโตนี้ เป็นเขตที่ปลูกกุหลาบได้ดีที่สุดเขตหนึ่งของโลก



(ดอกกล้วยไม้หน้าลิง)

ที่มา : <https://www.google.co.th/search>

ในการศึกษาธรรมชาติวิทยาและพืชพันธุ์ประจำถิ่นของทวีปอเมริกาใต้นั้น คงปฏิเสธไม่ได้ว่าพันธุ์พืชประจำถิ่นบนภาคพื้นทวีปแห่งนี้ ที่มีชื่อเสียงขจรขยายรู้จักกันไปทั่วโลกอย่างแท้จริงคือ โกโก้และช็อกโกแลต เอกวาดอร์เป็นอีกประเทศหนึ่งที่เป็นแหล่งเพาะปลูก และผู้ส่งออกต้นโกโก้สายพันธุ์อารีบา (Arriba) ซึ่งมีชื่อเสียง

ผู้ที่หลงรักโกโก้และช็อกโกแลตอาจจะไปศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติ สายพันธุ์ การเพาะปลูก การผลิต และยังมีโอกาสทำโกโก้และช็อกโกแลตด้วยตนเอง ณ พิพิธภัณฑ์ช็อกโกแลต เรพูบลิกา เดล กาเกา (Republica del Cacao Chocolate

Museum and Shop) ซึ่งตั้งอยู่กลางกรุงกิโต

ช็อกโกแลตพันธุ์ดีที่สุดในโลกที่เรียกว่า กา  
เกาโรมา (Cacao Aroma) หรือกาเกาอารีบา  
(Cacao Arriba) ของเกษตรกรชาวเอกวาดอร์นั้น  
นับเป็นพันธุ์โกโก้และช็อกโกแลตที่มีคุณภาพและ  
มีชื่อเสียงที่สุด การส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตโกโก้  
และช็อกโกแลตพันธุ์ดังกล่าว มีผลให้เกษตรกรชาว  
เอกวาดอร์มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีและยั่งยืน

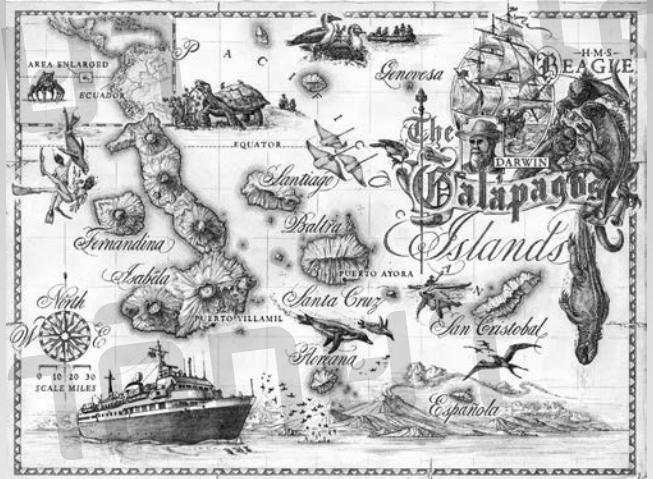


กล่าวกันว่า ในการศึกษาสภาพภูมิศาสตร์  
ของเอกวาดอร์นั้น การที่ได้ไปศึกษาพันธุ์พืชและ  
สัตว์ที่ใด ก็ไม่ดีเท่าการที่ได้ไปศึกษา ณ หมู่เกาะ  
กาลาปากอส

หมู่เกาะกาลาปากอสเป็นหมู่เกาะที่ตั้งอยู่  
กลางมหาสมุทรแปซิฟิกห่างออกจากแผ่นดินใหญ่  
๙๖๕ กิโลเมตร บนแนวเส้นศูนย์สูตร มีพื้นที่  
ประมาณ ๘,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย  
๑๘ เกาะหลักและเกาะใหญ่น้อยอีกมากมาย หมู่  
เกาะเหล่านี้เกิดจากการระเบิดของภูเขาไฟเมื่อ  
ประมาณ ๘ ล้านปีมาแล้ว

หมู่เกาะกาลาปากอสมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักไป  
ทั่วโลกเนื่องจาก เมื่อ ค.ศ. ๑๘๓๕ ชาร์ลส์ ดาร์วิน  
นักธรรมชาติวิทยาชาวอังกฤษได้เดินทางมาศึกษา  
พันธุ์พืชและสัตว์ในทวีปอเมริกา และได้ใช้เวลา ๑๙  
วัน ศึกษาความหลากหลายและแตกต่างของสิ่งมี  
ชีวิตในหมู่เกาะกาลาปากอส ซึ่งเขาเรียกว่า “ห้อง  
ปฏิบัติการวิวัฒนาการที่มีชีวิต”

ดาร์วินได้สังเกตเห็นว่า พืชและสัตว์ที่อาศัย  
อยู่ตามเกาะต่าง ๆ ในหมู่เกาะกาลาปากอสนั้น มี  
ลักษณะเฉพาะของสายพันธุ์ และไม่มีกรรมพันธุ์  
กันข้ามเกาะ เนื่องจากสายน้ำที่เชื่อมกรากและ  
สายลมที่พัดอย่างรุนแรง ได้ตัดขาดเกาะแต่ละเกาะ  
ออกจากกันโดยสิ้นเชิง ทำให้พืชและสัตว์ในแต่ละ  
เกาะไม่สามารถติดต่อกันได้ จากการสังเกตนี้เอง ใน  
ที่สุดดาร์วินจึงตกผลึกเป็น “ทฤษฎีวิวัฒนาการและ  
การคัดเลือกโดยธรรมชาติ”



ภาพหมู่เกาะกาลาปากอส

ที่มา : <http://www.mappery.com/map-of/Galapagos-Islands-Map>

ทฤษฎีที่ดาร์วินนำเสนอได้นั้น ได้ทำลายความ  
เชื่อดั้งเดิมของมนุษย์ที่ว่าด้วย การสร้างสรรพสิ่งใน  
โลกของพระเจ้าเป็นเจ้า และยังผลให้นักสังคมศาสตร์  
นำไปตีความและอธิบายต่อเนื่องถึง การเอาวัดเอา  
เปรียบและความเหลื่อมล้ำในสังคม “ปลาใหญ่กิน  
ปลาน้อย สัตว์ใหญ่กินสัตว์เล็ก” ที่เรียกว่า “ทฤษฎี  
ดาร์วินทางสังคม – Social Darwinism” อีกด้วย  
คงจะไม่กล่าวเกินเลยไปนักว่า ไม่มีนักเรียนคนใดใน  
โลกที่ไม่รู้จักชาร์ลส์ ดาร์วินและหมู่เกาะกาลาปากอส

ในการเดินทางจากกรุงกิโตไปยังหมู่เกาะ  
กาลาปากอส นักเดินทางต้องโดยสารเครื่องบินซึ่ง  
ให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติเป็นที่สุด ใน  
ระหว่างการบินมีการฉายภาพยนตร์เพื่อให้นักผู้ที่จะ  
ไปเยือน ได้เห็นความสำคัญของธรรมชาติ ช่วยกัน  
รักษา และไม่ทำลายสภาพธรรมชาติบนหมู่เกาะ  
นอกจากนั้นก่อนเครื่องบินจะลงจอด พนักงาน  
ต้อนรับบนเครื่องยังได้เดินฉีดสเปรย์เหนือศีรษะของ  
ผู้โดยสาร ตั้งแต่หัวลำถึงท้ายลำ นับว่าเป็นการ  
ทำลายเชื้อโรคจากภายนอกไม่ให้เล็ดลอดเข้าไปใน  
หมู่เกาะ

หมู่เกาะกาลาปากอสเป็นสถานที่ที่เหมาะสมเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาภูมิศาสตร์และธรรมชาติวิทยา ดังจะเห็นได้จากที่ เมืองปวยร์โตโยธา บนเกาะซานตา ครูซ นั้นเป็นที่ตั้งของศูนย์วิจัยชาร์ลส์ ดาร์วิน (Charles Darwin Research Station) มูลนิธิชาร์ลส์ ดาร์วิน (Charles Darwin Foundation) และอุทยานแห่งชาติกาลาปากอส (Galapagos National Park) ศูนย์กลางของความพยายามและที่ปรึกษาของรัฐบาล ในการอนุรักษ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพในหมู่เกาะ

ในการอนุรักษ์ธรรมชาติ ศูนย์วิจัยชาร์ลส์ ดาร์วิน มีโครงการที่มีชื่อเสียงและประสบความสำเร็จ เช่น การส่งเต่ายักษ์กลับคืนสู่ธรรมชาติ การอนุรักษ์ป่าชายเลน การอนุรักษ์นกบนดิน และการควบคุมพันธุ์พืชและสัตว์รุกราน (ซึ่งเป็นสัตว์เลี้ยงที่มนุษย์นำเข้ามา นับตั้งแต่การอพยพมาตั้งถิ่นฐานในทศวรรษ ๑๙๔๐) รวมไปถึงการเก็บรวบรวมตัวอย่างของสิ่งมีชีวิต ๓ แบบ ได้แก่ พืช สัตว์มีกระดูกสันหลัง และสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง กล่าวได้ว่าศูนย์วิจัยแห่งนี้เป็นที่น่าสนใจที่สุดแห่งหนึ่งในการศึกษาธรรมชาติวิทยาและกระบวนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม



เต่ายักษ์ที่มีชื่อเสียงและเป็นสัญลักษณ์แห่งกาลาปากอส



เบื้องหลังผู้เขียนคือ พินนาเคิลร็อก ต้องเดินลัดเลาะขึ้นภูเขาเกือบ ๒ ชั่วโมงจึงได้มายืนอยู่ ณ จุดนี้

นอกจากนั้นบนเกาะอื่น ๆ ก็มีสถานที่ที่น่าสนใจในการศึกษาเช่นเดียวกัน ตัวอย่างคือ เกาะซานตาอาโก เป็นเกาะที่มีชื่อเสียงสำหรับผู้สนใจด้านธรณีวิทยาและการศึกษาเกี่ยวกับภูเขาไฟ เกาะบาร์โตโลเม เป็นพื้นที่ในการศึกษาเกี่ยวกับการกำเนิดของหมู่เกาะกาลาปากอส การก่อตัวของภูเขาไฟหลากสีสัน เนื่องจากเป็นเกาะที่มีอายุน้อยที่สุดและเกาะแห่งนี้ยังมีผาหินแหลมสูงที่มีชื่อเสียงคือ พินนาเคิลร็อก (Pinnacle Rock) ซึ่งผุดขึ้นมาจากขอบมหาสมุทร

สาเหตุที่พินนาเคิลร็อก เป็นสถานที่ที่โด่งดังเนื่องมาจาก ในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง สหรัฐอเมริกาได้สร้างสนามบินบนเกาะซานตาอาโกที่ตั้งอยู่ใกล้กับเกาะบาร์โตโลเม และนักบินได้ใช้พินนาเคิล ร็อกเป็นเป้าหมายในการฝึกยิง

สิ่งที่สำคัญคือ บนเกาะต่าง ๆ นั้นต่างประกอบด้วยสายพันธุ์ ทั้งที่เป็นพืชและสิ่งมีชีวิตที่มีชื่อเสียง ซึ่งสามารถอยู่รอดได้ในสภาพความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก เช่น นกเพนกวินกาลาปากอส (Galapagos penguins) กิ้งก่าลาวาจิ๋ว (Small lava lizard) อีกัวน่าทะเล (Marine Iguana) อีกัวน่าบก (Iguana) สิงโตทะเล (Sea Lions) รวมทั้งนกหลากหลายชนิดซึ่งผู้เขียนเห็นว่าช่างแปลกประหลาดเหลือเกิน เช่น นกบูบีเท้าสีฟ้า (Blue-Footed



นกบูบีเท่าสีฟ้า

ที่มา : <https://www.nytimes.com/2017/03/07/>

Booby) ซึ่งมีเท่าสีฟ้าจริง ๆ ดังชื่อ และ นกฟริเกต (Frigate birds) ซึ่งสามารถพองหน้าอกสีแดง เพื่อ

อวดความงามของตัวเอง เป็นต้น  
ฝูงสัตว์เหล่านี้อาศัยอยู่ร่วมกันตามธรรมชาติ และไม่สนใจหรือเกรงกลัวผู้คนแม้แต่น้อย พวกมนุษย์ที่มาเยือนจึงเสมือนเป็นปาร์ตี้ ผู้แอบไปชื่นชม แอบถ่ายรูป และต้องเดินเฉพาบนเส้นทางที่กำหนดไว้ โดยที่ไม่กระทำการใดกระทบกระเทือนหรือทำร้ายทั้งธรรมชาติและฝูงสัตว์



การเดินทางเพื่อไปศึกษาสภาพภูมิศาสตร์ และธรรมชาติวิทยาของประเทศเอกวาดอร์ ซึ่งมีระยะทางไกลเปรียบเสมือนเดินทางไปสู่สุดขอบโลก ทำให้ผู้เขียนได้ตระหนักว่า กระบวนการโลกาภิวัตน์ที่เริ่มขึ้นเมื่อราวห้าศตวรรษที่แล้ว ได้นำผู้คนจากคนละฟากโลกให้มาพบปะสังสรรค์กัน โดยตลอดระยะเวลาอันยาวนานดังกล่าว ธรรมชาติ สิ่งสารพัดต่าง ๆ และผู้คนได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กันทั้งในทางบวกและทางลบ ในทางบวกก็คือ ได้นำความเจริญทางวัตถุจากโลกยุโรป มายังโลกของผู้คนพื้นเมืองในทวีปอื่น ๆ หากในเวลาเดียวกันความเจริญดังกล่าวนั้น อาจกลายเป็นการทำลายวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมในทุกด้านของทั้งธรรมชาติและคนพื้นเมืองได้

โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อประมาณ ๗๐ ปีที่ผ่านมา มนุษยชาติมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี



นกฟริเกตกำลังพองอกเพื่ออวดความงาม

ที่มา : <https://www.santacruzgalapagoscruise.com>

อย่างก้าวกระโดด ผู้คนได้อพยพไปตั้งถิ่นฐานในดินแดนที่สิ่งสารพัดที่เคยอาศัยอยู่ ก่อให้เกิดการทำลายธรรมชาติและเกิดมลภาวะ มนุษย์ต้องสูญเสียความงดงามและความมั่งคั่งแห่งธรรมชาติไปอย่างยากที่จะนึกกลับคืนมาได้ การทำลายความสมดุลแห่งธรรมชาติระหว่างมนุษย์ ธรรมชาติ และสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ในโลกนี้เอง มีผลไปถึงความผิดปกติและความเสียหายตั้งแต่ได้พิภพ บนพื้นโลก ท้องทะเล มหาสมุทร ตลอดจนถึงฟ้าซึ่งห่อหุ้มโลกของเราอยู่ ดังจะเห็นได้จากภัยพิบัติที่มนุษย์กำลังเผชิญอยู่ทุกวันนี้

เมื่อเป็นเช่นนี้ ความพยายามในการอนุรักษ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพของรัฐบาลเอกวาดอร์โดยการสนับสนุนการทำงานของศูนย์วิจัยชาร์ลส์ ดาร์วิน การศึกษาวิจัยของนักพฤกษศาสตร์ชาวก็โต หรือความพยายามสร้างมาตรการเพื่อให้นักเดินทางได้เข้าไปศึกษาและชื่นชมธรรมชาติ ฟิชและสัตว์ บนเส้นทางที่กำหนดให้เดินเท่านั้น จึงนับเป็นแบบอย่างที่ดีมาก

นอกจากนั้น การเดินทางไปศึกษาที่เอกวาดอร์ยังทำให้ได้ข้อสังเกตว่า ความรู้ใหม่ๆ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนั้น อาจเป็นปัจจัยที่ทำลายความรู้ดั้งเดิมที่มนุษย์เคยเชื่อกันมาเป็นเวลาช้านานได้ ดังที่เราจะเห็นได้จาก“ทฤษฎีวิวัฒนาการและการคัดสรรโดยธรรมชาติ” ของชาร์ลส์ ดาร์วิน ซึ่งทำลายแนวความคิดเรื่องกำเนิดของธรรมชาติและสิ่งมีชีวิต

ทั้งมวลบนดาวโลกของเรา หรือเทคโนโลยีที่ทำให้เกิดความเที่ยงตรงยิ่งขึ้นในกำหนดเส้นแบ่งซีกโลกเหนือและใต้ ซึ่งทำลายความภาคภูมิใจของ “เมืองแห่งศูนย์กลางโลก” และ การทำงานของนักวิทยาศาสตร์เมื่อกว่าสามศตวรรษที่แล้ว เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาของเทคโนโลยีอันก่อให้เกิดความรู้ใหม่นั้น ก็ย่อมเป็นสิ่งที่จำเป็นเพราะอาจทำให้ผู้คนได้มีชีวิตที่ดีขึ้น ดังเห็นได้จากการพัฒนาพันธุ์โกโก้ ช็อกโกแลต และดอกกุหลาบ ซึ่งมีผลให้ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวของเอกวาดอร์มีชื่อเสียงไปทั่วโลก และเกษตรกรชาวเอกวาดอร์มีความกินดีอยู่ดี นอกจากนั้นการคมนาคมที่สะดวกสบายยังทำให้ผู้คนจากทั่วโลกได้เดินทางมาศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ของประเทศเอกวาดอร์ มีผลให้เกิดการเรียนรู้ การถ่ายทอด ทำให้ผู้คนในดินแดนที่ห่างไกลกันได้รู้จักกันมากยิ่งขึ้น

การเดินทางไปยังที่แห่งใดก็ตาม ย่อมก่อให้เกิดการเพิ่มมุมมองจากการไปเยือนที่นั่น ๆ เสมอ เนื่องจากผู้เดินทางได้มีโอกาสเพิ่มมิติการรับรู้ข่าวสาร และสามารถทำลายกรอบภาพเพียงบางด้านที่ได้รับจากสื่อต่าง ๆ ซึ่งมีข้อจำกัด จากมุมมอง กว้างของเลนส์ หรือการตีความของสื่อ นั้น ผู้ได้ไปเยือนสามารถจะได้เห็นภาพในมิติที่กว้างขวางขึ้น เลยกรอบภาพออกไป ได้ภาพทั้งที่อยู่ด้านข้าง ด้านหลัง หรืออยู่ด้านตรงข้าม

เช่นเดียวกับประสบการณ์ที่ได้รับจากการเดินทางไปเยือนเอกวาดอร์ มีผลให้มุมมองของผู้

เขียนต่อประเทศในลาตินอเมริกาเปลี่ยนไป จากที่เคยรับรู้มาว่า เป็นประเทศที่มีความเจริญล้ำหลังกว่าประเทศในทวีปอื่น ๆ กลับกลายเป็นว่า ในสายตาของผู้เขียน ประเทศบนเทือกเขาแอนดิส และเส้นศูนย์สูตรแห่งนี้ ก็มีความงดงาม มั่งคั่งเอกลักษณ์และวิถีชีวิตที่น่าตื่นตาตื่นใจไม่แตกต่างจากประเทศใดในโลกเหมือนกัน

สิ่งที่สำคัญคือ ใครก็ตามที่ได้ไปเยือนประเทศเอกวาดอร์ จะได้บทเรียนจากการศึกษา “สภาพภูมิศาสตร์และธรรมชาติวิทยา” ในดินแดนสุดขอบโลกแห่งนี้ว่า กระบวนการรักษา ดำรง และสร้างความกลมกลืนระหว่างธรรมชาติและผู้คนนั้น มีความสำคัญมากเพียงใด

เพราะ “การเก็บดอกไม้แห้ง สะเทือนถึงดวงดาวอย่างแท้จริง”

(ผู้สนใจเรื่องราวเกี่ยวกับวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตของชาวเอกวาดอร์ โปรดติดตาม “สุดขอบโลกที่เอกวาดอร์” ตอนที่สอง “มรดกโลกที่กรุงกีโต” ในฉบับหน้า)





# Digital Divide

## กับการพัฒนาเทคโนโลยี ด้านการสื่อสารของกองทัพ(เรือ)

น.ท.หญิง ปภาพร กล่อมศิริ รน.

หัวหน้าแผนกกรรมวิธีข้อมูล กองวิทยาการ สำนักจิตวิทยา กรมกิจการพลเรือนทหารเรือ

### บทนำ

บทความนี้นำเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับ Digital Divide ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาร่วมสมัย (Contemporary Issue) ที่ได้รับความสนใจ มีการวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน สาเหตุหลัก ของปัญหามาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะด้านการสื่อสารและสารสนเทศ (Information and Communication Technology; ICT) ที่เป็นเสมือนเครื่องมือเชิงยุทธศาสตร์ที่ให้อำนาจในการสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคมให้กับประเทศ แต่ในความเป็นจริงแล้ว เทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศ ก่อให้เกิดความเสียเปรียบกับประเทศ ชุมชน หรือกลุ่มคนที่ขาดการเข้าถึง และมีข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดังกล่าว ส่งผลให้เกิดปัญหาความไม่เท่าเทียมกันของกลุ่มคนในสังคม (Social Disparity) เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรด้านเทคโนโลยี (Technology Resources) โดยที่

เทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศได้กลายมาเป็นตัวหลักในการแบ่งแยกกลุ่มคนในสังคมออกเป็น ๒ ประเภท ประเภทแรก คือ กลุ่มคนที่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีที่ทันสมัย คนกลุ่มนี้ถูกเรียกว่า “ผู้มี” (“The Have”) ประเภทที่สอง คือ กลุ่มคนที่ไม่สามารถเข้าถึงและเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีได้ คนกลุ่มนี้ถูกเรียกว่า “ผู้ไม่มี” (“The Have-not”) นอกจากนี้ Digital Divide ยังก่อให้เกิดปรากฏการณ์ ช่องว่างในการเข้าถึงสารสนเทศ หรือที่เรียกว่า “Information Gap” ซึ่งเป็นผลกระทบโดยตรงจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศ

แนวความคิด Digital Divide ที่ปรากฏในบทความนี้ ต้องการชี้ให้เห็นว่าเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศจำเป็นและมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานของทุกองค์กร ขณะเดียวกันเทคโนโลยี

ดังกล่าวสามารถเป็นอุปสรรคให้องค์กรไม่สามารถบริหารจัดการประยุกต์ใช้ พัฒนา และใช้ประโยชน์จากตัวเทคโนโลยีได้เต็มที่เท่าที่ควร ส่งผลให้องค์กรไม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มในการปฏิบัติงาน (Value Added Work) เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และประสิทธิผลการดำเนินงาน เนื่องจาก ปัญหาภาวะ Digital Divide ของเทคโนโลยีที่ก่อให้เกิดช่องว่างในการใช้ทรัพยากรด้านเทคโนโลยีและการเข้าถึงสารสนเทศของกลุ่มคนภายในองค์กร กองทัพเรือเป็นองค์กรหนึ่งที่ประสบกับปัญหา Digital Divide จึงควรมีการศึกษาเรื่องนี้ให้มีความเข้าใจที่ชัดเจน วัตถุประสงค์ในการศึกษาแนวความคิด Digital Divide เพื่อเขียนบทความนี้มี ๓ ประการ **ประการแรก** เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับ Digital Divide และปัจจัยที่มีผล กระทบกับการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศของกองทัพเรือ **ประการที่สอง** เพื่อกระตุ้นให้ กองทัพเรือ (หรือเหล่าทัพอื่น ๆ) เห็นความสำคัญของปัญหา Digital Divide **ประการสุดท้าย** เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาขีดความสามารถ (Competency) ทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศให้กับกองทัพเรือ (หรือเหล่าทัพอื่น ๆ)

## Digital Divide คือ อะไร

คำว่า “Digital Divide” ได้กลายเป็นที่รู้จักและนิยมแพร่หลายในยุคเศรษฐกิจและสังคมฐานความรู้ ที่ต้องอิงการใช้เทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เนื่องจากปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เช่น รายได้ อายุ การศึกษา เพศ และชนชั้น เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา Digital Divide ในหลายประเทศทั่วโลก อย่างไรก็ตาม คำว่า “Digital Divide” ในภาษาไทยนั้น ยังไม่มีการบัญญัติคำศัพท์เรียกที่เป็นทางการจากราชบัณฑิตยสถานหรือจากนักวิชาการ



ไทย ซึ่งปกติที่พบเห็นมักเป็นการเรียก ทับศัพท์เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นผู้เขียนจึงเห็นว่าควรมีการอธิบายให้ทราบถึงนิยามของคำว่า “Digital Divide” เพื่อให้ผู้อ่านจะได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้ชัดเจน

บรรดานักวิชาการหรือเหล่าองค์กรที่ทำการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับ Digital Divide ต่างให้นิยามของคำ ๆ นี้ ที่สามารถสื่อให้เข้าใจความหมายได้ในลักษณะที่มีความคล้ายเคียงกัน กล่าวคือ นิยามของ Digital Divide โดยทั่วไปหมายถึง ภาวะความไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงทรัพยากรเครือข่ายดิจิทัล เช่น อินเทอร์เน็ต และโอกาสในการเรียนรู้วิธีการใช้งานเทคโนโลยีด้านการสื่อสารสารสนเทศ ขณะที่บางคนเห็นว่า Digital Divide คือ ความไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีด้านการสื่อสารสารสนเทศสมัยใหม่ ส่งผลให้เกิดการแบ่งแยกระหว่างกลุ่มคนที่สามารถครอบครองและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีได้เต็มที่กับกลุ่มคนที่ไม่สามารถครอบครองและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีได้ นอกจากนี้ Digital Divide หมายถึง การแบ่งแยกระหว่างกลุ่มคนที่เข้าถึงและควบคุมสารสนเทศได้ที่เรียกว่า “Rich Information Possession” กับกลุ่มคนที่ไม่สามารถเข้าถึงและควบคุมสารสนเทศได้ที่เรียกว่า “Poor Information Possession” ซึ่งคนสองกลุ่มนี้จะมีความแตกต่างกันในด้านความสามารถในการสร้างนวัตกรรมและระดับการประยุกต์ใช้สารสนเทศ/เครือข่ายทางเทคโนโลยี อีกทั้ง Digital Divide ยังเป็นภาวะความไม่เท่าเทียมกันระหว่างคน



ที่สามารถเข้าถึงกับ คนที่ไม่สามารถเข้าถึงการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต โดยสภาวะการแบ่งแยกดังกล่าวสามารถเกิดขึ้นได้กับประชากรทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็น กลุ่มเด็กหรือกลุ่มผู้ใหญ่ แต่โดยมาก จะให้ความสำคัญกับสภาวะการแบ่งแยกที่เกิดขึ้นกับกลุ่มคนที่ขาดโอกาสในการเข้าถึงการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตมากกว่า เนื่องจากคนกลุ่มนี้เป็นพวกที่มีรายได้ต่ำ และอาศัยอยู่ในเขตภูมิภาคที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

เมื่อพิจารณานิยามของ Digital Divide ดังกล่าวข้างต้น เพื่อประมวลสรุปความหมายโดยรวมแล้ว ผู้เขียนมีความเห็นว่า Digital Divide เป็นปรากฏการณ์ของภาวะความไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงการใช้เทคโนโลยีด้านการสื่อสารสารสนเทศของกลุ่มคน อาทิ การเข้าถึงการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ Digital Divide ยังหมายถึงรวมถึงภาวะความไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงการใช้เทคโนโลยีอื่น ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงการใช้สารสนเทศ เช่น การเข้าถึงการใช้เทคโนโลยีด้านการสื่อสารโทรคมนาคม (Telecommunication Technology) ด้วย เนื่องจากกลุ่มคนมีปัจจัยที่แตกต่างกัน เช่น การศึกษา สังคม การเงิน การเมือง เป็นต้น ซึ่งปัจจัยดังกล่าวก่อให้เกิดโอกาสความไม่เสมอภาคในการเข้าถึงการใช้เทคโนโลยี ขณะที่สภาพแวดล้อมในปัจจุบันมีพลวัตการเปลี่ยนแปลงจากเดิม ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกหันมาใช้เทคโนโลยี แบบ On-line เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการระบบ

สารสนเทศมากขึ้น ส่งผลให้ผู้ที่สามารถบริหารจัดการ และเข้าถึงทรัพยากรด้านเทคโนโลยี สามารถสร้างความได้เปรียบเหนือกว่าผู้ที่ไม่สามารถบริหารจัดการและเข้าถึงทรัพยากรด้านเทคโนโลยีได้ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศจึงมีผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่กำลังพัฒนาและประเทศที่ด้อยพัฒนาโดยตรง เนื่องจากเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและคมนาคมเป็นเสมือนเครื่องมือที่ทรงอำนาจและมีคุณประโยชน์มากมาย อาทิ เป็นเครื่องมือทางเศรษฐกิจในการเข้าถึงเงินทุน (Capital Acquisition) เป็นเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่สร้างการติดต่อเชื่อมโยงกับเขตพื้นที่อยู่ห่างไกล (Geographic Area Connection) รวมทั้งเป็นเครื่องมือทางสังคมในการลดความไม่เสมอภาคทางการศึกษาและความแปลกแยกทางวัฒนธรรม (Educational and Cultural Inequality)

การพัฒนาของเศรษฐกิจและสังคมในภาพรวมจำเป็นต้องพึ่งพาการใช้เทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศเป็นเครื่องมือ ทั้งนี้หากไม่สามารถเข้าถึง หรือมีข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดังกล่าว จะทำให้เกิดช่องว่างขนาดใหญ่ในสังคมระหว่างกลุ่มคนที่สามารถเข้าถึงกับกลุ่มคนที่ไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดอุปสรรคและความเสี่ยงในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นจึงเป็นที่มาให้นักวิชาการและเหล่าองค์กรทั้งหลายทำการศึกษาและวิจัยอย่างจริงจังเกี่ยวกับปัญหาภาวะ Digital Divide และเรียกร้องให้ผู้บริหารประเทศ ผู้บริหารองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญและความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ด้วยการสร้างโอกาสในการเข้าถึงและใช้ทรัพยากรด้านเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากสารสนเทศได้อย่างทั่วถึงและมีความเท่าเทียมกัน การสร้างโอกาสนี้ถูก เรียกว่า “Build

Digital Bridges” ให้กับทุกกลุ่มคน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างโอกาสให้กับคนทุกกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการใช้เทคโนโลยี เช่น อินเทอร์เน็ต ทำให้เกิดการกระตุ้นและพัฒนาความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม โดยมีผลพวงมาจากการบริหารจัดการและการใช้ประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรด้านเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ

## แนวคิดที่มาของ Digital Divide

Digital Divide ไม่ได้เป็นแนวความคิดที่เพิ่งเกิดขึ้นมาใหม่ แนวความคิดนี้ได้ถูกนำมาศึกษาและวิจัย โดยนักวิชาการทั้งหลายตั้งแต่ปี 1970 โดยเริ่มมีการตรวจสอบภาวะปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึง และใช้สารสนเทศ (Information Inequality) ที่มาจากการเผยแพร่ของสื่อตัวกลาง (Media) แต่กลับได้รับการสนใจศึกษาปัญหาดังกล่าวในเชิงสังคมศาสตร์เพียงเล็กน้อย เมื่อเริ่มมีการใช้งานเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศ อาทิ อินเทอร์เน็ตกันอย่างแพร่หลาย ผู้นำขององค์การระหว่างประเทศ เช่น ธนาคารโลก สหภาพยุโรป องค์การสหประชาชาติ และประเทศในกลุ่ม G๘ รวมถึงนักวิชาการในหลาย ๆ ประเทศ ต่างเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบจากการใช้เทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศที่เรียกว่า “Information Gap” หรือภาวะช่องว่าง (ความไม่เท่ากัน) ในการเข้าถึงสารสนเทศ ส่งผลให้นักวิชาการ ตลอดจนจนถึงผู้ที่เกี่ยวข้องในหลาย ๆ ประเทศต่างทำการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับประเด็นปัญหา ปัจจัย และผลกระทบของภาวะ Digital Divide อย่างจริงจัง เพื่อหาหนทางในการแก้ไขและลดผลกระทบของปัญหาดังกล่าว ซึ่งวิธีการหรือแนวทางในการแก้ไขภาวะ Digital Divide เพื่อลดช่องว่าง (ความไม่เท่ากัน) ระหว่างกลุ่มคนที่เรียกชื่อต่าง ๆ กันว่า “Bridge The Digital Divide” หรือ “Building the Bridge” เป็นต้น แต่ไม่ว่าจะ



เรียกชื่อ วิธีการหรือแนวทางอย่างไรก็ตาม สิ่งทีวิธีการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาภาวะ Digital Divide ล้วนมีจุดหมายเดียวกัน คือ การสร้างโอกาสความเสมอภาคให้กับคนทุกกลุ่มในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศ เพื่อให้คนทุกกลุ่มมีโอกาสเข้าถึงและสามารถนำสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เมื่อความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเสมือนกลไกในการเร่งความเร็วเติบโตของเศรษฐกิจในประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา รวมทั้งมีส่วนในการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต การเรียนรู้ และการทำงาน จะเห็นได้ว่าปัญหาภาวะ Digital Divide เป็นปรากฏการณ์ที่ หลาย ๆ ประเทศจะต้องเผชิญไปตลอดศตวรรษที่ ๒๑

นอกจากนี้ แนวความคิด Digital Divide ไม่ได้หมายถึงแต่สภาวะการแบ่งแยกกลุ่มคนในสังคมออกเป็น ๒ ประเภท (“ผู้มี” กับ “ผู้ไม่มี”) ที่กล่าวไว้ บรรดานักวิจัยต่างรายงานข้อเสียเปรียบที่เกิดกับ “ผู้ไม่มี” ว่ามาจากปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ คอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพต่ำ คุณภาพต่ำ หรือราคาที่สูงของการเชื่อมต่อเข้ากับเทคโนโลยีเครือข่าย (เช่น การเชื่อมต่อแบบ Dialup แบบ Narrowband แบบ Broadband ฯลฯ) ความยากลำบากในการเข้าถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย นอกจากนี้ข้อเสียเปรียบที่เกิดกับ “ผู้ไม่มี” มา

จากปัจจัยนอกเหนือจากเทคโนโลยีด้านการสื่อสาร และสารสนเทศ เช่น ทักษะและความรู้เกี่ยวกับการใช้งานเทคโนโลยีดังกล่าวด้วย ส่วนอีกด้านหนึ่ง Digital Divide เป็นภาวะปัญหาในระดับสากล (Global Level) ส่งผลให้เกิดการแบ่งแยก (ช่องว่าง) เศรษฐกิจโลก เนื่องจากประเทศที่มีการให้บริการที่เข้าถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่มากกว่า สามารถสร้างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจทั้งในระดับจุลภาค (ระดับประเทศ) และระดับมหภาค (ระดับโลก) ได้ดีกว่า ซึ่งสังคมในปัจจุบันพบว่าการทำงานและการศึกษามีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการใช้อินเทอร์เน็ต กรณีประเทศใดก็ตามที่ไม่สามารถเข้าถึงการใช้อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีอื่น ๆ ได้ นั่นจะต้องเผชิญกับปัญหาความเสียหายด้านการศึกษา รวมทั้งประชากรที่ขาดการศึกษาไม่สามารถแข่งขันทางเศรษฐกิจในระดับมหภาคได้ ส่งผลกระทบให้ประเทศยากจนประสบความยากลำบากจากภาวะเศรษฐกิจ ขณะที่ประเทศที่ร่ำรวยสามารถสร้างความก้าวหน้าทางการศึกษาและเศรษฐกิจได้ แนวความคิด Digital Divide จึงถูกนำมาอ้างอิงในการอธิบายความเกี่ยวกับภาวะช่องว่าง (ภาวะความไม่เท่าเทียมกัน) ระหว่างคนที่เข้าถึงการใช้อินเทอร์เน็ตที่ถูกเรียกว่า “ผู้มีสารสนเทศ” (“Information

Haves”) กับคนที่ไม่สามารถเข้าถึงการใช้อินเทอร์เน็ตที่ถูกเรียกว่า “ผู้ขาดสารสนเทศ” (“Information Have-nots”) รวมทั้งการอธิบายความที่เกี่ยวกับทักษะของคน เช่น การแบ่งแยกระหว่างกลุ่มคนที่ใช้งานเทคโนโลยีเพื่อการเข้าถึงและการวิเคราะห์ข้อมูลได้กับกลุ่มคนที่ไม่สามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงและวิเคราะห์ข้อมูลได้

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ประสบปัญหาภาวะ Digital Divide เช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ซึ่งจากผลการสำรวจในปี ๒๐๑๔ โดย Statista พบว่าจำนวนประชากรผู้ใช้อินเทอร์เน็ต (นับรวมประเทศไทย) ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกคิดเป็นร้อยละ ๔๔ ของจำนวนประชากรผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั่วโลก โดยข้อมูลปี ๒๐๑๖ จาก NECTEC ระบุว่าประเทศไทย (อยู่ในลำดับที่ ๒๗ ของโลก) ที่มีจำนวนประชากรผู้ใช้อินเทอร์เน็ตประมาณ ๔๓,๘๗๓,๗๓๒ คน (จากจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๖๙,๑๒๖,๔๑๒ คน) ซึ่งได้รวมจำนวนผู้ใช้ Mobile Internet ด้วย เพิ่มจาก ๒๗,๖๕๓,๙๓๗ ในปี ๒๐๑๔ ที่ยังไม่มีกรนับรวมจำนวนผู้ใช้ Mobile Internet ส่งผลให้รัฐบาลไทยให้การสนับสนุนความร่วมมือกับประเทศในภูมิภาคอาเซียนภายใต้ชื่อ “The Asean Initiative” และ



Digital Divide

กลุ่มประเทศ APEC ในการแก้ไขปัญหาภาวะ Digital Divide โดยส่งเสริมการศึกษาเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศ เพื่อให้เป็นหนทางในการแก้ไขปัญหาภาวะดังกล่าว รวมทั้งให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ ทรัพยากรมนุษย์และกำหนดกรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศด้วย ทั้งนี้รัฐบาลไทยคาดการณ์ว่า ความพยายามอย่างต่อเนื่องในการแก้ไขปัญหาภาวะ Digital Divide จะช่วยให้ประเทศสามารถบรรลุแผนยุทธศาสตร์ IT ๕ ด้าน ประกอบด้วย E-government E-industry, E-education, E-commerce และ E-society ในการใช้เทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ (พาณิชย์และอุตสาหกรรม) และทางสังคม (การศึกษาและสังคม) โดยมีการปฏิรูปและใช้ระบบราชการและรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์เป็นแกนกลางในการบูรณาการระบบ IT ทั้ง ๕ ด้านเข้าด้วยกัน

## ปัจจัยและผลกระทบของ Digital Divide

เมื่อพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ของสภาพแวดล้อมในปัจจุบันที่ก่อให้เกิดปัญหา Digital Divide นั้น พบว่า มีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาดังกล่าว ซึ่งสามารถสรุปโดยรวมได้ดังนี้

๑. การเข้าถึงโครงสร้างทางกายภาพ (Physical Access) ของเทคโนโลยี โดยเฉพาะพิจารณาประเด็นการใช้เทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศ เช่น คนสามารถเข้าถึงการใช้คอมพิวเตอร์หรือไม่? องค์กรได้จัดเตรียมและสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไว้สำหรับการใช้งานด้านคอมพิวเตอร์ เช่น การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเพียงพอหรือไม่? คำถามเหล่านี้มีผลต่อการวางโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีที่ จำเป็นต่อการใช้ทรัพยากรด้านเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการประเมินเบื้องต้นและสะท้อนภาพรวมของกลุ่มคนใน



องค์กรว่าสามารถเข้าถึงการใช้คอมพิวเตอร์หรือไม่ นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นถึงโอกาสในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านเทคนิคการเข้าถึงโครงสร้างทางกายภาพของเทคโนโลยีด้วย ดังนั้นการลงทุนเพื่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยีเป็นปัจจัยเบื้องต้นและเป็นหนทางในการแก้ไขเพื่อลดผลกระทบของภาวะ Digital Divide

๒. การเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ (Literacy and Education) การที่คนสามารถเข้าถึงการใช้โครงสร้างทางกายภาพดังกล่าวได้ จะต้องเป็นผู้มีองค์ความรู้ในการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิภาพ เพื่อเป็นผู้เข้าถึงการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี (The Haves) และสารสนเทศ (The Information Haves) ในขณะที่ผู้ที่ขาดองค์ความรู้ดังกล่าวไม่สามารถกระทำได้นั้น จึงกลายเป็นผู้ที่ไม่สามารถเข้าถึงการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี (The Have-nots) และสารสนเทศ (The Information Have-nots) ทั้งนี้ คนกลุ่มที่ไม่เคยใช้คอมพิวเตอร์มาก่อน จะต้องถูกพัฒนาทักษะต่าง ๆ เพื่อให้ใช้งานเป็น ดังนั้นการเรียนรู้เทคโนโลยี (Technological Literacy) จึงมีความจำเป็นในการพัฒนาองค์ความรู้ เพื่อให้เป็นผู้ใช้งานที่มีทักษะและเข้าถึงการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มในการใช้สารสนเทศ (Value Added in Using Information) ให้มีคุณภาพเหมาะสมกับวิถีชีวิตประจำวันของผู้ใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ



๓. อุปสรรคด้านภาษา (Language Barriers) การขาดความรู้ด้านภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ เป็นปัจจัยทำให้เกิดปัญหาภาวะ Digital Divide ได้ เนื่องจากเอกสารสารสนเทศที่ปรากฏบน Web-pages ใน ระดับมหภาค จะเขียนเป็นภาษาอังกฤษ (ภาษาทางการ) เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นผู้ใช้สารสนเทศที่ไม่รู้ภาษาอังกฤษ อาจไม่สามารถเข้าใจสารสนเทศใน Web-pages ส่งผลให้เกิดภาวะช่องว่างระหว่างผู้รู้และผู้ไม่รู้ ภาษาดังกล่าวในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตและสารสนเทศได้ ยกตัวอย่าง กรณีคนญี่ปุ่นประสบปัญหาภาวะ Digital Divide ที่เกิดจากอุปสรรคทางด้านภาษา ส่งผลให้เกิดภาวะช่องว่างในการเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ (Information Gap) ในญี่ปุ่น อีกกรณีหนึ่ง คือ กรณีคนจีนที่ประสบปัญหา ภาวะ Digital Divide เนื่องจากส่วนใหญ่เข้าถึงได้แต่สารสนเทศที่เป็นภาษาจีนใน Web-pages จึงสามารถ เข้าถึงข้อมูลสารสนเทศในระดับจุลภาคได้เพียงอย่างเดียว ส่งผลให้คนจีนส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสารสนเทศในระดับมหภาคที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักได้ดีเท่าที่ควร ส่งผลให้เกิดปัญหาภาวะ Digital Divide ที่ขาดสมดุล

ในการใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ (Information Imbalance) เป็นต้น

### มุมมอง Digital Divide กับกองทัพเรือ

ปัจจุบันเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศมีบทบาทสำคัญกับการนำมาประยุกต์ใช้งานในองค์กร จะเห็นได้ว่าองค์กรต่าง ๆ ที่เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดังกล่าว ต่างนำเอาเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศมาเป็นยุทธศาสตร์หลักในการเสริมสร้างความทันสมัย ความรู้ความสามารถ และการสร้างความได้เปรียบให้กับองค์กร ส่งผลให้แนวความคิดการบริหารสมัยใหม่ภายในองค์กรมีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศ ซึ่งเทคโนโลยีโดยตัวของมันเองแล้วเป็นเพียงเครื่องมือ (Tool) ที่มีประสิทธิภาพเท่านั้น หัวใจของความสำเร็จในการนำเอาเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการและพัฒนาองค์กรจึงขึ้นอยู่กับ “วิธีการใช้และการประยุกต์ใช้งานเท่านั้น” แต่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการขาดความรู้ในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีก่อให้เกิดปรากฏการณ์ปัญหาภาวะ Digital Divide ที่มา

จากความไม่สมดุลกันระหว่างการพัฒนาและการใช้งานเทคโนโลยี ทำให้เกิดปัญหาภาวะความไม่เท่าเทียมกัน (ช่องว่าง) ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศ โดยที่เทคโนโลยีเป็นตัวแบ่งแยกภาวะดังกล่าวออกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนที่เป็นสารสนเทศและส่วนที่เป็นเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดหรืออุปสรรคในการประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศ เพื่อสร้างความได้เปรียบในการบริหารจัดการและพัฒนาองค์กร

กองทัพเรือได้นำเอาเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในเชิงยุทธศาสตร์เพื่อบริหารจัดการ เสริมสร้างความทันสมัย และสร้างความได้เปรียบให้กับกองทัพ แต่ไม่อาจตอบสนองตามวัตถุประสงค์ยุทธศาสตร์เทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศของกองทัพเรือเท่าที่ควร ทั้งนี้เป็นผลมาจากการที่กองทัพประสบกับปัญหาภาวะ Digital Divide จากการใช้เทคโนโลยีดังกล่าว เช่นเดียวกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนกำลังประสบอยู่ ดังนั้นเพื่อให้กองทัพเรือสามารถบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่าง จำกัดและใช้เทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งพัฒนาระบบดังกล่าวให้สนองเข้ากับแนวความคิดและการใช้งานด้านการบริหารที่เกิดขึ้นตามสภาพแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน ผู้เขียนจึงได้นำเสนอบทความนี้ เพื่อให้กองทัพเรือ (หรือเหล่าทัพ อื่น ๆ) ตระหนักถึงความสำคัญของภาวะ Digital Divide ดังจะเห็นได้จากปัจจัยและผลกระทบของ Digital Divide ทั้ง ๓ ประการ คือ การเข้าถึงโครงสร้างทางกายภาพ การเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ และอุปสรรคด้านภาษา ล้วนเป็นอุปสรรคที่มี ผลกระทบต่อการประยุกต์ใช้งานและพัฒนาเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศของกองทัพ สิ่งที่ผู้เขียน หวังเป็นอย่างยิ่งก็คือ การที่กองทัพเรือ (หรือเหล่าทัพ



อื่น ๆ) มีความเข้าใจที่ชัดเจน มีการศึกษาและวิจัยแนวความคิด Digital Divide อย่างถ่องแท้ เพื่อให้ทราบสภาพปรากฏการณ์ Digital Divide ที่เกิดขึ้นจริง ภายในกองทัพเรือ (หรือเหล่าทัพอื่น ๆ) เพราะสิ่งเหล่านี้มีความสำคัญและมีผลกระทบกับแนวทางในการพัฒนา ชีตความสามารถเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศของกองทัพเรือ (หรือเหล่าทัพอื่น ๆ)

### ความเห็นและแนวทางการแก้ปัญหา

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญและบทบาทของเศรษฐกิจและสังคมฐานความรู้ที่ถือการใช้สารสนเทศในอนาคต เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ แต่สิ่งที่สำคัญกว่าคือ การขาดความรู้และความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่อง Digital Divide ที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้งานและพัฒนาเครื่องมือทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศ มาเป็นตัวขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจและสังคมดังกล่าว ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีผู้บังคับการคนใดแสดงเจตนาหมั่นในการ Bridge the Digital Divide อย่างเป็นทางการ นอกจากนี้ ภาวะ Digital Divide เป็นปัญหาหลายมิติ ในขณะที่คนทั่วไปเข้าใจว่า ภาวะดังกล่าวเกิดจากการเข้าถึงการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี เพียงอย่างเดียว ปัจจัยอื่น ๆ เช่น องค์ความรู้ ทักษะการใช้งาน บริบทของสารสนเทศ ข้อจำกัดทางสังคม ข้อจำกัดทางเศรษฐกิจ เป็นต้น ล้วนมีผลกระทบต่อภาวะ Digital Divide ด้วยกันทั้งสิ้น ดังนั้น หากกองทัพเรือ (หรือเหล่าทัพอื่น ๆ)



ต้องการริเริ่มแนวทางการแก้ปัญหา Digital Divide ของกองทัพเรือจะต้องถ่วงดุลประเด็นที่เกี่ยวข้องกับภาวะ Digital Divide แล้วกำหนดกรอบแนวความคิดดังกล่าวให้มีความชัดเจน เนื่องจากปัญหา Digital Divide มีหลายมิติ จึงควรมีการพิจารณาปัญหาในทุกมิติให้ครบถ้วน ในเบื้องต้นนี้ จะขอเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหภาวะ Digital Divide เพื่อพัฒนาขีดความสามารถทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศให้กับกองทัพเรือ (หรือเหล่าทัพอื่น ๆ) ซึ่งมี ๒ ประเด็นหลักด้วยกัน

๑. กองทัพเรือ (หรือเหล่าทัพอื่น ๆ) ควรจัดเตรียมโครงสร้างทางกายภาพของเทคโนโลยีไว้ให้พร้อม เช่น คอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ต การเชื่อมโยงบริบทสารสนเทศของเครือข่ายภายในและภายนอกกองทัพ และการสนับสนุนโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการใช้งาน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างโอกาสให้ข้าราชการและ ลูกจ้างของกองทัพเข้าถึงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรด้านเทคโนโลยีของกองทัพ การทำเช่นนี้ เป็นการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีในลักษณะ Learning by Doing ให้แก่ข้าราชการและลูกจ้างภายในกองทัพ ซึ่งเป็นหนทางเบื้องต้นในการลดระดับภาวะปัญหา Digital Divide ของกองทัพ

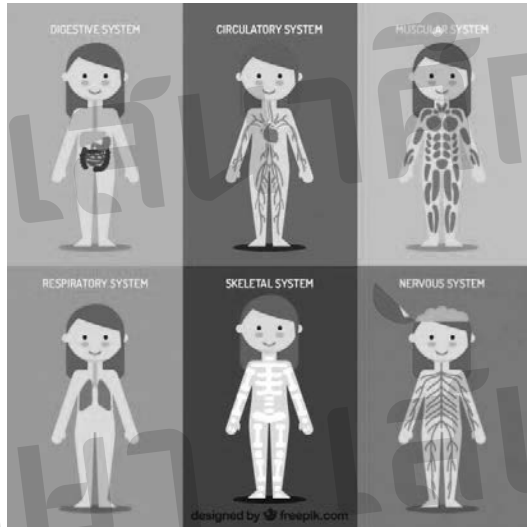
๒. กองทัพเรือ (หรือเหล่าทัพอื่น ๆ) ควรส่งเสริมให้มีการศึกษาและใช้งานเทคโนโลยี เช่น มีการอบรม การใช้งานคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และ

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ รวมทั้งวิธีการวิเคราะห์และประยุกต์ใช้สารสนเทศให้กับข้าราชการและลูกจ้าง เพื่อให้สามารถสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะการประยุกต์การใช้งานเทคโนโลยีกับงานได้ การทำเช่นนี้ เป็นการส่งเสริมให้เกิดการผลิตผู้ใช้เทคโนโลยี (Users) และผู้พัฒนาโครงสร้างเทคโนโลยีและโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นวิธีเบื้องต้นในการลดภาวะ Digital Divide ของกองทัพ

### บทสรุป

ปัจจุบันเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศมีบทบาทสำคัญต่อการบริหารจัดการของกองทัพเรือ เทคโนโลยีดังกล่าวเป็นเครื่องมือเชิงยุทธศาสตร์ที่ใช้สร้างอำนาจความได้เปรียบให้กับกองทัพ แต่ในความเป็นจริงแล้ว ตัวเทคโนโลยีเองกลับสร้างความเสียเปรียบให้กับกองทัพเรือ (หรือเหล่าทัพอื่น ๆ) ได้เช่นเดียวกัน เนื่องจากกองทัพเรือมีข้อจำกัดในการเข้าถึงการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีทำให้เกิดสภาวะการแบ่งแยกคนออกเป็น ๒ กลุ่มคือ กลุ่มคนที่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยี (The Have) และสารสนเทศ (The Information Have) อีกกลุ่มคือ กลุ่มคนที่ไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยี (The Have-not) และสารสนเทศ (The Information Have-not) ส่งผลให้เกิดภาวะความไม่เท่าเทียมกันระหว่างกลุ่มคนภายในกองทัพเรือ (หรือเหล่าทัพอื่น ๆ) ที่เรียกว่า “Digital Divide” ซึ่งบทความนี้ต้องการกระตุ้นให้เห็นความสำคัญ และสะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบของ Digital Divide ที่มีต่อการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศของ กองทัพเรือ (หรือเหล่าทัพอื่น ๆ) ในอนาคต

การที่กองทัพเรือ (หรือเหล่าทัพอื่น ๆ) เห็นความสำคัญของแนวความคิดนี้ ก็เปรียบเสมือนการดูแล เอาใจใส่ร่างกายของตัวเองเรานั้นเอง เพราะตัวเทคโนโลยีของกองทัพเรือเปรียบเสมือนสรีระของตัว



เรา มีระบบคอมพิวเตอร์เป็นเสมือนตัวร่างกายของเรา มีระบบการประยุกต์ใช้งานเทคโนโลยีเป็นเสมือนสมองของเรา มีระบบปฏิบัติการเป็นเสมือนระบบเส้นเลือด และมีระบบเครือข่ายเป็นเสมือนระบบประสาทของเรา ดังนั้นการบริหารจัดการเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศนี้ ก็คือการบริหารจัดการองค์รวมของส่วนต่าง ๆ ให้เกิดความสมดุลกัน จัดสรรให้เกิดการประสานกันให้เกิดประโยชน์กับกองทัพเรือ (ตัวเรา) มากที่สุด ดังนั้น

หาก Digital Divide เป็นเสมือนโรคที่มีผลกระทบทำให้สิทธิ์ของเราผิดปกติไป เราจะต้องเร่งทำการรักษาเพื่อให้ตัวเรากลับเป็นปกติ สามารถทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ตามที่ตัวเราต้องการได้อีกเช่นเดียวกัน เมื่อกองทัพเรือ ประสบปัญหาภาวะ Digital Divide กองทัพจะต้องหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการ Bridge the Digital Divide เพื่อให้กองทัพเรือ (หรือเหล่าทัพอื่น ๆ) สามารถรักษาสมดุลในการบริหารจัดการองค์รวมเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศของกองทัพให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งพัฒนาขีดความสามารถ (Competency) ของกองทัพเรือในการสร้างความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อพัฒนากองทัพให้เป็นองค์การแห่งการสร้างสรรค์และประยุกต์ใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศในอนาคต



# Placeholders

ชื่อบทความภาษาอังกฤษนี้เป็นคำศัพท์เฉพาะทางภาษาศาสตร์ที่ยังไม่มีการบัญญัติเป็นภาษาไทย เท่าที่ได้ค้นหาใน “ศัพท์ภาษาศาสตร์” ฉบับราชบัณฑิตยสถาน คำจำกัดความภาษาอังกฤษมีต่าง ๆ กันไป เช่น

Placeholder name, a term or terms referring to something or somebody whose name is not known or, in that particular context, is not significant or relevant

Placeholder(s): something used or included temporarily or as a substitute for something that is not known or must remain generic; that which holds, denotes, or reserves a place for something to come later.

A place holder is a word (such as *whatchamacallit*) used by speakers to signal that they don't know or can't remember a more precise word for something. Also known as *kadigan*, *tongue-tipper*, and *dummy noun*

ถ้าจะสรุปให้ง่ายที่สุดก็คือ Placeholder คือการใช้คำ (ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นคำนาม) มาแทนคำที่ผู้พูดนึกไม่ออกหรือจำไม่ได้ว่าคำที่ตรง ๆ ชัดเจนคือคำอะไร ผู้เรียนภาษาอาจเคยได้ยินคำเหล่านี้บ่อยๆ ในประโยคที่เจ้าของภาษา (Native speaker) พูดอยู่

ประปราย เมื่อผู้เขียนศึกษาอยู่ต่างประเทศและได้ยินอาจารย์ใช้คำเหล่านี้ก็พยายามจะคิดสื่อความหมายจากบริบทที่อาจารย์ใช้อยู่ แรก ๆ ก็ไม่ค่อยเข้าใจแต่เมื่อฟังไปบ่อย ๆ ก็เริ่มจับความได้ มีอาจารย์สอนภาษาศาสตร์ท่านหนึ่งชอบใช้ Placeholders อยู่สองคำบ่อย ๆ นั่นก็คือ **What have you** และ **What not** เมื่อคุ้นชินกับอาจารย์ก็จะเข้าใจว่าอาจารย์หมายถึงอะไรในบริบทนั้น ๆ **What have you** ที่อาจารย์ใช้ก็มักจะหมายความว่า **whatever, anything, all else, or others** ส่วน **What not** ก็จะหมายถึง **et cetera (etc.) or and so on**

ตัวอย่าง Placeholders ที่ใช้ในภาษามีดังนี้  
“You need something to sell. Now this could be anything. It could be a *thingamajig* or a *whosi-whatsi* or (pulls out a *whatchamacallit* candy bar from his pocket)

(Steve Carell as Michale Scott in “Business Office,” The Office)

“Work, the *what’s -its-name* of *thingummy* and the *thing-um-a bob* of the *what’d you-call-it.*”

(P.G. Wadehouse, P Smith, Journalist, 1915)

Placeholders เหล่านี้บางคำมีรูปแบบหลากหลาย (Variants) แต่คำจำกัดความก็เหมือน ๆ กัน เช่น **thing, thingo, thingy, thingummy, thingamabob, thingamajig, thingummyjig**, คำจำกัดความคือ...used to refer to or address a person or thing whose name one has forgotten, does not know, does not need to mention, ex. 'One of those **thingamajigs** for keeping all the fireplace tools has together'

คำอื่น ๆ เช่น **doohickey** ก็มีคำจำกัดความคล้าย ๆ กันคือ...a small object or gadget, especially one whose name the speaker does not know or cannot recall, ex. 'a garage filled with electronic parts and other valuable **doohickeys**'

คำอธิบายทางภาษาศาสตร์สำหรับ Placeholders ก็คือเป็นตัวแทน (Stand in word) เมื่อผู้พูดไม่รู้ว่าจะเรียกของบางอย่างว่าอะไรซึ่งเชื่อมโยงกับปรากฏการณ์ที่เรียกว่า Tip-of-the-tongue Phenomenon (TOT) ซึ่งเป็นสภาวะปรกติของผู้ใช้ภาษาในทุกเพศวัย แต่อาจจะเพิ่มมากขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น ชื่อของปรากฏการณ์มาจากสำนวนภาษา

อังกฤษที่ว่า "It's on the tip of my tongue." เมื่อผู้พูดนึกคำที่จะพูดไม่ออก คำจำกัดความของ TOT เป็นภาษาอังกฤษคือ...TOT is the phenomenon of failing to retrieve a word from memory, combined with partial recall and the feeling that retrieval is imminent. TOT reveals that lexical access occurs in stages.

Placeholders เป็นเครื่องมือทางภาษาที่มีประโยชน์หลากหลาย (Versatile) ทุกภาษาใช้เครื่องมือนี้ เช่นในภาษาอิตาเลียนมีคำว่า **Coso** เช่นเดียวกับภาษาฝรั่งเศสมีคำว่า **Machin** ทั้งสองคำแปลว่า "สิ่งของ" ส่วนภาษาไทยก็มีคำว่า "ไอ้นั่น" "ไอ้นั้น" "ไอ้นี" "อันนั้น" "อันนี้" เป็นต้น ปรากฏการณ์ทางภาษาเช่นนี้เปิดเผยให้เราเห็นว่า การเข้าถึงคำศัพท์ของผู้ใช้ภาษานั้นเกิดขึ้นเป็นขั้นเป็นตอน

WIKIPEDIA  
LINGUA OBSCURA ARCHIVES



## ราชวงศ์จักรี (CHAKRI MONARCH)

- (ต่อจากเล่มที่แล้ว) -

### ตอนที่ ๓

ขณะที่พระยาราชินิกุล (ทองคำ) อยู่ที่บ้านสะแกกรังนั้น ภรรยาให้กำเนิดบุตรชายคนโตชื่อ “ทองดี” มีความปรากฏเป็นหลักฐานในพระราชหัตถเลขาของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีถึง เซอร์ จอห์น เบาริง ในหนังสือ THE KINGDOM AND PEOPLE มีความแปลดังนี้

“ผู้ซึ่งเป็นพระมหาชนกแห่งปฐมกษัตริย์ราชวงศ์จักรี และเป็นพระอัยกาของพระบิดาแห่งกษัตริย์องค์ปัจจุบัน (คือ ตัวข้าพเจ้าเอง) ของประเทศสยาม เป็นราชโอรสอันสูงศักดิ์ของราชวงศ์ที่สืบเชื้อสายมาจากตระกูลขุนนาง กระทรวงต่างประเทศ ซึ่งได้ย้ายถิ่นฐานมาอยู่ที่กรุงศรีอยุธยา และต่อมาได้ย้ายถิ่นฐานมาอยู่ที่บ้านสะแกกรัง อันเป็นหมู่บ้านเล็กๆ ที่ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำ อันเป็นสาขาของแม่น้ำใหญ่เชื่อมอาณาเขตติดต่อภาคเหนือและภาคใต้ของประเทศสยาม ประมาณเส้นรุ้ง ๑๓° ๑๕” ๓๐” เหนือ และเส้นแวง ๙๙° ๙๐” ตะวันออก เล่ากันว่าบุคคลผู้มีความสำคัญได้ถือกำเนิดที่นี่ และกลายเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเป็นพิเศษของราชวงศ์สยามที่มาจากหมู่บ้านสะแกกรังที่กรุงศรีอยุธยา...”

บุคคลผู้มีความสำคัญถือกำเนิดที่บ้านสะแกกรังตามหลักฐานนี้ คือทองดี นั่นต่อมาก็คือสมเด็จพระปฐมบรมมหาชนก (ทองคำ) ผู้ซึ่งเป็นพระ

บรมชนกนาถของต้นราชวงศ์จักรีนั่นเอง

“นายทองดี” บุตรชายคนโตของพระยาราชินิกุล (ทองคำ) ผู้ที่เกิดที่บ้านสะแกกรัง แขวงเมืองอุทัยธานี ได้ติดตามบิดาและมารดาเข้ามาอยู่ที่กรุงศรีอยุธยา เมื่อเจริญวัยบิดาจึงได้นำตัวเข้ารับราชการอยู่ด้วยที่กรมมหาดไทย โดยช่วยงานอยู่กับตนในแผ่นดินของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ (พ.ศ. ๒๒๗๕-๒๓๑๐) นายทองดีได้รับราชการจนได้รับตำแหน่งเป็น “หลวงพินิจอักษร” ในสมัยนครากรมมหาดไทย ครั้นเมื่ออายุได้ ๒๐ ปี หลวงพินิจอักษรจึงอุปสมบทเป็นพระภิกษุ

เมื่อลาสิกขาบทแล้วพระยาราชินิกุล (ทองคำ) จึงได้ส่ง “ดาวเรือง” (บางแห่งว่าชื่อ “หยก”) หลานสาวของพระยาอภัยราชา สมุหนายกว่าราชการแผ่นดินในกรุงศรีอยุธยา ได้แต่งงานอยู่กินตามประเพณี ต่อมาหลวงพินิจอักษร (ทองดี) ได้รับแต่งตั้งเป็นพระอักษรสุนทรศาสตร์ เสนียนครากรมมหาดไทย มีหน้าที่ร่างพระราชสาส์นตราต่าง ๆ ของพระมหากษัตริย์และรักษาพระราชบัญญัติ อันเป็นตราประจำแผ่นดิน

เจ้าคุณพระอักษรสุนทรศาสตร์ (ทองดี) และคุณนายดาวเรืองได้ตั้งบ้านเรือนอยู่ภายในกำแพงตรงกันข้ามกับป้อมเพชรด้านหลังนั้น ปรากฏว่าได้เป็นที่รักใคร่ของคนทั่วไป เมื่อมีฐานะดีขึ้นจึงได้ถวาย

ที่ดินสร้างวัดชื่อวัดทอง (ต่อมาเปลี่ยนเป็นวัดสุวรรณดาราม) ไร่ใกล้ ๆ บ้านและถือเป็นวัดประจำตระกูล ตามคติโบราณที่นิยมสร้างวัดให้ลูกหลานวิ่งเล่นและใช้ทำบุญในหมู่ญาติที่รวมตัวกันเป็นชุมชนใหญ่

คุณนายดาวเรื่องภรรยาของพระอักษรสุนทรศาสตร์(ทองดี)นั้นมีบุตรคนแรกเป็นหญิงชื่อสา คนที่สองเป็นชายชื่อรวม และบุตรคนที่สามเป็นหญิงชื่อแก้ว

ครั้นเมื่อ พ.ศ. ๒๒๗๙ คุณนายดาวเรื่องได้ตั้งครรภ์บุตรคนที่สี่ พอเวลาครรภ์แก่จนใกล้คลอดนั้น พระภิกษุเจ้าฟ้านเรนทร์ กรมขุนสุเรนทร์พิทักษ์ พระราชโอรสของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท้ายสระ ซึ่งเสด็จออกทรงผนวชนั้นได้เสด็จมาเยี่ยม และได้ทำน้มนมสดสะอาดถวายให้นางคลอดบุตรง่าย ครั้นถึงวันพุธ เดือน ๔ แรม ๕ ค่ำ ปีมะโรงตรงกับวันพุธที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๒๗๙ คุณนายดาวเรื่องได้คลอดบุตรเป็นชาย ในครั้งนั้นพระภิกษุเจ้าฟ้านเรนทร์ กรมขุนสุเรนทร์พิทักษ์ ทรงฉีกชายสบงผูกคอเด็กให้เป็นมงคล บุตรชายคนทีื่อนี้พระอักษรสุนทรศาสตร์ตั้งชื่อว่า “ทองด้วง”

เมื่อทองด้วงอายุได้ ๕ ขวบนั้น ชอบวิ่งเล่นตามประสาเด็กผู้ชาย ครั้งหนึ่งเด็กชายทองด้วงได้วิ่งถลาเข้าไปในกองไฟที่ลุกโชนโดยที่คุณนายดาวเรื่องไม่ทันเห็น สา และ แก้ว พี่สาวทั้งสองคนเห็นจึงช่วยกันดึงร่างเด็กชายทองด้วงออกมาจากกองไฟปรากฏว่าเนื้อตัวของเด็กชายทองด้วงไม่เป็นอันตรายแต่อย่างใด นับเป็นสิ่งอัศจรรย์ในบุญญาธิการที่เกิดขึ้นในสมัยยังเป็นเด็ก

ต่อมาเมื่อวันพฤหัสบดี เดือน ๑๑ ขึ้น ๑ ค่ำ ปีกุน ตรงกับวันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๒๘๖ เวลา ๒ ยามเศษ คุณนายดาวเรื่องได้คลอดบุตรคนที่ ๕ เป็นชายชื่อนุญมา หลังจากนั้นไม่นานคุณนายดาวเรื่องได้ถึงแก่กรรม จึงทำให้พระอักษรสุนทรศาสตร์โศกเศร้าเป็นอย่างมาก

เนื่องด้วยเจ้าคุณพระฯ นั้นมีบุตรธิดาที่อายุยังน้อยอยู่หลายคน จึงต้องการผู้เลี้ยงดูบุตรชายหญิง ทำให้ได้ตกลงใจส่งพี่น้องสาวของคุณนายดาวเรื่อง มาแต่งงานเป็นแม่น้า เพื่อดูแลครอบครัวต่อไป ต่อมานางได้มีบุตรด้วยกันคนหนึ่งเป็นหญิงชื่อ กุ (คือ เจ้าฟ้ากรมหลวงนรินทรเทวี หรือ เจ้าครอกวัดโพธิ์)

เด็กชายทองด้วง เมื่ออายุได้ ๑๓ ปี เจ้าคุณพระฯ และ คุณแม่น้าฯ นั้นได้จัดให้มีพิธีโกนจุกพร้อมกับนิมนต์พระภิกษุเจ้าฟ้านเรนทร์ กรมขุนสุเรนทร์พิทักษ์ เสด็จมาทำพิธีโกนจุก และรดน้ำ

ครั้นเมื่อนายทองด้วงมีอายุพอที่จะรับราชการได้แล้ว พระอักษรสุนทรศาสตร์ (ทองดี) ได้นำตัวเข้าถวายเป็นมหาดเล็กในเจ้าฟ้าอุทุมพร กรมขุนพรพินิจ ส่วนบุตรชายคนที่สองชื่อนุญมานั้นได้รับราชการเป็นทหารใน พ.ศ. ๒๒๙๓

ต่อมา พ.ศ. ๒๓๐๑ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกษฐ์ เสด็จสวรรคตลง และได้มอบราชสมบัติให้แก่เจ้าฟ้าอุทุมพร กรมขุนพรพินิจ ขึ้นครองราชย์เป็นกษัตริย์ สมเด็จพระเจ้าอุทุมพรครองราชย์มาได้ ๒ เดือนก็มีเหตุที่ทำให้พระองค์ต้องเวนคืนราชสมบัตินั้นให้แก่ เจ้าฟ้าเอกทัศ กรมขุนอนุรักษ์มนตรี พระอนุชาขึ้นครองราชย์เป็นกษัตริย์ต่อมา ทรงพระนามว่า “สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสุริยามรินทร์” หรือ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเอกทัศ

ใน พ.ศ. ๒๓๐๒ นายทองด้วงมีอายุได้ ๒๒ ปี พระอักษรสุนทรศาสตร์ (ทองดี) บิดาจึงได้จัดพิธีบวชให้ตามประเพณี โดยจำพรรษาอยู่ที่วัดมหาทะเลาย อยู่ร่วมกับพระภิกษุสิน (คือ สมเด็จพระเจ้าตากสิน) ระหว่างที่อุปสมบทอยู่นั้น จินตนาการได้ทำนายพระภิกษุทั้งสองไว้ว่าจะได้เป็นกษัตริย์ ตั้งพระนิพนธ์ในเรื่อง สามกรุง ของพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ว่า

“ท่านเป็นบุรุษต้องตามลักษณะ  
บุญเด่นเห็นประจักษ์  
จักสูภระภูคักดี  
สืบศุภวงษ์ตรงหล้า

ล้วนแล  
เจ็ดหล้า  
สุภษัตริย์  
สถศดีเลี้ยงเวียงสยาม”

ครั้งเมื่อพระภิกษุทองด้วงลาสิกขาบทแล้ว พระอักษรสุนทรศาสตร์ (ทองดี) ได้ไป訴ขอ “นาค” บุตรีของเศรษฐีทอง และนางสิ้น ชาวบ้านอัมพวา แขวงบางช้าง เมืองราชบุรีมาแต่งงานกับนายทองด้วง ส่วนนายบุญมานั้นพออายุได้ ๑๖ ปี ได้เข้ารับราชการเป็นมหาดเล็กในเจ้าฟ้าเอกทัศน์ กรมขุนอนุรักษ์มนตรี ต่อมานายบุญมานั้นได้รับแต่งตั้งเป็น นายสุดจินดา มหาดเล็กหุ้มแพรเมื่อ พ.ศ. ๒๓๐๖

ต่อมานายทองด้วงนั้นได้ย้ายไปรับราชการอยู่ที่เมืองราชบุรี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๓๐๓ ภายหลังได้รับแต่งตั้งให้เป็นหลวงยกกระบัตรเจ้าเมืองราชบุรี จึงได้ย้ายไปตั้งถิ่นฐานอยู่ที่บ้านอัมพวา แขวงบางช้าง อันเป็นบ้านต้นตระกูลของคุณนาค ภรรยา

นายสิน ผู้เป็นสหายเมื่อครั้งบวชนั้นได้รับราชการ จนมีตำแหน่งเป็นพระยาตาก (สิน) เจ้าเมืองตาก ภายหลังได้รับแต่งตั้งให้เป็นพระยาวชิรปราการ (สิน) เจ้าเมืองกำแพงเพชรเมื่อ พ.ศ. ๒๓๐๘ จึงเดินทางมารับตำแหน่งในกรุงศรีอยุธยา ประจวบกับเป็นเวลาที่มีข่าวว่า พม่ายกกองทัพเข้ามาทำศึกสงคราม ทำให้พระยาตาก (สิน) ได้ถูกขอรตัวให้อยู่ช่วยราชการทัพที่กรุงศรีอยุธยา ก่อน โดยแต่งตั้งให้เป็นนายกองทัพรือ ตั้งรับศึกพม่าที่ยกมาตีกรุงศรีอยุธยา พระยาตาก (สิน) ได้สู้รบเป็นสามารถ แต่เนื่องจากสมเด็จพระเจ้าเอกทัศไม่สนใจการศึกสงคราม และมีความอ่อนแอไม่คิดทำการสู้รบกับข้าศึก จึงเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้เหล่าทหารหาญต่าง ท้อแท้หมดกำลังใจ จนในที่สุดเมื่อวันเสาร์ที่ ๓ มกราคม พ.ศ. ๒๓๑๐ พระยาตากหรือพระยาวชิรปราการ (สิน) จึงตัดสินใจนำกำลังจำนวนมาก (ใช้คำพูดเรียกว่า ๕๐๐ หมายถึง จำนวนมากนับไม่ถ้วน) ออกจากค่ายวัดพิชัยตีฝ่าด่านพม่าไปทางตะวันออก

ออก ผ่านบ้านหันตรา บ้านข้าวหันตรา บ้านข้าวเม่า มุ่งหน้าไปทางหัวเมืองชายทะเลตะวันออก โดยมุ่งที่จะไปตั้งมั่นเพื่อรวบรวมกำลังอยู่ในหัวเมืองด้านนอก

ครั้งเมื่อกรุงศรีอยุธยาเสียกรุงในวันที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๓๑๐ เวลา ๑๖.๐๐ น. ตรงกับวันขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๕ ปีกุน นพศก ทำให้พม่าเข้ากรุงศรีอยุธยาทำการเผาบ้านเรือนเสียหายมากขึ้น จากเดิมที่ถูกปล้นสดมภ์เผาบ้านเรือนอยู่แล้ว ผู้คนพากันระส่ำระสายต้องพากันทิ้งกรุงหนีเอาตัวรอดหลบไปอาศัยอยู่ตามเมืองต่าง ๆ ในครั้งนั้นพระอักษรสุนทรศาสตร์ (ทองดี) และภรรยาชื่อ มา พร้อมด้วยบุตรชายที่เกิดจากคุณมา ชื่อ ลา นั้นได้พากันอพยพหนีขึ้นไปอยู่กับเจ้าพระยาพิษณุโลก (เรือง) ซึ่งสนิทสนมกัน ประกอบกับเมืองพิษณุโลกนั้นเป็นบ้านของคุณมา ภรรยาด้วย

ส่วนนายสุดจินดา (บุญมา) บุตรชายคนที่สองนั้น ได้หลบออกจากกรุงพร้อมด้วยเพื่อนร่วมใจอีก ๒ คน เล็ดลอดลงเรือไกลนพร้อมด้วยสิ่งกระเต้ออันเป็นสมบัติของเจ้าคุณบุญ (คือ พระยาราชานุรักษ์) ล่องมาตามลำน้ำ หลบหลีกวางกลอุบายลวงพม่า โดยคิดว่าเรือล่องตามน้ำ และเมื่อรู้เรือแล้วพบว่าสิ่งกระเต้อนั้นยังผูกติดเรืออยู่ไม่จมน้ำหายไป จึงเก็บรักษาเป็นสมบัติของตระกูลต่อมา นายสุดจินดา (บุญมา) ได้ล่องเรือลงไปได้ จนสามารถตามหาหลวงยกกระบัตร พี่ชายซึ่งอยู่ที่เมืองราชบุรีจนพบ ขณะนั้นหลวงยกกระบัตร (ทองด้วง) ได้พาครอบครัวหลบหนีพม่าอยู่ในป่า

นายสุดจินดา (บุญมา) น้องชายได้ชักชวนให้พี่ชายไปรับราชการอยู่กับพระยาวชิรปราการ (สิน) เจ้าเมืองตาก ที่ช่วยราชการทัพป้องกันพระนครและได้นำกำลังหลบหนีออกมารวบรวมไพร่พลเพื่อกอบ

กวีสรภาพ ซึ่งมีข่าวว่าตั้งมั่นอยู่ที่เมืองระยอง

แต่เนื่องจากคุณนาค ภรรยาของหลวงยกกระบัตร (ทองด้วง) ขณะนั้นกำลังตั้งครภอยู่ จึงได้ฝากพระธำรงค์ ๓ วง และดาบทองคำเล่มหนึ่งไปมอบให้พระยาวชิรปราการ (สิน) แทนตัว พร้อมกับแนะนำให้นายสุตจินดา (บุญมา) น้องชายไปรับนางนกเอี้ยงมารดาของพระยาวชิรปราการ (สิน) จากบ้านแหลม เมืองเพชรบุรีไปพร้อมกันด้วย เพื่อจะไปอยู่กับพระยาวชิรปราการ (สิน) ผู้เป็นบุตรให้หายห่วงใย ส่วนตนนั้นเมื่อสิ้นภาระแล้วจะติดตามไปสมทบด้วยในภายหลัง ขอให้คุณนาคภรรยาคลอดบุตรเสียก่อน มีความปรากฏในพงศาวดารว่า

“ส่วนสุตจินดา มหาดเล็กนั้นหนีออกไปพำนักอยู่ ณ เมืองชลบุรี ครั้นเมื่อรู้ข่าวว่าเจ้าตากออกไปตั้งอยู่ ณ เมืองจันทบุรี จึงพาพรรคพวกบ่าวไพร่เดินบกออกไปพึ่งด้วยเจ้าตาก เจ้าตากก็รับไปชุบเลี้ยงตั้งเป็นพระมหามนตรี เพราะรู้จักคุ้นเคยกันมาแต่ก่อนกรุงยังไม่เสียนั้น”

ขณะนั้นเจ้าเมืองอื่น ๆ ได้ถือโอกาสตั้งตนเป็นใหญ่ในยามที่บ้านเมืองระส่ำระสาย สำหรับพระยาวชิรปราการ (สิน) นั้น ได้พยายามรวบรวมกำลังจากทหารที่หนีออกจากกรุงศรีอยุธยาและทำการปราบปรามพม่าและบรรดาก๊กต่าง ๆ ไว้เป็นพวก

ในที่สุดพระยาวชิรปราการ(สิน) หรือ พระยาตาก นั้นได้สถาปนาขึ้นเป็นกษัตริย์เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๓๑๑ ทรงพระนามว่า สมเด็จพระบรมราชาที่ ๔ หรือเรียกกันทั่วไปว่า สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี หรือ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สิ่งแรกที่ต้องทำคือ สร้างพระนครให้เป็นที่มั่นคงก่อน โดยใช้เมืองธนบุรีศรีสมุทร เมืองด่านขนอนบางกอกนั้นเป็นราชธานี เพื่อรวบรวมกำลังและปราบชุมนุมต่าง ๆ ให้เป็นปึกแผ่นต่อไป

ครั้งนั้น พระมหามนตรี (บุญมา) เจ้ากรมพระตำรวจในขวา ถือศักดิ์นา ๒,๐๐๐ ไร่ ได้ทูลขอ

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวออกไปรับหลวงยกกระบัตร (ทองด้วง) เจ้าเมืองราชบุรี ผู้เป็นพี่ชายมารับราชการอยู่ด้วย หลวงยกกระบัตร (ทองด้วง) ได้เข้ามารับราชการและได้รับแต่งตั้งให้เป็นพระราชวรินทร์ กรมพระตำรวจนอกขวา ถือศักดิ์นา ๑,๖๐๐ ไร่ พี่น้องทั้งสองท่านนี้ได้รับราชการทำความดีความชอบในการสงครามมากมาย จนได้รับการแต่งตั้งตำแหน่งสูงขึ้น ดังนี้

พระมหามนตรี(บุญมา) รับราชการมีตำแหน่งเป็น พระอนุชิตราชา จางวางพระตำรวจฝ่ายในขวา ส่วนพระราชวรินทร์ (ทองด้วง) เป็นพระยาอภัยภทรณฤทธิ จางวางพระตำรวจฝ่ายนอกขวา พร้อมกับได้รับพระราชทานบ้าน ที่ดิน อยู่บริเวณใต้วัด บางหัวใหญ่ (คือวัดระฆังโฆสิตาราม กรุงเทพฯ)

สมเด็จพระเจ้าตากสิน ได้ยกทัพขึ้นไปตีเมืองพิษณุโลกทั้งทางบกและทางเรือ ในครั้งนั้นเจ้าพระยาพิษณุโลก (เรือง) เจ้าเมืองพิษณุโลกได้สั่งให้หลวงโกษา (ฝั่ง) คุมกองทัพบกและกองทัพเรือมาตั้งรับที่ตำบลเกยชัย แขวงเมืองนครสวรรค์ ได้ทำการรบพุ่งกันเป็นสามารรถและยิงปืนต้องพระขงษ์ข้างซ้าย จนสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ต้องสั่งให้ถอยทัพกลับกรุงธนบุรี

เจ้าเมืองพิษณุโลก (เรือง) จึงได้ใจกำเริบถือว่าตนเองมีบุญญาธิการสามารถเอาชนะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้ จึงตั้งตนเป็นกษัตริย์และแต่งตั้งพระอักษรสุนทรศาสตร์ (ทองดี) ซึ่งถือว่าเป็นเจ้านายผู้ใหญ่ที่หลบหนีพม่าขึ้นไปอยู่ที่เมืองพิษณุโลกเป็น “เจ้าพระยาจักรีศรีอครักษ์ สมุหนายกเสนาบดี” ส่วนเจ้าพระยาพิษณุโลก (เรือง) นั้น ได้สถาปนาตนเองเป็นกษัตริย์ ครั้นจัดพิธีราชาภิเษกได้ ๗ วัน ก็ได้ถึงแก่กรรมด้วยโรคฝีละลอกในคอพระอินทรชากร น้องชายจึงปกครองเมืองพิษณุโลกแทนพี่ชาย แต่ไม่ได้สถาปนาเป็นกษัตริย์

พระอักษรสุนทรศาสตร์ (ทองดี) หลังจากได้รับแต่งตั้งให้เป็นที่ “เจ้าพระยาจักรีศรีอครักษ์

สมุหนายกเสนาบดี” แล้ว ต่อมา เจ้าพระยาจักรีฯ ได้ถึงแก่อสัญกรรม ใน พ.ศ. ๒๓๑๑ คุณนายมากรรยาน้อย และนายลา บุตรชาย พร้อมด้วยนายขวัญ (ต่อมาได้เป็นนายชำนานาญกระบวน นายเวรกรมมหาไทย) นายยิ้ม นายแยม ได้ช่วยกันจัดการเรื่องศพ และนำพระอัฐิของเจ้าพระยาจักรีฯ นั้น ลงมาหาพระยาอภัยรัตนฤทธิ (ทองด้วง) ที่ตำบลเกยชัย แขวงเมืองนครสวรรค์

พระอัฐิของเจ้าพระยาจักรีศรีอโศก (ทองดี) นี้ ได้แบ่งออกเป็นสองส่วนคือ ส่วนหนึ่งเป็นของพระยาอภัยรัตนฤทธิ (ทองด้วง) และอีกส่วนหนึ่งเป็นของพระอนุชิตราชา (บุญมา) บุตรชายทั้งสองคน แล้วต่างก็ร่วมกันรับคุณนายมา นายลา และพรรคพวกไว้ในอุปการะทั้งหมด

ในปี พ.ศ. ๒๓๑๒ เจ้าพระฝาง (เรื่อง) ได้ยกกองทัพล้อมเมืองพิษณุโลก ๓ วัน ๓ คืน ก็สามารถตีเมืองและยึดครองเมืองพิษณุโลกได้ ชาวเมืองพิษณุโลก เมืองพิจิตรจึงพากันอพยพครอบครัวลงมาพึ่งพระบรมโพธิสมภารของสมเด็จพระเจ้าตากสินเป็นอันมาก และในที่สุดสมเด็จพระเจ้าตากสินสามารถปราบปรามก๊กเจ้าฝางได้

เมื่อทำการปราบปรามก๊กต่าง ๆ สำเร็จ และจัดแจงบ้านเมืองให้เหตุการณ์สงบเรียบร้อย ประเทศสยามก็สามารถรวบรวมแผ่นดินเป็นปึกแผ่นดำรงความเป็นเอกราชได้แล้ว พระอนุชิตราชา (บุญมา) จึงได้รับการแต่งตั้งเป็นพระยามราช และเจ้าพระยาสุรสีห์พิษณุวาริราช ผู้สำเร็จราชการเมืองพิษณุโลกตามลำดับ ส่วนพระอภัยรัตนฤทธิ (ทองด้วง) นั้น ได้รับแต่งตั้งเป็น พระยามราช เจ้าพระยาจักรีสมุหนะพระกลาโหม และ สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก แม่ทัพ ตามลำดับ

บุคคลทั้งสองพี่น้องนี้ได้รับราชการอยู่กับสมเด็จพระเจ้าตากสิน จนกรุงธนบุรีได้เกิดเหตุระส่ำระสายมีการจลาจลตอนปลายรัชกาล โดยพระยาสุรศรี จากเมืองสวรรคตที่นำกำลังเข้ามาช่วยรักษาพระนครนั้นได้เข้ายึดอำนาจไว้

ครั้งนั้น มีขุนสรวีชิต (หน) นายด่านเมืองอุทัยธานี ซึ่งนำกำลังทหารด่านมาช่วยกรุงธนบุรีได้นำความทางกรุงธนบุรีขึ้นไปรายงานสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) ซึ่งเป็นแม่ทัพไปปราบเขมรอพยู่ให้รู้เรื่องและเชิญกลับ ขุนสรวีชิตนั้นได้นำทหารด่านเมืองอุทัยธานีออกไปรับกองทัพของสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) ณ ท่งแสนแสบ (เขตบางกะปิ) แล้วนำกองทัพเข้ากรุง โดยตั้งทัพพักที่วัดสระเกศ ๑ คืน

ครั้นรุ่งเช้าวันเสาร์ที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๓๒๕ ตรงกับวันแรม ๙ ค่ำ เดือน ๕ เวลา ๒ โมงเศษ สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) ได้จัดกระบวนกองทัพเดินตรงมานั่งเรือพระที่นั่งข้ามไปยังกรุงธนบุรี ทำการปราบจลาจลเสร็จแล้ว ได้ทำการชำระความบ้านเมืองซึ่งมีปรากฏในพงศาวดารว่า

“มุขมนตรีทั้งหลายพร้อมกับการกราบทูลว่า พระเจ้าแผ่นดินทูลจักรวรรดิเสียดนี้ ก็เห็นว่าเป็นเสียดหนามหลังต่ออันใหญ่อยู่ในแผ่นดินจะละไว้มิได้ควรจะให้สำเร็จโทษเสีย จึงรับสั่งให้มีการกระทำถามเจ้าตากเจ้าแผ่นดินผู้ทูลจักรว่า ตัวเป็นเจ้าแผ่นดินใช้เราไปกระทำการสงครามได้ความลำบาก กินเหงื่อต่างน้ำ เราอุตสาหะทำศึกมิได้อาลัยต่อชีวิต คิดแต่จะทำนุบำรุงแผ่นดินให้สิ้นเสียดหนาม จะได้สมณพราหมณาจารย์และไพร่ฟ้าประชาราษฎร์เย็นเป็นสุขสืบด้วยกัน ก็เหตุไฉนอยู่ภายหลังตัวจึงเอาบุตร ภรรยาเรา มาจองจำโทษ แล้วโบยตีพระภิกษุสงฆ์ และลงโทษแก่ข้าราชการและอาณาประชาราษฎร์ เร่งเอาทรัพย์สินโดยพลการด้วยความผิดมิได้ กระทำให้แผ่นดินเดือดร้อนทุกเส้นหญ้า ทั้งพระพุทธรูปศาสนาก็เสื่อมทรุดเศร้าหมองดุจเมืองมิฉชาติรัฐฉะนี้โทษตัวมีประการใดจงให้การไปให้แจ้ง และเจ้าตากสินก็รับผิดทั้งสิ้นทุกประการ”

วันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๓๒๕ วันอาทิตย์ขึ้น ๑๐ ค่ำ เดือน ๖ ปีชวด จึงได้ทำพิธีตั้งเสาหลักเมืองกรุงเทพมหานคร และต่อมาวันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๓๒๕ วันจันทร์ เดือน ๘ ขึ้น ๑ ค่ำ

สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) ได้ปราบดาภิเษกขึ้นเป็นกษัตริย์ ทรงพระนามว่า “พระบาทสมเด็จพระบรมราชาธิราช รามาธิบดี” และได้สถาปนาราชวงศ์ขึ้นเป็นราชตระกูล กล่าวคือ ได้สถาปนาพระอัฐิของพระอักษรสุนทรศาสตร์ ผู้เป็นพระบิดาที่ถึงแก่อสัญกรรม ณ เมืองพิษณุโลก นั้นเป็น “สมเด็จพระชนกาธิบดี” และนำมาหาสังข์อุตราวัฏฐของประจำตระกูล เข้าพิธีปราบดาภิเษกเป็นกษัตริย์ ประดิษฐานพระราชวงศ์ใหม่โดยนำเอานามบรรดาศักดิ์ของ “เจ้าพระยาจักรีศรีอริยวงศ์” มาตั้งเป็นราชวงศ์จักรี และได้สถาปนาพระราชวงศ์ใหม่นี้ มีสมเด็จพระพี่นาง ๒ พระองค์ และพระเจ้าน้องยาเธออีก ๑ พระองค์ รวมเป็น ๑๙ พระองค์

เจ้าพระยาสุรสีห์พิษณุวาธิราช (บุญมา) นั้นได้รับสถาปนาให้เป็น “สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท กรมพระราชวังบวรสถานมงคล” ตำแหน่งพระมหากษัตริย์รอง

สำหรับพระอัฐิของพระชนก ส่วนที่เป็นของพระบาทสมเด็จพระบรมราชาธิราช รามาธิบดี (ทองด้วง) นั้นได้อัญเชิญเข้าประดิษฐานในพระโกศทองคำประดับพลอยและทับทิม ตั้งไว้บนหอนมัสการในพระบรมมหาราชวัง สำหรับพระองค์ทรงสักการบูชาและให้พระบรมวงศานุวงศ์ตลอดจนข้าราชการ ได้ถวายบังคมในพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา แทนธรรมเนียมเดิม ที่นิยมถวายบังคมพระเชษฐบิดร อันได้แก่รูปสมเด็จพระรามาธิบดี (พระเจ้าอยู่หัว) ผู้สถาปนากรุงศรีอยุธยา ส่วนพระอัฐิของพระชนกอีกส่วนหนึ่งซึ่งเป็นของสมเด็จพระราชวังบวรสุรสิงหนาท (บุญมา) สันนิษฐานว่าคงจะอัญเชิญเข้าประดิษฐานในพระเจดีย์ทองที่มณฑล วัฒนธาตุ จึงต้องตั้งเครื่องทองน้อยสำหรับพระองค์ทรงสักการบูชาเป็นพิเศษ ณ พระเจดีย์ทองในพระมณฑล สืบต่อมา

ต่อมาได้มีพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมอัฐิของ สมเด็จพระชนกาธิบดีสองพระองค์

พระองค์ เพราะเมื่อสมเด็จพระชนกาธิบดีสวรรคตนั้นเป็นเวลาบ้านเมืองเกิดจลาจล พระราชวงศ์ต่างวงศ์กระจัดกระจายพลัดพรากกัน สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระพี่นาง สมเด็จพระอนุชาธิราชกรมพระราชวังบวรสถานมงคล ก็หาได้ถวายพระเพลิงพระบรมศพสมเด็จพระชนกาธิบดีไม่ได้ พระองค์จึงโปรดให้สร้างพระเมรุมาศขนาดใหญ่ และเครื่องมหรสพสมโภชเหมือนอย่างการพระบรมโกศพระเจ้าแผ่นดินครั้งกรุงเก่า เจ้าอนันตโกศล และองค์สมเด็จพระนารายณ์ รามาธิบดี เจ้ากรุงกัมพูชาเมื่อได้ทราบข่าวก็แต่งทูตให้คุมสิ่งของเข้ามาทูลถวายช่วยในการพระเมรุทั้ง ๒ เมือง

ครั้น ณ เดือน ๕ ปีมะโรง อัฐศก จุลศักราช ๑๑๕๘ การพระเมรุสร้างเสร็จแล้ว วันขึ้น ๑๓ ค่ำ โปรดให้แก่พระบรมสารีริกธาตุออกมาสู่พระเมรุมีการมหรสพสมโภช ๓ คืน ๓ วัน

ครั้นวันแรม ๑ ค่ำ จึงโปรดให้จัดพิธีแห่งพระบรมอัฐิ ครั้งนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชโองการพระบรมอัฐิด้วยพระองค์เอง สมเด็จพระอนุชาธิราช กรมพระราชวังบวรสถานมงคล ก็ทรงพระราชฐานไปรับเข้าทอดกฐาน ในกระบวนแห่พระราชยานอัญเชิญพระบรมอัฐิ พร้อมด้วยพระราชวงศ์ ทรงรูปสัตว์สังเค็ด ประคองผ้าไตรเข้าในกระบวนแห่ด้วยหลายพระองค์ นับเป็นพระราชพิธีบำเพ็ญพระราชกุศลที่จัดขึ้นครั้งแรกที่มีความเป็นเอกประการอย่างราชประเพณีกรุงศรีอยุธยา

อนึ่งในการมหรสพสมโภชพระบรมอัฐิครั้งนั้น ได้มีการจัดโขนชักกรอกโรงใหญ่ จัดโขนวังหลวงและวังหน้า แล้วประสมโรงเล่นกลางแปลง เล่นเรื่องศึกทศกัณฐ์ยกทัพกับ ๑๐ ขุน ๑๐ รถ โขนวังหน้านั้นจัดเป็นทัพทศกัณฐ์ ยกออกจากพระราชวังบวรสถานมงคล มาเล่นรบกันกับทัพพระรามจากพระราชวังหลวงในท้องสนามหลวง หน้าพลับพลา โดยมีการนำเอาปืนบาเรียมกลางเกวียน (เทียมล้อ) ลากออกมายิงดังสนั่นในงานพระเมรุมาศ

ครั้นถึงวันแรม ๔ ค่ำ ได้ัญเชิญพระบรม  
ธาตุแห่งกลับแล้ว เวลานั้นถวายพระเพลิงพระบรม  
อัฐิด้วยไม้หอมต่าง ๆ ในเวลาระหว่างที่ถวายพระ  
เพลิงพระบรมอัฐิ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับสมเด็จพระ  
พระอนุชาธิราช กรมพระราชวังบวรสถานมงคล ได้  
ช่วยกันทรงเชิญพระจิตกาธาน ซึ่งประดิษฐาน  
พระบรมอัฐิไว้ด้วยพระหัตถ์ จนถวายพระเพลิงเสร็จ  
รุ่งขึ้นโปรดฯ ให้แห่พระอังคารไป ลอยตามประเพณี

นับเป็นพระราชพิธีที่มีการสร้างพระมหา  
พิชัยราชรถและเครื่องประกอบริ้วพระอิสริยยศ  
ตามแบบโบราณตลอดจนการสร้างพระเมรุมาศ  
ขึ้นเป็นครั้งแรกในกรุงรัตนโกสินทร์

- (อ่านต่อเล่มหน้า) -



# “ดื่มแอลกอฮอล์อย่างไร ไม่ให้เกิดโทษ”



พ.อ. นพ.ยรรยงค์ อิ่มสุวรรณ

ผู้อำนวยการกองแพทย์

สำนักงานสนับสนุนหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (นทพ.) กองบัญชาการกองทัพไทย

**แอลกอฮอล์** ได้มาจากการหมักพืชผลทางการเกษตร เช่น อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพด อุ่น นิยมนำมาใช้ทำเป็นเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ ได้แก่ สุรา เบียร์ และไวน์ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เหล่านี้มีส่วนผสมของเอทิลแอลกอฮอล์ ซึ่งเป็นส่วนผสมหลักสำคัญที่ทำให้ผู้ดื่มเกิดอาการเมา เอทิลแอลกอฮอล์ที่อยู่ในเครื่องดื่มเหล่านี้ จะมีฤทธิ์กดสมองไม่ให้ทำงานได้ตามปกติ คนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เหล่านี้จึงมีอาการเมาแบบมึนงง เวียนศีรษะ ขาดสติยับยั้ง และไม่สามารถทรงตัวได้ถ้าได้รับปริมาณแอลกอฮอล์ที่สูงกว่าคนนั้นรับได้ ในบรรดาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เหล่านี้ เครื่องดื่มประเภทสุราอาจเป็นเครื่องดื่มที่คาร์โบไฮเดรตต่ำที่สุดแต่ก็มีโทษต่อสุขภาพมากที่สุดด้วย หลายคนเลือกที่จะดื่มสุรามากกว่าเพราะคิดว่าจะอ้วนน้อยกว่าดื่มเบียร์หรือไวน์ และส่วนใหญ่คนชอบอ้างผลวิจัยจาก University of Western Ontario ที่

ว่า เบียร์กับไวน์แดง เป็นตัวเลือกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดีกว่าสุรา เพราะเบียร์และไวน์แดงมีสารต้านอนุมูลอิสระที่สูงกว่าลดความเสี่ยงต่อโรคหัวใจและมะเร็งตับได้ดีกว่าสุรา

สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นหน่วยงานวิชาการส่วนกลางของกรมควบคุมโรค ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๒ จัดตั้งขึ้นใหม่เมื่อวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ สังกัดกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้สอดคล้องภารกิจเกี่ยวกับการควบคุมป้องกันการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ อันจะทำให้การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น แจ้งว่า มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัติฉบับนี้

“เครื่องดื่มแอลกอฮอล์” หมายความว่า สุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ทั้งนี้ ไม่รวมถึงยาวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

“ผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” หมายความว่า บุคคลที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จนก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพร่างกายหรือจิตใจ โดยการดื่มนั้นมีลักษณะที่ต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้น และเมื่อหยุดดื่มจะมีอาการแสดงของการขาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในร่างกาย

**คำแนะนำการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างปลอดภัย** (จากการรวบรวมผลงานวิจัยหลายฉบับ)

ก่อนอื่นต้องทำความเข้าใจเรื่อง **ปริมาณมาตรฐานเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ standard drink (๑ ดริงค์ หรือ ๑ แก้ว)** ว่าขึ้นกับความเข้มข้นของชนิดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น โดยทั่วไป คือ

วิสกี้ หรือ บรันดี ๑ แก้ว คือ ๔๕ ซีซี หรือ ๑.๕ ออนซ์ (๔.๕ ฝาสูง)

เบียร์ ๑ แก้ว คือ ๓๖๐ ซีซี หรือ ๑๒ ออนซ์ (ประมาณ ๑ กระป๋องเล็ก)

ไวน์ ๑ แก้ว คือ ๑๕๐ ซีซี หรือ ๕ ออนซ์ (ประมาณ ๑/๕ ขวดมาตรฐาน)

๑. ผู้ชายไม่ควรดื่มเกินกำหนดดังนี้ คือ เบียร์ ๑ กระป๋องเล็ก ไวน์ ๑ แก้ว วิสกี้หรือบรันดี ๑ แก้ว ต่อวัน

๒. ผู้หญิงไม่ควรดื่มวิสกี้หรือบรันดี เกิน ๓๕-๔๐ ดริงค์ (เกิน ๑ แก้วต่อวัน) และไม่ควรดื่มเกิน ๒ วัน ใน ๑ สัปดาห์



๓. ก่อนจะไปดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้รับประทานอาหารอย่างง่ายรองท้องไปก่อน ควรหลีกเลี่ยงอาหารจำพวกคาร์โบไฮเดรต รับประทานอาหารจำพวกโปรตีนและไฟเบอร์จะดีกว่า

๔. หลังดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้วร่างกายต้องการน้ำมากขึ้น แนะนำให้ดื่มน้ำสะอาดบริสุทธิ์ตามหลังมาก ๆ

**เครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบไหนดีที่สุด** (เรียงตามลำดับโทษน้อยไปมาก)

๑. ไวน์แดง (Red Wine) ดีที่สุด เพราะไวน์แดงมีสารเรสเวอราทรอล (Resveratrol) ที่ช่วยลดความเสี่ยงความแก่และช่วยลดไขมันในเลือด (ไวน์ ๑ แก้ว ให้พลังงานเท่ากับ ๑๐๐-๑๒๐ แคลอรี)

๒. ไวน์ขาว (White Wine) ๑ แก้ว

๓. วิสกี้ผสมน้ำเปล่า (Whisky) ๑ แก้ว

๔. วอดก้า (Vodka) ๑ แก้ว

๕. เบียร์ และ สุราอื่น ๑ แก้ว ควรหลีกเลี่ยงเพราะทำให้อ้วน บวม ไม่มีประโยชน์ต่อร่างกายถ้าดื่มปริมาณมาก (เบียร์ และ สุรา ๑ ขวด ให้พลังงานเท่ากับ ๒๕๐-๓๐๐ แคลอรี)



## โทษของแอลกอฮอล์

๑. การดื่มแอลกอฮอล์มากจะทำให้ตับอักเสบ ตับแข็ง โรคระบบประสาท โรคหัวใจ และทำให้อ้วนได้
๒. ทำลายการทำงานของสมอง ทำให้ความจำเสื่อม เกิดภาวะซึมเศร้า ชาดสติ
๓. ทำให้ร่างกายอ่อนแอ ภูมิคุ้มกันของร่างกายต่ำ
๔. ปวดท้อง ปวดลำไส้ เนื่องจากสุรามีฤทธิ์เป็นกรด
๕. หลังดื่มแอลกอฮอล์จะมีกลิ่นตัว
๖. บุคลิกภาพขาดความน่าเชื่อถือ

## เกร็ดน่ารู้เกี่ยวกับแอลกอฮอล์

- แอลกอฮอล์ ๑ กรัม ให้พลังงานเท่ากับ ๗ แคลอรี ส่วนใหญ่จะถูกดูดซึมเข้ากระแสเลือด ๙๕% และที่เหลือจะถูกขับออกจากเหงื่อ ปัสสาวะและอุจจาระอีก ๕%
- การดื่มแอลกอฮอล์วันละนิดในปริมาณไม่เกินคำแนะนำจะไม่ส่งผลเสียต่อร่างกายในระยะสั้น
- การงดเหล้าเข้าพรรษา ในทางการแพทย์ ถือว่าไม่ดีต่อร่างกาย เพราะหลังจาก ๓ เดือนแล้ว มักจะกลับมาดื่มหนักกว่าเดิม ทำให้ร่างกายปรับสภาพไม่ทันส่งผลเสียต่อร่างกายในระยะยาวมากกว่า
- การดื่มสุราทำให้เสียเงิน เสียสุขภาพกายใจ และอาจเสียชีวิตได้
- ภายใน ๑ ปี มีผู้เสียชีวิตทั่วโลกจากการดื่มสุราถึง ๒.๕ ล้านคน หรือเสียชีวิตเฉลี่ย ๕ คน ในทุก ๑ นาที

## เทคนิคการดื่มแอลกอฮอล์เพื่อสุขภาพ

มีรายงานเผยแพร่ข่าวผลงานวิจัยของแพทย์และนักวิทยาศาสตร์จากหลายสถาบันมีความเห็นว่า **คนที่ดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำไม่เกิน ๑**



**แก้วมาตรฐาน standard drink ต่อวัน** มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์และมีชีวิตยาวนานกว่าคนที่ไม่ดื่มสุรา มีอัตราเสี่ยงตายจากโรคเส้นเลือดหัวใจอุดตันน้อยกว่าคนที่ไม่ดื่มสุราถึงร้อยละ ๓๐ ลดความเสี่ยงเป็นโรคมะเร็งที่ลำไส้ได้ รวมทั้งมะเร็งที่กระเพาะอาหารด้วย การดื่มสุราปริมาณน้อยเป็นประจำทำให้ร่างกายใช้อินซูลิน (ฮอร์โมนที่ควบคุมน้ำตาลในเลือด) ได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และจากการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ดีนี้จึงช่วยลดอัตราเสี่ยงการเป็นโรคเบาหวานได้ แต่สุราก็คงยังมีโทษเป็นอันตรายต่อร่างกายในระยะยาวที่กระดุกเพราะแอลกอฮอล์นั้นเป็นตัวทำลายเซลล์สร้างกระดูกจึงทำให้กระดูกเปราะบางแตกหักได้ง่ายเมื่ออายุมากขึ้น รายงานเหล่านี้อาจจะทำให้หนักดื่มสุรายิ่งออกกันได้บ้าง แต่คำถามที่ตามมาคือ ดื่มแค่ไหนได้สุขภาพ ดื่มแค่ไหนเสียสุขภาพ

ควรดื่มแอลกอฮอล์ไม่เกิน ๑ แก้วมาตรฐาน standard drink ต่อวัน ส่วนเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างอื่นที่แรงกว่าก็ลดปริมาณที่ดื่มตามความแรงของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น ส่วนไลท์เบียร์จะมีปริมาณแอลกอฮอล์น้อยกว่าเบียร์ทั่วไปเล็กน้อยหรือเบียร์อิมพอร์ตนำเข้าบางยี่ห้ออาจมีปริมาณแอลกอฮอล์มากกว่าเบียร์ทั่วไป นอกจากนี้บางคนก็นิยมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทมิกซ์ดรัมอย่างอื่น เช่น Rum & Coke, Vodka & Orange, Tequila, Margarita, White Russian, Sex on the Beach, Jager, Absinthe ก็ต้องพิจารณาปริมาณ

ที่ดื่มตามปริมาณแอลกอฮอล์ที่ผสมในเครื่องดื่มแต่ละชนิด

**ปริมาณการดื่มให้พอดีกับตัวหรือไม่ ให้คิดคำนวณจากน้ำหนักตัวเป็นหลัก** โดยทั่วไปร่างกายจะเจือจางแอลกอฮอล์ ๑ แก้วใช้เวลาประมาณ ๑ ชั่วโมง ตัวอย่างเช่น คนที่หนัก ๘๐ กิโลกรัม ถ้าดื่มเหล้าไป ๒ แก้วในเวลา ๒ ชั่วโมง จะมีแอลกอฮอล์อยู่ในเลือดประมาณ ๓๐ mg% ฤทธิ์แอลกอฮอล์แค่นี้ยังไม่แรงพอที่จะทำให้อารมณ์ความรู้สึกเปลี่ยนแปลงหรือเรียกว่าอาการเมายังไม่ชัด แต่ถ้าดื่มชั่วโมงละ ๒ แก้ว ปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดจะเพิ่มเป็น ๕๐ mg% ดื่กรู้สูงขึ้นมาเท่าตัวร่างกายก็จะเริ่มเมาเล็กน้อยอารมณ์ผ่อนคลายและ

เป็นกันเองมากขึ้น แต่อย่าเพิ่งว่าเรื่งดื่มแก้วที่สามต่อไป เพราะปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดถึง ๕๐ mg% นี้จะเริ่มมีปัญหาเวลาขับรถกลับ (ถ้าโดนด่านตำรวจเรียกเป่าลมหายใจจะผิดกฎหมาย เพราะระดับแอลกอฮอล์ในเลือดสำหรับผู้ขับขี่ไม่เกิน ๕๐ mg% ผู้ฝ่าฝืนจะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ เดือน หรือปรับตั้งแต่ ๒,๐๐๐ ถึง ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ) ฉะนั้นเพื่อความปลอดภัย ในระหว่างนี้ควรหยุดดื่มพักรับประทานอาหารและดื่มน้ำเปล่าสักแก้วเพื่อเจือจางปริมาณแอลกอฮอล์ในกระแสเลือด ส่วนการดื่มสุรามากขึ้นอีกเป็นชั่วโมงละ ๓ แก้วนั้น จะเริ่มมีอาการเมาแสดงออกมากขึ้น โดยจะเริ่มมีเมื่ง เวียนศีรษะ ปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดจะเพิ่มขึ้นเป็น ๑๐๐ mg% ถึงระดับนี้มักดื่มสุรามือใหม่จะมีปัญหาเรื่องการทรงตัวและการมองเห็น และถ้าดื่มสุรามากเป็น ๔ แก้วภายใน ๒ ชั่วโมง ค่าแอลกอฮอล์ในเลือดจะเพิ่มขึ้นอีกเป็น ๒๐๐ mg% ฤทธิ์แอลกอฮอล์ระดับนี้แรงพอที่จะทำให้ร้ายสมองบางส่วน และสร้างปัญหาในเรื่องของการตัดสินใจต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเวลาขับรถ

ถ้าดื่มสุราวันละ ๓ แก้วขึ้นไป จะเริ่มมีผลเสียต่อร่างกายทำให้เกิดโรคความดันโลหิตสูง ภาวะเส้นเลือดหัวใจตีบ เพราะฮอรโมนซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เส้นเลือดตีบตันได้ง่าย ระดับความดันของเลือดสูงเป็นตัวเพิ่มความเสี่ยงต่อการเป็นโรคหัวใจวาย ขณะเดียวกันก็ส่งผลกระทบต่อสมองตรงส่วนซีรีบิลล์อันเป็นสมองส่วนสำคัญในการควบคุมความรู้สึก การเคลื่อนไหว ความคิด และเหตุผลต่าง ๆ คนที่ดื่มสุราน้อยกว่า ๓ แก้วต่อวัน จะมีเซลล์สมองส่วนนี้มากกว่าคนที่ดื่มสุราทุกวันมากกว่า ๓ แก้วต่อวัน

ถ้าดื่มสุราวันละ ๔ แก้วขึ้นไป แสดงว่า ดื่มสุราหนักเกินไปและไม่ดีต่อสุขภาพร่างกาย ผู้ชาย ๔ ใน ๑๐ คนที่ดื่มสุราวันละ ๔ แก้วหรือมากกว่า จะมีปัญหาโรคตับอักเสบ เพราะปริมาณแอลกอฮอล์สูงนี้เป็นตัวทำลายเซลล์ในตับ ถ้าคุณดื่มติดต่อกัน



นานเกิน ๑๕ ปีขึ้นไป ไช้มันจะไปพอกที่ตับเกิดเป็นพังผืดจนเป็นโรคตับแข็งตามมา โรคหัวใจโต หัวใจวาย มะเร็งช่องปาก มะเร็งกระเพาะอาหาร มะเร็งลำไส้

ถ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ปริมาณสูงในระยะเวลานานมักจะเกิดโรคเรื้อรังที่เป็นแล้วรักษาหายยาก เนื่องจากแอลกอฮอล์ไปทำลายอวัยวะภายในร่างกายจนเสียหาย เช่น โรคตับอักเสบเรื้อรังจนตับแข็ง โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน โรคเสื่อมสมรรถภาพทางเพศ โรคเกาต์ โรคกระดูกพรุน กลุ่มโรคเหล่านี้เป็นแค่ส่วนหนึ่งของโรคร้ายที่ทำให้ร่างกายเราไปวันละนิดมากน้อยก็ขึ้นกับระดับแอลกอฮอล์ทุกแก้วที่เราดื่ม โดยสรุปนักดื่มสุราจะมีเวลาใช้ชีวิตได้น้อยกว่าคนไม่ดื่ม ๑๐-๑๕ ปี ถ้าเมาแล้วขับด้วย ก็อาจมีชีวิตสั้นกว่านี้ ดื่มสุราไม่ได้ตายผ่อนส่งแต่พร้อมตายได้เสมอ

### วิธีเลิกสุรา

๑. แนะนำให้ค่อย ๆ ลดสุราลงทีละน้อยถ้าหักดิบไม่ได้ โดยลดความถี่ เช่น จากสัปดาห์ละ ๓ วัน เหลือสัปดาห์ละ ๑ วัน และลดปริมาณ ลดขนาดแก้ว หรือดื่มแบบเจือจางมาก ๆ

๒. ให้รางวัลตัวเอง โดยการซื้อของขวัญให้ตัวเองทุกสัปดาห์ที่คุณลดดื่มสุราลงได้

๓. ดึงตัวเองออกจากสภาพแวดล้อมที่ชักชวนฉลองสังสรรค์หรือหลีกเลี่ยงเพื่อนในวงบู้หรือสุรานารี

๔. อย่าสิ้นหวัง การเลิกสุราไม่ใช่เรื่องง่ายแต่ก็ไม่ยากเกินความสามารถ อย่ายอมแพ้เสียก่อน

๕. หากกำลังใจจากคนในครอบครัว คนรัก หรือลูก ในการเลิกสุราเพื่อคนที่รัก

๖. ออกกำลังกายและพักผ่อนให้เพียงพอเพื่อฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ

๗. ปรึกษาศูนย์บำบัด สายด่วนเลิกสุรา ๑๔๑๓ สามารถปรึกษาทุกปัญหาเกี่ยวกับวิธีการเลิกดื่มสุรา



### ขอขอบคุณข้อมูลและภาพสวยจาก

<http://www.thaiantialcohol.com/about>

<http://www.medicthai.com>

<https://www.sanook.com/health/917/>





# เรื่องเล่า... จากเทือกเขาลูกโน้น

ปีชลา-๒๕๑๐

เสนาศึกษา

“ผมชอบก้อนเมฆ เพราะมันทำให้รู้สึกว่าจะต้องมีฝน ผมชอบดาวพุธเพราะทำให้รู้สึกว่าคุณค่าของโลกนี้ไม่โดดเดี่ยว และผมชอบที่นี้เพราะทำให้รู้ว่าในจักรวาลที่โลกมนุษย์เราเป็นเพียงส่วนประกอบเล็ก ๆ นี้ ผมยังมีโอกาสได้ทำเพื่อคนอื่นบ้าง ”

ประโยคที่ฟังดูเหมือนธรรมดา...แต่ในประโยคมีความหมายมากกว่านั้น

ขณะเลือดสีแดงฉานถูกสาดกระเซ็นกระเด็นไปทั่วพื้นที่บริเวณ อากาศร้อนจัดชวนเป็นลมผสมผสานกับเสียงโห่ร้อง โห่ไล่ ปรบมือให้กำลังใจ เลือดลมสูบฉีดเสมือนหนึ่งกำลังดูคอนเสิร์ตใหญ่กลางลานกว้างในป่าเมือง ทุกคำเนียงเสียงผู้คนที่พร้อมใจกันเรียกร้องในสิ่งที่ไม่อาจมองเห็นได้ด้วย ตาเปล่าจับต้องไม่ได้ด้วยสองมือ แต่คือสัญลักษณ์แห่งเสรีภาพ เสรีภาพและประชาธิปไตย...

“เบรี่ยง...”

เสียงปืนที่ดัง ขึ้นนั้นทำให้ทุกสรรพเสียงหยุดลงประหนึ่งว่านั่นคือปาสุญญากาศ ไม่มีแม้เสียงอะไรหลุดรอดออกจากที่ซ่อนเร้นแม้เสียงเดียว เปล่าเลย นั่นไม่ใช่เสียงจากคอนเสิร์ตใหญ่ใจกลางป่าคอนกรีตเมืองหลวงของประเทศ แต่เป็นเสียงก้องจากป่าเทือกเขาสันกาลาคีรีที่ตั้งขึ้นในทามกลางเสียงหรีดหึ่งที่แข่งกันร้องระงมเพื่อประกาศศักดาว่าป่านี้ปลอดภัยสำหรับสรรพสัตว์

จิตใจเดียวกันนั้นเสียงซ่า ๆ ของวิทยุสื่อสารก็ดังขึ้น เจ้าของเครื่องมือสื่อสารดังกล่าวหยิบขึ้นมาตอบรับ

“แก้ว... มีซุ่มยิงที่ฐานใกล้เคียง ผมขอตัวก่อนนะ”

จบคำ สัญญาณโทรศัพท์ขาดหายไปทันที ทำให้หัวใจของคนที่อยู่อีกปลายทางแทบหล่นลงไปอยู่บนพื้นดิน ถึงแม้จะเข้าใจแต่ไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ ที่จะทำให้ใจแข็งได้เมื่อใครคนนั้นคือคนสำคัญในชีวิต เธอเคยถามเขาหลายหนว่าเมื่อไหร่จะย้ายกลับมาหาเธอ ชีวิตชอบชายแดนแบบนั้นไม่เคยมีคำว่าปลอดภัยอยู่ใกล้ ๆ เลย

“ถ้าผมกลับไปอยู่กับแก้ว แล้วคนที่นี่จะนอนหลับสนิทได้อย่างไร ชีวิตผมถูกกำหนดมาแล้วให้เป็นแบบนี้ และเมื่อถูกกำหนดมาแล้วก็ต้องทำทุกอย่างให้ดีที่สุด”

ปณิธานของชายหนุ่มยังมั่นคงไม่เปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะกี่ปี นับแต่เป็นทหารชั้นประทวน มุ่งมั่นฟันฝ่า ฝึกหนักทั้งจู่โจม ทั้งโดดร่ม ฝึกพร้อมผสม

ต่าง ๆ กระทั่งเรียนต่อจนจบปริญญาและสอบเลื่อนฐานะเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรตามแนวทางรับราชการ ไม่เคยมีเส้นสายใด ๆ กับใครเขา ทุกอย่างในชีวิตที่ได้มา ด้วยเพียรพยายามเพียงอย่างเดียว

“คนที่นี้ไม่เห็นเขาคิดแบบเธอเลย เขายังซุ่มนมเรียกร้องประชาธิปไตยกันทั้ง ๆ ที่บางคนก็ยังแยกไม่ออกเลยว่ารัฐธรรมนูญปี ๔๐ กับปี ๕๐ แตกต่างกันอย่างไร”

ความหมายของ “คนที่นี้” ของทั้งสองคนช่างแตกต่างกันเหลือเกิน ความต้องการของ “คนที่นี้” ก็ต่างกันมากมายเหลือเกิน

### ระหว่างประชาธิปไตยกับความปลอดภัยในชีวิต อะไร...สำคัญกว่ากันนะ

“ฮ่า ๆ มันเป็นการถ่วงดุลสังคมให้สมดุลนะ แก้ว... ทุกคนมีหน้าที่แตกต่างกันไป”

“หน้าที่เธอก็คือรักษาอธิปไตยของประเทศชาติไว้ให้พวกเขาทะเลาะกันนะสิไซ้”

“คงจะอย่างนั้นล่ะมัง”

“เธอมองโลกในแง่ดีเกินไป” เพียงเท่านั้นหญิงสาวก็จะได้ยินเพียงเสียงหัวเราะดังมาตามสาย...

โทรศัพท์ เป็นการสื่อสารเพียงทางเดียวที่ทำให้เธอยังรู้สึกอุ่นใจว่าเขายังมีชีวิตอยู่ ทุกเช้าหลังกลับมาจากลาดตระเวน เขาจะส่งข้อความมาหาเธอเสมอ... ข้อความสั้น ๆ ที่บอกว่าในคำคืนที่ผ่านมา นั้นเขาได้พบเจอกับสิ่งใดมาบ้าง เพียงเท่านั้นเองตลอดวันทำงานของเธอก็จะผ่านไปอย่างราบรื่นไร้ความกังวลใจ ต่างกับวันที่เขาหายไป ตลอดวันนั้นเธอเองก็จะไม่มีสมาธิแม้แต่จะวินิจฉัยอาการคนไข้...

“แก้วย้ายลงไปอยู่กับเธอก็ได้ ที่นั่นต้องการหมอเหมือนกัน”

“สิ่งเดียวที่เหลืออยู่ในชีวิตของผมนก็คือแก้ว แม้แต่ชีวิตตัวเองผมก็ไม่รู้ว่าจะยังอยู่ไปอีกนานถึงเมื่อไหร่ ผมไม่อยากจะให้แก้วต้องมาเสี่ยงอันตรายเหมือนผม”

ความรักของเธอกับเขา ยาวนานมาตั้งแต่สมัยเป็นนักเรียนมัธยม กระทั่งต่างคนต่างก็แยกย้ายไปเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น แต่เพราะอาชีพของเขาทำให้ครอบครัวของแก้วใช้เงินก้อนใหญ่ในการแต่งงาน เขาเป็นแค่รายสิบเงินเดือนน้อย ไม่คู่ควรกับหมอฐานะดีและมีเกียรติ ถึงแม้เขาจะเรียนจบปริญญาสอบเลื่อนฐานะเป็นนายทหารสัญญาบัตรได้ก็ยังไม่ดีพอ ที่พ่อแม่ของแก้วจะยอมรับ สดปัญหาที่เขาจะฝ่าด่านอดีตไปได้ การคบกันของเขากับแก้วจึงไม่อาจเป็นไปได้ในโลกของความเป็นจริง ต่อให้ต่างมันคงต่อกันแค่วันก็จำเป็นต้องยอมรับกับค่าขาดที่ยื่นให้ ซึ่งเงินก้อนดังกล่าวนั้นเป็นเพียงเสี้ยวเล็ก ๆ ในเหตุผลที่แท้จริงของครอบครัวแก้ว... เขารู้ว่าชีวิตเขาอาจจบลงได้ทุกเมื่อ ไม่มีพ่อแม่คนไหนอยากให้ลูกสาวแบกรับภาระครอบครัวไว้คนเดียวหากคู่ครองของเธอต้องจบชีวิตไป นั่นต่างหากที่เป็นสาเหตุแท้จริงในการถูกกีดกันในความรักของทั้งคู่

“บางทีแก้วก็แอบคิดเหมือนกันนะว่าเราอยู่ไปเพื่ออะไร ตื่นเช้าขึ้นมาก็ต้องบอกกับตัวเองว่าหมดไปอีกวันแล้วหรือเนี่ยไม่ก็หมีน วันของฉัน จะว่าเป็นคนที่ไม่มีเป้าหมายในชีวิตก็ไม่ใช่ เพราะสิ่งที่ต้องการ อยากได้ อยากเป็น อยากมี ก็มีหมดแล้วพอแล้ว ไม่ได้ต้องการอะไรหรือคาดหวังอะไรในชีวิตมากไปกว่านี้อีก นอกจากการใช้ชีวิตร่วมกับเธอ”

### ชีวิตของเขากับเธอ... เหมือนท้องฟ้ากับกันเหว

“คนหนึ่งตื่นมาพร้อมกับประโยคที่ว่า หมดไปอีกวันแล้วหรือเนี่ย กับอีกคนตื่นมาแล้วบอกกับตัวเองว่า ยังมีชีวิตเหลืออยู่อีกวันเชียวนะเนี่ย ความหมายมันต่างกันมากมายเลยทีเดียว ชีวิตเราถูกกำหนดมาแล้วให้เป็นแบบนี้ เพราะงั้น ใช้มันให้คุ้มกับที่ได้มันมา แก้วนะ มีบุญที่มีโอกาสได้ทำบุญ รู้มั๊ย ได้ช่วยคนให้มีโอกาสได้ใช้ชีวิตอยู่”

“แล้วเธอล่ะ...ที่เธอทำอยู่ทุกวันนี้ เธอใช้ชีวิต



ทั้งชีวิตของเธอเข้าแลกนะ”

“ผมอยากให้คนที่นอนหลับสนิทไม่ต้องนอนหวาดผวาทุกคืน”

“มีใครก็คนที่รู้ว่าเธอต้องออกลาดตระเวนทุกคืน”

“ผมรู้ว่าแกวเป็นห่วง... ผมจะดูแลตัวเองให้ปลอดภัย เดือนหน้าผมจะไปหาแกวที่กรุงเทพฯ เราจะไปดูหนัง กินข้าว และไปเที่ยวกัน”

“ไม่มีคำว่า ‘ผมสัญญา’ หลุดออกมาจากปาก เขาจะไม่สัญญาหากไม่แน่ใจว่าฟรังนี่จะมีชีวิตอยู่”

“จริง ๆ นะ แกวจะรอเธอ แกวจะนับวันรอเลยทีเดียวนะ คุ้มไหม ตั้งแต่คบกันมา เธอแทบไม่มีเวลาให้แกวเลย”

“อาชีพของผมไม่อนุญาตให้ผมกำหนดชะตาชีวิตตัวเองได้... ถ้าตอนนั้นผมบอกว่าว่าง ห้านาทีถัดมาผมอาจจะไม่ว่างแล้ว ซึ่งผมไม่ใช่ผู้กำหนดมัน.. แต่มี ‘หน้าที่’ มาคอยกำหนดผมอีกที”

หน้าที่ ที่จะต้องเตรียมตัวให้พร้อมอยู่ตลอดเวลา พร้อมที่จะรบ พร้อมที่จะลุย นักรบขอชายแดนไม่สามารถบอกว่าไม่ว่างสำหรับหน้าที่ได้ หากเลือกที่จะสละชีวิตเพื่อชาติแล้ว - - หัวใจและความรักก็เป็นเพียงส่วนประกอบเล็ก ๆ เท่านั้น

“วันนี้ที่หมู่บ้านผมเพิ่งพาชาวบ้านแข่งกีฬา คุ้มมั๊ยว่าพวกเขาจะยอมเล่นกีฬาผมต้องใช้เวลาในการหว่านล้อมและอธิบายให้เข้าใจอยู่ตั้งนาน เพราะบางคนก็ยังไม่เข้าใจว่าเข้าป่าถางหญ้า ก็คิดยากก็ได้เหมือนเหมือนกัน ไม่เห็นต้องเล่นกีฬาเลย วันนั้นผมพาเจ้าหน้าที่ทั้งชุดยกโขยงกันไปเตะบอล เตะตะกร้อ แทรกบอล และกีฬาพื้นบ้าน แข่งกันระหว่างเจ้าหน้าที่กับชาวบ้าน สนุกมากเลยล่ะ”

“รักษาตัวมาก ๆ นะ แกวเป็นห่วง”

“แกวก็ด้วย เดี่ยวผมต้องออกไปทำงานล่ะ ผันดินนะ แล้วผมจะโทรฯ มาหานะ”

“เดี๋ยวก่อน นีมันสองทุ่ม เมื่อกี้เธอเพิ่งบอกว่าวันนี้ไปแข่งกีฬามา”

“จะ... เดี่ยวต้องออกลาดตระเวนแล้ว ฟรังนี่คุยกันใหม่นะจ๊ะ”

แล้วเขาก็ตัดสายไป เธอรู้ “อ้อ” ไม่ได้ ถ้าเขาบอกว่าทำงาน แปลว่าในเวลานั้นไม่มีอะไรสำคัญกับเขามากไปกว่างาน...

ชายหนุ่มจิตใจดีงามที่อุทิศชีวิตเพื่อให้อีกหลายชีวิตอยู่รอดปลอดภัย แม้แต่เวลาที่ทุกคนนอนหลับเขาก็กลับต้องทำงานหนักแทบจะไม่มีเวลาพักผ่อน... ชายหนุ่มที่กินอุดมการณ์เป็นอาหารหลักและใช้ความรักที่มีต่อประเทศชาติหล่อเลี้ยงหัวใจ และมีคนที่อยู่ห่างไกลออกไปหลายร้อยกิโลเมตรเป็นกำลังใจ ใשרอยยิ้มของผู้คนที่ชอบชายแดนเป็นพลังและความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ยึดเหนี่ยวให้มีแรงใจเพื่อชีวิตคงอยู่

“มันไม่ใช่เรื่องง่ายเลยนะที่เราจะทำให้คนในพื้นที่ยอมรับ เชื่อใจกระทั่งให้เข้าร่วมในพิธีกรรมทางศาสนา”

“แต่เขาก็ยอมให้เธอเข้าร่วม”

“ก็เพราะผมใช้ความจริงใจเพื่อสร้างความเชื่อมั่น ผมต้องอดทน และฟันฝ่าความหวาดระแวง ด้วยเวลา และการกระทำที่แสดงออกให้เห็นอย่างบริสุทธิ์ใจ”

ปัญหาใน จศต. ส่วนใหญ่มักเกิดจากสถานการณ์ในพื้นที่เป็นจุดเริ่มต้น เมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้น สื่อมวลชนก็นำไปขยายผล ไม่ว่าจะตั้งใจหรือไม่ที่จะก่อให้เกิดผลเสียหาย แต่เมื่อสื่อต่างประเทศนำไปขยายต่อองค์กรภาคเอกชนที่จ้องมองอยู่ก็นำเรื่องดังกล่าวไปเป็นประเด็นในการศึกษา และเป็นมูลเหตุของการเข้ามาดูข้อเท็จจริงอีกต่อหนึ่ง ซึ่งขึ้นกับว่าองค์กรนั้นมุ่งไปที่ประเด็นใด เช่น การละเมิดสิทธิมนุษยชน มนุษยธรรม เป็นต้น จากนั้นพ้ององค์กรเหล่านี้ก็ไปประเด็นไปศึกษา และยื่นมือเข้ามา เมื่อมีหลายองค์กรที่มีแนวทางในการแก้ไข ปัญหาแตกต่างกัน เข้ามาเกี่ยวข้อง ความขัดแย้งกันเองในแนวทางก็เกิดขึ้น ปัญหาที่กลับมาตกกับคนในพื้นที่ แทนที่การแก้ปัญหาจะจบลง บางครั้งก็

กลับเพิ่มขึ้นไม่รู้ตัว

แต่ในบทสนทนาของคนรัก... ทั้งคู่เลือกที่จะพูดถึงเรื่องที่สบายใจต่อกันทั้งสองฝ่าย

“เมื่อวานแก้วไปดูหนังมาละ เรื่อง Dear John เป็นเรื่องของนายทหารรบพิเศษกองทัพอเมริกันที่อยู่ในช่วงลาพักร้อนแล้วได้พบกับหญิงสาวที่น่ารัก สมบูรณ์แบบคนนึง พวกเขารักกันแต่เพราะฝ่ายชายต้องไปปฏิบัติภารกิจภาคสนาม ทั้งคู่จึงทำได้เพียงส่งจดหมายหากัน”

หนังรักฮอลลีวูดที่มาพร้อมกับคำถามว่า การรักใคร่สักคน อย่างแท้จริงมีความหมายว่าอย่างไร เรื่องราวความรัก ความทุ่มเทให้กันและกัน ซึ่งจะต้องถูกทดสอบด้วยอุปสรรคขวางกั้นมากมาย Dear John คือหนังรักโรแมนติกของหนุ่มสาวคู่หนึ่งที่เจอกับรักแรก และหวังให้เป็นรักครั้งสุดท้าย

“คล้าย ๆ กับชีวิตของเราสองคนเลยนะอะ”

“แต่แก้วที่เราโชคดีที่เรายังได้ยินเสียงกันทุกวัน”

“เรามาเปลี่ยนเป็นเขียนจดหมายถึงกันเหมือนในเรื่องดีมัย”

“ไม่เอาดีกว่า...กว่าจะส่งไปถึงเธอ...แก้วส่งเมลล์ยังเร็วกว่าเลย”

“ผมชอบอ่านตัวหนังสือของแก้ว...สวยดี”

เขา ไม่รู้ว่าที่จริงแล้วเธอก็เขียนถึงเขาเหมือนกัน จดหมายที่เธอเขียนด้วยลายมือลงกระดาษทุก ๆ วัน แต่เธอไม่เคยส่งมันให้เขาอ่าน เธอตั้งใจว่าในวันหนึ่งที่เธอกับเขามีโอกาสได้ใช้ชีวิตร่วมกันเป็นครอบครัว นั่นแหละ เธอจึงจะมอบจดหมายทั้งหมดให้กับเขาได้อ่านมัน... ถึงแม้จะไม่รู้ว่าวันนั้นจะมาถึงเมื่อไหร่ก็ตาม

“เอ... เวลาทหารไปชายแดนแล้วแฟนทิ้งทุกคนมัยเนี่ย”

“ไม่ใช่แก้วแน่นอน... แก้วไม่ทิ้งเธอหรอกจริง ๆ นะ แก้วสัญญา” เสียงซ่าของวิทยุสื่อสารดังขึ้นอีก...

“แก้ว... แคนนี่ก่อนนะ พอดีมีรายงานเข้ามา รถตำรวจถูกลอบยิง”

และอีกไม่นานต่อมา ที่วีทูกซ่อง หนังสือพิมพ์ทุกฉบับและสื่อประชาสัมพันธ์เกือบทุกประเภทก็ได้นำเสนอข่าวผู้ กำกับฯ “กระตุกเหล็ก” แห่งวงการตำรวจชายแดนใต้ ที่ชื่อเป็นที่ครั่นคร้ามของกลุ่มแนวร่วมฯ ในนามของจำเพียรมือปราบ ฉายาที่ติดตัวมาตั้งแต่เป็นตำรวจชั้นประทวน นับแต่ปี ๒๕๑๓ หลังจบการศึกษาจากโรงเรียนตำรวจภูธร ๙ จังหวัดยะลา พลฯ สมเพียร เอกสมญา ถูกส่งเข้าเป็นตำรวจประจำ สภอ.บันนังสตา จ.ยะลา ซึ่งในขณะนั้น พื้นที่ดังกล่าว เป็นเขตเคลื่อนไหวนของ ขบวนการโจรก่อการร้าย แบ่งแยกดินแดน อย่างหนักทำให้ภาครัฐต้องระดมสรรพกำลัง ทั้งทหาร ตำรวจ และฝ่ายปกครอง เข้าไปแย่งชิงมวลชน และดูแลความสงบเรียบร้อย หลายครั้งที่เกิดการปะทะ ทำให้มีการสูญเสียอย่างหนักทั้งสองฝ่าย และปฐมบทแห่งการเป็น จำเพียรมือปราบ ก็เกิดขึ้นที่นั่น ...

เรื่องราวระหว่างเขากับแก้ว ยังดำเนินไปเช่นนี้ทุกวัน เขาไม่พกโทรศัพท์มือถือเข้าป่าไปด้วย แต่ทันทีที่กลับเข้าฐานและส่งข้อความ หรือกดโทรฯ ไปหาเธอนั้นหมายถึงเขายังมีชีวิตเหลืออีกหนึ่งวัน เพื่อรอคอยวันที่จะได้ พบกันที่กรุงเทพฯ ตามที่นัดกันไว้ว่า “เราจะไปดูหนัง กินข้าว และไปเที่ยวกัน”

“นั่งเครื่องมานะ...เร็วกว่าयेอะเลย แก้วอยากพบเธอเร็ว ๆ”

“ผมนั่งรถไฟดีกว่า จะได้ช่วยดูแลความปลอดภัยบนรถไฟด้วย อีกอย่าง การนั่งรถไฟสำหรับผมแล้วมันเจ๋งมาก เพราะมันไม่ต้องลงสถานีสยาม เพื่อเปลี่ยนไปขึ้นอีกขบวน - - ตลอดการเดินทางจะได้ยินเสียงเด็วตลอดเวลา คือ ถึงก็ช่าง ไม่ถึงก็ช่าง ดุ่นมาก เพราะไม่รู้ว่ามีเมื่อไหร่ เราจะได้ยินประกาศว่า ช่างหน้ารางขาด เพราะโดนวางระเบิดที่สำคัญ... ได้นั่งตรงข้ามคนที่เราไม่รู้จัก มันเป็นเกมวัดใจว่าใครจะยอมให้ใครก่อน”



“ตามใจเธอก็แล้วกัน พรุ่งนี้มาถึงก็โหมง เดี่ยว  
แกว่าจะออกไปรับที่สถานี”

“ประมาณตีห้า แต่แกว่าไม่ต้องออกมาหอรอก  
มันยังมีตอยู่เลยอันตรายนะ”

“บ้า เธอก็... ตีห้าสำหรับกรุงเทพฯ นะผู้คน  
พลุกพล่านยิ่งกับลาดสด ไม่ต้องเป็นห่วงหอรอกจะ  
สบายใจได้ แกว่าจะไปรับเธอเอง”

“งั้นก็ได้ เจอกันตอนเช้านะครับ”

นั่น เป็นประโยคสุดท้ายที่ได้คุยกันทาง  
โทรศัพท์ และเป็นเสียงสุดท้ายที่ได้ยิน บางอย่าง  
เกิดขึ้นกะทันหันก็ทำให้หัวใจสลายลงไปได้ง่าย ๆ  
เช่นกัน ต่อให้มีเรื่องเศร้าให้เราต้องเผชิญอีกเยอะ ใน  
โลกใบนี้ เรื่องบางเรื่อง มันก็แค่เกิดขึ้น แล้วมันก็ต้อง  
ผ่านไป มันไม่มีอะไรที่อยู่กับเราถาวรไปจนตาย แต่  
ขณะที่ยังผ่านมันไปไม่ได้มันแหละ... เจ็บปวด

จดหมายทุกฉบับของแกว่าที่เขียนถึงเขา มัน  
ทำให้น้ำตาของผู้ชายคนหนึ่งหล่นเปื้อนกระดาษแม้  
จะยอมรับว่าเธอจากไปแล้ว ตลอดกาล แต่ภาพที่  
ติดตาเขาอยู่ตลอดเวลา คือ หญิงสาวคนรักจอตรด  
เธอยืมให้เขาและรีบวิ่งข้ามถนนมาเพื่อให้ได้พบหน้า

คนรัก... รวดเร็วพอกันกับ รถยนต์กระบะคันหนึ่ง  
ตะปิ้งห้อมมาแต่ไกล เสียงแตรรถดังขึ้นพร้อม ๆ กับ  
ร่างเล็กนั้นกระเด็นด้วยแรงกระแทกของโลหะอย่าง  
แรงและสิ้นลมไปในอ้อมกอด ของคนรักที่เพิ่งได้พบ  
หน้ากันครั้งแรกในรอบหนึ่งปีแปดเดือนที่เขาไป  
ปฏิบัติ ภารกิจ ณ ขอบชายแดน

คนบางคนผ่านเข้ามา ในชีวิต แล้วก็จากไป  
ไม่เหลืออะไรไว้ให้จดจำหรือนึกถึงกับอีกบางคน  
แม้จะมีเวลาใช้ชีวิตร่วมกันแค่เพียงเสี้ยวหนึ่งของ  
ชีวิตทั้งหมดที่มี... จากกันแล้วก็ไม่อาจลืมได้แม้สัก  
ชั่วขณะที่เลือดสด คาวสาตกระจายแดงฉานไปทั่ว  
พื้นที่บริเวณ การเรียกร้องประชาธิปไตยยังไม่จบ  
สิ้น... การออกเดินลาดตระเวนเพื่อรักษาความสงบ  
ในพื้นที่ก็ยังไม่จบลง แม้ว่าจะมีบางคนหล่นหายไป  
จากเหตุการณ์ แต่ชีวิตที่ยังดำเนินไปก็ต้องเข้มแข็ง  
และอดทน... /



เสนาศึกษา

# ไฟรักไฟสงคราม

บัญชา ชวาลศิลป์



สงครามครั้งที่ ๑ : ความพยายาม

- (ต่อจากเล่มที่แล้ว) -

๒๓ ตุลาคม ๒๕๗๖

กองกำลังฝ่ายพระนครแม้จะถูกขัดขวางทั้งด้วยภูมิประเทศอันจำกัดที่ทำให้มีเส้นทางรุกเพียงเส้นทางเดียวเท่านั้นและยังถูกถอยร่นรถไฟทำให้ไม่สามารถเคลื่อนที่ได้อย่างรวดเร็ว ต้องใช้การเดินทางเท้าไปตามซอกเขาแต่ในที่สุดก็สามารถเข้ายึดสถานีรถไฟทับวงไว้ได้

ที่หมายต่อไปคือสถานีรถไฟบ้านหินลับ

แผนการปฏิบัติในตอนเช้าคือให้ผู้บังคับหมวดคนหนึ่งนำหมู่ปืนกลเบาขึ้นรถโยกเป็นส่วนล่วงหน้าไปเท่าที่จะไปได้ ซึ่งในบางตอนก็ต้องลงเดินเท้าไปด้วยความระมัดระวัง ติดตามด้วยกำลังส่วนเข้าตีหลัก ๑ กองร้อย

การปฏิบัติตามแผนเป็นไปอย่างซัดซึกและตกอยู่ในสภาพเสียเปรียบฝ่ายกบฏใช้ประโยชน์จากที่มันซึ่งได้เปรียบทำการยิงขัดขวางอยู่ตลอดเวลาทหารต้องลงรถเดินเท้าตั้งแต่เช้าจนบ่ายก็รุกคืบหน้าไปได้ไม่มากเท่าที่ควรเพราะทั้งกองร้อยตกอยู่ในหุบเขา ดังนั้นพอถึงเวลาประมาณ ๑๔.๐๐ น.เศษหลวงวิระโยธาผู้บังคับกองพันจึงสั่งการให้ว่าที่ร้อยตรี ตู จารุเสถียร (ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นประภาส) ซึ่งเพิ่ง

จบการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยและเพิ่งเข้ารับราชการนำทหาร ๑ หมู่ลงจากรถไฟเข้าแก่ไขสถานการณ์

ภารกิจที่ว่าที่ร้อยตรีหนุ่มได้รับมอบคือนำทหาร ๑ หมู่นี้ลักลอบลัดเลาะไปตามภูมิประเทศเข้าโอบหลังและเข้ายึดที่ตั้งรังปืนกลของฝ่ายกบฏที่กำลังยิงสกัดกันอยู่ ซึ่งหากทำได้สำเร็จก็จะทำให้การรุกคืบของฝ่ายพระนครเป็นไปได้อย่างรวดเร็วและปลอดภัยมากขึ้น แต่นับว่าเป็นภารกิจที่เสี่ยงอันตรายไม่น้อย จึงต้องการผู้นำหน่วยที่มีความกล้าหาญและเฉลียวฉลาด มีปฏิภาณไหวพริบที่จะสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เต็มไปด้วยอันตรายนี้ได้ และว่าที่ร้อยตรี ตู จารุเสถียรก็ได้รับความไว้วางใจนี้

ว่าที่ร้อยตรี ตู จารุเสถียร รับคำสั่งและภารกิจด้วยความเต็มใจก่อนจะนำกำลังทหารเพียง ๑๐ กว่าคนแยกเดินลงจากทางรถไฟลัดเลาะไปตามขอบเหวและไหล่เขา หาทางอ้อมเข้าสู่ที่หมายรังปืนกลสภาพป่าของดงพญาเย็นในยุคที่ยังไม่มีใครบุกเบิกทำประโยชน์ลงจากทางรถไฟก็เป็นป่าที่



ต้นไม้ใหญ่บดบังทัศนวิสัยจนเหลือเพียงไม่กี่เมตร แม้กระทั่งห้องฟ้าบางตอนก็ไม่สามารถมองเห็นเนื่องจากถูกบดบังด้วยเรือนยอดของไม้ใหญ่อันสูงลิบลิว แผนที่มีอยู่ในมือก็แทบไร้ประโยชน์ เนื่องจากขาดรายละเอียดและไม่สามารถกำหนดจุดอ้างอิงได้ ดังนั้น สิ่งเดียวที่ว่าที่ร้อยตรีหนุ่มกระทำได้อีกคือการกำหนดทิศทางการเคลื่อน ที่โดยอาศัยเสียงปืนที่ทั้งสองฝ่ายยิงต่อสู้กันเป็นระยะ ๆ แต่ไม่นานนักก็พบกับปัญหาใหม่นั้นคือ เสียงปืนที่ยิงต่อสู้กันนั้นอยู่ในหุบเขาจึงมีเสียงสะท้อนก้องไปมาบางตอนก็สะท้อนกลับ ทำให้ไม่สามารถใช้กำหนดทิศทางได้ และเมื่อบวกกับสภาพกรกบที่บของป่าที่มากขึ้นตามลำดับ ในที่สุดทหารทั้งหมดที่เดินติดตามมาก็เริ่มหลงหายไปที่ละคนสองคน จะตะโกนเรียกกันก็ไม่สามารถกระทำได้เพราะเท่ากับเป็นการเปิดเผยที่ตั้งของตนเอง

ว่าที่ร้อยตรีตรี จารุเสถียร นำกำลังที่เหลืออยู่ไม่ถึงหมื่นคนเวียนอยู่จนล่วงเวลาประมาณ ๑๗.๐๐ น. ภูมิประเทศรอบตัวก็เริ่มเข้าสู่ความมืดตามธรรมชาติของพื้นที่ป่าเขาที่มักจะมืดเร็วกว่าปกติโดยเฉพาะเมื่อต้องอยู่ในท่ามกลางป่าอันรกทึบเช่นนี้ เสียงยิงต่อสู้กันภายนอกดังถี่ขึ้น หากทางวนเวียนอยู่ต่อไปในความมืดและรกทึบเช่นนี้ โอกาสที่จะถูกยิงจากทั้งฝ่ายหัวเมืองรวมทั้งฝ่ายเดียวกันย่อมจะมีมากขึ้น ดังนั้นในที่สุดจึงตัดสินใจนำกำลังในบังคับบัญชาวกกลับขึ้นทางรถไฟโดยมุ่งไปยังทิศทางที่ได้ยินเสียงปืนเป็นหลัก

หลังจากใช้เวลาานพอสมควร ในที่สุดก็สามารถนำกำลังกลับคืนสู่พื้นที่ทางรถไฟได้อีกครั้งหนึ่ง ก่อนจะพบว่ากำลังของเขาได้เดินทางมาอยู่ในพื้นที่ซึ่งกำลังส่วนใหญ่ของฝ่ายพระนครกำลังยิงต่อสู้กับทหารโคราชที่วางกำลังอยู่ในที่นั่นตั้งรับที่ได้เปรียบทั้งสองฝ่ายกำลังแลกกระสุนกันอย่างเมามัน แม้จะไม่สร้างความสูญเสียให้แก่ฝ่ายพระนครได้มากนัก เนื่องจากแสงสว่างที่น้อยลง รวมทั้งก้อนหิน

ขนาดใหญ่ริมทางรถไฟสามารถใช้เป็นที่กำบังได้เป็นอย่างดี หากเป็นเช่นนี้การสู้รบก็คงยืดเยื้อไปถึงวันรุ่งขึ้น

เมื่อรายงานตัวกับผู้บังคับกองร้อยแล้ว ผู้บังคับกองร้อยจึงปรับแผนการรบอีกครั้งหนึ่ง มอบกำลัง ๑ หมวดเพิ่มเติมให้อยู่ในการบังคับบัญชาของว่าที่ร้อยตรีตรี จารุเสถียร โดยมีภารกิจเข้าตีตรงหน้าร่วมกับกำลังส่วนใหญ่ ซึ่งกำลังส่วนหน้าของกองพันกำลังยิงต่อสู้อย่างดุเดือดกับทหารฝ่ายโคราชซึ่งอยู่ในรังปืนกลถาวร

ขณะนั้นเป็นเวลาประมาณ ๑๘.๐๐ น. บรรยากาศรอบตัวตกอยู่ในความมืดมิด และจากการสังเกตประกายไฟจากปากกระบอกปืนกลที่ยิงลงมา ว่าที่ร้อยตรีตรี จารุเสถียร คำนวณว่าที่ตั้งรังปืนกลแห่งนี้อยู่ห่างจากหมวดของตนเพียงประมาณ ๕๐ เมตรเท่านั้น ระยะทางเพียงเท่านี้สำหรับการรบทางพื้นดินแล้ว นี่คือการระดมประชิด

ปืนกลนั้นจะมีฤทธิ์เดชก็ต่อเมื่อฝ่ายข้าศึกอยู่ในระยะยิง แต่หากถูกจุดโจมตีตัวแล้วอำนาจการยิงก็แทบไร้ความหมาย ดังนั้นด้วยการตัดสินใจอย่างห้าวหาญ ร้อยตรีตรี จารุเสถียร สั่งกำลังทหารทั้งหมดในบังคับบัญชาติดดาบปลายปืนเตรียมเข้าประจัญบานด้วยการรบประชิด สูดหายใจเข้าปอดเต็มที่ พุ่มเทศมาธิเข้าสู่ภารกิจเสี่ยงตายเบื้องหน้าหันไปสบตาผู้ใต้บังคับบัญชาแล้วลุกขึ้นยืนกระชับอาวุธประจำกายในมือไว้แนบแน่น แล้วยกมือขวาขึ้นสะบัดโบกไปข้างหน้าพร้อมเสียงสั่งการเด็ดขาด...

“ทั้งหมด...ตามข้าพเจ้ามา !!!”

**กำลังทหารเกือบ ๕๐ คนในหมวดลุกขึ้นยืน ส่งเสียงร้องไชโยกึกก้องไปทั่วสนามรบ แล้ววิ่งตามผู้บังคับหมวดเข้าสู่พื้นที่ตะลุมบอนรังปืนกลของข้าศึกที่อยู่สูงขึ้นไป**

## บทที่ ๙ ล้นทมตรงหัวใจ

“จะรีบร้อนไปไหนวะ...” ชายชาญหันไปถามเพื่อนรักซึ่งกำลังสตาร์ทเครื่องยนต์พาหะคูชีพด้วยความแปลกใจ “ยังกินข้าวไม่เสร็จดีเลย แล้วนายไม่ได้กินข้าวหรือ” ผ่านภพหันมามองหน้าเพื่อนรักคล้ายจะบอกเล่าอะไรบางอย่างแต่แล้วก็เปลี่ยนใจ “วันหลังจะเล่าให้ฟัง เรื่องมันยาว...แต่ตอนนี้เรามีธุระต้องรีบกลับบ้าน นายจะไปไหนค่อยแยกกันที่บ้านแล้วกันนะ” ชายชาญพยักหน้ารับคำแต่ก็ยังอดสงสัยไม่ได้

ใช้เวลาไม่นานนักจากโรงเรียนเสนาธิการทหารบกมายังบ้านแถวสามเสน แต่แล้วพอเลี้ยวแยกจากถนนใหญ่เข้าสู่ซอยที่เชื่อมต่อไปยังบ้านอภิบาลภูวดลริมแม่น้ำเจ้าพระยา นายทหารทั้งสองก็เริ่มเห็นสิ่งผิดปกติบางอย่าง

“รถดับเพลิงกับตำรวจมาทำอะไรกันวะ” ชายชาญถามขึ้นลอย ๆ สายตาสอดส่องสำรวจสภาพรอบตัว ผ่านภพค่อย ๆ ชะลอความเร็วแล้วจอดรถชิดขอบถนนด้านซ้ายเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่รถดับเพลิงคันหนึ่งที่อยู่สวนทางมา พนักงานบนรถทำทางผ่อนคลายเป็นพิเศษเสร็จภารกิจแล้ว

เหมือนมีลางสังหรณ์บางอย่าง นายทหารหนุ่มทั้งสองหันหน้ามาสบตากันแวบหนึ่ง แล้วผ่านภพก็เร่งความเร็วขึ้นจนกระทั่งมาถึงบริเวณประตูใหญ่ของบ้านอภิบาลภูวดลซึ่งเปิดกว้างอยู่ เขาค่อย ๆ เคลื่อนรถเข้าไปในบริเวณบ้าน ผู้คนแปลกหน้ายังคงเดินไปมาขวักไขว่ ทั้งสองสำรวจไปโดยรอบบริเวณบ้านแล้วก็พบที่มาของปัญหา

บ้านหลังน้อยริมน้ำที่ผ่านภพอาศัยตลอดระยะเวลาขบปีที่ผ่านมาบัดนี้เหลือเพียงกองเก้าอี้บนพื้นดิน ควันยังคงคุกรุ่น

ประตูเชื่อมต่อระหว่างผ่านภพกับศศิประภาถูกทำลายลงเสียแล้ว

โอกาสที่จะส่งข่าวให้ศศิประภาเพื่อหาทางแก้ไขไม่ให้ธงเจิมเสียชีวิตก็หมดสิ้นไปด้วย

๒๓ ตุลาคม ๒๕๗๖

ว่าที่ร้อยตรีตุ้ จารุเสถียร วังหน้าหน้าทหารในหมวดซึ่งติดดาบปลายปืนสำหรับการตะลุมบอนรบประชิด ที่หมายคือรังปืนกลของทหารโคราชซึ่งวางตัวอยู่ริมทางรถไฟข้างหน้าในระยะห่างไม่ถึง ๕๐ เมตร ขณะที่ปืนกลเบาจากรองผู้บังคับหมวดของเขาก็ทำการยิงใส่กองทหารในรังปืนกลเข้าศึกไว้อย่างได้ผล

ว่าที่ร้อยตรีตุ้ จารุเสถียร และกำลังทหารในบังคับบัญชาสามารถเข้ายึดรังปืนกลแห่งนี้ได้โดยง่าย เพราะพลยิงปืนกลของทหารโคราชถูกกระสุนปืนของฝ่ายรัฐบาลเข้าที่ศีรษะนอนร้องครวญครางอยู่ในรังปืนกล ทหารอีก ๔ คนที่เหลือยกมือยอมจำนนโดยดี ผู้บังคับหมวดหนุ่มส่งมอบเชลยที่จับได้ให้กับกำลังส่วนที่ติดตามมาแล้วนำกำลังทหารในหมวดรุกคืบหน้าต่อไปอย่างห้าวหาญเพื่อปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบให้เสร็จสิ้น

พรายน้ำบนหน้าปัดนาฬิกาข้อมือบอกเวลา ๑๙.๐๐ น.เศษ ภูมิประเทศรอบตัวในซอกเขาแคบ ๆ ที่เหลือช่องว่างข้างทางรถไฟไม่มากนัก มีมิติราวอยู่ในถ้ำลึก ว่าที่ร้อยตรีหนุ่มประเมินสถานการณ์แล้วได้ข้อสรุปกับตัวเองว่า กำลังทหารในบังคับบัญชาที่มีอยู่ไม่น้อยนั้น ณ บัดนี้ไร้ประโยชน์เกือบสิ้นเชิงเพราะถูกบีบบังคับด้วยแนวทางการเคลื่อนที่ซึ่งจำกัดด้วยภูมิประเทศ หนทางเดียวที่จะแก้ไขปัญหานี้ได้ก็คือ ใช้กำลังขนาดเล็กเคลื่อนที่จู่โจมรุกเข้าหาที่หมายอย่างรวดเร็วที่สุดอย่าเปิดโอกาสให้ฝ่ายตรงข้ามตั้งตัวติด เหมือนที่เพิ่งจัดการกับรังปืนกลเป็นผลสำเร็จมาแล้วก่อนหน้านี้

แล้วว่าที่ร้อยตรีตุ้ จารุเสถียร ก็ตัดสินใจเด็ดขาด สั่งการให้กำลังทหาร ๑ หมู่จำนวน ๑๐ คนเศษ

เตรียมเคลื่อนที่รุกคืบหน้าต่อไปภายใต้การนำของตน ส่วนกำลังที่เหลือให้เคลื่อนที่ติดตามไปห่าง ๆ ในระยะที่จะเข้าไปให้ความช่วยเหลือได้อย่างรวดเร็วหากเกิดเหตุคับขัน

เมื่อทุกอย่างเป็นที่เข้าใจตามแผน ผู้บังคับหมวดหนุ่มก็หันมาสบตาหน่วยกล้าตายเป็นครั้งสุดท้าย ทุกสายตายืนยันความพร้อมโดยเฉพาะเมื่อได้ร่วมเป็นร่วมตายกันมาถึงขนาดนี้และได้ประจักษ์ชัดในความกล้าหาญและชาญฉลาดในตัวผู้บังคับบัญชาของตนแล้ว

หันกลับมามองฝ่าความมืดไปยังทิศทางที่ข้าศึกวางตัวอยู่ ว่าที่ร้อยตรีดี จารุเสถียร ร้องสั่งการด้วยวาทะอมตะของทหารราบผู้ได้ชื่อว่าเป็นราชินีแห่งสนามรบ

“ตามข้าพเจ้ามา !!!”

ติดตามด้วยเสียงไซโย จากนั้นผู้บังคับหมวดหนุ่มก็นำหน้าผู้ใต้บังคับบัญชาวิ่งไปตามทางรถไฟเสียงไซโยให้ร้องของกำลังทหารทุกคนในหมวดดังกึกก้องสะท้อนระหว่างชอกเขา ทุกคนยิ่งสูดมืดตรงหน้าเข้าสู่ที่หมายซึ่งแม้จะมองไม่เห็น แต่ด้วยลักษณะภูมิประเทศที่บีบบังคับด้วยชอกเขาข้างทางรถไฟเช่นนี้ ก็หวังว่าการยิงคงจะได้ผลอยู่บ้าง

ว่าที่ร้อยตรีดี จารุเสถียร ใช้ไฟฉายในมือส่องนำทางไปเป็นระยะ ๆ

ทันใดนั้นเมื่อว่าที่ร้อยตรีหนุ่มมองฝ่าความมืดไปข้างหน้า ก็เห็นเงาตะคุ่ม ๆ อยู่ ๒-๓ คนยืนขวางอยู่บนทางรถไฟ เขาจึงร้องตะโกนถามไปว่า “ใคร !” พร้อมกับฉายไฟในมือตามไปด้วย แสงไฟกระทบกับร่างของชายในเครื่องแบบชุดสนามของนายทหารที่กำลังเดินปีนพกในมือตรงมายังจุดกำเนิดของแสงไฟพร้อมเสียงร้องตอบมาว่า “พวกเดียวกัน”

ชั่วเสี้ยววินาทีแห่งความตาย ผู้บังคับหมวดหนุ่มอายุแค่ ๒๐ ต้น ๆ ซึ่งเพิ่งจบการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยได้เพียงไม่ถึงปีแล้วกระโจนเข้าสู่

สนามรบครั้งแรกตัดสินใจอย่างรวดเร็วแล้วยังเป็นพกในมือออกไปทันที และพร้อมกันนั้นทหารในหมู่ทั้งหมดก็ถล่มกระสุนจากปืนในมือออกไปยังที่หมายซึ่งเห็นตะคุ่ม ๆ อยู่เบื้องหน้าในระยะทางที่ห่างกันไม่ถึง ๒๐ เมตร

เสียงปืนดังสนั่นสะท้อนไปมาระหว่างชอกเขา...

คนกลุ่มนั้นแตกกระเจิง บางคนก็ล้มพุบลงกับพื้น เพราะปืนแต่ละกระบอกต่างยิงกรอกเข้าไปในช่องเขาซึ่งมีความกว้างไม่เกิน ๒๐ เมตร โอกาสที่จะรอดจากวิถีกระสุนจึงเป็นไปได้ยาก

ว่าที่ร้อยตรีหนุ่มไม่ยอมให้ฝ่ายตรงข้ามตั้งตัว เขาวิ่งนำกำลังในหมู่ซึ่งทุกคนติดตามพลายเป็นพร้อมตะลุมบอนแล้วใช้ไฟฉายในมือส่องไปยังร่างของคนสองคนที่ล้มพุบอยู่คารางรถไฟ...

การนำกำลังทหารโคราชเดินทางเข้าสู่กรุงเทพฯ เพื่อกลับบ้านเมืองนั้นเป็นที่ทราบอย่างชัดเจนและกว้างขวางในหมู่ชาวเมืองโคราชซึ่งส่วนใหญ่ล้วนเห็นด้วยกับความมุ่งหมายของคณะกู้บ้านเมืองที่จะกอบกู้สถาบันกษัตริย์ซึ่งเป็นที่รับรู้กันว่ากำลังตกอยู่ในสภาพที่ถูกกลบหลูจากผู้มีอำนาจเพียงใดจึงเมื่อได้รับทราบจากแถลงการณ์ของคณะกู้บ้านเมืองว่ามีได้ประสงค์จะนำระบอบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์กลับมาแต่อย่างไรก็ยังมีความเห็นด้วย นอกจากนั้นทหารทั้งหมดล้วนเป็นลูกแม่ไม้มัดด้วยกันทั้งสิ้นจึงเพิ่มความเห็นใจและต่างพากันให้กำลังใจลูกหลานของพวกตนให้กระทำภารกิจสำคัญนี้ให้สำเร็จให้ได้

แต่ชั่วระยะเวลาเพียงไม่กี่วันที่แสนยานุภาพอันเกรียงไกรของทหารโคราชเคลื่อนกำลังออกจากสถานี่จิระ ลูกหลานทหารโคราชก็เดินทางกลับมาพร้อมความสิ้นหวัง เมื่อพบกับข่าวสารจากสถานีวิชยุทธกระจายเสียงซึ่งฝ่ายพระนครได้ออกอากาศข่าวความพ่ายแพ้ของทหารฝ่ายหัวเมืองซึ่งกลายเป็น ‘กบฏ’ ไปแล้วอย่างต่อเนื่อง ความหดหู่ก็แผ่ขยาย

ปกคลุมไปทั่วบรรยากาศของตัวเมืองนครราชสีมา แสงไฟที่เคยสว่างไสวยามค่ำคืนของเมืองที่เป็นประตูเชื่อมภาคอีสานกับภาคกลางบัดนี้แทบไม่ปรากฏให้เห็นแทบทุกบ้านปิดประตูเงียบ ดวงไฟเปิดตามความจำเป็น บ้านไหนมีเครื่องรับวิทยุก็กลายเป็นที่ชุมนุมของผู้คนในบริเวณใกล้เคียงที่พากันเฝ้าติดตามความคืบหน้าของสถานการณ์ที่มีแต่จะเลวลงตามลำดับของลูกหลานทหารโคราช

ยามเย็นบริเวณบ้านไฟศาลตระกูลซึ่งใช้เป็นสถานที่จัดงานมงคลสมรสระหว่างศศิประภาภกับธรรมรัตน์ก็ตกอยู่ในสภาพเช่นเดียวกัน ทั้ง ๆ ที่ในงานแห่งความปิติยินดีเช่นนี้และฐานะระดับคบหาดีชั้นนำของจังหวัดทั่วทั้งบ้านควรแจ่มใส เสียงเพลงบรรเลงขับกล่อม ผู้คนควรยิ้มแย้มแจ่มใส เสียงสนทนาควรแจ่มใสแข่งขันกับเสียงดนตรี

แต่บรรยากาศในงานกลับมิได้เป็นเช่นนั้น แม้ผู้คนจะคับคั่งทั่วบริเวณบ้าน แต่แทบทุกคนกลับมีสีหน้าสอแว่ววิตก ต่างจับกลุ่มพูดคุยกันด้วยเรื่องเดียวกันคือชะตากรรมของลูกหลานยาโม รวมทั้งผลกระทบที่จะติดตามมาของผู้ที่กลายเป็นกบฏไปเสียแล้ว

ธรรมรัตน์หันไปมองหน้าหญิงคนรักซึ่งยืนร่วมรับแขกอยู่เคียงข้างอย่างหลงใหล ในที่สุดวันที่ยาวรอคอยมานานแสนนานก็มาถึง วันที่จะได้ใช้ชีวิตร่วมกันเป็นหนึ่งเดียวกันอย่างที่ใฝ่ฝัน ศศิประภาหันมาสบตาแล้วส่งยิ้มตอบ ธรรมรัตน์รู้สึกคล้ายมีแววเศร้าสร้อยแฝงอยู่ในนั้น

...เป็นความรู้สึกบางอย่างที่เขาไม่เคยประสบมาก่อนในชีวิต จู่ ๆ ธงเจิมก็คล้ายถูกพลังลึกลับจู่โจมเข้าเกาะกุมทั้งร่างกายและจิตใจ เขาเหมือนซาบไปทั้งตัวตั้งแต่เส้นผมจรดปลายเท้าราวต้องมนต์สะกดศักดิ์สิทธิ์ จากภาพที่เห็น เขารู้สึกคล้ายสุภาพสตรีในชุดราตรียาวสีขาวเบี่ยงหน้าค่อย ๆ สว่างไปทั่วห้อง ธงเจิมจึงตอบกับตัวเองได้ว่า บัดนี้เขาได้มาอยู่ในห้องนอนที่บ้านพักของเขาในค่ายแล้ว

“พื้นแล้วหรือครับหมวด พวกเราเป็นห่วงกันแทบแย่” เสียงกระซิบดังข้างหูซึ่งเขาจำได้ทันทีว่าเป็นน้ำเสียงของจ่ากองร้อยที่ร่วมเดินทางออกจากโคราชและร่วมรบเคียงบ่าเคียงไหล่กันมาตั้งแต่สมรภูมิบางเขน ผู้บังคับหมวดหนุ่มพยายามรวบรวมสมาธิทบทวนเรื่องราวเป็นมาโดยเฉพาะเหตุการณ์ที่ทำให้เขาเพิ่งฟื้นขึ้นมา

จำได้ว่าเขายืนอยู่บนไม้หอมรางรถไฟร่วมอยู่กับผู้บังคับกองระวังหลัง นายพันเอกพระยาศรีสิทธิสงคราม และนายร้อยตรีบุญรอด เกษสมัย นายทหารคนสนิท และกำลังทหารคุ้มกันอีก ๔-๕ คน กำลังสนทนากันเบา ๆ ถึงแผนการตั้งรับที่จะกระทำในวันรุ่งขึ้น เพราะความมืดที่ปกคลุมการสู้รบในวันนี้คงสิ้นสุดลงแล้ว แต่แล้วจู่ ๆ ทั้งหมดก็ได้ยินเสียงโห่ร้องดังขึ้นพร้อมประกายไฟและเสียงจากปากกระบอกปืนซึ่งกำลังเคลื่อนที่ใกล้เข้ามาในระยะเพียงไม่กี่สิบลเมตร

ธงเจิมกระซอกป็นพกประจำกายออกมาจากซองพกข้างเอวแล้วยกเล็งไปยังที่มาของเสียงโห่ร้อง ชมขวัญและเสียงปืนรวมทั้งแสงจากไฟฉายที่กราดมายังที่ซึ่งพวกเขาเฝ้ารวมกลุ่มกันอยู่ แต่ยังไม่ทันจะได้ลั่นไก เขาก็รู้สึกเหมือนถูกถีบด้วยพลังยักษ์จนกระเด็นเหวี่ยงไปจากพื้น

และนั่นคือสำนักสุดท้ายที่อยู่ในความทรงจำ...

“ผู้หมวดถูกยิงตกมาจากรางรถไฟแล้วกลิ้งลงมาตามลาดครับ” จ่ากองร้อยเพื่อนร่วมตายรีบอธิบายอย่างรู้ใจ “ผมกับลูกน้องหลบเข้าที่กำบังข้าง ๆ ยิงสู้ได้ไม่กี่นัดก็ต้องถอนตัว พวกมันเข้ามาเยอะ ขึ้นสู้ไปก็คงไม่ไหวอีกอย่างหนึ่งก็เป็นห่วงผู้หมวดด้วย...”

“แล้วท่านเจ้าคุณเล่า...” ถามถึงนายพันเอกพระยาศรีสิทธิสงครามนายทหารที่เขาเคารพเทิดทูนและอาสาร่วมเป็นร่วมตายอย่างเป็นทางการ

“ไม่ทราบเหมือนกันครับ มันมืด พอถูกยิงก็แตกกระจายกันไปหมดจะกลับขึ้นไปก็เสียงมาก

พวกมันตามมาสมทบกันเต็มไปหมดเลยครับ” เขาอธิบายสถานการณ์ด้วยน้ำเสียงส่อแววลำนึกผิดที่ไม่สามารถคุ้มครองให้ความปลอดภัยแก่ผู้บังคับบัญชาสมกับความไว้วางใจที่ได้รับมอบภารกิจสำคัญนี้ ธงเจิมพยักหน้ารับทราบพร้อมปลอบใจว่า “ได้ทำหน้าที่ดีที่สุดแล้ว”

“แล้วพวกเรามาอยู่ที่นี่ได้อย่างไร?” ธงเจิมถาม

“ผมยังเล่าไม่จบครับ... เราช่วยกันตามหาผู้หมวดก็พบนอนสลบอยู่ตรงโคนต้นไม้ใหญ่ต้นหนึ่งที่อยู่ต่ำลงไปจากจุดปะทะ ผู้หมวดคงกลิ้งลงมาแล้วได้ตื่นไม่ตื่นนี่กันไว้ ไม่อย่างนั้นก็คงกลิ้งลงเหวไปแล้ว จากนั้นพวกเรา ก็หาเศษไม้ไผ่แถวนั้นมาทำเปล แล้วช่วยกันหามผู้หมวดออกมา ค่อย ๆ ลัดเลาะกลับมาที่ บก.” จ่ากองร้อยหยุดทบทวนความจำ “ที่ บก. กำลังวุ่นวายเพราะมีคำสั่งให้ถอนตัวกลับโคราช ก็พอดีพบกับผู้หมวดประยูรที่กำลังตามหาผู้หมวดอยู่

ท่านก็เลยนำตัวผู้หมวดซึ่งกำลังสลบอยู่ขึ้นรถแล้วกลับมาที่ค่ายนี้แหละครับ...”

“แล้วประยูรไปไหนล่ะ...”

“ไม่ได้บอกไว้ครับ แต่ให้พวกผมรอเผื่อดูแลผู้หมวดอยู่ที่นั่นว่าเดี๋ยวจะกลับมา หมวดประยูรฝากจดหมายฉบับนี้ไว้ให้ด้วยครับ กำชับว่าให้รีบอ่านทันที แล้วอีกสักครู่ทหารเสนารักษะจะมาดูแลผู้หมวด”

ธงเจิมเอื้อมมือรับซองจดหมายยับยู่ยี่จากจ่ากองร้อย เพียงเห็นลายมือบนซองก็รู้ทันทีว่ามาจากไหน จิตใจรู้สึกแฉ่มชื่น ความเจ็บปวดทรมานจากพิษบาดแผลพลันหายไป เขาค่อย ๆ บรรจงจิกที่ริมซองแล้วค่อย ๆ ใช้สายตาสัมผัสตัวอักษรงดงามในนั้นเพื่อเก็บรับความรู้สึกดี ๆ ไว้ให้ครบถ้วนที่สุด...

- (อ่านต่อเล่มหน้า) -

# มือของดี มาฝาก

นายนก เต็มขั้น

ฉบับนี้มีของดีมาฝาก ๒ เรื่อง เรื่องแรก เป็นเกร็ดประวัติวีรบุรุษนักรบไทยที่น้อยคนนักจะรู้จัก มาเผยแพร่วีรกรรมของท่านให้สมาชิกได้ทราบ เรื่องที่สอง ๑๐ กฎเหล็ก-การเติบโตและล่มสลายของชาติต่าง ๆ เป็นข้อคิดเห็นของ “ซาร์มา” นักลงทุน นักวิเคราะห์ เกี่ยวกับกฎ ๑๐ ข้อ ที่ใช้เป็นตัวบ่งชี้ สภาพเศรษฐกิจและความเจริญหรือเสื่อมถอยของประเทศ แต่บทวิเคราะห์นี้ไม่ใช่ทฤษฎี เป็นเพียงข้อมูลที่จะใช้ประกอบในการพิจารณาเท่านั้น ถ้านำมาใช้กับประเทศไทย คงต้องกลั่นกรองอีกครั้ง จึงขอนำมาเป็น “ของดี” ที่นำมาฝาก ลองอ่านกันดูนะครับ

**เรื่องที่ ๑ วีรกรรมของวีรบุรุษไทย ที่ “บุเรงนอง ผู้ชนะ ๑๐ ทิศ” ยอมยกย่อง ถึงกับจารึกชื่อลงในแผ่นทองคำบรรจุไว้ในมหาเจดีย์ชเวดากอง**

หนึ่งในตำนานนักรบไทยที่ไม่ธรรมดา ที่สามารถต่อสู้กับกองทัพพม่าได้ด้วยตัวคนเดียวในยุคเสียกรุงครั้งที่ ๑ จนพระเจ้าบุเรงนองถึงกับเอ่ยปากว่าตนเองแม้ว่าจะเป็นผู้ชนะสิบทิศแต่ในทิศที่สิบต้องยอมยกให้ “พระวีระมหาเทพ”

พระวีระมหาเทพ เป็นครูดาบของกองทัพพม่า ชำนาญดาบสองมือ สามารถใช้ดาบได้คล่อง

แคล้วทั้งมือซ้ายมือขวา ชำนาญในอาวุธทุกชนิด และการรบด้วยมือเปล่า เมื่อครั้งกรุงแตกครั้งที่ ๑ พระวีระมหาเทพขึ้นช้างบุกทะลวงเข้าไปในกองทัพพม่า ฆ่าศัตรูล้มตายระเนระนาดจนช้างติดหล่มจึงเข้าแย่งม้าจากข้าศึกขึ้นม้าแล้วทะลวงฟันพม่าล้มตายเป็นเบือ แล้วมาปักหลักที่ประตูเผาข้าว เพราะเป็นทางแคบข้าศึกผ่านมาได้คราวละไม่เกินสิบคน ทักษะของบุเรงนองผ่านมาทางนี้แต่กลับเข้าไม่ได้ เพราะทหารพม่าเข้าประตูไม่ถึงสามทีก็ล้มขาดใจตาย

ทหารพม่าคนแล้วคนเล่าล้มตายลงไปจนศพสูงเป็นพะเนิน จนบุเรงนองต้องขี่ม้าออกมาดูตัวพระวีระมหาเทพ ทหารพม่าที่ล้มตายสูงเป็นพะเนินจนแทบจะสิ้นกองทัพ จนไม่มีทหารพม่าคนไหนกล้าเฉียดเข้าใกล้พระวีระมหาเทพอีก สุดท้ายต้องระดม



ยิ่งรู้เข้าใส่ แม้ขนาดนั้นร่างของพระวีระมหาเทพ ก็ยังไม่ล้ม ท่านสิ้นใจในทำนองนั้น ขนาดศพท่านพม่ายังไม่กล้าเดินผ่าน บูเรงนองประทับใจในพระวีระมหาเทพถึงขนาดให้จารึกชื่อนี้ลงในแผ่นทองคำบรรจุไว้ในพระมหาเจดีย์ชเวดากอง

**ที่มา :** นักเขียนบันเทิงคดีนาม “ทิพยจักร” ได้มีข้อความเผยแพร่ ผ่านทางเฟสบุ๊กส่วนตัวในชื่อ “Jaruvat Chanposri” *ไถ่ยึกา เมืองจำนงค์ (ที่มาข่าวปัญญาญาณที่นิวส์)*

## เรื่องที่ ๒ ชาติจะรุ่งหรือจะร่วง อ่านสิบกฏเหล็ก-การเติบโตและล่มสลายของชาติต่าง ๆ



เขียนโดย เซอร์ ชาร์มา (Ruchir Sharma) นักลงทุน หัวหน้าทีมกลยุทธ์โลก และผู้อำนวยการฝ่าย เศรษฐกิจเกิดใหม่ แห่ง Morgan Stanley Investment Management บริษัทจัดการลงทุนชั้นนำของโลก กลั่นคำตอบจากประสบการณ์กว่า ๒๕ ปีของเขา ในหนังสือชื่อ The Rise and Fall of Nations (การเติบโตและล่มสลายของชาติต่าง ๆ)

ชาร์มายืนยันว่า ทุกประเทศกำลังเผชิญกับความท้าทายใหม่ ๆ ระดับโลกที่ชะลอการเติบโต ต้องทำให้ว่าการเติบโตในยุคนี้จะช้ากว่าในอดีต เขายกตัวอย่างว่า เศรษฐกิจจีนโตได้ปีละ ๕% ก็หยุดแล้ว ควรเลิกตั้งเป้าว่าจะโตได้ปีละ ๗% หรือมากกว่านั้น ส่วนประเทศพัฒนาแล้วก็ควรจะลดความคาดหวังจาก ๓% ต่อปี ลงมาเหลือ ๑.๕% ต่อปีก็พอ ในขณะที่

เดียวกัน ทุกประเทศสามารถรับมือกับความท้าทายในยุคนี้ได้ แต่จะต้องเริ่มจากการพลิกโลกทัศน์ เลิกยึดติดในบรรทัดฐานหรือตัวชี้วัดเดิม ๆ ที่เคยใช้วัดความสำเร็จทางเศรษฐกิจเพราะตัวชี้วัดเหล่านั้นเริ่มใช้การไม่ได้แล้ว!

ชาร์มาขมวดปัจจัยต่าง ๆ ที่กำลังทำให้เศรษฐกิจโลกชะลอตัวลงเป็นตัวย่อ “4Ds” ประกอบด้วย

- de-globalization : การชะลอตัวของการค้าโลกและการไหลเวียนของทุน
- de-population : การเติบโตที่ช้าลงมากของประชากรวัยทำงาน ประกอบกับการมาเยือนของสังคมผู้สูงอายุ
- deleveraging : ความจำเป็นที่ประเทศต่าง ๆ (โดยเฉพาะจีน) จะต้องเริ่มทยอยใช้หนี้รวมกว่า ๕๐ ล้านล้านเหรียญสหรัฐ ที่กู้มาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๐๐๘
- de-democratization : กระแสที่ประชาชนหลายประเทศเริ่มสนับสนุนผู้นำแบบเผด็จการหรือรวบอำนาจ เพราะฝากความหวังว่าจะช่วยแก้ปัญหาความเดือดร้อนได้ ซึ่งงานวิจัยของชาร์มาชี้ว่าเป็นความหวังลม ๆ แล้ง ๆ เท่านั้น เพราะการปกครองแบบรวบอำนาจกลับเพิ่มความเสี่ยงที่เศรษฐกิจจะขาดเสถียรภาพ เมื่อผู้นำพยายาม ‘บังคับ’ ให้เศรษฐกิจโตสูง ๆ เร็ว ๆ โดยไม่วางรากฐานที่ยั่งยืนและเปิดกว้าง

ในยุค 4Ds เช่นนี้ หนังสือ The Rise and Fall of Nations เสนอ “กฎง่าย ๆ” หรือ rules of thumb สิบข้อ ที่ชาร์มาบอกว่า กลั่นจากงานวิจัยและสกัดจากตัวแปรทางเศรษฐกิจนับพัน และยืนยันว่าเขาเองใช้ทั้งสิบข้อนี้ในการประเมินแนวโน้มการเติบโตของเศรษฐกิจแต่ละประเทศ ว่าน่าจะเป็น “ดี” “เลว” หรือ “น่าเกลียด” (Good/Bad/Ugly) ในระยะ ๕-๑๐ ปีข้างหน้า (ชาร์มาบอกว่า ไม่มีใครประเมินอนาคตในอีก ๒๐-๓๐ ปีได้หรอก เสียเวลาถ้าจะพยายาม)

**๑. ประชากรศาสตร์** ประชากรในประเทศนั้น ๆ กำลังเติบโตอยู่หรือเปล่า ยากมากที่เศรษฐกิจจะเติบโตได้ดีถ้าหากจำนวนประชากรวัยทำงานไม่ขยายตัวด้วย เพราะเศรษฐกิจย่อมเดินด้วยคน งานวิจัยของชาร์มาชี้ว่า ถ้าหากประชากรวัยทำงานขยายตัวไม่ถึง ๒% ต่อปี เศรษฐกิจจะเติบโตได้เกิน ๖% ต่อปีเพียงหนึ่งในสี่ของกรณีทั้งหมด วัดจากทุกประเทศที่ผ่านมา วันนี้มีเพียงสองประเทศในโลกเท่านั้น นั่นคือ ซาอุดีอาระเบียกับไนจีเรีย ที่ประชากรวัยทำงานเติบโตปีละมากกว่า ๒% ส่วนในประเทศที่ประชากรวัยทำงานกำลังหดตัว มูลค่าผลผลิตมวลรวมภายในประเทศหรือจีดีพีก็เติบโตเฉลี่ยเพียง ๑.๕% ต่อปีเท่านั้น การหดตัวหรือชะลอตัวของประชากรวัยทำงาน ประกอบกับการเข้าสู่ยุคสังคมผู้สูงอายุ แปลว่าประเทศต่าง ๆ จำเป็นจะต้องต้อนรับแรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงานมากขึ้น เพื่อเป็นกำลังสำคัญของเศรษฐกิจ

**๒. พฤติกรรมของมหาเศรษฐี** มหาเศรษฐีในประเทศนั้น ๆ ร่ำรวยเพราะผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าจริง ๆ หรือว่ารวยขึ้นมาได้เพราะอาศัยเส้นสายเป็นหลัก? ชาร์มาบอกว่าเขาเอาข้อมูลอย่างเช่นรายนาม “มหาเศรษฐีที่รวยที่สุดในโลก” ของนิตยสาร Forbes มาคำนวณสัดส่วนความมั่งคั่งของมหาเศรษฐีต่อจีดีพี และสัดส่วนของความมั่งคั่งมหาเศรษฐีแต่ละรายที่มาจากเงินมรดกและอุตสาหกรรมที่สุ่มเสี่ยงต่อการคอร์รัปชัน เช่น อุตสาหกรรมที่พึ่งพิงสัมปทานจากรัฐเป็นหลัก ทั้งหมดนี้เพื่อประเมินความเสี่ยงที่ความเหลื่อมล้ำจะนำไปสู่กระแสประท้วงทางการเมืองขนานใหญ่ เพราะความมั่งคั่งของมหาเศรษฐีมีแนวโน้มสูงสุดที่จะทำให้คนโกรธแค้นเมื่อมันกำลังเติบโต (ในแง่สัดส่วนต่อจีดีพี) โดยมีสาเหตุจากมรดกหรือเส้นสายความสัมพันธ์ทางการเมือง มากกว่าความสามารถในการผลิตสินค้าหรือบริการดี ๆ

**๓. คำสาปของการขึ้นหน้าปก** ประเทศนั้น ๆ ถูกโหมประโคมว่ากำลังมาแรงหรือเปล่า

ชาร์มาบอกว่า เขาสังเกตว่าการกระพือข่าวของสื่อ เช่น การที่ประเทศบางแห่งหรือผู้นำบางคนได้ขึ้นหน้าปกของนิตยสาร TIME ในเชิงยกย่อง มักจะเป็นจุดเริ่มต้นของจุดเปลี่ยนสู่ความซบเซา เขาอธิบายว่า ถ้าหากประเทศใดประเทศหนึ่งเติบโตได้ดีต่อเนื่องเกือบครบห้าปี เราก็ควรจะมองว่าวงจรการเติบโตกำลังเข้าใกล้จุดสิ้นสุด (โตช้าลงก่อนที่จะพยายามโตเร็วรอบต่อไป) แต่สิ่งที่เกิดขึ้นคือ “ผู้สังเกตการณ์จำนวนมากคิดไปเองว่าความเข้มแข็งจะต่อยอดความเข้มแข็ง ยາหอมที่พวกเขาโปรยให้กับเศรษฐกิจในช่วงบูม ทำให้ผู้นำประเทศเหล่านั้นเกิดความชะล่าใจ เลิกผลักดันการปฏิรูป พยายามดึงดูตเงินลงทุนจากต่างชาติมากกว่าที่ประเทศจะรองรับได้”

**๔. ภาวะเฟ้อของราคาสินทรัพย์** ราคาสินทรัพย์เพื่อหรือเปล่า ความกลัวว่าจะเกิดเงินฝืดอาจเบี่ยงเบนความสนใจของรัฐบาลออกจากตัวชี้วัดที่แท้จริงของภาวะซบเซาทางเศรษฐกิจ นั่นคือ ภาวะเฟ้อของราคาสินทรัพย์ (asset price inflation) วันนี้เรามีข้อพิสูจน์มากขึ้นเรื่อย ๆ ว่า ภาวะฟองสบู่ของราคาสินทรัพย์สัมพันธ์กับภาวะซบเซาทางเศรษฐกิจอย่างใกล้ชิด ชาร์มาชี้ว่า “ธนาคารกลางสหรัฐฯ และอีกหลายประเทศกำลังไม่แยแสอันตรายจากภาวะราคาสินทรัพย์เฟ้อ ไปให้ความสำคัญกับภัยคุกคาม [เงินฝืด] ซึ่งอาจไม่มีอยู่จริง”

**๕. หนี้เทียบกับรายได้** หนี้ภาคเอกชนกำลังโตเร็วกว่าเศรษฐกิจหรือเปล่า งานวิจัยของชาร์มาชี้ว่า ยิ่งหนี้เอกชนเติบโตเร็วและนานเพียงใด โดยเฉพาะถ้าหนี้โตเร็วกว่าเศรษฐกิจ (พูดง่าย ๆ คือสร้างหนี้เร็วกว่าสร้างรายได้) แนวโน้มและขนาดของภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจก็จะยิ่งเพิ่มสูงขึ้นเพียงนั้น ถ้าหากหนี้เอกชนในแง่สัดส่วนต่อจีดีพีเติบโตเพียง ๑๕% ตลอดระยะเวลาห้าปีที่ผ่านมา เศรษฐกิจทั้งประเทศก็จะโตช้าลงเฉลี่ยปีละ ๑% ในอีกห้าปีข้างหน้า และถ้าหากสัดส่วนหนี้เอกชนต่อจีดีพีโตถึง ๒๕% ตลอดระยะเวลาห้าปี เศรษฐกิจในอีกห้าปีข้างหน้า

หน้าก็จะเผชิญกับภาวะถดถอยค่อนข้างรุนแรงและอาจเกิดเศรษฐกิจจีนคือประเทศที่มีความเสี่ยงในแง่สูงสุด

**๖. กฎเมืองใหญ่อันดับสอง** เมืองที่ใหญ่ที่สุดในประเทศใหญ่กว่าเมืองอื่นมากหรือเปล่า ในประเทศขนาดปานกลาง เมืองหลวงโดยทั่วไปจะมีประชากรมากกว่าเมืองที่ใหญ่เป็นอันดับสองไม่ถึงสามเท่า ประเทศอย่างเช่นประเทศไทยซึ่งเป็น “เมืองโตเดี่ยว” นั่นคือ เมืองหลวงใหญ่กว่าเมืองอื่นมากเผชิญกับความเสี่ยงที่จะเกิดการลุกฮือของประชากรในชนบท ที่ไม่พอใจกับความเหลื่อมล้ำที่ไม่เป็นธรรมของการพัฒนาแบบกระจุกตัว สูงกว่าประเทศอื่น

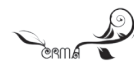
**๗. ฝ้าดูคนท้องถิ่น** คนกำลังโอนเงินออกนอกประเทศมากขึ้น ชาร์มาบอกว่า คนมักจะคิดว่าอัตราแลกเปลี่ยนเกิดจากการถอนทุนกะทันหันของนักลงทุนต่างชาติ แต่ในความเป็นจริงแล้วคนในประเทศนั้น ๆ (ที่พอมีสถานะ) เองนั่นแหละที่จะย้ายเงินออกนอกประเทศก่อน เมื่อเห็นท่าไม่ดี เพราะคนในประเทศย่อมรู้ดีกว่าคนนอกว่าสถานการณ์จริง ๆ เป็นอย่างไร (ไม่ว่าจะเกี่ยวกับความปั่นป่วนทางเศรษฐกิจหรือการเมือง) ฉะนั้น นักลงทุนที่ชาญฉลาดจึงต้องฝ้าดูสถิติการไหลออกของเงินทุนในประเทศ

**๘. ภาวะ ‘ผู้นำบูด’ (stale leaders)** ผู้นำผลักดันการปฏิรูปจริง ๆ หรือเพียงแต่พยายามรักษาอำนาจ ชาร์มาสังเกตว่า การปฏิรูปทางเศรษฐกิจที่ได้ผลมักจะเกิดขึ้นในการทำงานสมัยแรกของผู้นำมากกว่าสมัยที่สอง และในช่วงที่ประเทศต้องดิ้นรนหาทางออก ประชาชนและผู้นำทางการเมืองก็มักจะ

ยินดีต่อการรับการปฏิรูปเชิงโครงสร้างที่มีราคาแพงมากกว่าในช่วงที่เศรษฐกิจกำลังไปได้สวย เขาเสริมด้วยว่า คนมักจะไม่เข้าใจว่า ในเศรษฐกิจโลกที่การแข่งขันสูงมาก ทุกประเทศจำเป็นจะต้องปฏิรูปตลอดเวลา

**๙. การลงทุนที่ดี vs. ไม่ดี** การลงทุนส่วนใหญ่เพิ่มผลิตภาพหรือเปล่า เราวัดผลลัพธ์จากฟองสบู่การลงทุนได้ จากการดูว่ามันทิ้งอะไรไว้บ้าง ฟองสบู่สังหาริมทรัพย์มักจะทิ้งบ้านร้างและครอบครัวหนี้ท่วมจำนวนมากเมื่อมันผ่านพ้นไป ส่วนฟองสบู่อุตสาหกรรมการผลิตหรือเทคโนโลยีทิ้งสินทรัพย์ที่ช่วยเพิ่มผลิตภาพได้ เมื่อเศรษฐกิจฟื้นคืนชีพ ไม่ใช่ที่ว่าฟองสบู่เลวเท่ากัน การลงทุนก็มี “ดี” และ “เลว” เช่นกัน

**๑๐. ถูกคือดี แต่ต้องมีรากฐาน** ชาร์มาชี้ว่าตัวชี้วัดทางเทคนิคของค่าเงินนั้นถูกบิดเบือนหรือตกแต่งได้ง่ายมาก นักลงทุนจึงต้องใช้ “ความรู้สึก” ของตัวเองประกอบเพื่อจะบอกว่าค่าเงินของแต่ละประเทศถูกหรือแพง ไม่ว่าจะตอนที่ไปชื้อกาแฟ หรือซื้อกิจการของบริษัทในประเทศก็ตาม และต่อให้ประเมินแล้วว่ามี “ถูก” การลงทุนจะดีก็ต่อเมื่อประเทศนั้น ๆ มีฐานการผลิตที่ดีแล้วเท่านั้น เพราะของถูกไม่ได้แปลว่าดีเสมอไป



# เสนาศึกษา

## ภิกษุคือใคร

คำป่น อักษรวิไลย เรียบเรียง

คำว่า **ภิกษุ** มาจากภาษาบาลีว่า **ภิกขุ** มีความหมายหลายอย่าง เช่น **ผู้ขอ** (โดยธรรม) **ผู้เห็นภัยในสังสารวัฏฏ์** เป็นการเห็นภัยของการเวียนว่ายตายเกิดซึ่งเต็มไปด้วยทุกข์ **ผู้ทำลายกิเลส มีโลภะ โทสะ โมหะ** เป็นต้น จึงมีความหมายที่ลึกซึ้งอย่างยิ่ง แสดงถึงทั้งความเป็นภิกษุโดยสภาวะจริง ๆ คือ ผู้ที่สามารถดับกิเลสตามลำดับขั้นจนถึงสูงสุดถึงความ เป็นพระอรหันต์ห่างไกลแสนไกลจากกิเลสโดยประการทั้งปวงไม่ว่าจะอยู่ในเพศใดก็ตาม และอีกความหมายหนึ่งแสดงถึงภิกษุโดยเพศ คือ ผู้ที่สละอาคารบ้านเรือน สละวงศาคณาญาติ สละทรัพย์สมบัติ สละความเป็นคฤหัสถ์ทุกประการ มุ่งสู่เพศบรรพชิต เพื่อศึกษาพระธรรมอบรมเจริญปัญญาขัดเกลาจิตใจของตนเอง ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับว่าผู้นั้นจะได้รับประโยชน์จากการเป็นพระภิกษุหรือไม่ก็ตามการสะสมของผู้นั้นจริง ๆ

ข้อความในพระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สคาถวรรค ภิกขกสูตร แสดงถึงความเป็นภิกษุที่แท้จริง ดังนี้ คือ **“บุคคลหาชื่อว่าเป็นภิกษุ เพียงด้วยการขอคนอื่นไม่ บุคคลสมาทานธรรมอันเป็นพิษ (คือ อุกุลลธรรม) หาชื่อว่าเป็นภิกษุได้ไม่ ผู้ใดในโลกนี้ ละบุญและบาปเสียแล้ว ประพฤติพรหมจรรย์ (ประพฤติประเสริฐ) ด้วยการพิจารณา ผู้นั้นแล ชื่อว่าเป็น ภิกษุ”**

ข้อความในพระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย มหานิเทศ แสดงถึงความหมายของภิกษุว่าเป็นผู้เห็นภัยในสังสารวัฏฏ์ ดังนี้ คือ **“บทว่า ภิกษุ ความว่า ชื่อว่า ภิกษุ เพราะอรรถว่า เห็นภัยในสังสารวัฏฏ์”**

ถ้าไม่ได้ศึกษาพระธรรมวินัย ซึ่งเป็นพระธรรมคำสอนที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง จะไม่สามารถมีความรู้อะไรเลย แม้คำว่า **ภิกษุ** ก็ไม่รู้ว่าคือใคร ซึ่งลึกซึ้งอย่างยิ่ง คือ เป็นผู้ที่เห็นภัยในสังสารวัฏฏ์ **ภัยคือการมีชีวิตอยู่ที่เต็มไปด้วยกิเลส** เพราะฉะนั้น บุคคลในสมัยพุทธกาล เมื่อได้ฟังพระธรรมแล้วเห็นประโยชน์ของการขัดเกลาจิตใจ เพราะท่านสะสมมาที่จะเห็นโทษของอกุศล และมีปัญญาเห็นว่า กุศลย่อมดีกว่าอกุศลและรู้ว่าปัญญาเท่านั้นที่จะดับอกุศลได้ เมื่อได้ฟังพระธรรมแล้ว ผู้ที่จะอุปสมบท (บวช) เป็นภิกษุ ย่อมเป็นผู้ที่จริงจังที่จะขัดเกลาจิตใจในเพศบรรพชิตซึ่งสูงกว่าเพศคฤหัสถ์ เพราะวก่อนจะบวชก็มีกิเลส คฤหัสถ์ก็มีกิเลส และคนที่บวชก็จะต้องเห็นโทษของกิเลสซึ่งเป็นสิ่งที่เลวร้ายในเพศคฤหัสถ์ และสะสมอภัยภัยใหญ่ที่จะสละทุกอย่างที่เคยติดข้องอย่างคฤหัสถ์ สละหมดไม่เหลือเลยทั้งครอบครัว วงศาคณาญาติ ทรัพย์สมบัติ ไม่ผูกพันไม่ติดข้องในสิ่งเหล่านั้น เพื่อเข้าไปใกล้ความสงบจากกิเลส นี่คือจุดประสงค์ของ

การบวชเป็นพระภิกษุ ไม่ใช่เพื่อจุดประสงค์อื่นใด ทั้งสิ้น และที่สำคัญ พระภิกษุทุกรูปในสมัยพุทธกาล ทั้งหมดและทุกยุคทุกสมัยด้วย ต้องเคารพในพระวินัยที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้ ซึ่งจะต้องศึกษาพระธรรมวินัยให้เข้าใจ น้อมประพฤติในสิ่งที่ถูกต้อง ละเว้นในสิ่งที่ผิดที่ขัดต่อความประพฤติ เป็นไปของพระภิกษุอันเป็นเพศที่สูงยิ่งโดยประการทั้งปวง

ตามความเป็นจริงแล้ว ผู้ที่จะบวชนั้น ก่อนบวชต้องเป็นผู้ที่ได้ฟังพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง มีความเข้าใจ รู้จักอาศัยของตนเองว่าสามารถที่จะขัดเกลาจิตใจในเพศที่สูงยิ่งได้ จึงสละชีวิตของคฤหัสถ์ทุกประการ มุ่งสู่ความเป็นบรรพชิต อุทิศชีวิตทั้งชีวิตเพื่อศึกษาพระธรรม รักษาพระวินัย และประพฤติคล้อยตามพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ดังข้อความในพระสูตรต้นตปิฎก มัชฌิมนิกาย มูลปณณาสก์ มหาตัตถมหาสังขยสูตร ว่า

“ดูกร ภิกษุทั้งหลาย ตถาคตอุบัติในโลกนี้ เป็นพระอรหันต์ ตรัสรู้เองโดยชอบ ถึงพร้อมแล้วด้วยวิชาและจรณะ ไปดีแล้ว รู้แจ้งโลก เป็นสารถีฝึกบุรุษที่ควรฝึก ไม่มีผู้อื่นยิ่งกว่า เป็นศาสดาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เป็นผู้ตื่นแล้ว เป็นผู้จำแนกธรรม ตถาคตนั้น ทำโลกนี้พร้อมทั้งเทวโลก มารโลก พรหมโลก ให้แจ้งชัดด้วยปัญญาอันยิ่งด้วยตนเองแล้วสอนหมู่สัตว์พร้อมทั้งสมณพราหมณ์ เทวดาและมนุษย์ให้รู้ตาม แสดงธรรมงามในเบื้องต้น งามในท่ามกลาง งามในที่สุด ประกาศพรหมจรรย์พร้อมทั้งอรรถพร้อมทั้งพยัญชนะ บริสุทธิ์ บริบูรณ์สิ้นเชิง คฤหบดี บุตรคฤหบดีหรือผู้เกิดภายหลัง ในสกุลใดสกุลหนึ่ง ย่อมฟังธรรมนั้น ครั้นฟังธรรมแล้ว ได้ศรัทธาในตถาคต เมื่อได้ศรัทธานั้นแล้ว ย่อมตระหนักว่าฆราวาสคับแคบ เป็นทางมาแห่งธุลี บรรพชา (การบวช) เป็นทางปลอดโปร่ง การที่บุคคลผู้ครองเรือนจะประพฤติพรหมจรรย์ ให้บริบูรณ์ให้บริสุทธิ์ โดยส่วนเดียวดุจสังข์ที

เขาขัด ไม่ใช่ทำได้ง่าย ถ้ากระไร เราพึงปลงผมและหนวด นุ่งห่มผ้ากาสาวพัสตร์ ออกบวชเป็นบรรพชิต สมัยต่อมา เขาละกองโกศสมบัติน้อยใหญ่ ละเครื่องญาติน้อยใหญ่ ปลงผมและหนวด นุ่งห่มผ้ากาสาวพัสตร์ ออกบวชเป็นบรรพชิต”

พระภิกษุ คือ ผู้ที่เห็นโทษเห็นภัยของกิเลส จึงสละอาคารบ้านเรือน ทรัพย์สินสมบัติ วงศาคณาญาติ เพื่อศึกษาพระธรรมอบรมเจริญปัญญาขัดเกลาจิตใจในเพศที่สูงยิ่ง คือ เพศบรรพชิต ที่จะต้องมีชีวิตที่เหมาะสมแก่เพศของตน จะมาทำอะไร หรือมีอะไรต่าง ๆ เหมือนอย่างคฤหัสถ์ไม่ได้เลย เพราะสละชีวิตคฤหัสถ์แล้ว ดังนั้น สิ่งใดก็ตามที่จะทำให้เกิดอกุศลพอกพูนมากยิ่งขึ้น ไม่ได้เป็นไปเพื่อขัดเกลาจิตใจของตนเอง สิ่งนั้นพระภิกษุทำไม่ได้ ยกตัวอย่างเช่น การรับเงินรับทอง การมีเงินมีทอง พระภิกษุในพระธรรมวินัยนี้ รับเงินและทองไม่ได้ เพราะเป็นผู้ปราศจากเงินและทองอย่างสิ้นเชิง เพราะท่านเหล่านั้น ต้องสละทรัพย์สินเงินทองก่อนที่จะอุปสมบทเป็นพระภิกษุแล้ว จึงรับเงินและทองไม่ได้ เงินทองไม่ควรแก่พระภิกษุโดยประการทั้งปวง เพราะเงินและทองนำมาซึ่งรูป เสียง กลิ่น รส และสิ่งที่กระทบสัมผัสกายอันเป็นชีวิตของคฤหัสถ์ ไม่มีพระพุทธดาร์สแม้แต่คำเดียวที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสให้พระภิกษุรับเงินและทอง หรือไปแสวงหาเงินและทอง ดังข้อความในพระสูตรต้นตปิฎก สังยุตตนิกาย สฬายตนวรรค มณิจูฬกสูตร ว่า “ทองและเงินไม่ควรแก่สมณศากยบุตร สมณศากยบุตรย่อมไม่ยินดีทองและเงิน สมณศากยบุตรห้ามแก้วและทอง ปราศจากทองและเงิน เรามิได้กล่าวว่า สมณศากยบุตร พึงยินดี พึงแสวงหาทองและเงิน โดยปริยายอะไรเลย”

พระภิกษุในพระธรรมวินัยนี้ ไม่รับเงินและทอง ไม่มีเงินและทอง มีเพียงบริขารเครื่องใช้อันเหมาะสมแก่บรรพชิต และอาศัยปัจจัย (สิ่งที่เกื้อกูลให้ชีวิตเป็นไปได้) ๔ ในการดำรงชีวิตเพื่อให้ชีวิตเป็นไปได้ในการศึกษาพระธรรมอบรมเจริญปัญญา

ขัดเกลากิเลสเท่านั้น ได้แก่ อาหารบิณฑบาตที่ได้มาจากศรัทธาของชาวบ้าน จีวรเครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรคเมื่อเกิดอาพาธ (เจ็บป่วย)

พระภิกษุรูปใด รับเงินและทอง ย่อมผิดพระวินัย ต้องอาบัตินิสสัคคียปาจิตตีย์ สิกขาบทที่ ๘ แห่งโกธยวรรค ว่า “อนึ่ง ภิกษุใด รับกัฏฐิ ให้อริภิกษุ ซึ่งทอง เงิน หรือ ยินดีทอง เงิน อันเขาเก็บไว้ให้ เป็นนิสสัคคียปาจิตตีย์” ต้องสละเงินนั้นในท่ามกลางสงฆ์ จึงจะแสดงอาบัติ (ปลงอาบัติ) ได้ และทำให้เป็นผู้พ้นจากโทษนั้นได้ แต่ถ้าภิกษุรูปใด รับเงินและทอง มีเงินและทอง ยินดีในเงินและทอง แม้ที่เขาเก็บไว้ให้เพื่อตน ไม่เห็นโทษของการล่วงละเมิดพระวินัย ภิกษุนั้น ไม่ใช่ภิกษุในพระธรรมวินัยนี้ แต่เป็นภิกษุอลัชชีผู้ไม่มีความละอาย ไม่มีความเคารพยำเกรงในพระรัตนตรัย เป็นมหาโจร หลอกหลวงชาวบ้าน เป็นผู้ประพฤติไม่ประเสริฐ เป็นผู้มีความประพฤติต่ำทราม เป็นผู้เอนาใน เป็นผู้เพียงดั่งหยากเยื่อ อันเป็นการแสดงถึงความเป็นภิกษุผู้ไม่รักษาพระวินัย ล่วงพระวินัยที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้ ซึ่งเป็นโทษกับตนเองโดยส่วนเดียว

นี่เป็นเพียง ๑ ตัวอย่างเท่านั้นที่พระภิกษุ ทำไม่ได้ คือ พระภิกษุ รับเงินและทองไม่ได้ เพราะถ้าทำไปแล้วเป็นอาบัติ มีโทษกับผู้นั้น เพราะกิจหน้าที่ที่สำคัญที่พระภิกษุในพระพุทธศาสนาจะกระทำได้ คือ ฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรมอบรมเจริญปัญญา ขัดเกลากิเลสของตนเอง เมื่อมีความเข้าใจพระธรรมอย่างถูกต้องแล้ว ก็เผยแพร่พระธรรมเพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่นตามกำลังปัญญาของตน และกระทำกิจอันเหมาะสมแก่ความเป็นพระภิกษุ เท่านั้น

จะเห็นได้ว่าการบวชเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนาเป็นเรื่องที่ยากมาก และการยินดีในการบวชก็ไม่ใช่เรื่องง่ายเช่นเดียวกัน เป็นอันตรายอย่างยิ่งสำหรับผู้บวช โดยไม่ใช่เพราะขัดเกลากิเลสหรือเพราะเข้าใจธรรม ถ้าหากล่วงละเมิดพระวินัย ไม่ประพฤติตามพระวินัย เป็นผู้ย่อหย่อนไม่รักษาพระวินัยที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงบัญญัติ

ไว้ ขาดความเคารพยำเกรงในพระรัตนตรัย ย่อมเป็นผู้มีโทษมากมาย ด้วยการต้องอาบัติคือล่วงละเมิดพระวินัยซึ่งมีโทษโดยส่วนเดียว เมื่อต้องอาบัติแล้วไม่กระทำคืน (คือไม่ได้แก้ไข) ตามพระวินัยก็เป็นเครื่องกั้นการบรรลุนิพพาน และกั้นการไปสู่สุคติด้วย แทนที่จะได้ทำกิจที่ควรทำที่จะเป็นที่พึ่งสำหรับตนเอง แต่กลับไปเพิ่มอกุศล เพิ่มความไม่รู้ เพิ่มเหตุที่ไม่ดีให้กับตนเอง กำลังทำทางที่จะทำให้ตนเองได้รับผลที่ไม่ดีในอนาคตข้างหน้า เหมือนอย่างตัวอย่างของพระภิกษุที่ประพฤติไม่ดี ล่วงละเมิดวินัย ไม่เห็นโทษของกิเลส บริโภคปัจจัย ๔ กล่าวคือ จีวร อาหาร ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค ที่ชาวบ้านถวายด้วยศรัทธา แต่ไม่ได้มีคุณความดีอะไรเลย เป็นภิกษุลามก คือ ต่ำทรามชั่วช้า ไม่ได้ประพฤติตามพระธรรมวินัย เมื่อมรณภาพ คือ ตายจากชาตินั้นไปแล้ว ก็ไปเกิดเป็นสัตว์นรกนานแสนนาน พอพ้นจากการเกิดเป็นสัตว์นรกแล้ว ก็เกิดเป็นเปรต มีรูปร่างเหมือนพระภิกษุ ทรงบาตร ทรงจีวร ลอยอยู่ในอากาศ แต่ถูกไฟเผาเผาได้รับความทุกข์เดือดร้อนร้องครวญคราง โดยไม่มีใครทำให้เลย แต่เป็นเพราะความประมาท ไม่ได้น้อมประพฤติตามพระธรรมวินัยนั่นเอง เหตุที่ไม่ดีทั้งหมด นำไปสู่อบายภูมิเท่านั้น ไม่สามารถนำไปสู่สุคติภูมิได้เลย

ตัวอย่างพระภิกษุที่ประพฤติไม่ดี แล้วไปเกิดในอบายภูมิ มีปรากฏตามข้อความในพระวินัยปิฎก มหาวิภังค์ ดังนี้ คือ

สมัยนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันวิหาร อันเป็นสถานที่พระราชทานเหยื่อแก่กระแต เขตพระนครราชคฤห์

ท่านพระมหาโมคคัลลานะ กล่าว (กับพระลักษณะ) ว่า ดูกรท่านผู้มีอายุ ผมลงจากคิณณภูมิจรพต เขตพระนครราชคฤห์นี้ ได้เห็นภิกษุเปรต ลอยไปในอากาศ สังฆาฏิกิ บาตร ประคอง และร่างกายของภิกษุเปรตนั้น ถูกไฟติดลุกโชน เปรตนั้น ร้องครวญคราง

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้า รับสั่งกะ

ภิกษุทั้งหลายว่า ดูกร ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุปรต  
นั้น เคยเป็นภิกษุผู้ลามก ในศาสนาของพระ  
กัสสปสัมมาสัมพุทธเจ้า

มีพยานะมากมายที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า  
ตรัสไว้ เพื่อเป็นเครื่องเตือนพระภิกษุที่ประพฤติไม่  
เหมาะไม่ควรกับความเป็นพระภิกษุ ให้ได้เห็นโทษ  
ตามความเป็นจริง เกิดความสำนึกที่จะไม่กระทำผิด  
อย่างนั้นอีก ดังข้อความในพระสูตรตันตปิฎก อังคุต  
ตรนิกาย สัตตกนิบาต อัคคิขันโธปมสูตร ดังนี้ คือ

“ผู้ทุศีล (ไม่มีศีล ไร้ศีล) มีธรรมอันลามก  
มีความประพฤติสกปรก น่ารังเกียจ ปกปิด  
กรรมชั่ว มิใช่สมณะ แต่ปฏิญาณว่าเป็นสมณะ  
มิใช่ผู้ประพฤติพรหมจรรย์ แต่ปฏิญาณว่า  
ประพฤติพรหมจรรย์ เน่าเน มีความกำหนัดกล้า  
เป็นดังหยากเยื่อ”

นอกจากนั้น ข้อความในปรมัตถโชติกา อรรถ  
กถาขุททกนิกาย สุตตนิบาต ธรรมจริยสูตร ยังแสดง  
ถึงความเป็นจริงของภิกษุผู้ประพฤติไม่เหมาะไม่ควร  
ไม่มีคุณธรรม ว่าเป็นภิกษุลามก (คือ ชั่ว ต่ำทวาม)  
เป็นบาปภิกษุ เปรียบประดุจข้าวลีบ ด้วย ดังนี้ คือ

“เหมือนอย่างว่า ข้าวลีบทั้งหลาย แม้  
ปราศจากข้าวสารในภายใน แต่ก็ปรากฏเหมือน  
ข้าวเปลือก เพราะมีแกลบอยู่ข้างนอก ฉันท  
บาปภิกษุทั้งหลาย ก็ฉันทนั้น แม้เว้นจากคุณ  
สมบัติมีศีล เป็นต้น ในภายใน แต่ก็ปรากฏ  
เหมือนกับภิกษุ ด้วยบริขารมีผ้ากาสา  
เป็นต้น ในภายนอก”

เป็นที่น่าพิจารณาว่า ก่อนบวชก็ไม่ได้ฟัง  
ธรรม ไม่เข้าใจธรรม รู้ใหม่ว่าบวชเพราะอะไร คำ  
ตอบ คือ บวชเพราะไม่รู้ เต็มไปด้วยความไม่รู้ เพราะ  
ฉะนั้น ก็เป็นกิเลส (เครื่องเศร้าหมองของจิต) และ  
เมื่อบวชแล้วก็ไม่ได้ศึกษาธรรมด้วยไม่ประพฤติตาม  
พระวินัยด้วย นั้น ย่อมไม่ใช่ภิกษุในพระธรรมวินัย  
พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสเรียกว่า เป็นมหาโจร  
เพราะเหตุว่า ถ้าเป็นคนธรรมดา ปล้นชิงเอาของของ  
บุคคลอื่นมา ใคร ๆ ก็เห็นพฤติกรรมนั้นว่า เป็นโจร

แต่เป็นผู้ที่รับสิ่งของซึ่งเขาถวายให้กับผู้สมควร คือ  
ผู้ที่มีชีวิตที่ศึกษาพระธรรมวินัย ชัดเกลากิเลส แต่  
ภิกษุผู้รับ ไม่มีความประพฤติที่งดงามอย่างนั้นเลย  
เพราะฉะนั้น ก็เหมือนกับลักขโมยเอาของที่เขาให้คน  
อื่น คือ ผู้ที่มีคุณอย่างนั้นมาเป็นของตน ซึ่งไม่มีคุณ  
อย่างนั้นเลย และการบริโภคก่อนข้าวที่ชาวบ้าน  
ถวายด้วยศรัทธา ของภิกษุผู้ทุศีล นั้น การบริโภค  
ก่อนเหล็กแดงยังดีกว่า เพราะการบริโภคก่อนเหล็ก  
แดง ทำให้เกิดความเดือดร้อนเป็นทุกข์เฉพาะใน  
ชาตินี้ แต่การเป็นภิกษุผู้ทุศีล รับสิ่งของที่ผู้อื่นถวาย  
ด้วยศรัทธา เป็นเหตุให้เกิดในอบายภูมิ เกิดความ  
ทุกข์ความเดือดร้อนมากมายนานแสนนาน ดัง  
ข้อความในปรมัตถที่ปนี อรรถกถา พระสูตรตันตปิฎก  
ขุททกนิกาย อิติวุตตกะ อปายสูตร ดังนี้ คือ

“ภิกษุทุศีล คือ ไม่มีศีล ไม่สำรวมด้วย  
กายเป็นต้น ปฏิญาณว่าเราเป็นสมณะ รับก่อน  
ข้าวที่ชาวแวนแคว้นให้ด้วยศรัทธาบริโภค ก่อน  
เหล็กร้อน มีแสงไฟ อันภิกษุผู้ทุศีลบริโภคยัง  
ประเสริฐกว่า คือ ดีกว่าการที่คนทุศีลบริโภค  
ก่อนข้าวที่ชาวแวนแคว้นให้ด้วยศรัทธา นั้น  
ถามว่า เพราะเหตุไร ตอบว่า เพราะการบริโภค  
ก่อนเหล็กเป็นเหตุ เขาก็พึงไหม้ในอัตภาพเดียว  
เท่านั้น ส่วนภิกษุผู้ทุศีลบริโภคของที่เขาให้ด้วย  
ศรัทธา เขาพึงไปเกิดในนรกหลายร้อยชาติ”

เพราะได้อาศัยพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธ  
เจ้าทรงแสดง เกิดปัญญาความเข้าใจถูกเห็นถูก ก็  
สามารถที่จะเข้าใจได้ว่า ภิกษุคือใคร ตรงตามความ  
เป็นจริง สำหรับในฐานะที่เป็นคฤหัสถ์ เมื่อได้เข้าใจ  
อย่างถูกต้องแล้วว่า ภิกษุคือใคร ก็จะได้ไม่ไปส่ง  
เสริมสนับสนุนภิกษุผู้ลัทธิผู้ไม่มีความละอาย และ  
เมื่อได้เข้าใจอย่างถูกต้อง ก็ไม่เห็นด้วยกับความ  
ประพฤติที่ผิดพระวินัยของพระภิกษุหรือพฤติกรรม  
ที่ทำลายพระธรรมวินัยที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรง  
แสดงไว้ดีแล้ว แต่จะมีความจริงใจ อาจหาญ กล้าที่  
จะเปิดเผยความจริง ตรงตามพระธรรมที่พระสัมมา  
สัมพุทธเจ้าทรงแสดง เพื่อความเข้าใจถูกของผู้อื่น

ด้วยความเป็นมิตร หวังดี เพื่อความดำรงมั่นแห่ง  
พระธรรมวินัยอันบริสุทธิ์ยิ่ง ต่อไป

เพราะฉะนั้นแล้ว จึงเป็นเครื่องเตือนที่ดีว่า  
แต่ละคนควรอบรมเจริญปัญญาในเพศใด แม้ไม่ได้  
สละอาคารบ้านเรือนอุปสมบทเป็นพระภิกษุก็  
สามารถอบรมเจริญปัญญา สะสมความดีในเพศ  
คฤหัสถ์ได้ เพราะไม่มีข้อบังคับว่าจะต้องอุปสมบท  
เป็นพระภิกษุ ข้อที่น่าพิจารณา คือ ถึงแม้ว่าจะไม่  
ได้บวช แต่เป็นคฤหัสถ์ผู้ดำรงตนอยู่ในธรรมอันดี  
งาม ไม่ประมาทในการเจริญกุศลทุกประการ และมี  
โอกาสศึกษาพระธรรม ฟังพระธรรม อบรมเจริญ  
ปัญญา สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูกไปทีละเล็กทีละ  
น้อย กล่าวได้ว่า ชีวิตในชาตินี้ย่อมไม่เปล่าประโยชน์  
อย่างแน่นอน ถ้าเป็นอย่างนี้ได้ ก็ย่อมจะดีกว่าบวช  
ไปแล้วเป็นภิกษุที่ไม่ดี ไม่มีความรู้ความเข้าใจพระ  
ธรรม ไม่ได้ขัดเกลากิเลส เพราะเหตุว่า เป็นคฤหัสถ์  
ก็สามารถฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรมน้อมประพฤติ  
ตามพระธรรม ตามควรแก่เพศของตน สะสมความดี  
และปัญญาเป็นที่พึ่งต่อไปในภายหน้าได้ นี้แหละ  
คือ สิ่งที่เป็นประโยชน์จริง ๆ

ดังนั้น พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า  
ทรงแสดง จึงเป็นประโยชน์เกื้อกูลสำหรับผู้ที่ได้  
ฟังได้ศึกษาอย่างแท้จริง ทำให้เป็นผู้มีเหตุผล

ไม่ทำอะไรตามๆกันโดยไม่ได้พิจารณาในความ  
เป็นจริง เพราะได้อาศัยคำจริงแต่ละคำที่พระ  
สัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง มีพระองค์เป็นที่พึ่ง  
ด้วยการตั้งใจฟัง ตั้งใจศึกษาด้วยความเคารพ  
เพราะเหตุว่าทุกคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำให้  
(จาก) คนที่เคยไม่เข้าใจอะไรเลย เป็นผู้ที่เข้าใจ  
ความจริงยิ่งขึ้น กล่าวคือ มีปัญญาค่อย ๆ เจริญขึ้น  
ไปตามลำดับ เพราะฉะนั้นแล้ว ควรอย่างยิ่งที่จะเป็น  
ผู้ไม่ประมาทในชีวิต และไม่ประมาทกำลังของกิเลส  
พึงเป็นผู้ฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม อบรมเจริญ  
ปัญญา เพื่อความเข้าใจถูกเห็นถูกในสภาพธรรม  
ตามความเป็นจริง ซึ่งจะเป็นที่พึ่งในชีวิตได้อย่าง  
แท้จริง ไม่ว่าจะ เป็นคฤหัสถ์หรือบรรพชิต ก็ควรที่  
จะได้ฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรมให้เข้าใจ ไม่  
ประมาทในคำจริงที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง  
ซึ่งเป็นไปเพื่อความเข้าใจถูกเห็นถูกโดยตลอด  
ไม่มีโทษเลยแม้แต่น้อย ความเข้าใจพระธรรม  
เท่านั้นที่จะเป็นไปเพื่อการขัดเกลากิเลส และ  
นำไปสู่ความดีทั้งปวง ทำให้ธรรมฝ่ายดี เจริญ  
มั่นคงยิ่งขึ้นอย่างแท้จริง.



## ธรรมเตือนใจ

“กรรมชั่ว ไม่ทำเสียเลยดีกว่า เพราะว่า กรรมชั่ว  
ย่อมเผาผลาญในภายหลัง, ส่วนบุคคล ทำกรรมใด  
แล้ว ไม่ตามเต็อดร้อน กรรมนั้น เป็นกรรมดี  
อันบุคคลทำแล้ว ดีกว่า”

(พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท)

ขอเชิญศึกษาพระธรรมเพิ่มเติมได้ที่ มูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา

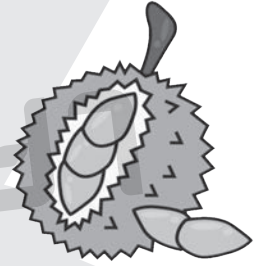
www.dhammadhome.com YouTube : dhammadhomelive

Facebook : ชมรมบ้านธัมมะ มศพ.





## “ข้อควรรู้ก่อนทาน ทุเรียน”



ทุเรียน เป็นผลไม้ที่แคลอรีสูง จำนวน ๔-๖ เม็ด ให้ปริมาณแคลอรีถึง ๔๐๐ กิโลแคลอรี เทียบเท่ากับน้ำตาล ๒ กระป๋อง หรือข้าว ๑ จานเต็ม ๆ หากทานเพลินระวังน้ำหนักขึ้นนะเออ

ทุเรียน มีปริมาณน้ำตาลสูงมากอีกเช่นกัน ดังนั้นผู้ป่วยโรคเบาหวานควรระวัง

ผู้ป่วยที่มีโรคประจำตัวเกี่ยวข้องกับความดันโลหิตสูง หัวใจ เส้นเลือด และไขมันในเลือด ควรทานทุเรียนให้น้อยที่สุด

ทุเรียน เป็นผลไม้ที่มีฤทธิ์ร้อน ทานเพียง ๆ ก็มีฤทธิ์ร้อนอยู่แล้ว หากทานพร้อมกับแอลกอฮอล์ ไม่ว่าจะเหล้า เบียร์ หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใด ๆ ก็ตาม จะยิ่งทำให้เป็นอันตรายต่อร่างกายมากขึ้น ร่างกายจะเกิดความร้อนสูง จนถึงขั้นเสียชีวิตได้

ในเมื่อทุเรียนให้พลังงานสูง ดังนั้นเมื่อใด หรือวันที่ทานทุเรียน ควรหลีกเลี่ยงอาหารอื่น ๆ ที่ให้พลังงานสูงด้วยเช่นกัน เช่น อาหารประเภททอด

อาหารที่ปรุงด้วยกะทิ อาหารหวานมันอื่น ๆ หรือลดปริมาณอาหารลงส่วนหนึ่งในมื้อถัดไป ถ้าเป็นไปได้ควรออกกำลังกายเพิ่มขึ้น เพื่อเผาผลาญพลังงานที่ได้รับเพิ่มเข้าไป

ไม่ได้ห้ามว่า ห้ามทานทุเรียน แต่ก่อนทานทุเรียนจะต้องมีสติให้มาก ๆ รู้ตัวว่าทานไปมากเท่าไรแล้ว ห้ามปากห้ามใจตัวเองได้ พร้อมออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ หากทำได้ตามนี้ รับรองว่าทานทุเรียนได้อิ่มอร่อย ปลอดภัยต่อร่างกาย ไม่มีเรื่องต้องกังวลใจแน่นอนค่ะ



ข้อมูล : กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข,  
สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข



### นายทหารโอนไปรับราชการเป็นข้าราชการในพระองค์ฝ่ายทหาร สังกัด นกปก.สอ. ....

ลำดับ ยศ, ชื่อ - สกุล

๑ พ.ท.ยุทธนา หงษ์ไม้

ตำแหน่งเดิม

ผอ.๔ กรม นนร.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.ท.)

ตำแหน่งใหม่

ประจำกองบัญชาการทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ หน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ (อัตรา พ.ท.)

๒ ร.ท.วิทธิ ตั้งบุตร

ผบ.มว.กรม นนร.ร.ร.จปร. (อัตรา ร.อ.)

รักษาราชการประจำกองบัญชาการทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ หน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ (อัตรา ร.อ.)

๓ ร.ท.ณัฐกิตติ อินทะเสน

ผบ.มว.กรม นนร.ร.ร.จปร. (อัตรา ร.อ.)

รักษาราชการประจำกองบัญชาการทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ หน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ (อัตรา ร.อ.)

๔ ร.ท.นพรัตน์ ฤทธิธรม

ผบ.มว.กรม นนร.ร.ร.จปร. (อัตรา ร.อ.)

รักษาราชการประจำกองบัญชาการทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ หน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ (อัตรา ร.อ.)

๕ ร.ท.พลวัฒน์ นิธิชัย

ผบ.มว.กรม นนร.ร.ร.จปร. (อัตรา ร.อ.)

รักษาราชการประจำกองบัญชาการทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ หน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ (อัตรา ร.อ.)

### นายทหารย้ายเข้า

ลำดับ ยศ, ชื่อ - สกุล

๑ พ.ท.เจษฎาณรงค์ ชาวล้อม

ตำแหน่งเดิม

ผบ.ม.พัน.๓๐ พล.ร.๒ รอ. (อัตรา พ.ท.)

ตำแหน่งใหม่

เสธ.กรม นนร.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.อ.)

### ปรับตำแหน่ง

ลำดับ ยศ, ชื่อ - สกุล

๑ พ.อ.เรวัต ถนอมศักดิ์

ตำแหน่งเดิม

ผอ.กอง สวท.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.อ.(พ.))

ตำแหน่งใหม่

รอง ผอ.สวท.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.อ.(พ.))

๒ พ.อ.วิชัยพงษ์ สายทิพย์วดี

นปก.ประจำ รร.จปร. (อัตรา พ.อ.(พ.))

ผอ.กอง สวท.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.อ.(พ.))

๓ พ.อ.ปรีชา อภิวัฒน์ตระกูล

รอง ผอ.กอง สกศ.ร.ร.จปร./รศ.สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.อ.)

รศ.สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.อ.(พ.))

๔ พ.อ.หญิง สมพร คำเครื่อง

รศ.สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.อ.)

รศ.สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.อ.(พ.))

๕ พ.อ.หญิง ศิริวรรณ กาญจนไพบูลย์

รอง ผอ.กอง สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.อ.)

นปก.ประจำ รร.จปร. (อัตรา พ.อ.(พ.))

๖ พ.อ.หญิง อัญชลีพร บุญสุยา

ทก.รพ.ร.จปร. (อัตรา พ.อ.)

นปก.ประจำ รร.จปร. (อัตรา พ.อ.(พ.))

๗ พ.อ.ปิยะวัตร ณ พัทลุง

อจ.สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.อ.)

รอง ผอ.กอง สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.อ.)

๘ พ.อ.อรรถพล จินดาทรัพย์

อจ.สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.อ.)

รอง ผอ.กอง สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.อ.)

๙ พ.ท.ทศพล พันธุ์กำแพง

ผศ.สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.ท.)

ผศ.สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.อ.)

๑๐ พ.ท.ภัทรพล แว่วสอน

อจ.สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.ท.)

อจ.สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.อ.)

๑๑ พ.ท.อาศัย บุญยะประภัสร์

อจ.สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.ท.)

อจ.สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.อ.)

๑๒ พ.ท.กิจจา ศรีเมือง

อจ.สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.ท.)

อจ.สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.อ.)

๑๓ พ.ท.หญิง วิชราภรณ์ รียาพันธ์

ภัณฑารักษ์ รร.จปร. (อัตรา พ.ท.)

อจ.สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.อ.)

๑๔ พ.ท.หญิง มาลัยพรรณ สุนทรสุข

รอง ทก.รพ.ร.จปร. (อัตรา พ.ท.)

หน.รพ.ร.จปร. (อัตรา พ.ท.)

๑๕ พ.ต.ธงชัย อำนาจศิลป์เจริญ

อจ.กรม นนร.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.ต.)

อจ.กรม นนร.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.ท.)

๑๖ พ.ต.สมรณศิริ ภูญาจนาค

อจ.สวท.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.ต.)

อจ.สวท.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.ท.)

๑๗ พ.ต.หญิง สิริทิพย์ กาญจนประดิษฐ์ นายทหารห้องปฏิบัติการ สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.ต.)

ประจำห้องปฏิบัติการ สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.ท.)

๑๘ ร.อ.สรวิทย์ ทองทิพย์

ประจำแผนก กกร.ร.ร.จปร. (อัตรา ร.อ.)

ประจำแผนก กกพ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.ต.)

๑๙ ร.อ.สมโชติ วีรภัทรเวธ

รกร.อจ.สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.ต.)

อจ.สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.ต.)

๒๐ ร.อ.สุรินทร์ วงษ์โสม

รกร.อจ.สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.ต.)

อจ.สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.ต.)

๒๑ ร.อ.หญิง อรธัมภา สืบสาววงษ์

รกร.อจ.สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.ต.)

อจ.สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.ต.)

๒๒ ร.อ.หญิง ญัฐนี เทียนน้อย

รกร.อจ.สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.ต.)

อจ.สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.ต.)

๒๓ ร.อ.หญิง บุษดี อรสิริวรรณ

รกร.อจ.สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.ต.)

อจ.สกศ.ร.ร.จปร. (อัตรา พ.ต.)

๒๔ ร.อ.ปรีวัตร อาษาสุข

ประจำกอง กกบ.ร.ร.จปร. (อัตรา ร.อ.)

ประจำแผนก สบร.ร.ร.จปร. (อัตรา ร.อ.)

๒๕ ร.อ.วีระพงษ์ ประภาธรรมณี

ประจำแผนก สบร.ร.ร.จปร. (อัตรา ร.อ.)

ประจำกอง กกบ.ร.ร.จปร. (อัตรา ร.อ.)

### ผู้ที่ได้รับรางวัล

ลำดับ ยศ, ชื่อ - สกุล

๑ ร.ท.กิตติ กลิ่นหอม

ตำแหน่ง

รกร.ประจำแผนก กรม นนร.ร.ร.จปร.

หมายเหตุ

หลักสูตรชั้นนายร้อย เหล่า สพ. รุ่นที่ ๕๗ สอบได้คะแนนเฉลี่ยสะสม ๔.๐๐ เป็นลำดับที่ ๑

